สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้ามัดย้อม สำหรับตกแต่งห้องอาหาร แม่ริม ค็อฟฟี่ช็อป โรงแรมเชียงใหม่ออคิด

TEXTILE PRODUCTS FROM TIE DYE FOR MAE RIM COFFEESHOP CHIANGMAI ORCHID HOTEL

นางสาวอัญชลี เคชะสุขสันติ์

MS.ANCHALEE TECHASOOKSANT

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2539-2540

วพ.
0525ค
2539-2540

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน To 28715
วัน, เดือน, ปี 8 ต.ค. 2540

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

TEXTILE PRODUCTS FROM TIE DYE FOR MAE RIM COFFEESHOP CHIANGMAI ORCHID HOTEL

BY

ANCHALEE TECHASOOKSANT

A THESIS GUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT

OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE

BECHELOR OF ARCHITECTURE IN INDUSTRIAL DESIGN

DEPARTMENT OF INDUSTRIAL DESIGN

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY

LADKRABANG CAMPUS

1997

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ ก

คำนำ จ

กิตติกรรมประกาศ ฉ

อนุมัติผล ช

รายการตารางประกอบ ซ

รายการภาพประกอบ ฌ

บทที่

1. บทนำ 1

ความเป็นไปได้ของโครงการ 2

ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา 3

ขอบเขตของโครงการ 4

แนวทางการศึกษาวิจัย 5

ผลที่คาดว่าจะได้รับ 6

นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้เป็นภาษาเทคนิค 7

2. การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และสรุปผล

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงแรมเชียงใหม่ออคิด 8

ประวัติความเป็นมาของโรงแรม 8

สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อม 9

ลักษณะห้องอาหารต่าง ๆ ภายในโรงแรม 10

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อป 14

ลักษณะทั่วไปของห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อป 14

ลักษณะการตกแต่งภายใน 16

นโยบายการดำเนินงานด้านบริการ 18

ตำแหน่ง และหน้าที่รับผิดชอบของพนักงาน 19

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแบบพนักงาน และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ใช้ในห้องอาหาร 20

รูปแบบและลักษณะชุดพนักงานในห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อป 20

พนักงานเสริฟ 20

พนักงานต้อนรับ 22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4	ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ใช้ในห้องอาหารแม่ริม ค็อฟฟี่ช็อป	23
	ผ้ารองจาน	23
	ผ้าเช็ดปาก	23
	สมุดเก็บบิล	24
	เบาะที่นั่งและพนักพิง	25
2.5	รูปแบบของร่มกันแดดที่ใช้ในห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อป	26
2.6	ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดโต๊ะอาหาร	28
	อุปกรณ์ประกอบในการจัดโต๊ะอาหาร	28
	ลักษณะการจัดโต๊ะอาหารของห้องอาหารแม่ริม ค็อฟฟี่ช็อป	30
	การจัดโต๊ะอาหารทั่วไป	31
	การพับผ้าเช็ดปาก	32
2.7	ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งาน	34
	พฤติกรรมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุดเครื่องแบบพนักงาน	34
	พฤติกรรมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอในห้องอาหาร	36
2.8	ข้อมูลเกี่ยวกับผ้ามัดย้อม	39
	ประวัติความเป็นมาของผ้ามัดย้อม	39
	อุปกรณ์การทำผ้ามัดย้อม	40
	เทคนิคในการสร้างลาย	41
	การออกแบบลวดลายผ้า	46
	ขั้นตอนในการทำผ้ามัดย้อม	49
	ที่มาของลวดลายที่คาดว่าจะเป็นไปได้	61
2.9	ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคประกอบ	75
	วัสดุและอุปกรณ์ในการทำผ้าบาติก	76
	เทคนิคการทำบาติก	79
	กรรมวิธีการผลิต	79
2.10	ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุสิ่งทอ	86
	การแยกประเภทเส้นใย	86
	คุณสมบัติของเส้นใย	88
2.11	ข้อมูลด้านสี	94
	จิตวิทยาสี	94
	ข้อมูลสีที่มีอิทธิพลกับสีบนผลิตภัณฑ์	101

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลเกี่ยวกับสีย้อมที่ใช้กับการมัดย้อมและบาติก 102
2.12 ข้อมูลในการผลิตเสื้อผ้า 108
เทคนิคการเย็บในระบบกึ่งอุตสาหกรรม 108
ขนาดสัดส่วนมาตรฐานในการสร้าง PATTERN 113
หลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย 115
การสร้าง PATTERN ชุดพนักงานเสริฟชาย - หญิง , ชุดพนักงานต้อนรับหญิง 121
การใช้ส่วนตกแต่งในการผลิตเสื้อผ้า 142
ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายของชาวไทยในภาคเหนือ 146
2.13 ข้อมูลในการผลิตร่มกันแดด 159
รูปแบบทั่วไปของร่มกันแดด 159
ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำร่ม 165
ข้อมูลโครงสร้างของร่มที่นำมาใช้ในการออกแบบ 168
กรรมวิธีการผลิต 171
2.14 วิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ 187
วิเคราะห์และสรุปชนิดของวัสดุที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ 187
วิเคราะห์และสรุปความสัมพันธ์ของพฤติกรรมและรูปแบบของชุดพนักงาน ห้องอาหาร 189
วิเคราะห์และสรุปรูปแบบของชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร 192
วิเคราะห์และสรุปขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ 205
วิเคราะห์และสรุปลวดลายของกรรมวิธีการมัดย้อม,บาติกที่เหมาะสมกับห้องอาหารนี้ 209
วิเคราะห์และสรุปเทคนิคที่เหมาะสมในการมัดย้อมและบาติก 210
วิเคราะห์และสรุปสีย้อมที่เหมะกับการมัดย้อมและบาติก 211
วิเคราะห์และสรุปการใช้ส่วนตกแต่งบนผลิตภัณฑ์ 214

บทที่

3. การพัฒนาการออกแบบ
ขั้นตอนการออกแบบในขั้นตอนแบบร่างและแบบปรับปรุง 216
หุ่นจำลอง 237
สรุปผลการออกแบบในขั้นตอนแบบร่าง 240

4. การเสนอผลงานการออกแบบ
แผ่นเสนองานและแบบแสดงรายละเอียด 241
ภาพถ่ายงานจริง 254

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่

5. บทสรุปผลการออกแบบ

สรุปผลการออกแบบ และ ข้อเสนอแนะของนักศึกษา 261

สรุปผลการออกแบบ และ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา 261

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ประวัติการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้ามัดย้อม สำหรับตกแต่งห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อปโรงแรมเชียงใหม่ออคิด
TEXTILE PRODUCTS FROM TIE DYE FOR MAERIM COFFEESHOP CHIANGMAI ORCHID HOTEL

ชื่อ นางสาวอัญชลี เตชะสุขสันต์ รหัส 35205328

ภาควิชา ศิลปอุตสาหกรรม ปีการศึกษา 2539 - 2540

บทคัดย่อ

โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้ามัดย้อม สำหรับตกแต่งห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อปโรงแรมเชียงใหม่ออคิดนี้ เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเสนอแนะการออกแบบโดยใช้เทคนิคการผสมผสานระหว่างเทคนิคการทำผ้ามัดย้อม และเทคนิคการทำบาติกเพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบใหม่ ๆ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการออกแบบ โดยใช้งานหัตถกรรมพื้นถิ่น มาก่อให้เกิดเอกลักษณ์ และความสวยงามในการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่สถานที่ รวมทั้งยังเป็นการสร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาใช้บริการอีกด้วย

ปัญหาที่เกิดขึ้น

1. ด้านการออกแบบ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอเดิมที่ใช้อยู่ในห้องอาหารนี้ มีอายุการใช้งานมาเป็นเวลานาน สมควรที่จะทำการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เข้ากับสภาวะการณ์ในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันสูงมาก ทางด้านความสวยงามของสถานที่ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ และดึงดูดลูกค้ารวมทั้งผลิตภัณฑ์เดิมยังขาดความเป็นเอกลักษณ์ร่วมกัน (CORPORATE IDENTITY) ระหว่างผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้นอีกด้วย

2. ด้านการใช้งาน มีการใช้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ในการตกแต่งสถานที่เป็นส่วนน้อย ไม่สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างครบถ้วน โดยผลิตภัณฑ์เดิมได้แก่

- ชุดเครื่องแบบพนักงาน , ผ้าเช็ดปาก , ผ้ารองจาน , เบาะรองนั่ง และพนักพิง , สมุดเก็บบิล และร่มกันแดด

ควรมีการเพิ่มเติมประเภทของผลิตภัณฑ์ที่จำเป็น เข้าไปประกอบ เพื่อประโยชน์ในการใช้งานได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผ้าปูโต๊ะ เพื่อประโยชน์ในการทำความสะอาด และความสวยงามของสถานที่
- ผ้ารองแก้ว ออกแบบเพื่อให้เข้าชุดกันกับผ้ารองจาน และผ้าเช็ดปาก
- สมุดเก็บบิล เดิมเป็นสมุดหนัง ปกแข็ง ใช้แบบเดียวกันทั้งโรงแรม ไม่มีรูปแบบที่เป็นเฉพาะของห้องอาหารโดยตรง
- ร่มกันแดด เป็นร่มพลาสติก ไม่มีการออกแบบให้มีเอกลักษณ์ร่วมกันกับชุดผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ใช้อยู่บนโต๊ะอาหาร
- ชุดเครื่องแบบพนักงาน ชุดพนักงานต้อนรับ และชุดพนักงานเสริฟหญิงมีผ้าสไบคาดทับ ทำให้ไม่สะดวกในการสวมใส่ ต้องใช้เข็มกลัดติดกันเลื่อนหลุดทำให้ไม่มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน รวมทั้งไม่มีกระเป๋าสำหรับพกสิ่งของที่จำเป็น เช่น ปากกา สมุดจดรายการ อาหาร

ข้อสรุปผลการค้นคว้า

ข้อมูลที่ใช้เป็นพื้นฐานในการออกแบบของโครงการนี้ ได้มาจาก ข้อมูลของทางโรงแรม , การสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง , หนังสือ , วิทยานิพนธ์ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ประกอบไปด้วย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับโรงแรมเชียงใหม่ออคิด

เป็นโรงแรมชั้นนำของจังหวัดเชียงใหม่ ภายในมีห้องอาหารสำหรับบริการอาหารและเครื่องดื่ม รวมทั้งหมด 6 แห่ง ได้แก่ ห้องอาหารเลอพาวิลเลี่ยน ,แม่ริมค็อฟฟี่ช็อป ,โอเปียม เคน เลาจ์ , ภูพิงค์ , ล็อบบี้การ์เด้น และพูลเคค

2. ข้อมูลเกี่ยวกับห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อป

เป็นห้องอาหารที่บริการอาหารหลาย ๆ ประเภท มีจำนวนที่นั่งทั้งหมด 146 ที่นั่ง จำนวนพนักงานทั้งหมด 13 คน ได้แก่ ผู้จัดการ 1 คน , SUPERVISER 1 คน , พนักงานต้อนรับ 1 คน , พนักงานเสริฟ 9 คน , พนักงานคิดเงิน 1 คน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแบบพนักงาน และผลิตภัณฑ์สิ่งทอในห้องอาหาร

รูปแบบของผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ใช้ในห้องอาหาร มีอายุการใช้งานนานมาก ขาดการออกแบบให้มีเอกลักษณ์ร่วมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้งาน

จากการสอบถามข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์โดยตรง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อทำการออกแบบให้สามารถตอบสนองตามหน้าที่และประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

5. ข้อมูลเกี่ยวกับผ้ามัดย้อม

มัดย้อม เป็นการทำลวดลายลงบนผ้า โดยการผูกมัดผ้าเพื่อไม่ให้น้ำสีซึมเข้าไปในบริเวณที่มัดไว้ เพื่อให้เกิดเป็นลวดลายที่ต้องการ

6. ข้อมูลเกี่ยวกับผ้าบาติก

บาติก เป็นการเขียนเทียนลงบนผ้า เพื่อกันน้ำสี และเพื่อให้เกิดเป็นลวดลายที่สวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

7. ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุสิ่งทอ

เส้นใยที่เหมาะสมที่สุดสำหรับงานมัดย้อม และงานบาติก ได้แก่ผ้าฝ้าย ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางราคาไม่แพง ซักรีดได้ง่าย มีความทนทานต่อการใช้งานสูง

8. ข้อมูลในการผลิตเสื้อผ้า

เนื่องจากเป็นการผลิตในจำนวนจำกัด จึงสมควรผลิตในระบบกึ่งอุตสาหกรรม เพื่อให้เหมาะสมกับปริมาณงาน และต้นทุนการผลิต ซึ่งในที่นี้จะใช้วิธีวัดตัวเฉพาะคน

9. ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตร่มกันแดด

ซึ่งข้อมูลของร่มที่ใช้ในการออกแบบนี้ จะใช้ข้อมูลที่เป็นวิธีการออกแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นการผลิตร่มแบบพื้นเมือง ซึ่งมีการผลิตกันอย่างแพร่หลายในท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อสรุปผลการออกแบบ

จากการค้นคว้า และสรุปข้อมูล สามารถสรุปได้ว่า

- ชุดผ้าบนโต๊ะอาหารได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ , ผ้ารองจาน , ผ้ารองแก้ว , ผ้าเช็ดปาก , เบารองนั่ง , พนักพิง , สมุดเก็บบิล , ร่มกันแดด จะใช้ลวดลายจากเครื่องประดับชาวเขา มาประยุกต์ ได้แก่ ลายดอกไม้ และลายเรขาคณิตมาประกอบกัน รวมทั้งใช้สีที่เป็นสัญลักษณ์ของโรงแรมมาใช้ในการออกแบบ ในที่นี้ได้แก่ สีม่วงแดงและใช้สีขาว สีชมพู มาประกอบ เพื่อให้ดู สดใสสบายตามากยิ่งขึ้น
- ชุดเครื่องแบบพนักงาน ชุดพนักงานต้อนรับ และพนักงานเสริฟ ออกแบบในลักษณะชุดพื้นเมืองประยุกต์ โดยเลือกรูปแบบที่เหมาะสม และคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากที่สุด

สีที่ใช้ สำหรับชุดพนักงานต้อนรับ ได้แก่ สีม่วงเข้ม , ชมพู , ขาว

ชุดพนักงานเสริฟหญิง สีที่ใช้ ได้แก่ สีม่วงแดง , ชมพู , ขาว

ชุดพนักงานเสริฟชาย สีที่ใช่ ได้แก่ สีม่วงอ่อน , สีม่วงเข้ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

หัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ข้าพเจ้าทำ เกิดจากการที่ข้าพเจ้าได้พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้ามัดย้อมในปัจจุบัน ไม่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบ และ ลวดลายสีสันที่มีอยู่ไม่มีการพัฒนาให้เป็นที่ดึงดูดใจผู้บริโภคมากนัก จากปัญหาในข้อนี้ ทำให้ข้าพเจ้ามีความประสงค์ที่จะทำการศึกษา ค้นคว้า เพื่อหาวิธีการพัฒนาลวดลาย และรูปแบบของผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมอย่างจริงจัง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจสิ่งทอประเภทนี้อย่างแท้จริง

อนึ่ง โรงแรมเชียงใหม่ออคิดมีโครงการที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ใช้ภายในห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อป ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าเป็นโอกาสอันดี ที่จะนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้ามัดย้อม เพื่อนำไปใช้ตกแต่งในห้องอาหารนี้ ซึ่งจะเป็นการช่วยเผยแพร่ศิลปะจากผ้ามัดย้อมแบบไทย ๆ ไปสู่สายตาชาวต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความประทับใจในความสวยงามด้านสถานที่และบรรยากาศภายในด้วย

นางสาวอัญชลี เตชะสุขสันติ์
รหัส 35205328

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้ที่เป็นกำลังสำคัญในการทำภาควิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี มา ณ โอกาสนี้ด้วยค่ะ

1. คุณแม่เพ็ญศรี เตชะสุขสันติ์ , คุณอุษณีย์ เตชะสุขสันติ์ , คุณกรณ์กิจ โยทองยศ , คุณสุเนตร เตชะสุขสันติ์ , คุณวิไลลักษณ์ สังข์ไพบูลย์ , คุณสุมิตร เตชะสุขสันติ์ , คุณศุภชัย เตชะสุขสันติ์ , คุณอรวรรณ เตชะสุขสันติ์ , คุณศุภสิทธิ์ เตชะสุขสันติ์ , คุณมุกเดือน จึ่งอนุวัตร , คุณอำไพ กันธา ที่คอยเป็นกำลังใจและช่วยเหลือในการทำงานตลอดมา
2. อาจารย์ผ่องศรี รอดโพธิ์ทอง (อาจารย์ที่ปรึกษา) , อาจารย์วินัย อุดมทรัพย์ , อาจารย์ชุลีพร วัชรานันท์ , อาจารย์ชัยพร ทุนคุ้มทอง ที่ให้คำปรึกษา และข้อแนะนำที่ดีตลอดภาคการทำวิทยานิพนธ์
3. คุณปิยธิดา อุ่นเรือน , คุณสาธิต จักษุวัชร ที่ช่วยเอื้อเฟื้อข้อมูลเกี่ยวกับโรงแรมเชียงใหม่ออคิด
4. คุณมุกดา ไชยมงคล , คุณโสภา วงศ์ธิมา , คุณอรุณี ประเสริฐ ที่ช่วยจัดพิมพ์เอกสารฉบับนี้ ได้อย่างเรียบร้อย สวยงาม
5. คุณมานิดา เกษมเปรมจิต , คุณธนศักดิ์ วานิชพันธ์ , คุณวัชรี สรเสริมสมบัติ ที่ช่วยในการทำ PLATE ได้อย่างทันเวลา
6. ลุงอวบ ชุ่มอารมณ์ ที่ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการทำงาน
7. คุณเนียรนภา จำเริญ , คุณฉิ่ม ชวาลา ที่ช่วยเหลือในการทำ MODEL
8. คุณพ่อสิงห์วรรณ เกตทัต , คุณแม่บัวนำ เกตทัต , คุณเศรษฐ์ เกตทัต , คุณพรรณี เกตทัต ที่คอยช่วยเหลือประสานงานในการทำร่ม
9. คุณนวรัตน์ ยังวิไล , คุณวรุมดี อินตีะเสน นางแบบแสนสวยทั้งสองคน
10. คุณฐิตินาถ รัตโนภาส ที่คอยช่วยเหลือในการทำงานอย่างเต็มที่
11. เพื่อน ๆ ชาวศอ. 5 ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจ และฝ่าฟันอุปสรรคด้วยกันตลอดมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต

.....

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

.....กรรมการ

.....กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษา .....

(อาจารย์ ผ่องศรี รอดโพธิ์ทอง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ในการใช้ผ้า ค้าย เข็มจักร และเข็มมือ	112
2	ขนาดรูปร่างสตรีที่ถือเป็นมาตรฐานในการผลิตเสื้อในระบบเสื้อสำเร็จรูป	113
3	ขนาดตัวมาตรฐานสำหรับแบบตัดกระโปรงสำเร็จรูปหญิง (ซม.)	113
4	ขนาดตัวมาตรฐานสำหรับแบบเสื้อสำเร็จรูปชาย (นิ้ว)	114
5	ขนาดสัดส่วนมาตรฐาน	118
6	ข้อมูลสัดส่วนของคนไทย (ชาย-หญิง) ในด้านอื่น	119
7	วิเคราะห์คุณสมบัติของเส้นใยที่เหมาะสมกับงานมัดย้อม	187
8	วิเคราะห์ชนิดของผ้าฝ้ายที่เลือกมาใช้ย้อม	188
9	วิเคราะห์รูปแบบของพนักงานต้อนรับ	190
10	วิเคราะห์รูปแบบของชุดพนักงานเสริฟ	191
11	วิเคราะห์รูปแบบผ้าปูโต๊ะที่เหมาะสมกับห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อป	192
12	วิเคราะห์รูปแบบของผ้ารองจานที่เหมาะสมกับห้องอาหาร	198
13	วิเคราะห์รูปแบบผ้ารองแก้วที่เหมาะสม	200
14	วิเคราะห์ลวดลายที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	209
15	วิเคราะห์และสรุปเทคนิคที่เหมาะสมในการมัดย้อมและบาติก	210
16	วิเคราะห์สีย้อมที่เหมาะสมกับงานมัดย้อม	211
17	วิเคราะห์วิธีการเคลือบผ้าสำหรับสมุดเก็บบิล	215

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	บรรยากาศโดยรวมของโรงแรมเชียงใหม่ออคิด	8
2	ลักษณะอาคารของโรงแรมเชียงใหม่ออคิด	9
3	ลักษณะการตกแต่งภายใน	9
4	บรรยากาศห้องอาหารเลอพาวิเลี่ยน	10
5	บรรยากาศห้องอาหารแม่ริมคอฟฟี่ช็อป	11
6	บรรยากาศห้องอาหารโอเปียมเคนเลาจ์	11
7	บรรยากาศห้องอาหารภูพิงค์ ภัตตาคารอาหารจีน	12
8	บรรยากาศห้องล็อบบี้ การ์เด้น	13
9	บรรยากาศบริเวณพูลเคค	13
10	บรรยากาศภายในห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อป	14
11	บรรยากาศภายนอกบริเวณริมระเบียง	15
12	รูปแบบโต๊ะอาหาร	16
13	ขนาดสัดส่วนของเก้าอี้	17
14	ชุดพนักงานเสริฟหญิง ด้านหน้าและด้านหลัง	20
15	ชุดพนักงานเสริฟชาย ด้านหน้าและด้านหลัง	21
16	ชุดพนักงานต้อนรับ ด้านหน้าและด้านหลัง	22
17	ลักษณะผลิตภัณฑ์สิ่งทอเดิมที่ใช้ในห้องอาหาร	23
18	สมุดเก็บบิลที่ใช้ในห้องอาหาร	24
19	เบาะที่นั่งและพนักพิง	25
20	ร่มที่ใช้ในห้องอาหาร	26
21	รูปแบบสิ่งทอในห้องอาหารLanna Coffe Shop Terraceโรงแรมอมารีรินคำ	27
22	รูปแบบสิ่งทอในห้อง Coffee Shop โรงแรมรอยัลปริ้นเซส	27
23	รูปแบบสิ่งทอในห้อง Coffee Shop โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์	27
24	ลักษณะจานอาหารที่ใช้ในห้องอาหารแม่ริม ค็อฟฟี่ช็อป	28
25	อุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบบนโต๊ะอาหาร	29
26	การจัดชุดอาหารเช้า	30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่		หน้า
27	การจัดชุดอาหารไทย	30
28	ผ้าเช็ดปากแบบ CROWN ที่พับสำเร็จ	33
29	วิธีการพับผ้าเช็ดปากแบบ CROWN	33
30	วัสดุอุปกรณ์ และ สารที่ใช้ย้อม	40
31	วิธีการเย็บต่อเนื่อง	42
32	เทคนิคการบิดผ้าแล้วมัด	43
33	เทคนิคการหนีบผ้า	43
34	เทคนิคการผูกเป็นปม	44
35	เทคนิคการทำเป็นพลีท	44
36	เทคนิคการอัดผ้า	45
37	วิธีการพับและอัดผ้า	45
38	ลักษณะการเรียงลวดลาย	46
39	การเรียงลวดลายแบบแปลก ๆ	47
40	การเรียงลวดลายแบบไม่กฎเกณฑ์	47
41	ทิศทางการวางลาย	48
42	วิธีการเย็บ	56
43	วิธีการมัด	56
44	การแช่ผ้าลงในน้ำ	57
45	การนำผ้าไปย้อม	57
46	การตากผ้าให้แห้ง	58
47	การแกะลายออก	58
48	เทคนิคการย้อมมากกว่า 1 สี	59
49	ตัวอย่างงาน TIE - DYE	60
50	แผ่นคุมเงินซึ่งสตรีล่าหู่ อาข่า และลีซู ใช้ติดเสื้อคลุมกันหนาวทั้งแบบตัวสั้นและตัวยาว	62
51	จี้รูปสลักประแจสำหรับห้อยคู่ขยร้อยเส้นโตกับกำไลคอ เป็นของพวกม้ง	63
	ใช้ปิดสลักกัก “ขวัญ” ไม่ให้หนีหายในพิธีเรียกขวัญรักษาไข้	63
52	ลายสี่เหลี่ยม	64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่		หน้า
53	ลายครึ่งวงกลม	64
54	ลายวงกลม	65
55	ลายวงกลม	65
56	ลายสี่เหลี่ยมและลายวงกลม	66
57	ลายวงกลมแบบต่อเนื่อง	66
58	ลายวงกลมจากการใช้หลอดดูด	67
59	ลายจากการทบผ้า แล้วเย็บรูด	68
60	ลายซิกแซก	69
61	ลายดอกไม้แบบที่ 1	70
62	ลายดอกไม้แบบที่ 2	71
63	ลายดอกไม้แบบที่ 3	72
64	ลายดอกไม้แบบที่ 4	72
65	ลายดอกไม้แบบที่ 5	73
66	ลายดอกไม้แบบที่ 6	74
67	การเย็บตะเข็บธรรมดา	109
68	การเย็บตะเข็บรูดย่น	110
69	การเย็บตะเข็บเกล็ด	110
70	การเย็บลูกไม้ริม	110
71	การเย็บติดลูกไม้ริม	111
72	การกุ๊นริม	111
73	การแบ่งร่างกายมนุษย์ออกเป็น 8 ส่วน	115
74	ขนาดสัดส่วนของคนไทย	120
75	การวัดสัดส่วนในการวัดแบบเสื้อ	124 - 125
76	วิธีการวัดตัวเสื้อ	126 - 128
77	วิธีวัดแขนสั้น	129
78	วิธีการสร้างเสื้อเบื้องต้นไม่มีเกล็ด	130
79	วิธีการสร้างแขน (วิธีที่ 1)	132
80	วิธีวัดตัวกระโปรง	133

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่		หน้า
81	โครงสร้างของกระโปรงมาตรฐาน	134
82	วิธีสร้างกระโปรงเบื้องต้นแผ่นหน้าและแผ่นหลังเท่ากัน	135
83	วิธีการวัดตัวกางเกง	137
84	วิธีสร้างแผ่นหน้า	138
85	วิธีสร้างแผ่นหลัง	139
86	วิธีตรวจสอบเป้า	140
87	วิธีตรวจสอบความยาวเป้ากางเกง	140
88	วิธีสร้างปกเชิ๊ต	141
89	ลายเส้นแสดงการนุ่งผ้าถ้อยขนาดสั้นแบบ"เคีดหม้าม"โชว์ลายสักหมึก	147
90	การแต่งกายในสมัยรัชกาลที่ 6	149
91	การแต่งกายของหญิงชาวบ้าน (แบบประยุกต์)	150
92	การแต่งกายของหญิงชาวบ้าน (แบบประยุกต์)	151
93	การแต่งกายของหญิงชาวไทลื้อ	152
94	การแต่งกายของหญิงชาวเขา	153
95	การแต่งกายของชายชาวเขา	154
96	ชุดสำหรับใส่ไปวัด	155
97	เครื่องแต่งกายของหญิงชาวบ้านแบบล้านนา	156
98	ชุดสำหรับเจ้านายชั้นสูง	157
99	ชุดล้านนาประยุกต์ ชาย - หญิง	158
100	รูปแบบของร่มผ้า แบบที่ 1	160
101	รูปแบบของร่มผ้า แบบที่ 2	161
102	รูปแบบร่มพลาสติก	162
103	รูปแบบร่มกระดาษสา	163
104	รูปแบบของร่มพื้นเมือง	164
105	คันร่มชั่วคราวทำจากไม้ไผ่	165
106	สีน้ำมันและอุปกรณ์ในการเขียนลวดลายลงบนร่ม	166
107	น้ำยางทาร่ม	166
108	สว่านใช้เจาะรูที่ซี่ร่ม	167

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่		หน้า
109	เครื่องกลึงไม้แบบใช้เท้าถีบ สำหรับทำหัวร่มและตุ้มร่ม	167
110	ลักษณะของโครงร่มที่นำมาใช้ในการออกแบบ	168
111	ช่างกำลังกลึงด้ามร่มให้กลมและเป็นลวดลายที่สวยงามแทนการพันด้วยหวาย	170
112	ผ้า หรือ กระดาษที่นำมาใช้ปิดร่ม พับครึ่งแล้วเจาะรู เจาะรูตรงกลาง ไว้สำหรับสวมโครงร่ม	170
113	การทำซี่ร่มโดยใช้ไม้ไผ่ตัดเป็นท่อนแล้วผ่าเป็นซี่เล็ก ๆ ทำซี่ร่มสั้น และซี่ร่มยาว	173
114	การเจาะรูที่ซี่ร่ม โดยใช้สว่านเจาะ	174
115	การเจาะรูที่ซี่ร่มสั้น ใช้สำหรับร้อยเชือกประกอบเป็นโครงร่ม	175
116	การร้อยมัดซี่ร่ม เข้ากับหัวร่มและตุ้มร่ม	176
117	ซี่ร่มที่ร้อยเชือกไว้แล้วจะถูกใส่ลงในร่องของหัวร่ม และตุ้มร่มทีละซี่	176
118	การร้อยประกอบซี่ร่มยาว ที่มัดกับหัวร่มและตุ้มร่มเข้าด้วยกัน การร้อยประกอบซี่ร่มสั้น และซี่ร่มยาวเข้าด้วยกันเป็นกลไกในการกางและหุบร่ม	177
119	การผ่านโค้งร่ม	178
120	โครงร่มที่พันด้วยปลายซี่ร่ม และผ่านขั้นตอนการทำโครงเสร็จแล้วรอการปิดกระดาษ , ผ้าร่ม	179
121	โครงร่มขนาดใหญ่ รอการปิดกระดาษ , ผ้าร่ม	179
122	การปิดผ้า เสียบด้ามร่มชั่วคราวลงในกระบอกไม้ไผ่ เพื่อทำให้หมุนได้สะดวกแล้วทากาวกันก้านซี่ร่ม จากนั้นนำผ้าที่ตัดเป็นวงกลมมาปิดทับสันซี่ร่มโดยรอบ	180
123	การปิดผ้าทับเส้นด้ายที่พันไว้รอบปลายซี่ร่มให้เรียบร้อย	181
124	การตรวจดูความเรียบร้อยและต้องหุ้มรอบหัวร่ม และเก็บขอบร่มให้ได้แนวสม่ำเสมอ	181
125	ร่มที่ผ่านการปิดผ้าแล้วต้องนำไปตากกลางแดด	182
126	การหุบร่มต้องใช้มือรีดกลีบร่มให้เรียบร้อย และต้องค่อย ๆ หุบร่มลงมาทีละน้อย	183
127	การนำร่มที่ปิดกระดาษ และตากไว้จนแห้งสนิทแล้วมาดึงสลักที่สอดไว้ที่หัวร่ม	185

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ หน้า

128	เมื่อหุบร่มเสร็จแล้วเตรียมนำไปใส่คันร่มจริง	185
129	การตรวจดูความเรียบร้อยครั้งสุดท้าย แล้วใส่คันร่มจริงที่ทำจากไม้เนื้ออ่อน หรือไม้ไผ่	186
130	ลักษณะการปูโต๊ะวิธีต่าง ๆ	193 - 196
131	รูปแบบผ้ารองจานแบบต่าง ๆ	197
132	รูปแบบผ้ารองจานที่เหมาะสม	199
133	การวิเคราะห์รูปแบบผ้ารองแก้วที่เหมาะสม	201
134	ขนาดสัดส่วนของโต๊ะขนาด 2 ที่นั่ง	206
135	ขนาดสัดส่วนของโต๊ะขนาด 4 ที่นั่ง	207
136	ขนาดสัดส่วนของพนักพิง และเบาะรองนั่ง	208
137	การเลือกรูปแบบเสื้อของพนักงาน	217
138	การเลือกรูปแบบกระโปรงและกางเกง	218
139	ลักษณะการแต่งกายแบบพื้นเมือง	219
140	แบบ SKETCH ของชุดพนักงานต้อนรับ	220
141	แบบ SKETCH ของชุดพนักงานเสริฟหญิง	220
142	แบบ SKETCH ของชุดพนักงานเสริฟชาย	221
143	แบบ DEVELOP ของชุดพนักงานต้อนรับ	222
144	แบบ DEVELOP ของชุดพนักงานเสริฟหญิง	223
145	แบบ DEVELOP ของชุดพนักงานเสริฟชาย	224
146	การวิเคราะห์ลวดลายเรขาคณิต	225
147	การวิเคราะห์ลวดลายดอกไม้ ใบไม้	225
148	การวิเคราะห์ลวดลายที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ	226
149	การวิเคราะห์การจัดกลุ่มลาย	226
150	แบบ SKETCH ของชุดผ้าปูโต๊ะ	227
151	แบบ DEVELOP ของชุดผ้าปูโต๊ะ	227
152	การวิเคราะห์สีที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ	228
153	COLOR WAY	229
154	แบบ SKETCH ของเบาะรองนั่ง , พนักพิง , และสมุดเก็บบิล	230

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ หน้า

155	แบบ DEVELOP ของเบาะรองนั่ง , พนักพิง , และสมุดเก็บบิล	231
156	แบบ SKETCH ของร่ม	232
157	แบบ DEVELOP ของร่ม	232
158	แบบ SKETCH ของลวดลายชุดพนักงาน	233
159	แบบ DEVELOP การวางลายชุดพนักงาน	234
160	การเลือกแบบชุดพนักงาน	234
161	รูปด้านของผ้าปูโต๊ะ , ผ้ารองจาน , ผ้ารองแก้ว	235
162	รูปด้านผ้าเช็ดปาก , สมุดเก็บบิล และร่ม	235
163	รูปด้านของพนักพิง , เบาะรองนั่ง , และผ้าผูกเอวพนักงานเสริฟชาย	236
164	ทัศนียภาพของชุดพนักงาน และผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	236
165	MODEL ของผ้าปูโต๊ะผืนบน และ ผืนล่าง	237
166	MODEL ของผ้ารองจาน , ผ้ารองแก้ว	237
167	MODEL ของชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร	238
168	MODEL ของเบาะที่นั่งและพนักพิง	238
169	MODEL สมุดเก็บบิล	239
170	MODEL ร่มกันแดด	239
171	การเลือกน้ำหนัก เปอร์เซ็นต์ความเข้มของสีสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้น	241
172	เบาะรองนั่ง , พนักพิง , สมุดเก็บบิล , ผ้ารองจานที่แก้ไขจากขั้นตอนแบบร่าง	242
173	ชุดพนักงานต้อนรับ , พนักงานเสริฟหญิง , พนักงานเสริฟชาย ที่แก้ไขจากขั้นตอนแบบร่าง	242
174	รูปด้านโต๊ะขนาด 2 ที่นั่ง , 4 ที่นั่ง เบาะรองนั่งและพนักพิง	243
175	รูปด้านผ้าเช็ดปาก , ผ้ารองจาน , ผ้ารองแก้ว , สมุดเก็บบิล , ผ้าพันเอวของพนักงานเสริฟชาย	243
176	รูปด้านร่มกันแดด	244
177	ภาพระเบิดของชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร , เบาะรองนั่ง , พนักพิงและสมุดเก็บบิล	244
178	ภาพระเบิดของร่มกันแดด	245
179	รายละเอียดของชุดพนักงานต้อนรับหญิง	245

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ หน้า

180	รายละเอียดของชุดพนักงานเสริฟหญิง	246
181	รายละเอียดของชุดพนักงานเสริฟชาย	246
182	การใช้งานของชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร	247
183	การจัดวางระบบการผลิต	247
184	PATTERN ของชุดพนักงานต้อนรับ	248
185	PATTERN ของชุดพนักงานเสริฟหญิง	248
186	PATTERN ของชุดพนักงานเสริฟชาย	249
187	PATTERN ผ้าปูโต๊ะและผ้าเช็ดปาก	249
188	PATTERN ของผ้ารองจาน,ผ้ารองแก้ว,สมุดเก็บบิล,เบาะรองนั่งและพนักพิง	250
189	PATTERN ของร่มกันแดด	250
190	ART WORK ของผ้าที่ใช้ตัดชุดพนักงาน	251
191	ART WORK ของผ้าปูโต๊ะ , สมุดเก็บบิล , เบาะรองนั่ง , พนักพิง , ผ้ารองจานและผ้ารองแก้ว	251
192	ART WORK ของร่มกันแดด	252
193	บรรยากาศโดยรวมของโรงแรมเชียงใหม่ออคิด	252
194	ทัศนียภาพของห้องอาหารแม่ริมคอฟฟี่ช็อป	253
195	แบบจริง ชุดพนักงานต้อนรับด้านหน้าและด้านหลัง	254
196	แบบจริง ชุดพนักงานเสริฟหญิง	255
197	แบบจริง ชุดพนักงานเสิรฟชาย	256
198	แบบจริงสมุดเก็บบิลด้านหน้าและด้านหลัง	257
199	การจัดโต๊ะอาหารที่เสร็จสมบูรณ์	258
200	แบบจริงผ้าพันเอว	259
201	แบบจริงเบาะรองนั่งและพนักพิง	259
202	แบบจริงร่มกันแดด	260

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทนำ

TIE DYE หรือมัดย้อมเป็นการทำลวดลายลงบนผืนผ้า โดยการผูกมัดผ้าเพื่อมิให้น้ำสีซึมเข้าไปในบริเวณที่มัดไว้ เพื่อให้เป็นลวดลายที่ต้องการ ส่วนลวดลายที่ต้องการให้วิจิตรสวยงามมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับเทคนิค และการผูกมัดด้วยวัสดุซึ่งป้องกันไม่ให้สีย้อมผ้าซึมผ่านเข้าไปได้ และคงเหลือเนื้อผ้าให้ติดสีน้ำย้อมให้เป็นสีสลับกันไปซึ่งเป็นส่วนทำให้ผ้าน่าดู

หัวข้อวิทยานิพนธ์ในโครงการนี้จึงเป็นการเสนอแนะรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดย้อมให้มีรูปแบบ และลวดลายที่ทันสมัย หลากหลายมากขึ้น โดยการออกแบบเพื่อนำไปตกแต่งสถานที่ในห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อป โรงแรมเชียงใหม่ออคิด

ทั้งนี้เนื่องจากผลิตภัณฑ์สิ่งทอเดิมที่ใช้ตกแต่งภายในห้องอาหารนี้ มีอายุการใช้งานมาเป็นเวลานานมากแล้ว จึงสมควรที่จะทำการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงใหม่ รวมทั้งผลิตภัณฑ์เดิมที่ใช้อยู่มีรูปแบบแตกต่างกันมาก และไม่มีรูปแบบเฉพาะของทางโรงแรม ซึ่งข้าพเจ้ามีความเห็นว่าสมควรที่จะนำความรู้ในวิชาการออกแบบสิ่งทอมาก่อให้เกิดประโยชน์ ในด้านการวิเคราะห์และปรับปรุงรูปแบบและรูปทรงของผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปใช้สอยในห้องอาหารนี้ ให้มีความสวยงามเหมาะสม และมีคุณค่าทางสุนทรียภาพ นอกจากนี้ยังได้ศึกษารูปแบบและศิลปะ วัฒนธรรมแบบไทยล้านนา และบรรยากาศสถาปัตยกรรมของโรงแรมมาประกอบการออกแบบ เพื่อให้คอบสนองกับสภาพแวดล้อม และยังเป็นการสร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาเยือน รวมทั้งยังเป็นส่วนช่วยในการอนุรักษ์ และพัฒนาศิลปะการมัดย้อมของไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นไปได้ของโครงการ

1. ด้านนโยบาย ทางโรงแรมมีนโยบายสนับสนุน และอนุมัติให้มีการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดย้อมสำหรับใช้ตกแต่งภายในห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อป เพื่อปรับปรุงให้มีความสวยงาม กลมกลืนกับบรรยากาศการตกแต่งภายในด้วย

2. ด้านเศรษฐกิจ โครงการนี้เป็นโครงการที่ใช้วัฤดิบภายในประเทศ และเป็นโครงการพัฒนารูปแบบคุณค่าของผลิตภัณฑ์สิ่งทอไทยเป็นไปในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งยังเป็นการสร้างงานให้กับผู้ประกอบวิชาชีพ ในด้านนี้อีกด้วย

3. ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โครงการนี้มีการออกแบบลวดลาย และรูปแบบของผลิตภัณฑ์ให้มีความกลมกลืน สวยงาม เหมาะกับสิ่งแวดล้อม และยังเป็นการสนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์แบบไทยๆ รวมทั้งยังไม่ขัดต่อ กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรมของไทยแต่อย่างใด

4. ด้านการออกแบบ จากรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ทั่วไปตามท้องตลาด ที่ยังไม่มีการพัฒนาให้ดีขึ้น สามารถแก้ไขได้ด้วยการออกแบบ และการผลิตสามารถทำได้โดยไม่ให้มีส่วนยุ่งยากซับซ้อนมากจนเกินไป และสามารถผลิตได้ในประเทศ

สรุป โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดย้อม สำหรับใช้ตกแต่งห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อปโรงแรมเชียงใหม่ออคิด มีความเป็นไปได้ของโครงการในทุก ๆ ด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่เกิดขึ้น

ปัญหาด้านความงามและการออกแบบ

1. ชุดผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ไม่มีการออกแบบสำหรับห้องอาหารนี้โดยเฉพาะ ทำให้ดูไม่มีเอกลักษณ์ และไม่เข้ากับบรรยากาศของห้องอาหาร รวมทั้งผลิตภัณฑ์เก่าที่ใช้อยู่มีอายุการใช้งานที่นานมาก จึงสมควรที่จะทำการปรับปรุง

2. ขาดความเป็นเอกลักษณ์ร่วมกัน (CORPORATE IDENTITY) ระหว่างผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้น

แนวทางแก้ไขปัญหา

1. ออกแบบโดยใช้เทคนิคใหม่ ๆ ในการมัดย้อม เพื่อก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ลวดลายแบบใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความสวยงามน่าสนใจ และดึงดูดใจผู้พบเห็น รวมทั้งใช้เทคนิคอื่นมาประกอบในการตกแต่งลวดลายผ้าเพื่อให้ผลงานดูทรงคุณค่ามากยิ่งขึ้น

2. รูปแบบของงานต้องตอบสนองสภาพแวดล้อม และสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมภายในของทางโรงแรมด้วย

ออกแบบโดยใช้ลวดลายจากเครื่องประดับของชาวเขา ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในอาณาจักรล้านนา เพื่อให้งานดูมีความเหมาะสมกลมกลืนกับสถานที่ซึ่งมีการตกแต่งโดยการนำศิลปะของชาวเขามาประยุกต์ใช้

ออกแบบให้มีเอกลักษณ์ร่วมกัน (CORPORATE IDENTITY) ในผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้น

ปัญหาด้านการใช้งาน

ขาดผลิตภัณฑ์สำหรับใช้ตกแต่งภายในห้องอาหาร ที่ดูเหมาะสมกับสถานที่และยุคสมัยในปัจจุบันรวมทั้งยังมีการใช้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอเพื่อการตกแต่งเพียงส่วนน้อย

แนวทางแก้ไขปัญหา

ออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับตอบสนองประโยชน์ใช้สอยโดยตรง โดยคำนึงถึงความต้องการและพฤติกรรมการใช้งานของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาด้านวัสดุ

การเลือกใช้วัสดุที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน ทำให้ผ้ามีสีตก ซีดจางเร็ว ระยะเวลาการใช้งานสั้นลง

แนวทางการแก้ไขปัญหา

ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์คุณสมบัติของวัสดุแต่ละประเภท เพื่อหาวัสดุที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการซักรีด หรือทำความสะอาดผลิตภัณฑ์

ขอบเขตของโครงการ

1. ออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับตกแต่งห้องอาหารแม่ริมคอฟฟี่ช็อป โรงแรมเชียงใหม่ออคิด

2. ผลิตภัณฑ์ที่ทำการออกแบบประกอบด้วย

1. ผ้าปูโต๊ะขนาด 2 ที่นั่ง	1 ชิ้น
2. ผ้าปูโต๊ะขนาด 4 ที่นั่ง	1 ชิ้น
3. ผ้ารองจาน	4 ชิ้น
4. ผ้ารองแก้ว	4 ชิ้น
5. ผ้าเช็ดปาก	4 ชิ้น
6. เบาะรองนั่งและพนักพิง	1 ชุด
7. ร่มกันแดด	1 ชุด
8. ชุดพนักงานต้อนรับ	1 ชุด
9. ชุดพนักงานเสริฟหญิง	1 ชุด
10. ชุดพนักงานเสริฟชาย	1 ชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ออกแบบลวดลายมัดย้อม โดยใช้เทคนิคอื่นมาผสมผสานในการตกแต่งลายผ้า เช่น เทคนิคการทำบาติก

4. ออกแบบให้สามารถผลิตได้ในระบบกึ่งอุตสาหกรรม

<u>แนวทางการศึกษาวิจัย</u>

1. ข้อมูลด้านโรงแรม
   ลักษณะการตกแต่งภายในและภายนอกอาคาร
   การจัดวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ใช้สอย
   ลักษณะรูปแบบของผลิตภัณฑ์เดิม
   พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องในการบริหารและดำเนินงาน
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลวดลายจากเครื่องประดับเงินของชาวเขา เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ ลวดลายผ้า
3. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกรรมวิธีการทำผ้ามัดย้อม และเทคนิคอื่นที่น่าสนในมาประกอบ
4. ศึกษากรรมวิธีการออกแบบสิ่งทอให้มีประโยชน์ใช้สอยสูงสุด
5. ศึกษาคุณสมบัติของเส้นใยที่เหมาะสม
6. ศึกษาคุณสมบัติของสีที่จะนำมาย้อมผลิตภัณฑ์
7. ศึกษาจิตวิทยาของสีที่เกี่ยวข้อง
8. ศึกษากรรมวิธีในการผลิตในระบบกึ่งอุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการออกแบบพัฒนาให้มีลวดลาย รูปทรงและสีสันสวยงามมีความแปลกใหม่น่าสนใจ และสนองการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้พบเห็น

2. สามารถเผยแพร่เอกลักษณ์ ของศิลปะความเป็นไทยแบบล้านนา ไปสู่สายตาชาวต่างประเทศ

3. สร้างภาพพจน์ให้แก่สถานที่ และสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวประเทศไทย

4. เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมของไทย ให้ดูมีคุณค่า และมาตรฐานที่สูงขึ้น

5. เป็นการนำทรัพยากร และเทคโนโลยีในการผลิต ที่มีอยู่ในประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์กว้างขวาง

6. เป็นการส่งเสริมอาชีพ และพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์สิ่งทอไทย ให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้เป็นภาษาทางเทคนิค

มัดย้อม - เป็นการทำลวดลายลงบนผ้า โดยการผูกมัดผ้าเพื่อมิให้น้ำสีซึมเข้าไปในบริเวณที่มัดไว้ เพื่อให้เป็นลวดลายที่ต้องการ

บาติก - เป็นคำในภาษาชวา ใช้เรียกผ้าที่มีลวดลายเป็นจุด คำว่า "ติก" มีความหมายว่าเล็กน้อย หรือ จุดเล็ก ๆ ดังนั้น บาติก จึงมีความหมายว่า เป็นผ้าที่มีลวดลายเป็นจุด ๆ ต่าง ๆ

โซดาไฟ - หรือ Caustic Soda (NaOH) หรือ Sodium Hydroxide ใช้ในการผสมสี

โซดาแอช - เป็นด่างอย่างอ่อน ใช้ในการผสมน้ำ ในการขจัดเทียนออกจากผ้า นอกจากนี้ ยังใช้เป็นส่วนผสมในการย้อมด้วยสี Reactive และสี In digosol

โซเดียมซัลเฟต - (Sodium Sulfate) (HCL) เป็นกรดเกลือ เช่นเดียวกับเกลือคลอไรด์ ใช้ในการผสมสีย้อม กลุ่มสารสี Indigosol หรือ อาจใช้ในการทำความสะอาดผ้า โดยใช้แช่หรือต้มในน้ำสีที่มีส่วนผสมของโซเดียมซัลเฟต

โซเดียมไฮโดรซัลไฟต์ - (Sodium Hydrosulphite) เป็นสารเคมีที่ใช้ในการผสมสี VAT สำหรับการย้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์สรุปผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงแรมเชียงใหม่ออคิด

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของโรงแรมเชียงใหม่ออคิด

โรงแรมเชียงใหม่ออคิดเป็นโรงแรมชั้นนำของจังหวัดเชียงใหม่ เริ่มเปิดบริการตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2525 เป็นต้นมาโดยใช้ชื่อว่า "โรงแรมไฮแอทออคิดเชียงใหม่" โดยในช่วง 2 ปีแรก บริษัทโรงแรมเชียงใหม่ออคิด จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทเจ้าของโดย คุณไชยทัศน์ เลขะไพบูลย์ ประธานบริษัทได้ว่าจ้างไฮแอทอินเตอร์เนชั่นแนล คอปอเรชั่น มาเป็นผู้บริหารงาน และจัดวางระบบต่าง ๆ ตามรูปแบบและมาตรฐานของโรงแรมในเครือไฮแอท ซึ่งในยุค 10 กว่าปีที่แล้ว ไฮแอทออคิดเชียงใหม่เป็นโรงแรมแห่งแรกในภูมิภาคที่มีการบริหารงานด้วยทีมงานในระดับอินเตอร์เนชั่นแนล และยังเป็นโรงแรมเดียวที่ใช้ชื่อไฮแอทในประเทศไทย

หลังจากที่ไฮแอทอินเตอร์เนชั่นแนลได้วางระบบงาน และฝึกบุคลากรท้องถิ่นให้เรียบร้อยแล้วบริษัทเจ้าของ จึงได้เปลี่ยนการบริหารงาน โดยใช้ทีมงานคนไทย และเปลี่ยนชื่อโรงแรมเป็น "โรงแรมเชียงใหม่ออคิด" มีคุณกนก สุวรรณวิสุตร เป็นผู้จัดการทั่วไป บริหารงานได้ประมาณ 5 ปี ต่อจากนั้นจึงมีการเปลี่ยนแปลงในส่วนของบริษัท โดยเปลี่ยนผู้ถือหุ้นใหญ่เป็น บริษัท สุเมธ โฮลดิ้ง และเปลี่ยนชื่อบริษัทเจ้าของเป็น บริษัทเชียงใหม่ออคิดโฮเต็ล จำกัด แต่ยังใช้ชื่อโรงแรมว่า "โรงแรมเชียงใหม่ออคิด" เช่นเดิม

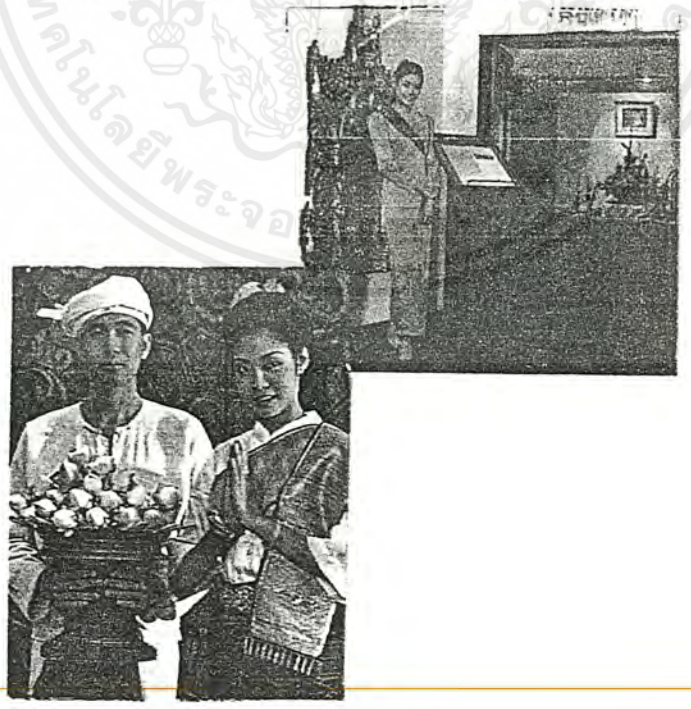

ภาพที่ 1 ภาพแสดงบรรยากาศโดยรวมของโรงแรมเชียงใหม่ออคิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานที่ตั้ง และ สภาพแวดล้อม

สถานที่ตั้ง ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 6 ไร่บนถนนห้วยแก้วอยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ประมาณ 5 กม.

ลักษณะอาคาร เป็นอาคารรูปตัว I สูง 10 ชั้น มีจำนวนห้องพักทั้งหมด 267 ห้องอาคารด้านหน้าเป็นส่วน Facilities ต่าง ๆ ด้านหลังเป็นส่วนห้องพัก โดยตัวอาคารด้านหน้าเป็นแบบโพสต์โมเดิร์นหลังคาซ้อน 3 ชั้น ส่วนด้านหลังเป็นสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ที่มีรูปแบบเรียบง่าย

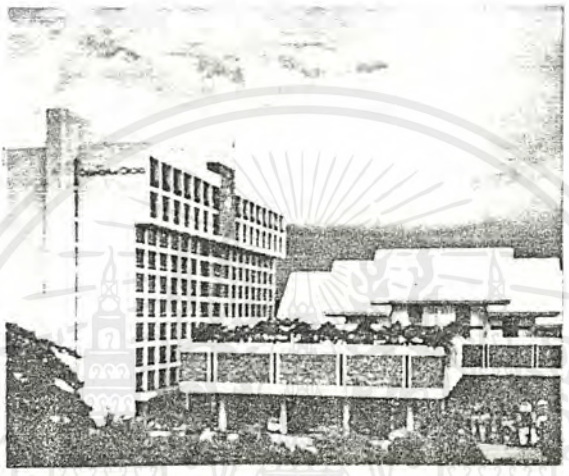

ภาพที่ 2 แสดงลักษณะอาคารของโรงแรมเชียงใหม่ออคิด

ลักษณะเด่นของการตกแต่งภายใน คือการนำเอาศิลปหัตถกรรมลายผ้าของชาวเขามาประยุกต์ใช้เข้ากับไม้สัก ซึ่งมีมากทางภาคเหนือ การตกแต่งที่ทันสมัย กลมกลืนกับศิลปล้านนาบ่งบอกตัวลักษณะล้านนาได้ชัดเจน

ภาพที่ 3 แสดงลักษณะการตกแต่งภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะห้องอาหารต่าง ๆ ภายในโรงแรม

โรงแรมเชียงใหม่ออคิด มีภัตตาคาร และห้องอาหาร สำหรับบริการอาหารและเครื่องดื่ม ทั้งหมด 6 แห่ง ตั้งอยู่ในตัวโรงแรม และภายในบริเวณของโรงแรม ลักษณะการบริการของห้องอาหารต่าง ๆ มีดังนี้

1. เลอพาวิเลี่ยน (Le Pavillion)

เป็นห้องอาหารฝรั่งเศส มีบริการห้องอาหารในสไตล์ฝรั่งเศส ภายในตกแต่งแบบหรูหรา บริการอาหารมื้อเย็น

เปิดบริการเวลา 17.00-23.00 น.
จำนวนที่นั่ง 43 ที่นั่ง
สถานที่ตั้ง บริเวณล็อบบี้โรงแรม

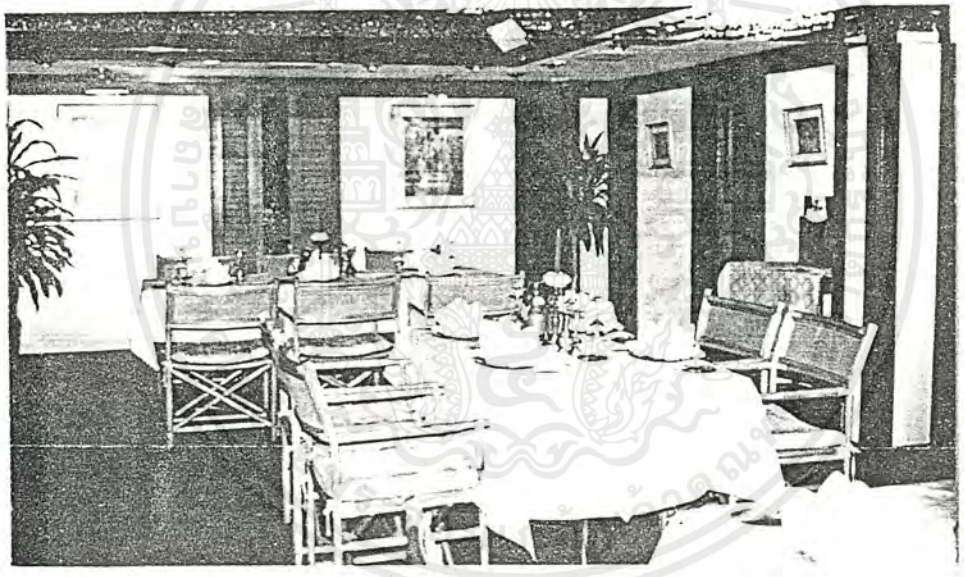

ภาพที่ 4 แสดงบรรยากาศห้องอาหารเลอพาวิเลียน

2. ห้องอาหารแมริมค็อฟฟี่ช็อป (Maerim Coffeeshop)

เป็นส่วนบริการอาหารหลาย ๆ ประเภทในทุก ๆ มื้อ ลักษณะการตกแต่งเน้นความโปร่งตา มีการนำลวดลายเล็ก ๆ น้อย ๆ มาประดับตกแต่งผนัง

เวลาบริการ 6.00-1.00 น.
จำนวนที่นั่ง 146 ที่นั่ง
สถานที่ตั้ง Ground Floor

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

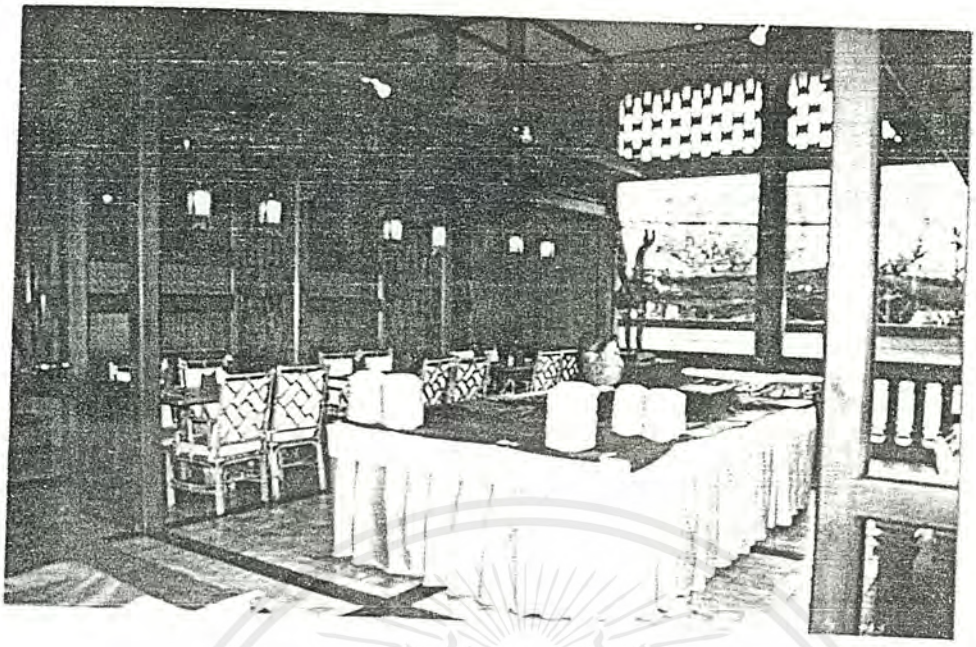

ภาพที่ 5 แสดงบรรยากาศห้องอาหาร แม่ริมคอฟฟี่ช็อป

3. โอเปียม เดน เลาจ์ (Opium Den Lounge)

เป็นสถานที่นั่งฟังเพลง บริการเครื่องดื่มและอาหารว่าง ภายในตกแต่งด้วยไม้สัก ตัวเฟอร์นิเจอร์เป็นเฟอร์นิเจอร์หนังสีชมพู มีเวทีสำหรับแสดงดนตรีภายในสถานที่

เวลาบริการ 17.00 - 1.00 น.

จำนวนที่นั่ง 43 ที่นั่ง

สถานที่ตั้ง ชั้น 1

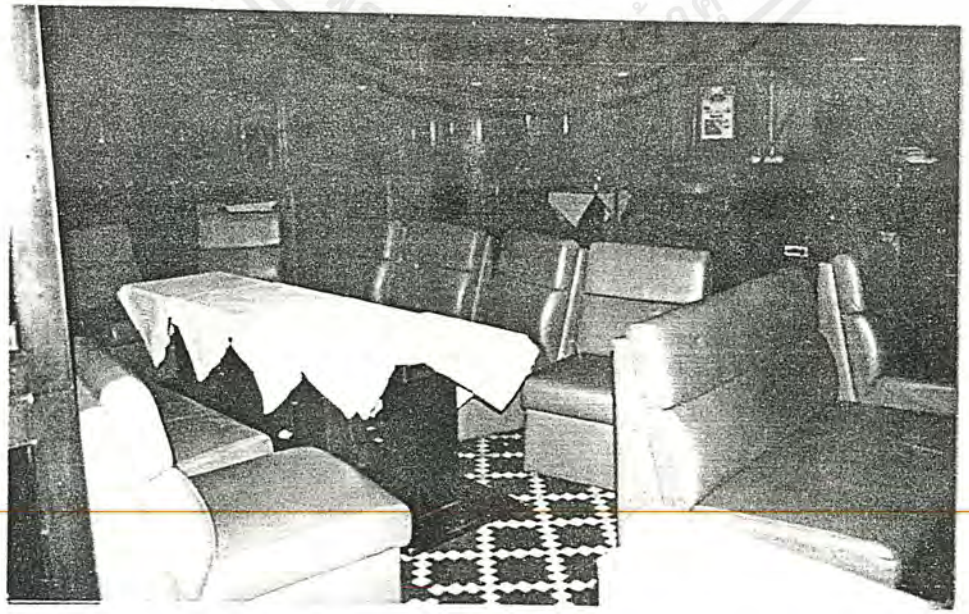

ภาพที่ 6 แสดงบรรยากาศห้องอาหารโอเปียมเดนเลาจ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ภูพิงค์ ภัตตาคารอาหารจีน (Phuping Chinese Restaurant)

เป็นห้องอาหารจีน บริการอาหารจีน พร้อมด้วยดิ่มซำในเวลากลางวัน ภายในตกแต่งด้วยลักษณะแบบจีนทั้งหมด

เวลาบริการ	11.30 - 14.00 น. และ 18.30 - 23.00 น.
จำนวนที่นั่ง	156 ที่นั่ง
สถานที่ตั้ง	ชั้น 1 ติดห้องอาหารเลอพาวิเลี่ยน

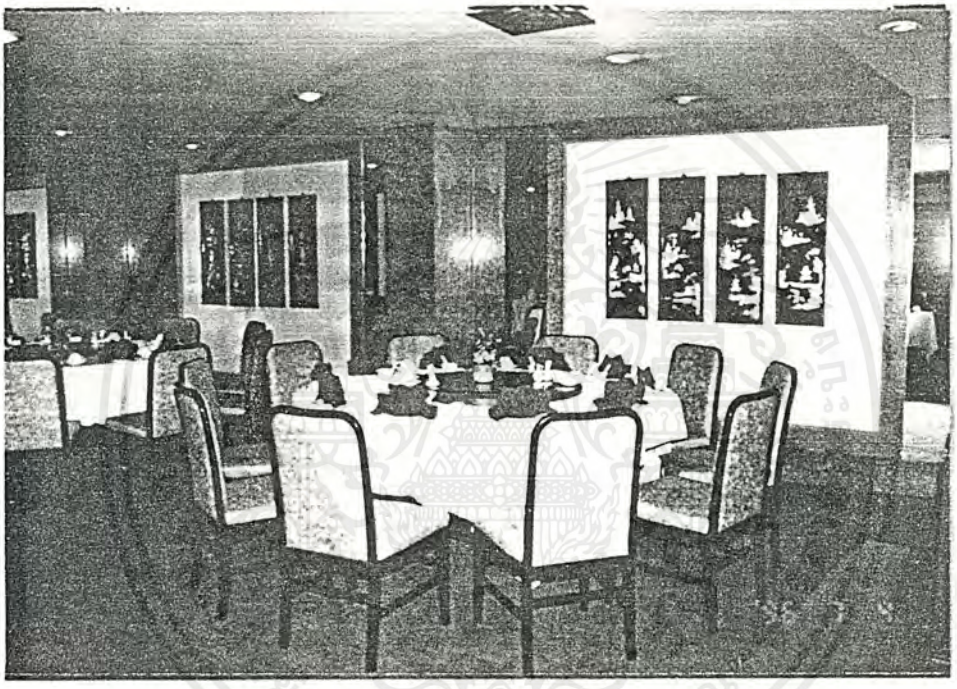

ภาพที่ 7 แสดงบรรยากาศห้องอาหารภูพิงค์ ภัตตาคารอาหารจีน

5. ล็อบบี้ การ์เด้น (Lobby Garden)

เป็นสถานที่ต้อนรับแขก บริการเครื่องดื่ม กาแฟ อาหารว่าง การตกแต่ง ตกแต่งด้วยไม้สักแบบล้านนา โดยการนำศิลปะทางเมืองเหนือเข้ามาประยุกต์

เวลาบริการ	10.00 - 12.00 น.
จำนวนที่นั่ง	40 ที่นั่ง
สถานที่ตั้ง	ชั้น 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

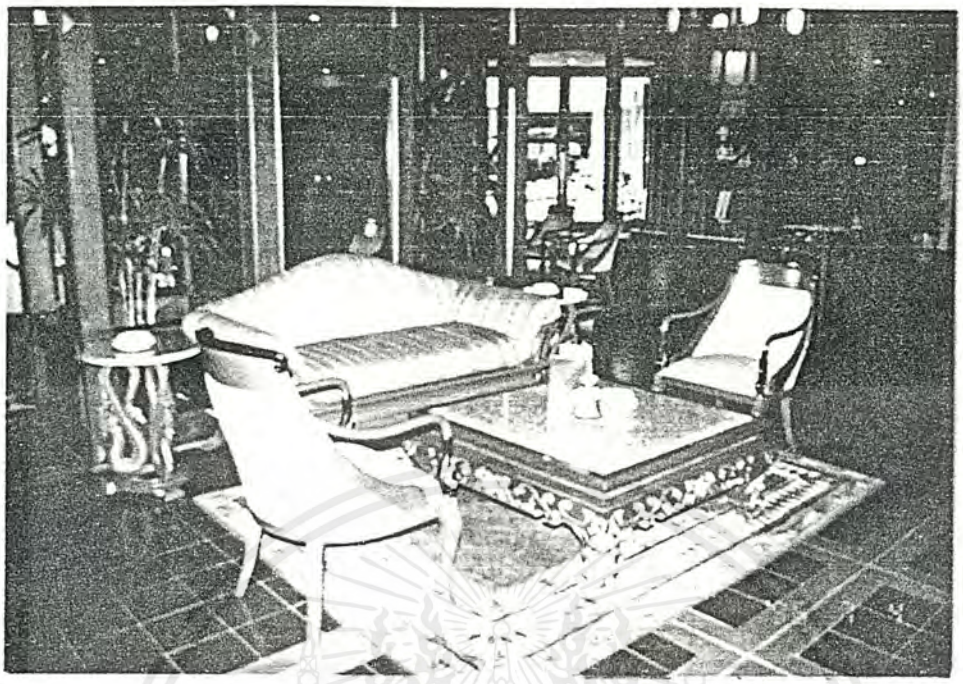

ภาพที่ 8 แสดงบรรยากาศห้องล็อบบี้ การ์เด้น

6. พูลเดค (Pool Deck)

อยู่บริเวณสระน้ำ บริการเครื่องดื่ม กาแฟ อาหารว่าง เช่น แซนวิช และเครื่องดื่ม ให้แก่แขก

เวลาบริการ	8.00 - 19.00 น.
จำนวนที่นั่ง	56 ที่นั่ง
สถานที่ตั้ง	ชั้น 4

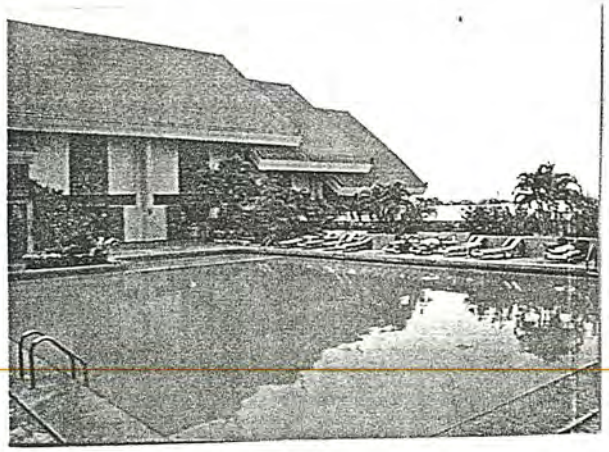

ภาพที่ 9 แสดงบรรยากาศบริเวณพูลเดค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับห้องอาหารแมริมค็อฟฟี่ช็อป

ลักษณะทั่วไปของห้องอาหารแมริมค็อฟฟี่ช็อป

บริการอาหารทุกมื้อให้แก่แขกที่มาใช้บริการ ได้แก่

อาหารเช้า บริการให้แก่แขกที่พักอยู่ในโรงแรม โดยคิดค่าบริการรวมไปกับห้องพักโดยแจกคูปองสำหรับ 1 ท่าน ท่านละ 1 มื้อ

อาหารตามสั่ง บริการอาหารตามสั่งให้แก่แขกในห้องพัก

อาหารไทย บริการอาหารไทยทุกประเภท

อาหารฝรั่ง ได้แก่ แซนวิช ซุป และสเต็ก เป็นเมนูหลัก

บุฟเฟ่ต์ การจัดอาหารหลากหลายประเภทแบบบริการตนเองให้แก่แขกที่มาพัก

ห้องอาหารแมริมค็อฟฟี่ช็อป เป็นห้องอาหารที่ตั้งอยู่ในบริเวณชั้นล่างของโรงแรม มีจำนวนที่นั่งทั้งหมด 146 ที่นั่ง แบ่งออกเป็น

1. ห้องแอร์ 80 ที่นั่ง
2. บริเวณเทอเรชด้านนอก 66 ที่นั่ง

นอกจากนี้ยังสามารถเสริมจำนวนที่นั่งจากเดิม 146 ที่นั่ง เป็น 170 ที่นั่ง

ระยะเวลาบริการตั้งแต่ 6.00 - 1.00 น.

การบริการแบบ American Style เน้นความสะดวกและรวดเร็ว

แขกที่มาใช้บริการได้แก่ แขกที่มาพักโรงแรม แขกชาวต่างประเทศ และชาวไทย ส่วนใหญ่ จะเป็นวัยกลางคน นักธุรกิจ นักท่องเที่ยว หรือเป็นครอบครัว

ภาพที่ 10 แสดงบรรยากาศภายในห้องอาหารแมริมคอฟฟี่ช็อป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

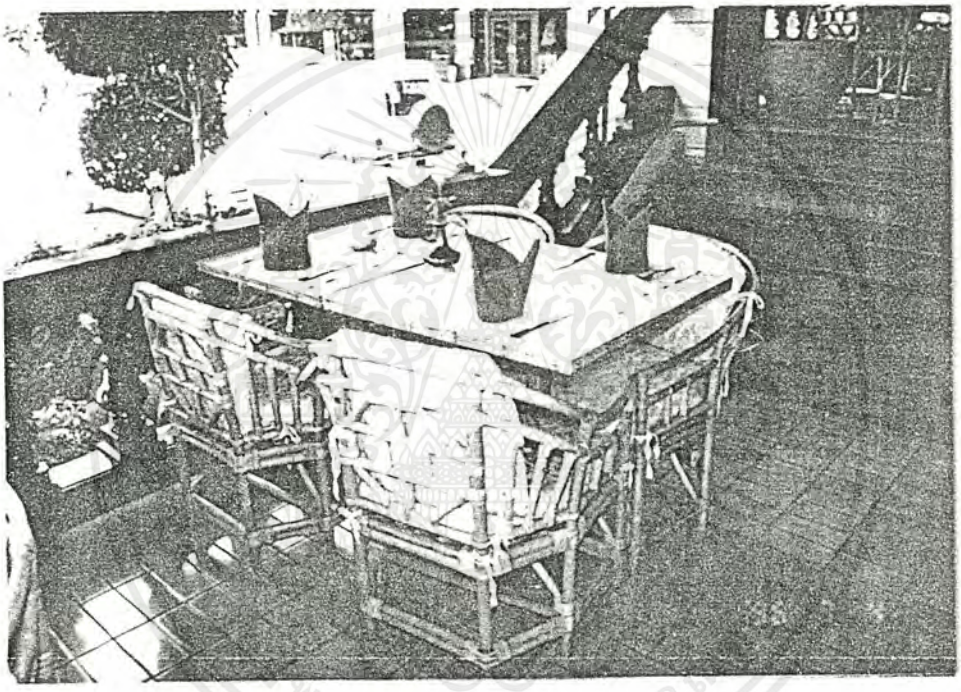

ภาพที่ 11 แสดงบรรยากาศภายนอกบริเวณริมระเบียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการตกแต่งภายใน

เป็นการเอาส่วนปราณีตทางสถาปัตยกรรมล้านนามาใช้ แบ่งช่องทำฉากกั้นส่วน เช่นการประยุกต์เอาระเบียง และลักษณะการเจาะผนังเรือนล้านนามาใช้ตกแต่งประดับด้วยโคมไฟแบบล้านนา โดยเน้นโครงสร้างภายในด้วยไม้สักเป็นส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นถึงคุณค่า และความงามของไม้สักที่ขึ้นชื่อของภาคเหนือ ประกอบกับเครื่องเรือนหวาย ทำให้บรรยากาศดูนุ่มนวลขึ้น

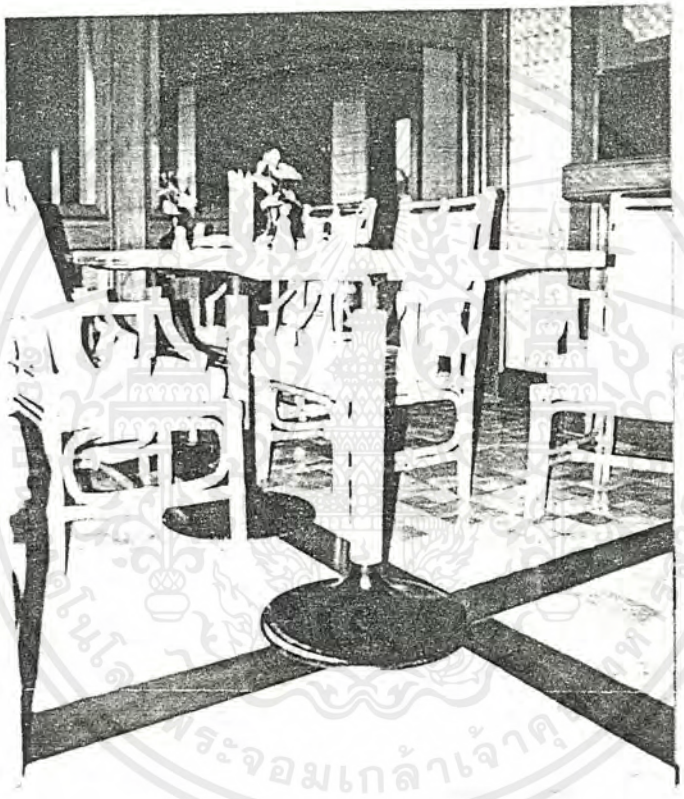

ภาพที่ 12 แสดงรูปแบบของโต๊ะอาหาร

ขนาดสัดส่วนของโต๊ะรับประทานอาหาร

โต๊ะสำหรับ 2 ที่นั่ง ขนาด กxยxส = 60x75x75 ซม.

โต๊ะสำหรับ 4 ที่นั่ง ขนาด กxยxส = 75x120x75 ซม.

โต๊ะสำหรับ 6 ที่นั่ง ขนาด กxยxส = 75x180x75 ซม.

โต๊ะสำหรับ 8 ที่นั่ง ขนาด กxยxส = 75x240x75 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ภาพที่ 13 แสดงขนาดสัดส่วนของเก้าอี้

เป็นเก้าอี้หวาย ขนาด กxยxส = 48x48x94 ซม. (ความสูงจากพื้นถึงพนักพิง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

28715

นโยบายการดำเนินการด้านบริการ

การดำเนินงานบริการขึ้นอยู่กับโรงแรมแบ่งออกเป็น 6 แผนก ได้แก่

1. แผนกต้อนรับ

หน้าที่ รับลงทะเบียนแขกผู้เข้าพัก ให้ข้อมูลกับแขกเกี่ยวกับห้องพัก และสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับห้องพักให้แขก ให้บริการเรื่องรถรับส่งแขกไปสนามบิน ต้อนรับแขก V.I.P เข้าห้องพัก

2. แผนกแม่บ้าน

หน้าที่ ดูแลเรื่องความสะอาดห้องพักทุกห้อง ห้องประชุมทุกห้อง บริเวณโรงแรม ล็อบบี้ ห้องน้ำ จัดดอกไม้ในห้องพัก

Laundry ดูแลเรื่องการซักรีดยูนิฟอร์มของพนักงานอุปกรณ์ประเภทสิ่งทอภายในล็อบบี้โรงแรม และดูแลเรื่องซักรีดของแขกผู้เข้าพัก

3. แผนกอาหารและเครื่องดื่ม

หน้าที่ จัดเมนูอาหาร ควบคุมต้นทุน และการสั่งซื้อวัตถุดิบที่นำมาประกอบอาหารทุกชนิด ควบคุมต้นทุนเครื่องดื่มทุกชนิดที่ให้บริการแก่แขก

แผนกจัดเลี้ยง อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มาใช้บริการด้านงานเลี้ยง งานสัมมนา

4. แผนกวิศวกรรมช่าง

หน้าที่ ดูแลซ่อมแซมความเสียหายที่เกิดขึ้นในโรงแรม เช่น ไฟฟ้า ทาสีอาคาร ควบคุมระบบการใช้ไฟฟ้าในโรงแรม ระบบปรับอากาศในห้องพัก และบริเวณโรงแรม

5. แผนกบัญชี

หน้าที่ จัดระบบรายได้รายจ่ายให้แก่โรงแรม ติดตามหนี้สิน จัดทำงบกำไรขาดทุน งบดุล จัดทำงบประมาณเงินเดือนพนักงาน

6. แผนกบุคคล

หน้าที่ จัดตั้งกฎระเบียบให้พนักงานจัดหาบุคคลเข้ามาทำงานให้แผนกต่าง ๆ ให้เหมาะสม จัดอัตราเงินเดือนให้พนักงาน ดูแลสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้พนักงาน เช่น จัดสหกรณ์ในโรงแรม ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล จ่ายค่ารักษาพยาบาลในกรณีบาดเจ็บระหว่างปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งและหน้าที่รับผิดชอบของพนักงานห้องอาหารแมริมก็อฟฟี่ช็อป

1. พนักงานเสริฟ (Waiter And Waitress)

หมายถึง พนักงานบริการหรือเรียกว่า "บริกร" ซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับอาหารและการเสริฟที่ถูกต้อง สำหรับหน้าที่ที่รับผิดชอบคือ คอยดูแลรับผิดชอบเรื่องการเสริฟอาหาร และรับคำสั่ง (Take order) ในส่วนที่ประจำอยู่

จำนวนพนักงานเสริฟ 9 คน

2. พนักงานต้อนรับ (Hostess)

หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่คอยต้อนรับ และนำแขกเข้านั่งโต๊ะ และทำหน้าที่ช่วยบริการรับการจองโต๊ะของแขกด้วย

จำนวนพนักงานต้อนรับ 1 คน

3. Superviser

หมายถึง หัวหน้าพนักงานบริการ ทำหน้าที่คอยดูแลและควบคุมพนักงานบริการทั้งหมด และคอยต้อนรับแขก ตรวจดูความเรียบร้อยของห้องอาหารก่อนจะเปิดบริการ และในบางครั้งอาจช่วยเหลือพนักงานบริการด้วย

จำนวน Superviser 1 คน

4. ผู้จัดการ (Manager)

หน้าที่จัดการฝ่ายอาหาร และเครื่องดื่มในด้านการวางแผน การจัดสายงาน การอำนวยการและการควบคุม

จำนวนผู้จัดการ 1 คน

5. พนักงานคิดเงิน

ทำหน้าที่รับใบเสร็จค่าอาหารจากพนักงานบริการนำไปรวบรวม และคิดยอดจำนวนเงินออกบิลเก็บเงิน และทอนเงิน

จำนวนพนักงานคิดเงิน 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแบบพนักงาน และผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ใช้ในห้องอาหาร

รูปแบบ และลักษณะชุดพนักงานในห้องอาหารแม่ริมคอฟฟี่ช็อป แต่ตำแหน่งมีดังนี้คือ

1. พนักงานเสริฟ

พนักงานเสริฟหญิง เป็นชุดไทยประยุกต์ เสื้อเป็นเสื้อแขนสั้นธรรมดาสีเขียวอ่อน คอแหลม ป้ายหน้า ติดกระดุม ตกแต่งบริเวณสาบเสื้อด้านหน้าด้วยผ้าลายทางสีฟ้าอ่อน เขียวอ่อนสลับกับสีขาว ผ้าสไบ ใช้ผ้าลายเดียวกัน ทิ้งชายสไบที่เอวด้านหน้าและด้านหลัง เครื่องประดับใช้เข็มขัดเงินคาดทับ ส่วนซิ่น เป็นซิ่นป้ายหน้ายาวจรดข้อเท้า แต่งด้วยแถบผ้าลายทาง รองเท้าเป็นรองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำ

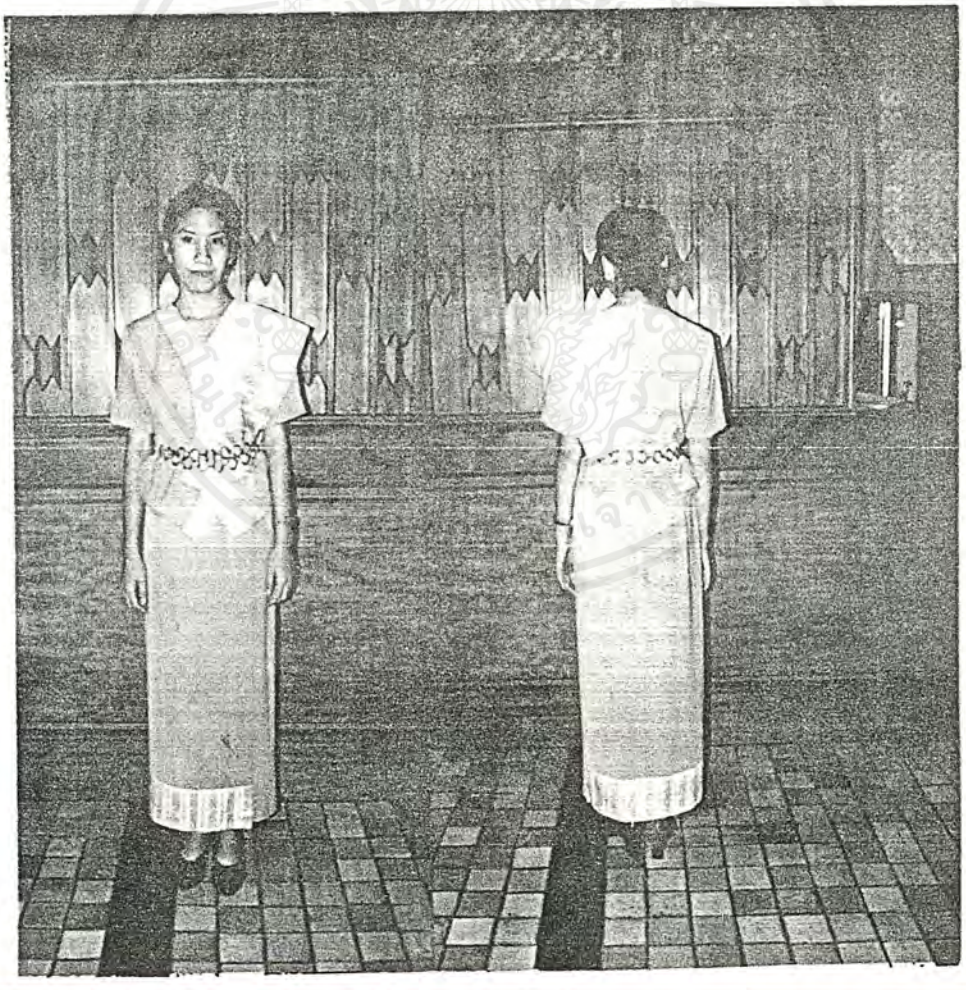

ภาพที่ 14 แสดงชุดพนักงานเสริฟหญิง ด้านหน้าและด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พนักงานเสริฟชาย เป็นเสื้อสีครีม แขนสั้นธรรมดาผ่าหน้า ติดกระดุม ยาวคลุมสะโพก มีกระเป๋าที่หน้าอกข้างซ้าย ตกแต่งบริเวณสาบเสื้อด้านหลัง ขอบกระเป๋าและผ้าพันเอว ด้วยผ้าลายทางสีฟ้าอ่อน เขียวอ่อน สลับกับสีขาว กางเกง เป็นกางเกงขายาวสีน้ำตาล มีผ้าลายทางผูกที่เอวด้านหน้า รองเท้าเป็นรองเท้าหนังสีดำ

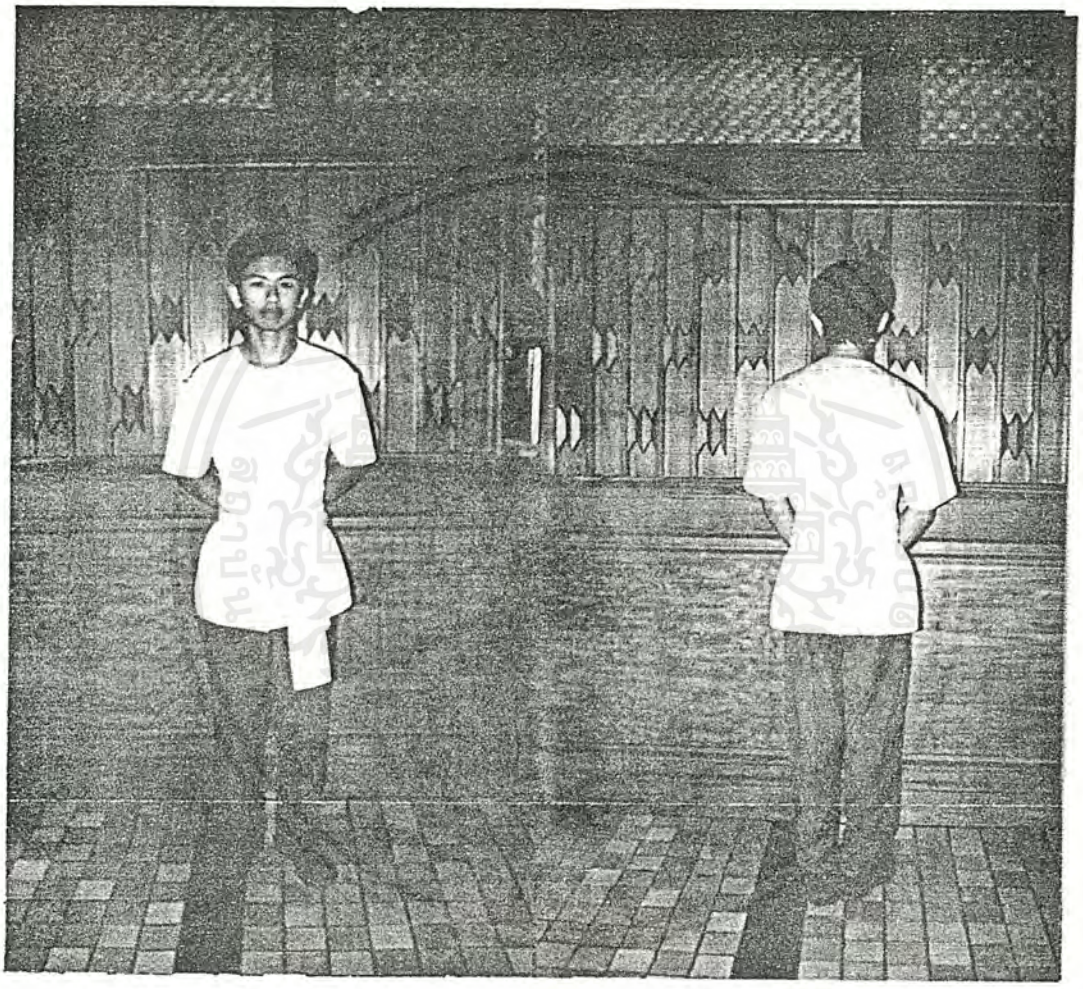

ภาพที่ 15 แสดงชุดพนักงานเสริฟชาย ด้านหน้า และ ด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พนักงานต้อนรับ เป็นชุดไทยประยุกต์ เสื้อเป็นเสื้อแขนยาวธรรมดา สีเขียวอ่อน คอแหลม ป้ายหน้า ติดกระดุม ตกแต่งบริเวณสาบเสื้อด้วยผ้าลายทางสีฟ้าอ่อน เขียวอ่อน สลับกับสีขาว ใช้ผ้าสไบลายเดียวกัน ชายสไบด้านหน้า มีการทิ้งชายลงมาเป็นเส้น ๆ ยาวประมาณ 5 ซม. ห่างกัน 1 ซม. ชายสไบด้านหลังทิ้งลงมาคลุมสะโพก เครื่องประดับ ใช้เข็มขัดเงินคาดทับที่ชายสไบด้านหน้า และด้านหลัง ส่วนซิ่น เป็นซิ่นป้ายหน้า ยาวจรดข้อเท้า ตกแต่งบริเวณชายทบด้านหน้าด้วยแถบผ้าลายทางคล้ายจีบหน้านาง รองเท้าเป็นรองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำ

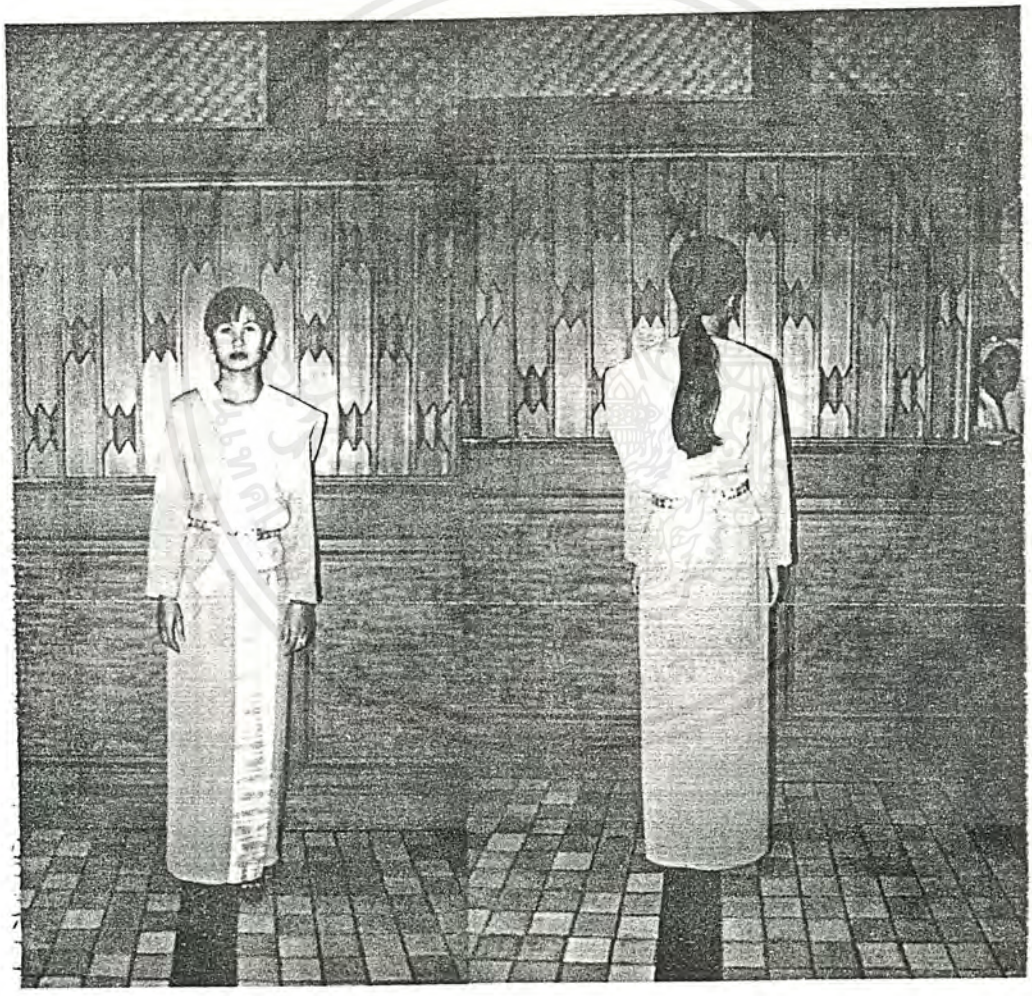

ภาพที่ 16 แสดงชุดพนักงานต้อนรับ ด้านหน้า และ ด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 <u>ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอเดิมที่ใช้ในห้องอาหารแมริม ค็อทเทจ</u>

ผลิตภัณฑ์สิ่งทอเดิมที่ใช้ในห้องอาหารนี้ ได้แก่ ผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปาก และผ้าหุ้มเบาะที่นั่ง และพนักพิง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผ้ารองจาน เป็นผ้า	Cotton ผสม Polyester
ขนาด	30x42 ซม.
มี 2 สี	สีชมพูอ่อน และ สีบานเย็น
จำนวน	510 ผืนโดยประมาณ
ผ้าเช็ดปาก เป็นผ้า	Cotton ผสม Polyester
ขนาด	56x56 ซม.
มี 2 สี	สีชมพูอ่อน และสีบานเย็น
จำนวน	510 ผืนโดยประมาณ

ภาพที่ 17 แสดงลักษณะผลิตภัณฑ์สิ่งทอเดิมที่ใช้ในห้องอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมุดเก็บบิล

เดิมเป็นสมุดหนังสีน้ำตาลเข้ม ปกแข็งพิมพ์ชื่อโรงแรม และ LOGO สีทองเป็นภาษาอังกฤษ ที่ปกด้านหน้า ขนาด กxย = 30x30 ซม. มีจำนวนทั้งหมด 10 เล่ม

ภาพที่ 18 แสดงสมุดเก็บบิลที่ใช้ในห้องอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>เบาะรองนั่ง</u> เป็นผ้าใยสังเคราะห์ สีขาว ลายทาง สีฟ้า และ เขียวอ่อน
เป็นแบบ สี่เหลี่ยมจัตุรัส
ขนาด 42x42 ซม.

<u>พนักพิง</u> เป็นผ้าใยสังเคราะห์ สีขาว ลายทาง สีฟ้า และ เขียวอ่อน
เป็นแบบ สี่เหลี่ยมผืนผ้า
มีหูสำหรับยึดกับเก้าอี้
ขนาด 42x45 ซม.

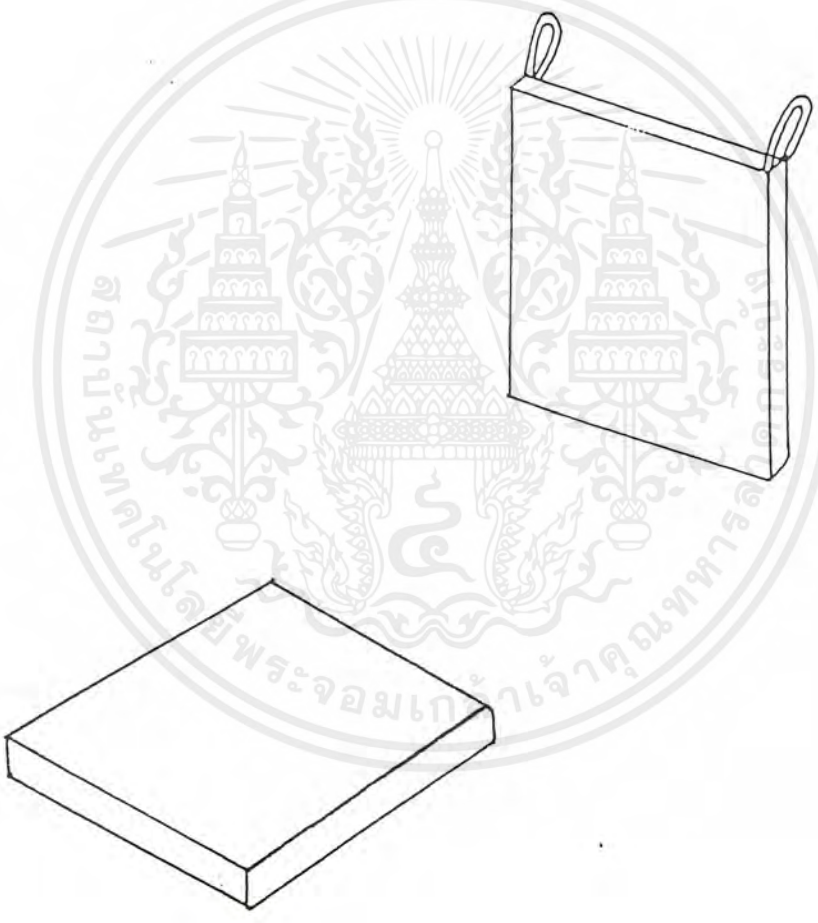

ภาพที่ 19 แสดงเบาะรองนั่งและพนักพิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 รูปแบบของร่มกันแดดที่ใช้ในห้องอาหารแมริมถ็อฟฟี่ช็อป

เป็นร่มพลาสติก สีเขียวสลับขาว ขนาดความสูง 212 ซม. รัศมีความกว้างของร่ม 90 ซม. โครงร่มทำด้วยสแตนเลส มีชายเป็นระบายห้อยลงมา ยาวประมาณ 15 ซม. ฐานใส่ร่มเป็นท่อเหล็ก สีเขียว ปลายแบน เป็นรูปกากบาท ขนาดความสูง 34 ซม. มีจำนวนทั้งหมด 12 คัน

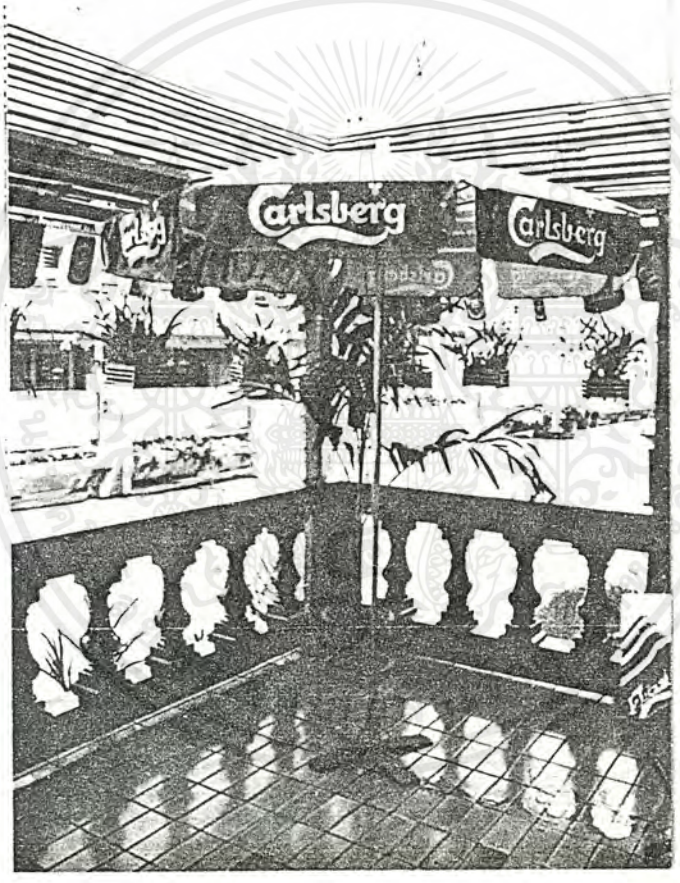

ภาพที่ 20 แสดงร่มที่ใช้ในห้องอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบและลักษณะผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ใช้ในห้องอาหารทั่ว ๆ ไป

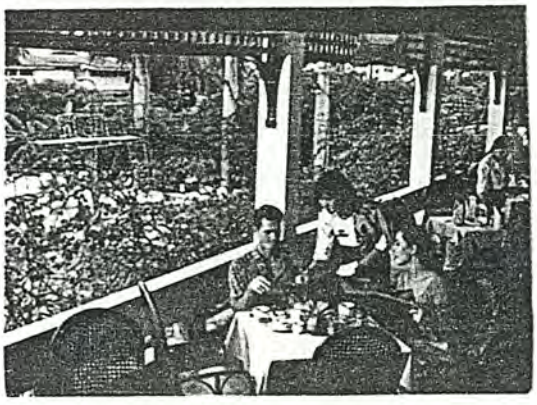

ภาพที่ 21 แสดงรูปแบบสิ่งทอในห้องอาหาร Lanna Coffee Shop Terrace โรงแรมอมารีรินคำ
ลักษณะ ผ้าปูโต๊ะ และ ผ้าเช็ดปาก เป็นผ้า Cotton ผสม Polyester สีส้มอ่อน

ภาพที่ 22 แสดงรูปแบบสิ่งทอในห้อง Coffee Shop โรงแรมรอยัลปริ้นเซส
ลักษณะ ผ้ารองจาน และ ผ้าเช็ดปาก เป็นผ้า Cotton ผสม Polyester สีเทาอมฟ้า

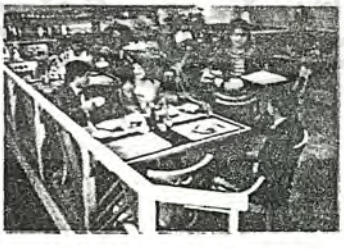

ภาพที่ 23 แสดงรูปแบบสิ่งทอในห้อง Coffee Shop โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์
ลักษณะ ผ้ารองจาน และผ้าเช็ดปาก เป็นผ้า Cotton ผสม Polyester สีเทาอมฟ้า
เบาะรองนั่ง เป็นผ้าใยสังเคราะห์ สีเทาอมฟ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดโต๊ะอาหาร

อุปกรณ์ประกอบในการจัดโต๊ะอาหาร

อุปกรณ์หลักประกอบการรับประทานอาหาร ได้แก่

จานอาหาร เป็นจาน Ceramics สีขาว แบบกลม มีสามประเภทคือ

1. จานผลไม้ เส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 13 ซม.
2. จานข้าว เส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 20.5 ซม.
3. จานใส่กับข้าว เส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 30.5 ซม.

ช้อน ส้อม และ มีด เป็นสแตนเลส มีขนาดมาตรฐาน

แก้วน้ำ เป็นแก้วมีก้านทรงสูง เส้นผ่าศูนย์กลางฐานแก้ว คือ 5.5 ซม.
เส้นผ่าศูนย์กลางปากแก้ว คือ 6.5 ซม.
สูง 13 ซม.

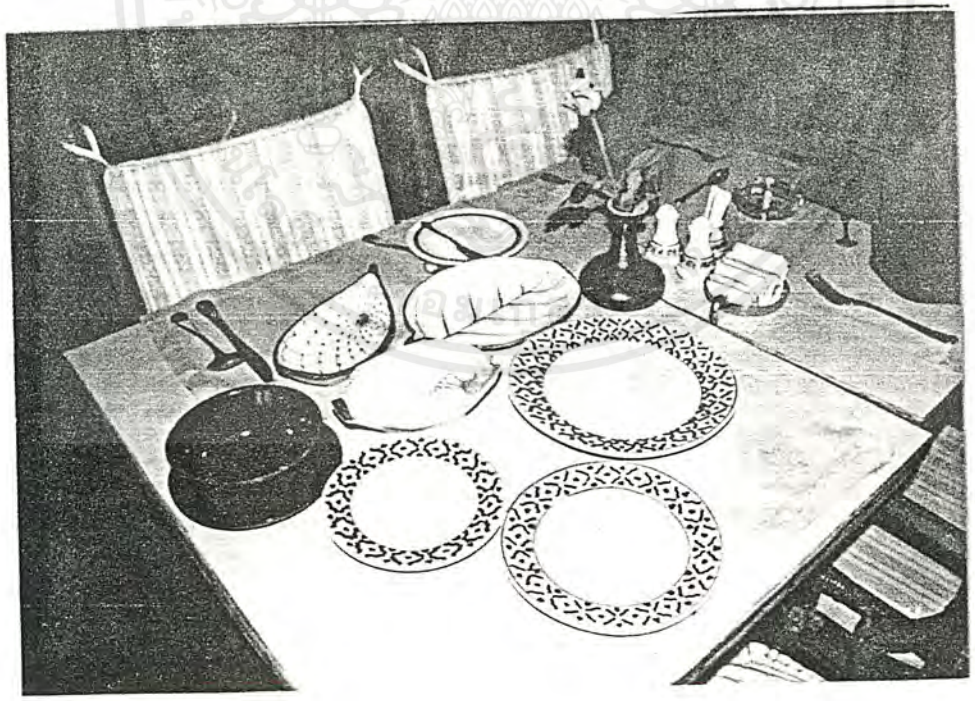

ภาพที่ 24 แสดงลักษณะจานอาหารที่ใช้ในห้องอาหารแม่ริม คือฟฟี่ช็อป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

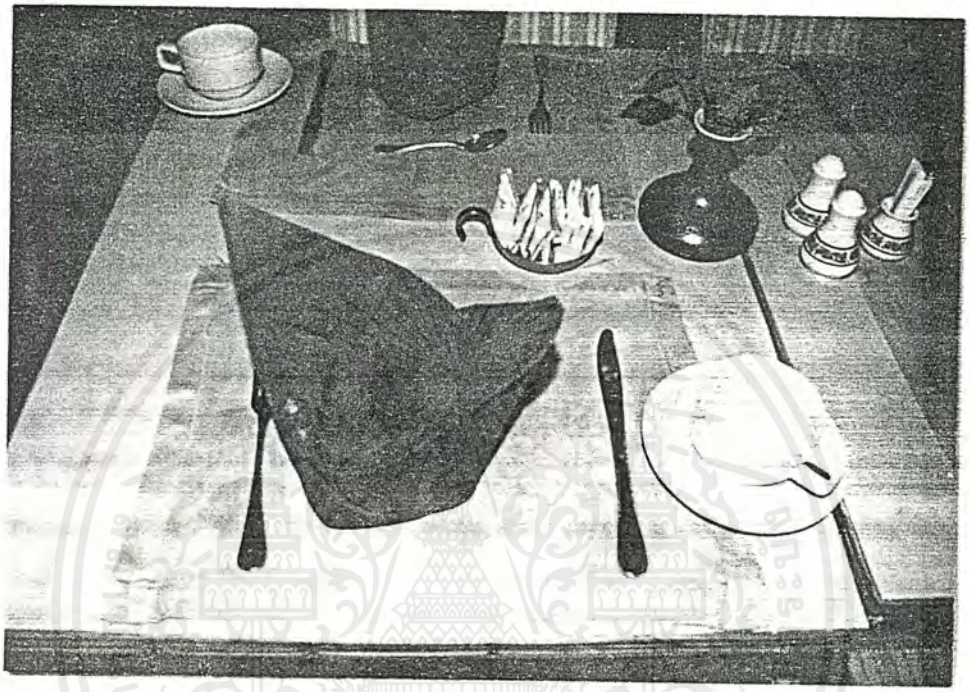

ภาพที่ 25 แสดงอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบบนโต๊ะอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการจัดโต๊ะอาหารในห้องแมริม ถ็อฟฟี่ช็อป

ห้องอาหารแมริมถ็อฟฟี่ช็อป เป็นห้องอาหารที่บริการอาหารไทย และอาหารฝรั่ง การจัดโต๊ะอาหารจะมีการจัดเป็น Set หลัก ๆ ดังนี้

ชุดอาหารเช้า ประกอบด้วย

ชุดถ้วยกาแฟ	ตำแหน่ง	A
ช้อนซุป	"	B
ส้อม	"	C
มีด	"	D
จาน	"	E
ผ้ารองจาน	"	F
ผ้าเช็ดปาก	"	G

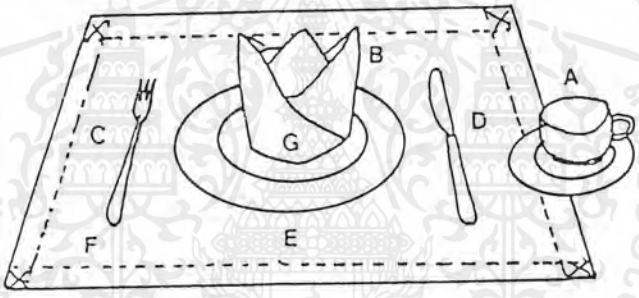

ภาพที่ 26 แสดงการจัดชุดอาหารเช้า

ชุดอาหารไทย

จานข้าว	ตำแหน่ง	A
ช้อน	"	B
ส้อม	"	C
แก้วน้ำ	"	D

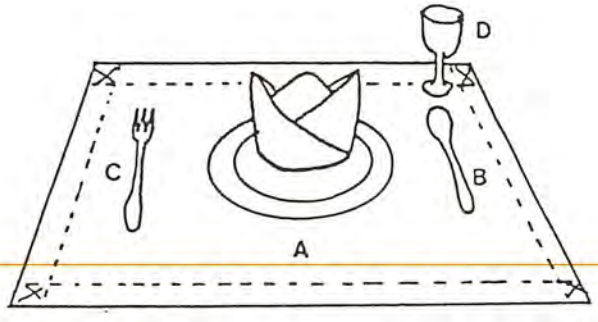

ภาพที่ 27 แสดงการจัดชุดอาหารไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดโต๊ะอาหารทั่วไป

การจัดโต๊ะอาหารในกรณีที่มีการเสริฟอาหารเต็มชุด (Full Course) จะจัดโต๊ะพร้อมเครื่องดื่มครบชุด เตรียมไว้ทุกที่ล่วงหน้า ส่วนอาหารที่แขกมักจะสั่งเพียงเครื่องดื่ม หรือ กาแฟ หรือเพียงอาหารบางอย่าง ก็ให้จัดโต๊ะเฉพาะสิ่งจำเป็นเตรียมไว้ นอกจากนั้น ก็อาจคอยเพิ่มหรือถอนเครื่องมือที่ขาดเกินภายหลัง อย่าปล่อยให้โต๊ะว่าง คอยนำเอาผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปาก และแก้วน้ำมาวางไว้ในขณะที่รอแขกสั่งอาหาร แล้วจึงวางเครื่องมือที่ต้องการใช้หลังจากทราบรายการอาหารที่แขกสั่งแล้วให้ครบตามจำนวนที่นั่ง แต่หากแขกมีไม่ครบตามจำนวนที่นั่งให้ถอนเครื่องมือชุดที่เกินออกจากโต๊ะ หากปล่อยทิ้งไว้จะทำให้ดูเกะกะ หรือทำให้เกิดความไม่สะดวก

การปูโต๊ะ ควรให้รอยพับตรงกลางผ้าปูโต๊ะอยู่ตรงกลางโต๊ะ และให้ชายผ้าปูโต๊ะห้อยลงข้างโต๊ะรอบด้านเท่าๆ กัน และผ้าปูโต๊ะต้องตรวจความเรียบร้อย และความสะอาดก่อนนำไปใช้ ในกรณีที่มีผ้าปูโต๊ะสองผืนปูทับกัน ผืนล่างมักจะปูให้ชายผ้าขนานขอบโต๊ะ ส่วนผืนบนให้ชายผ้าวางทะแยงขอบโต๊ะ และควรเปลี่ยนผ้าผืนบนทุกครั้งที่มีการทำความสะอาดโต๊ะ

ผ้ารองจาน ในการวางผ้ารองจาน จะต้องวางให้ได้ระดับความสวยงาม ขอบของผ้ารองจาน ควรจะอยู่ห่างโต๊ะ ประมาณ 1 นิ้ว

การจัดวางเครื่องมือจะวางครบชุด หรือวางเพียงบางชิ้นก็ได้สุดแต่สภาพ และความเหมาะสมของห้องอาหาร อาจคอยเติม หรือถอนเครื่องมือภายหลังเมื่อทราบรายการอาหารที่แขกสั่ง

การจัดวางขวดเกลือ พริกไทย ที่เขี่ยบุหรี่ โต๊ะสี่ที่นั่ง ควรวางตรงกลางโต๊ะ โต๊ะสองที่นั่งควรจัดวางไว้ริมขอบโต๊ะที่ติดผนัง สำหรับโต๊ะที่ยาวเกินกว่าสองที่นั่ง ควรจัดวางไว้กลางโต๊ะเรียงตามแนวยาวเว้นระยะห่างกันให้พอดี เครื่องใช้พวกนี้ การจัดวางบนโต๊ะควรจะใช้สำหรับแขกหกคนต่อหนึ่งชุดแต่มีเครื่องปรุงบางอย่าง เช่น ซ้อส ไม่ควรนำมาวางบนโต๊ะ ควรนำมาวางไว้เมื่อแขกต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลเกี่ยวกับการพับผ้าเช็ดปาก[1]

ผ้าเช็ดปาก นอกจากจะใช้สำหรับเช็ดปาก เช็ดมือ และช่วยกันเปรอะเปื้อน ที่อาจจะเกิดขึ้นในขณะรับประทานอาหารแล้ว ยังมีส่วนช่วยตกแต่งโต๊ะอาหารให้สวยงามน่าดูยิ่งขึ้น หากมีการเลือกแบบที่เหมาะสม และพับอย่างปราณีตเรียบร้อย

ปัจจุบัน ผ้าเช็ดปากเป็นผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ทำด้วยผ้าลินินหรือผ้าฝ้ายชนิดต่าง ๆ โดยทั่วไปมี 2 ขนาด

ขนาดเล็ก 15-20 นิ้ว

ขนาดใหญ่ 22-26 นิ้ว

ผ้าเช็ดปากควรซัก แล้วลงแป้งรีดให้เรียบร้อย เพื่อเวลาพับจะได้รูปสวยงาม รูปแบบการพับผ้าเช็ดปากในภัตตาคาร หรือ ห้องอาหารและการจัดเลี้ยงต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับลักษณะ และบรรยากาศโดยทั่ว ๆ ไป ของห้อง และสถานที่ บางแบบอาจจัดไว้ในแก้ว หรือสอดใส่วงแหวนสำหรับผ้าเช็ดปาก ที่ทำด้วย ทองคำ เงิน งาช้าง กระดูกสัตว์ หรือวัสดุอื่นที่สวยงาม

ในที่นี้ขอเสนอรูปแบบการพับผ้าเช็ดปากแบบเดิมที่ใช้ในห้องอาหารแม่ริมก็อฟฟี่ช็อป คือ แบบ Crown

---

[1] ลินดา เฮิทเซอร์ , คู่มือพับผ้าเช็ดปากและผ้ากันเปื้อนสำหรับงานโรงแรมและแม่บ้าน , พิมพ์ที่ ไอส์แลนด์ พับลิชชิ่ง , ปี 2521 , หน้า 39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพับผ้าเช็ดปากแบบ Crown

วิธีทำ

- พับผ้าเช็ดปากเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามภาพ
- พับส่วนด้านขวามายังด้านซ้าย
- พับมุมซ้ายล่างขึ้นไปยังขวาบน
- พลิกผ้าเช็ดปาก
- พับมุมส่วนล่างขึ้นไปยังริมขอบบนโดยจะเป็นรูปสามเหลี่ยมตามภาพ
- ถือผ้าเช็ดปากตามริมขอบบนในขณะพลิกผ้าเช็ดปากจะได้รูปสามเหลี่ยมสองรูปด้วยกัน
- พับ 1/4 ทางขวามือไปในตรงกลาง สอดส่วนแหลมเข้าไปในรอยพับ
- ผ้าเช็ดปากจะมีลักษณะเป็นเช่นนี้ตามภาพ
- พลิกผ้าเช็ดปากในด้านนี้ พับด้าน 1/4 ขวามือไปยังตรงกลางและสอดส่วนแหลมเข้าไปในรอยพับนี้จากนั้นก็ตั้งผ้าเช็ดปากให้ตรง

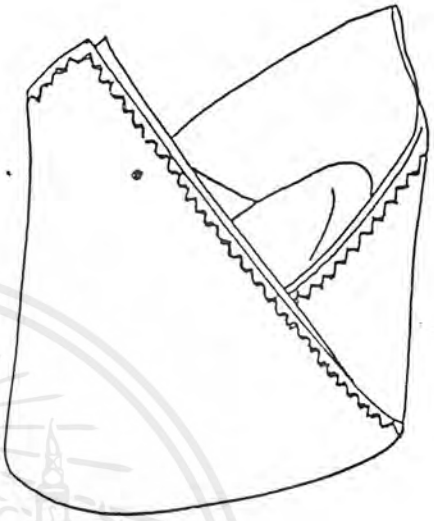

ภาพที่ 28 แสดงผ้าเช็ดปากแบบ CROWN ที่พับสำเร็จ

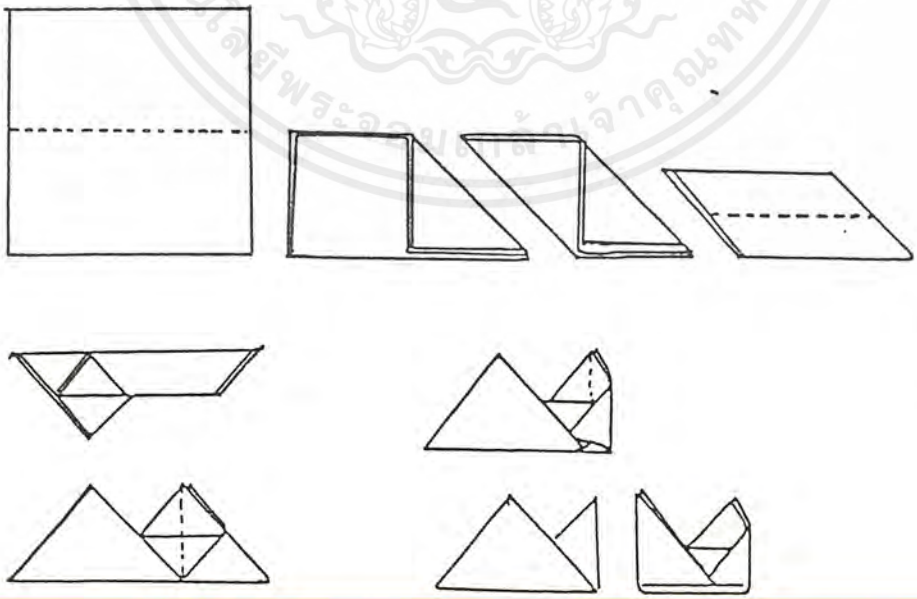

ภาพที่ 29 แสดงวิธีการพับผ้าเช็ดปากแบบ CROWN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งาน

แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. พฤติกรรมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุดเครื่องแบบพนักงาน
2. พฤติกรรมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอในห้องอาหาร

2.7.1 พฤติกรรมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุดเครื่องแบบพนักงานได้แก่

1. พนักงานบริการในห้องอาหาร
2. แผนกแม่บ้านหรือพนักงานทำความสะอาด

พฤติกรรมของพนักงานบริการที่เกี่ยวข้องกับชุดพนักงาน

แผนกแม่บ้านทำการวัดตัวให้กับพนักงานที่เข้ามาทำงานใหม่ นอกจากนี้ยังเป็นผู้แก้ไขให้ในกรณีที่ชุดไม่พอดี

ในตอนเช้าพนักงานทุกคนจะเข้ามาเปลี่ยนเครื่องแบบในห้องแต่งตัว ในห้องอาหาร ซึ่งทางห้องอาหารจะเก็บเครื่องแบบไว้ใน Locker ห้องแต่งตัว ให้พนักงานเข้ามาเปลี่ยนก่อนปฏิบัติงาน

ในกรณีที่ต้องมีการซ่อมแซมชุดที่เกิดการชำรุด หรือเสียหาย เช่นเปรอะเปื้อน คราบอาหาร กระดุมหลุด พนักงานแม่บ้านจะเป็นผู้ทำการซ่อมแซม และแก้ไขให้

หลังจากปิดบริการในแต่ละวัน พนักงาน จะเปลี่ยนชุดเครื่องแบบที่ห้องแต่งตัว และรวบรวมชุดที่ใช้แล้ว ส่งให้แผนกแม่บ้านเพื่อทำความสะอาดต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมของแผนกแม่บ้านเกี่ยวกับชุดพนักงาน

ในการจัดชุดเครื่องแบบใหม่ให้แก่พนักงานในแต่ละปี แผนกแม่บ้าน จะเป็นผู้ทำการวัดตัวให้แก่พนักงาน และติดต่อประสานกับทางร้านตัดเสื้อ

แผนกแม่บ้านจะเป็นผู้ทำการแก้ไข หากชุดไม่พอดีกับตัว หรือทำการซ่อมแซมในกรณีที่ชุดเกิดการเสียหายเนื่องจากการปฏิบัติงาน

ในตอนเช้าแผนกแม่บ้านจะเป็นผู้มาเก็บชุดพนักงานที่ใช้แล้วไปทำการซักรีด และทำความสะอาดและเปลี่ยนชุดใหม่ ที่ทำการซักรีดเรียบร้อยแล้ว โดยนำไปเก็บไว้ใน LOCKER ของห้องอาหาร

ในการซักชุดพนักงาน จะต้องใช้น้ำในอุณภูมิค่อนข้างสูงซึ่งอาจจะเกิดปัญหาทำให้เนื้อผ้าเกิดการชำรุด เสียหายได้ เช่น การหด การเปื่อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.2 พฤติกรรมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอในห้องอาหาร

ผลิตภัณฑ์สิ่งทอเดิมที่ใช้ในห้องอาหารได้แก่ ผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปาก เบาะรองนั่ง และพนักพิง มีผู้ที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1. แขกผู้มาใช้บริการ
2. พนักงานบริการ
3. แผนกแม่บ้าน

พฤติกรรมของแขกที่มาใช้บริการห้องอาหาร เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

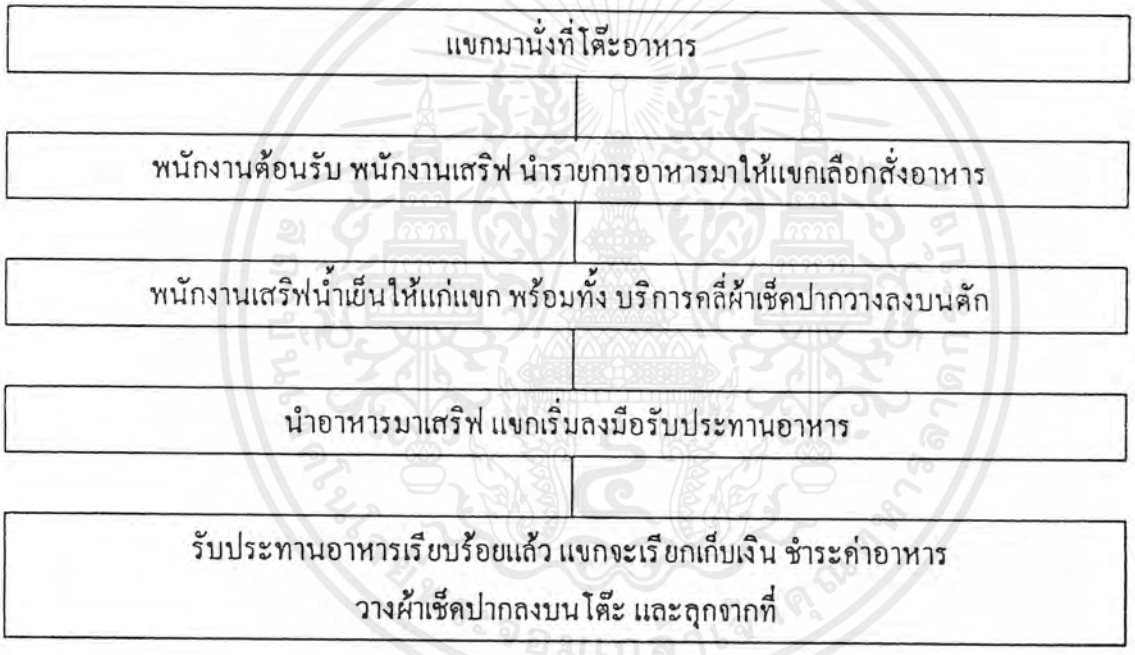

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมของพนักงานบริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

ก่อนเปิดบริการอาหาร พนักงานต้องดูแลการจัดโต๊ะอาหาร การพับผ้าเช็ดปาก พร้อมทั้งตรวจดูความสะอาดเรียบร้อยและผลิตภัณฑ์สิ่งทอทุกชิ้นในห้องอาหาร

เมื่อแขกนั่งโต๊ะเรียบร้อยแล้ว พนักงานเสริฟจะนำรายการอาหารมายื่นให้ และยืนรอรับคำสั่ง (Take Order) พร้อมกับการแนะนำอาหารให้แก่แขก จากนั้นนำรายการอาหารไปเก็บ

ขณะแขกรออาหารพนักงานทำการเสริฟน้ำ และเตรียมอุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร ตามประเภทอาหารที่แขกสั่งให้เรียบร้อย

เมื่ออาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว พนักงานเสริฟจะยกอาหารจากครัวมาเสริฟ คอยเติมน้ำ และรอคำสั่งเพิ่มเติม

เมื่อแขกเรียกเก็บเงิน และลุกจากที่เรียบร้อยแล้ว พนักงานเสิฟจะทำการเก็บโต๊ะ นำผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปาก ที่ใช้แล้วไปใส่ตะกร้าในห้องด้านใน พร้อมกับนำผ้ารองจานและผ้าเช็ดปากผืนใหม่ที่พับไว้ และอุปกรณ์อื่น ๆ มาจัดโต๊ะใหม่ให้เรียบร้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมของแผนกแม่บ้านเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

ผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปากที่ซักรีดเรียบร้อยแล้วมาส่งยังห้องอาหาร พร้อมทั้งนำผ้ารองจาน ผ้าเช็ดปาก ที่ใช้แล้ว ไปทำการซักด้วยเครื่องซักผ้าของโรงแรมที่ต้องซักด้วยความร้อนสูง หากผ้าผืนใด เกิดรอยเปื้อนมากไม่สามารถซักออกได้ แผนกแม่บ้านจะทำการฟอกย้อมใหม่

สำหรับผ้าหุ้มเบาะ จะซักทุก 15 วันหรือหากเกิดรอยเปื้อน จะทำการเปลี่ยนและนำไปซักทันที

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ชำรุด แม่บ้านจะเป็นฝ่ายซ่อมแซมทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8 ข้อมูลเกี่ยวกับผ้ามัดย้อม

ประวัติความเป็นมาของผ้ามัดย้อม [1]

Tie-Dye หรือมัดย้อม เป็นการทำลวดลายลงบนผ้า โดยการผูกมัดผ้าเพื่อมิให้น้ำสีซึมเข้าไปในบริเวณที่มัดไว้ เพื่อให้เป็นลวดลายที่ต้องการ ส่วนลวดลายที่ต้องการให้วิจิตรสวยงามมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับเทคนิคและการผูกมัด ด้วยวัสดุ ซึ่งป้องกันไม่ให้สีย้อมซึมผ่านเข้าไปได้ และคงเหลือเนื้อผ้าให้ติดสีน้ำย้อมให้เป็นสีสลับกัน

วัสดุที่ใช้มัดย้อมทำ Tie-Dye ได้แก่เชือกฟาง ยางเส้น เชือกกล้วย และอื่น ๆ ให้มีความเหนียว เพื่อจะได้ผูกมัดผ้าให้แน่นบริเวณที่ต้องการมัดย้อม Tie-Dye

การทำผ้ามัดย้อม หรือ Tie-Dye มีหลักเกณฑ์การทำคล้ายคลึงกับผ้าปาเต๊ะ (Batik) ส่วนความยากง่ายนั้น ขึ้นอยู่กับลวดลายที่ต้องการ แต่ส่วนที่แตกต่างกับ Batik หรือปาเต๊ะ ใช้ปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้มีสีซึมเข้าโดยมากใช้ขี้ผึ้ง (Wax) ขจัดขี้ผึ้งออกจากผ้าโดยการต้มให้ Wax ละลาย แล้วจึงนำมาทำความสะอาด โดยการต้มอีกครั้ง หรือซักด้วยผงซักฟอกให้สะอาด

คนไทยมีความรู้เรื่องการทำผ้าจากการมัดย้อมมาแต่โบราณกาล แต่การมัดย้อมของคนไทยนิยมมัดเส้นด้ายแล้วจึงนำมาทอเป็นผืน เพื่อให้เป็นลวดลาย เรียกว่า "ผ้าไหมมัดหมี่" หรือ "ผ้ามัดหมี่" ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยนิยมนำมาใช้ทำเครื่องนุ่งห่ม เป็นสิ่งเชิดหน้าชูตาและฐานะของผู้สวมใส่ ส่วนลวดลายนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้มัด และผู้ทอให้เกิดความวิจิตรสวยงาม เป็นที่ยอมรับและรู้จักกันแพร่หลายในหมู่คนไทย และชาวต่างประเทศ

---

[1] คนึง จันทร์ศิริ , การมัดย้อมผ้า , สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ , ปี 2531 , พิมพ์ครั้งที่ 1 , หน้า 17-18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์การทำผ้ามัดย้อม TIE - DYE

ก่อนลงมือทำ TIE - DYE จำเป็นอย่างยิ่งต้องเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ครบเสียก่อน เช่น

1. ผ้าที่ใช้ทำมัดย้อมหรือ TIE - DYE ใช้ผ้าได้หลายชนิด เช่น ผ้าฝ้าย ป่าน ปอ ไนลอน ลินิน โพลีเอสเตอร์ และขนสัตว์ ฯลฯ
2. วัสดุที่ใช้มัดหรือผูกผ้าจะต้องมีคุณสมบัติเหนียวสามารถยึดผ้าได้แน่น ได้แก่เชือกฟาง เชือกกล้วย ยางเส้น เป็นต้น
3. สีและสารเคมีที่ใช้ย้อม
4. ตาชั่ง
5. ถ้วยตวง
6. ถุงมือยางใช้สำหรับจับผ้าที่ย้อมสี
7. ไม้สำหรับคนสี
8. กาต้มน้ำ เตาไฟฟ้า
9. กะละมังสำหรับแช่ผ้าย้อมสีและใช้ทำความสะอาดผ้า
10. สารซักฟอก และอื่น ๆ

ภาพที่ 30 แสดงวัสดุอุปกรณ์ และสารที่ใช้ย้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคในการสร้างลาย[1]

เทคนิคขั้นพื้นฐานในการมัดย้อม ได้แก่การมัดด้วย เชือก ด้าย ยางยืด การเย็บด้วยเข็มหรือเครื่องมืออื่น ๆ ที่จะใช้เป็นตัวปิดกั้นไม่ให้สีย้อม สอดแทรกเข้าไปในเนื้อผ้า เมื่อทำการแกะตัด วัสดุที่ใช้มัดเหล่านั้นออก จะพบว่าเกิดลวดลายที่ดูเป็นแพทเทิร์น ที่มีเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร

หรือจะใช้เทคนิคอื่น ๆ เข้ามาประกอบด้วยก็ได้ เช่น การใช้มือขยุ้มผ้าให้เป็นก้อน เพื่อให้ได้รูปร่างที่ไม่คงที่ หรืออาจจะนำสิ่งของบางอย่างเช่น ก้อนหิน กระดุม เอามาใส่ไว้ ในผ้า ก่อนที่จะทำการมัด ทำให้เกิดลวดลายลงบนผืนผ้า ที่มีความสวยงามแปลกตาแตกต่างกัน ในการทำผ้ามัดย้อมนั้น มีเทคนิคการทำมากมายไม่มีที่สิ้นสุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ที่ทำด้วย

ในที่นี้ขอเสนอเทคนิคที่น่าสนใจในการทำผ้ามัดย้อมดังนี้

1. เทคนิคการมัดด้วยด้าย เชือก หรือยางเส้น

การมัดย้อมโดยใช้วิธีการมัดเส้นด้ายที่จะย้อมด้วยเชือกหรือวัสดุอื่นที่สามารถกั้นน้ำสีไว้ได้ เมื่อนำผ้าไปใส่ในถังย้อม ส่วนที่มัดเอาไว้จะไม่ติดสีน้ำย้อมเป็นส่วนที่ชวนให้ผ้าน่าดู ส่วนใหญ่จะเป็นขอบของสีต่าง ๆ ซึ่งจะไม่คมชัดแต่จะนุ่มนวล ซึ่งจะเกิดขึ้นระหว่างส่วนที่ย้อมแล้วหรือไม่ย้อม

วัสดุที่ใช้

ผ้า ควรเป็นผ้าน้ำหนักเบา เนื้อละเอียดเช่น ผ้าอ็อกซ์ฟอร์ด Broad บรอด (60'S) จะดีที่สุด ผ้าน้ำหนักปานกลาง จนถึงผ้าที่มีน้ำหนักมากจะดีสำหรับลวดลายหยาบและมีขนาดใหญ่ แต่ สำหรับผ้าที่บางเกินไป หรือหนาเกินไปจะไม่ให้ผลดีทั้งสิ้น

ด้าย ต้องแข็งแรงขนาดที่ดีที่สุดขนาดหนึ่งก็คือ ผ้าถักโครเชท์ชนิดเงา-4 เกลียวซึ่งค่อนข้าง ละเอียดแต่แข็งแรงมาก

วัสดุอื่น ๆ หนังสติ๊ก ลวด เชือกพลาสติก เชือกฟาง ด้าย

เข็ม

ชอล์ก เอาไว้ทำเครื่องหมายเพราะขัดออกง่าย

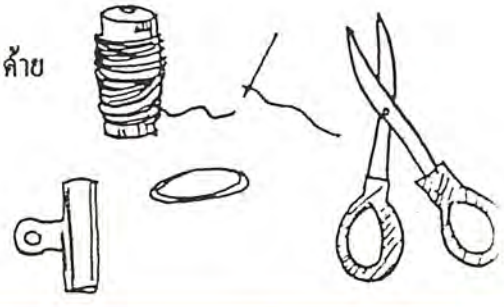

---

1 ชุลีพร วัชรานันท์ รุนะ นากางาวะ, ออกแบบสิ่งทอ , วิสคอมเซ็นเตอร์ , หน้า 52 - 63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เทคนิคการเย็บต่อเนื่องกัน เย็บขึ้นเย็บลง

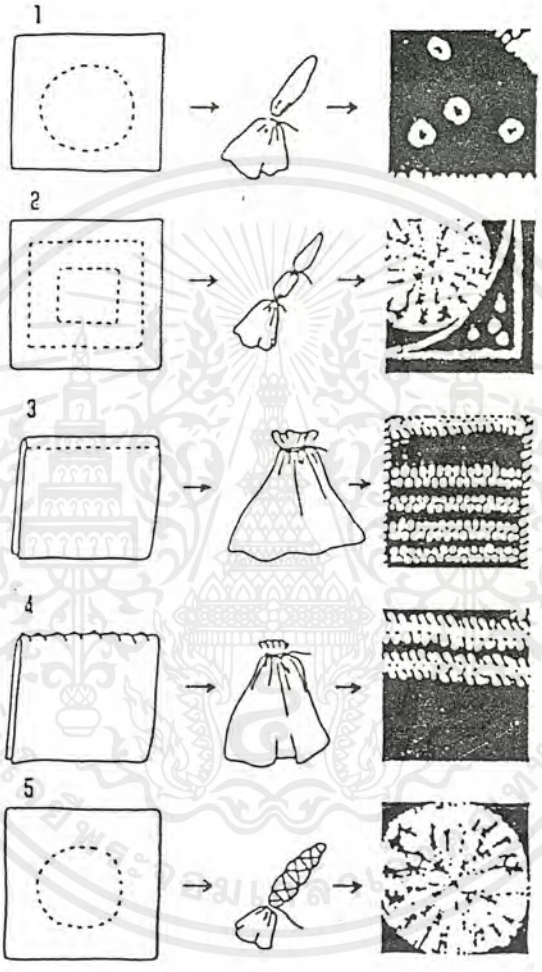

ภาพที่ 31 แสดงวิธีการเย็บต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เทคนิคการบิดผ้าไปมาแล้วมัด (Wrinkling)

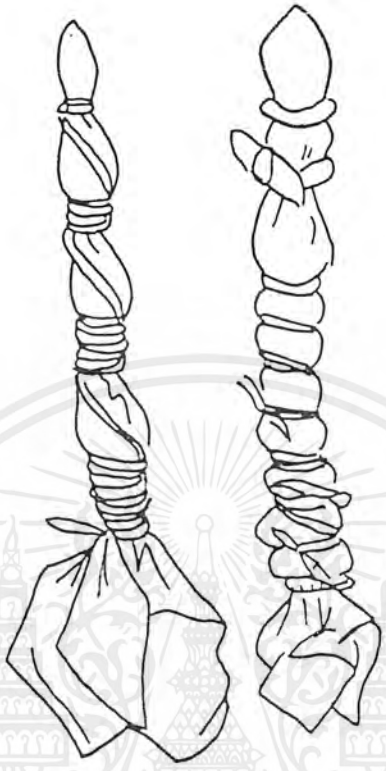

ภาพที่ 32 แสดงเทคนิคการบิดผ้าแล้วมัด

4. เทคนิคการหนีบผ้า (Clip) จับจีบผ้าแล้วเอา Clip หนีบไว้ จีบกว้าง ๆ

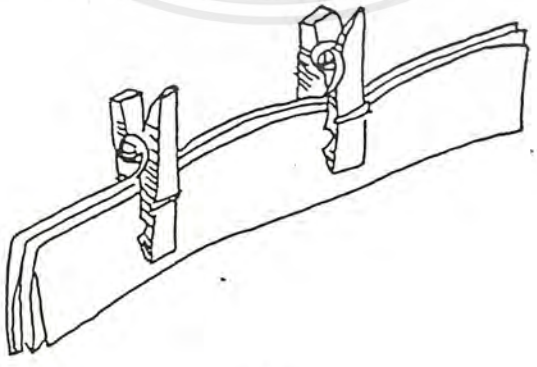

ภาพที่ 33 แสดงเทคนิคการหนีบผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เทคนิคการผูกเป็นปม (Knotting)

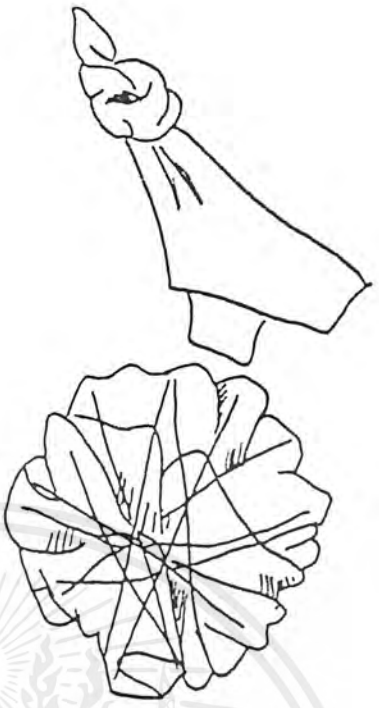

ภาพที่ 34 แสดงเทคนิคการผูกเป็นปม

6. เทคนิคการทำเป็นพลีท (pleating) จับจีบผ้าเป็นเล็ก ๆ แล้วมัด จะใช้เตารีดช่วยก็ได้ เพราะผ้า จะเป็นกลีบคมชัดดี

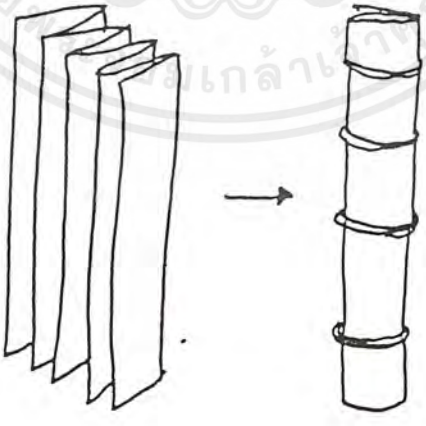

ภาพที่ 35 แสดงเทคนิคการทำเป็นพลีท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. เทคนิคการย้อมโดยการอัดผ้า (Clamped Blocks)

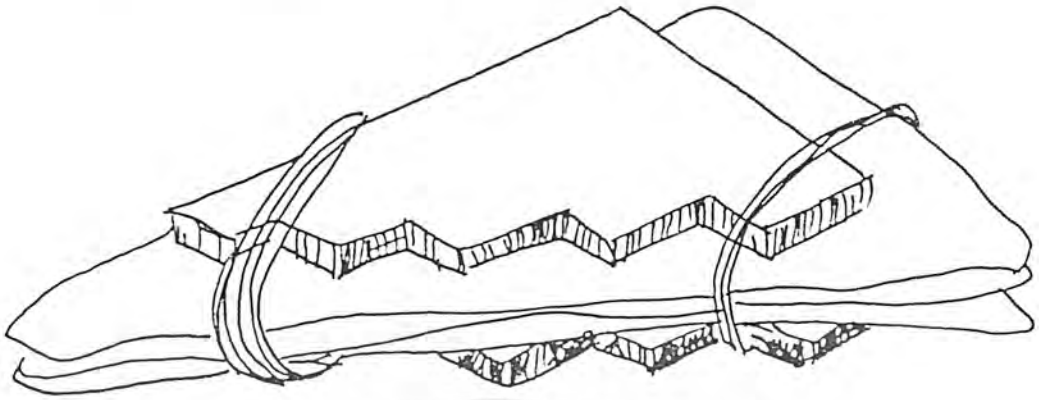

ภาพที่ 36 แสดงเทคนิคการอัดผ้า

วัสดุที่ใช้ ผ้า ไม้อัด เลื่อย

วิธีทำ

1. พับผ้าตามขนาดที่ต้องการ ทำรอยพับให้เรียบและเสมอกันเท่าที่จะทำได้ ใช้เตารีดรีดทับไปเรื่อย ๆ ในขณะที่พับผ้าจะช่วยได้มาก ขนาดของผ้าที่พับต้องมีขนาดโตกว่าบล็อคไม้เล็กน้อย
2. นำผ้าที่พับมาวางระหว่างบล็อคไม้ ตรวจดูให้แน่ใจว่าวางแนวตรงกัน จากนั้นจึงมัดให้แน่น
3. แช่ผ้าทั้งบล็อคให้เปียก ทิ้งไว้ให้หมาด
4. ย้อม

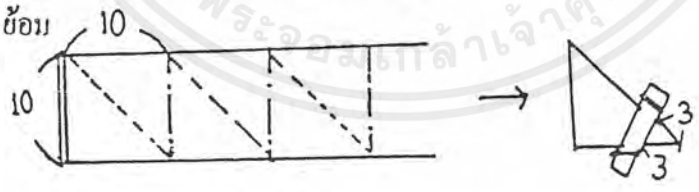

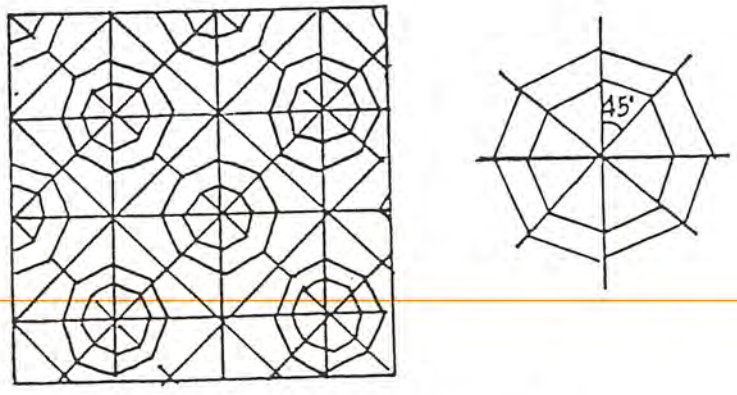

ภาพที่ 37 แสดงวิธีการพับและอัดผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบลวดลายผ้า

พื้นฐานการออกแบบลวดลาย(Basic of Pattern Design)

โครงสร้างของลวดลาย(Construction of Pattern)

1. ลวดลาย (One Point Construction) มีวิธีทำหลายวิธีคือ
   1. เรียงแนวตรงธรรมดา (Straight)
   2. เรียงลวดลายให้มีทิศทางออกไปสู่กรอบ คือ พุ่งออกจากจุดศูนย์กลาง (Outside)
   3. เรียงลวดลายให้พุ่งเข้าหาจุดศูนย์กลาง (Inside)
   4. เรียงลวดลายให้เป็นวงกลม (Turn)
   5. เรียงลวดลายขึ้นสู่ด้านบนหรือสลับไปมา (Hold)

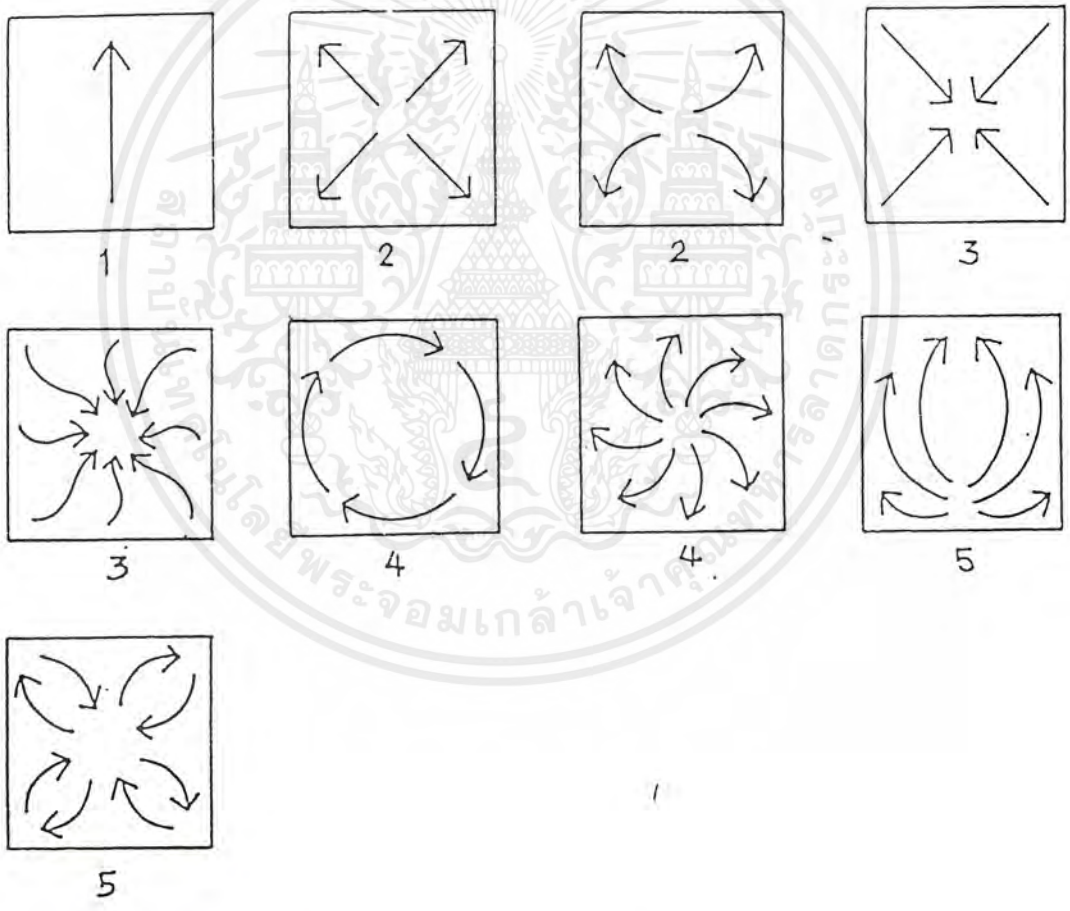

ภาพที่ 38 แสดงลักษณะการเรียงลวดลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. เรียงลวดลายแบบแปลก ๆ (Irregular)

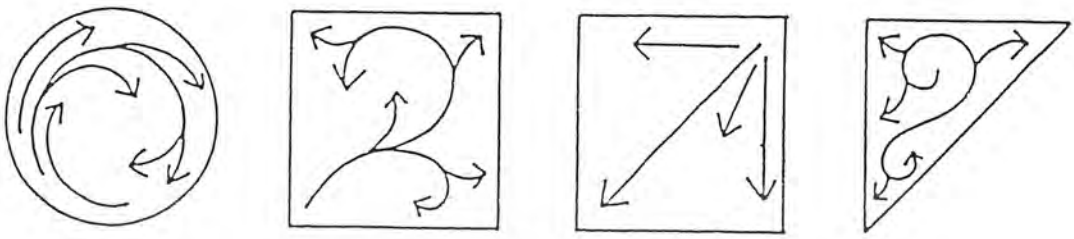

Iregular

ภาพที่ 39 แสดงการเรียงลวดลายแบบแปลก ๆ

7. เรียงแบบไม่มีกฎเกณฑ์

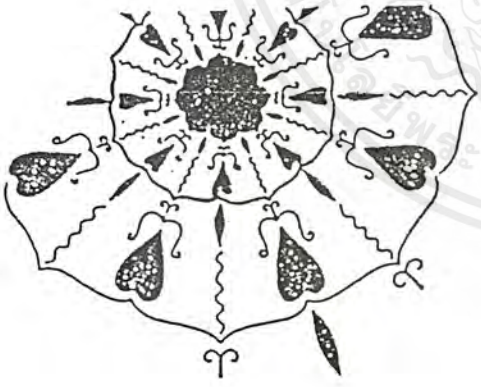

เรียงแบบไม่มีกฎเกณฑ์

Free Style

ภาพที่ 40 แสดงการเรียงลวดลายแบบไม่มีกฎเกณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ลวดลายต่อเนื่อง (Continuous Construction) แบ่งออกได้หลายวิธีเช่นกัน แต่พอจะแยกเป็น 2 วิธีหลัก ๆ คือ แบบ 2 ทิศทาง และ แบบ 4 ทิศทาง

แบบ 2 ทิศทาง (Two direction) แบ่งออกเป็น

1. Scatting ลายที่กระจายอยู่ห่าง ๆ
2. Straight ลายต่อกันในแนวตั้งตรง

แบบ 4 ทิศทาง (Four direction) แบ่งออกเป็น

1. line เป็นลายแนวตรง
2. Satting
3. Continuous
3. Opposite Straight ลายต่อเนื่องชนิดสวนทางกัน
4. Inclination ลายทะแยง
5. Opposite Inclination ลายทะแยงแบบสวนทางกัน
6. Wave ลายคลื่นเป็นจังหวะ

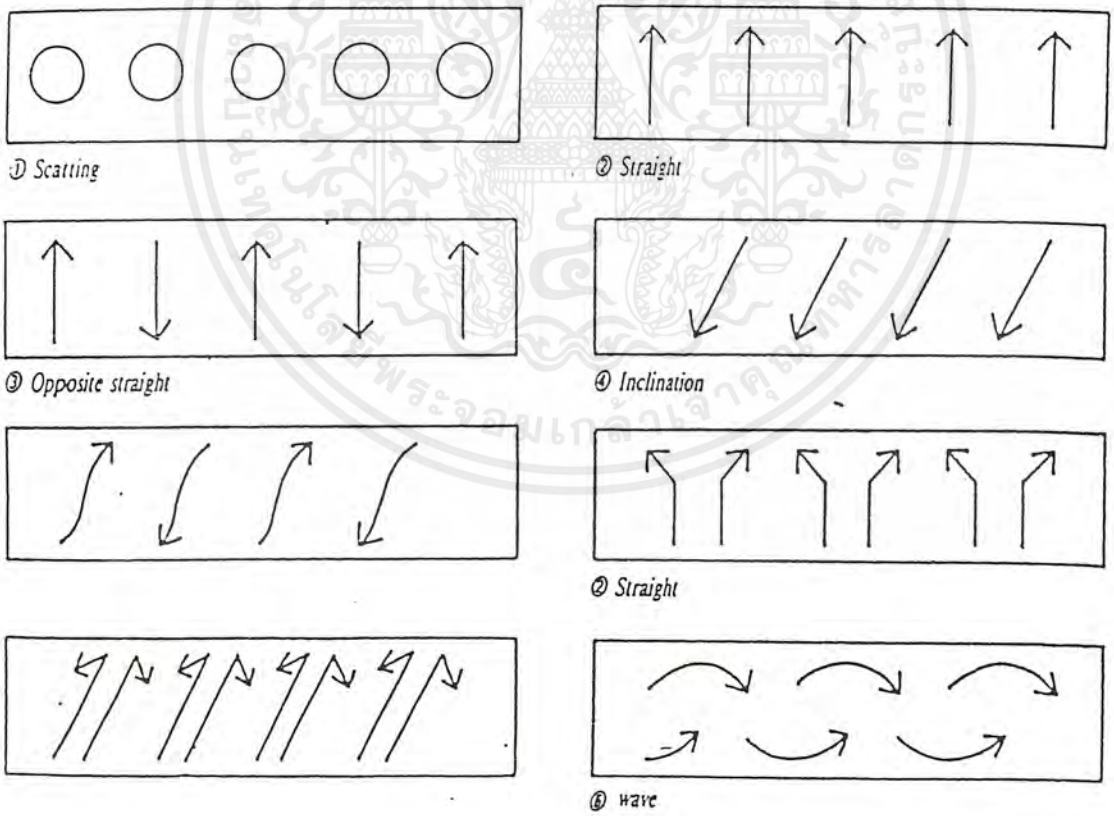

ต่อเนื่องแบบ 2 ทิศทาง

ภาพที่ 41 แสดงทิศทางการวางลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนในการทำผ้ามัดย้อม

การเตรียมผ้า

หมายถึง การเอาส่วนซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการย้อมสีของเส้นใยออกไป เพื่อให้น้ำสีซึมเข้าไปง่ายที่สุด กระบวนการเตรียมผ้ามีหลายขั้นตอนแตกต่างกันตามชนิดของเส้นใยและลักษณะผ้าซึ่งจะเน้นหนักเรื่องฝ้าย ส่วนใยสังเคราะห์ลักษณะเดิมเป็นเส้นใยที่สะอาดอยู่แล้ว การเตรียมผ้าบางชนิดอาจจะข้ามขั้นตอนบางอย่างได้ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีความรู้สิ่งทอบ้างพอสมควร

- การตรวจและทำเครื่องหมาย คือ การทำเครื่องหมายไว้ตรงบริเวณส่วนที่บกพร่องจากการทอและรอยสกปรกซึ่งต้องระวังเป็นพิเศษ เพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไขได้ถูกต้อง

- การเผาขน (Singeing) คือการขจัดเส้นใยโผล่ขึ้นมาบนผิวผ้ามาก โดยการผ่านผ้าไปยังเปลวแก๊สหรือแผ่นทองแดงด้วยความเร็วสูง ประมาณ 200 หลา/นาที เพื่อทำให้ผ้าเรียบ ย้อมสีติดได้ง่าย และเพิ่มความเงา

- การต้ม (Desizing) เส้นด้ายยืนของผ้าต่างกับเส้นด้ายพุ่ง เพราะว่าเส้นด้ายยืนจะถูกเคลือบด้วยแป้ง เพิ่มความแข็งแรงและเรียบให้แก่เส้นด้ายขึนเวลาทอผ้า ดังนั้นการดูดซึมน้ำของเส้นด้ายพุ่งและเส้นด้ายยืนจะไม่เท่ากัน ถ้าไม่ขจัดแป้งที่เคลือบออกไปการขจัดแป้งทำได้โดยการใช้เอนไซม์ (Enzyme) ช่วยย่อยแป้งให้เป็นน้ำตาลกลูโคส (glucose) ที่ละลายน้ำได้แล้วจึงต้มซักให้สะอาด

การทำความสะอาด (Scouring) คือการต้มผ้าในสารละลายด่างเพื่อขจัดสิ่งสกปรกขี้ผึ้งและไขมันที่ติดอยู่ตามธรรมชาติบนผิวของใยผ้าฝ้ายให้สะอาด เป็นการช่วยเพิ่มการดูดซึมน้ำได้ดีขึ้น ทำให้การย้อมง่าย สีติดได้ดีและสม่ำเสมอ

การชุบมัน (Merceiation) คือ การผ่านผ้าไปในสารละลายด่างแก่เข้มข้นคือ โซดาไฟที่อุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส และผ่านแรงดึงโมเลกุลของเส้นใยฝ้ายจะพองตัวเต็มที่ และยึดเรียงเป็นระเบียบทำให้เพิ่มความเงาและการดูดซึมให้แก่ผ้า (นิยมทำกับเครื่องจักรในโรงงานเท่านั้น)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การฟอกขาว (Bleaching) คือการขจัดสีที่มีอยู่ในธรรมชาติออกจากเส้นใยธรรมชาติ ของฝ้ายมักเป็นสีเนื้ออ่อน ต้องนำไปฟอกขาวก่อน แล้วจึงนำไปย้อมเพื่อให้ได้สีที่สดใสขึ้น สารที่ใช้ในการฟอกฝ้ายเป็นสารพวกออกซิไดซิ่งเอเจน เช่น ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ ผงฟอกสีคลอรีน และโซเดียมไฮโปคลอไรด์

การตกแต่งความขาว (Optical Bleaching) คือ การใช้สารตกแต่งความขาวเป็นสารเคมี ที่ช่วยเรืองแสง (Fluorescent) ช่วยเพิ่มความสว่างแก่ผ้าทำให้ดูขาวนวลขึ้น บางทีก็อมฟ้า ชมพูหรือเขียวแล้วแต่ชนิดของสารสามารถเรืองแสงได้ในช่วงของแสงสีอะไร จำนวนสารเคมีที่ใช้ 0.5 - 1 กรัม/ลิตรแช่ที่อุณภูมิ 50 องศาเซลเซียส (ขึ้นกับสารเคมีแต่ละตัว) บางทีจะต้องใส่เกลือลงไปด้วย 5 กรัม/ลิตร เวลา 20 - 30 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการย้อม[1]

1. การย้อมสีไดเรกท์ สีประเภทนี้ละลายในน้ำได้ดีมาก เวลาซักสีจึงตกมาก ความทนทานต่อแสงปานกลาง แต่สามารถย้อมได้ดี สีสดทุกสี ราคาถูก การย้อมง่าย เพียงแต่ให้ความร้อนและมีเกลืออยู่ในอ่างย้อม สีก็จะเกาะติดผ้าได้ดี

อ่างย้อมผ้าประกอบด้วย

น้ำ	1 : 20 - 1 : 30 (น้ำหนักผ้า : น้ำหนักน้ำ)
สี	ต่ำกว่า 0.5% (สีอ่อน)
	1 - 2 % (สีกลาง)
	มากกว่า 3% (สีเข้ม)
เกลือ	10 - 30% (ขึ้นกับความเข้มของสี)
โซดาแอช	2%
สบู่เทียม	0.5 - 1 กรัม/ลิตร
อุณหภูมิ	100 องศาเซลเซียส
เวลา	45 - 60 นาที

(เปอร์เซ็นต์ในที่นี้คือเปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผ้า)

ภายหลังการย้อม ซักน้ำเย็น ให้สีที่ติดหลวมบนผิวผ้าหลุดออกไป จนน้ำซักมีสีจางที่สุด (ซักประมาณ 3 - 4 น้ำ) แล้วนำมาย้อมทับด้วยน้ำยาเคมี เช่น (Lovogen B ไบเออร์) Fixanel PN (I.C.I.) Lyofix SB. EW (CIBA) Coppersulphate หรือ Formaldehyde เพื่อช่วยเพิ่มคุณสมบัติการทนต่อการซักและทนต่อแสงได้ดีขึ้น

1. การย้อมทับด้วยน้ำยาเคมี จะแช่ที่อุณภูมิห้อง จำนวนน้ำยาที่ใช้ 0.5 - 1 ซี.ซี./ลิตร เวลา 20 นาที เสร็จแล้วไม่ต้องซัก - บิดน้ำให้แห้งแล้วตาก

2. การย้อมทับด้วย คับเปอร์ซัลเฟต

อัตราส่วน

น้ำ	1 : 30

---

[1] คนึง จันทศิริ การมัดย้อมผ้า , โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์ , ปี 2531 , พิมพ์ครั้งที่ 1, หน้า 10 - 13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรดน้ำส้ม	35 % 60 องศาเซลเซียส - 70 องศาเซลเซียส
เวลา	20 นาที

2. การย้อมสีซัลเฟอร์ สีซัลเฟอร์มักจะให้สีทึบและด้าน ส่วนใหญ่ใช้ย้อมสีดำ น้ำตาล กรมท่า จำพวกสีเข้มย้อมได้ดี ราคาถูกมาก และมีความทนทานต่อการซักและทนแสงได้ดีกว่าสีไดเรกท์ แต่สีนี้ถ้าย้อมไม่ถูกต้องผ้าจะเปื่อยเร็วเนื่องจากซัลเฟอร์ที่ติดอยู่จะเปลี่ยนเป็นกรดกำมะถันกัดผ้าให้เปื่อยได้ เวลาย้อมจะมีกลิ่นเหม็นของก๊าซไข่เน่า

อัตราส่วนย้อม	1 : 20 - 1 : 30
	ต่ำกว่า 5 % (สีกลาง)
	5 - 10 % (สีเข้ม)
	20 % (เฉพาะสีดำ)
เกลือ	1 - 30 % (ขึ้นกับขนาดของสี)
โซเดียมซัลไฟด์	1 - 1.5 (เท่าของน้ำหนักสี)
โซดาแอช	2 - 4 %
Wetting agent	0.5 - 1 กรัม/ลิตร

สีนี้ไม่ละลายน้ำ ต้องใช้โซเดียมซัลไฟด์ต้มรวมกับสี ประมาณ 10 นาที สีจึงจะละลาย แล้วเติมน้ำให้ครบจำนวน ใส่เกลือ โซดาแอช และ Wetting agent การย้อมใช้อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 1 ชั่วโมง ภายหลังการย้อมบิดน้ำสีให้แห้งผึ่งอากาศให้ออกซิเจนในอากาศเปลี่ยนเป็นสีที่ไม่ละลายน้ำ แล้วจึงซักน้ำ ต้มด้วยน้ำสบู่ ประมาณ 20 นาที แล้วซักน้ำเย็นให้สะอาด

3. การย้อมสีวัต สีวัตเป็นสีที่ดี มีความทนทานสูงทุกด้าน และให้สีสดใสแต่ราคาค่อนข้างสูง จึงใช้ย้อมผ้าที่มีคุณภาพดี สีนี้ย้อมได้ที่อุณหภูมิต่าง ๆ กัน บางสีย้อมที่อุณภูมิห้องบางสีต้องใช้ความร้อนอุ่น ๆ ที่ 40 องศาเซลเซียส - 50 องศาเซลเซียส บางสีต้องใช้ความร้อนสูงเล็กน้อยที่ 60 องศาเซลเซียส - 70 องศาเซลเซียส เช่นสีดำและสีน้ำเงิน บางสีสารเคมีที่ใช้ในการย้อมมีโซเดียมไฮโดซัลไฟด์และโซดาไฟช่วยในการละลายสี (สีนี้ไม่ละลายในน้ำธรรมดา) นอกจากนี้มีเกลือและสบู่เทียม (Wetting agent) จำนวนสารเคมีที่ใช้ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิที่ย้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราส่วน	1 : 20 - 1: 30							
	ต่ำกว่า 1 % (สีอ่อน)							
	1 - 2 % (สีกลาง)							
	สูงกว่า 3 % (สีเข้ม)							
สบู่เทียม	1 กรัม/ลิตร							
	ย้อมเย็น 30 องศา			ย้อมอุ่น 50 องศา				
	อ่อน	กลาง	เข้ม	อ่อน	กลาง	เข้ม		
โซเดียมไฮโดรซัลไฟด์ กรัม/ลิตร	2-3	3-5	5-10	2-3	3-5	5-10	8-12	
โซดาไฟ (ชนิดเกล็ด) 38 องศา Be Z32.5 %)	2-3	3-4	4-8	4-6	6-8	8-12	15-2	
เกลือ	30 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร							

ละลายสีด้วยน้ำอุ่น 50 องศาเซลเซียส เติมโซเดียมไฮโดรซัลไฟด์และโซดาไฟ สีจะละลาย สังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงของน้ำสี จากขุ่นเหมือนน้ำนม เป็นใสเหมือนน้ำเชื่อม และน้ำสีเปลี่ยนจากสีจริงไป เช่น สีเหลือง เวลาละลายแล้วอาจจะเป็นสีออกม่วง สีม่วงละลายแล้วจะเป็นน้ำสีน้ำตาล เป็นต้น นำสีที่ละลายแล้วเติมในอ่างย้อมที่มีเกลือและสบู่เทียม พร้อมกับโซเดียมไฮโดรซัลไฟด์และโซดาไฟที่เหลือจากการละลายสี ละลายอยู่ในอ่างย้อม การย้อมต้องย้อมที่อุณหภูมิตามสีนั้น ๆ ต้องการ และใช้เวลาประมาณ 30 - 40 นาที เสร็จแล้วบิดน้ำสีให้แห้ง ผึ่งอากาศให้ออกซิเจนในอากาศทำปฏิกิริยาเปลี่ยนสีให้กลับเป็นสีจริง ๆ แล้วจึงล้างน้ำต้มด้วยสบู่ ประมาณ 20 นาที แล้วซักให้สะอาด

4. การย้อมสีรีแอ็คทีฟ สีประเภทนี้มีความทนทานสูง เพราะว่าสีเกาะติดผ้าโดยการทำปฏิกริยาเคมีกับใยผ้าโดยตรงและให้สีที่สดใส ราคาค่อนข้างสูง ใช้ย้อมผ้าที่มีคุณภาพดี สีนี้ถ้าย้อมในอ่างด้วยวิธีการธรรมดามักจะให้สีค่อนข้างอ่อน ต้องใช้วิธีการย้อมโดยใช้น้ำสีจำนวนน้อย ผ่านผ้าไปในน้ำสีแล้วม้วนค้างคืนให้สีค่อย ๆ ทำปฏิกิริยากับผ้า จึงจะได้สีที่เข้ม

อ่างย้อมจะต้องมีสภาพเป็นด่าง สีจึงทำปฏิกิริยากับผ้าได้ ด่างที่ใช้เป็นโซดาแอช เบคกิ้งโซดา โซดาไฟ หรือโซเดียมไฮโดรเจนฟอสเฟต บางทีใช้ผสมกัน นิยมใช้โซดาแอช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราส่วน	1 : 2 - 1 : 30
	ต่ำกว่า 1 % (สีอ่อน)
	1 - 3 % (สีกลาง)
	สูงกว่า 3 % (สีเข้ม)
โซดาแอช	8 - 12% (ย้อมเย็น)
	15 - 20 % (ย้อม 60 องศาเซลเซียส - 70 องศาเซลเซียส)
เกลือ	30 - 60 กรัม/ลิตร (ขึ้นกับขนาดของสี)
Wetting agent	1 กรัม/ลิตร

(เปอร์เซ็นต์ในที่นี้คือ เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผ้า)

ละลายสีด้วยน้ำอุ่นหรือน้ำร้อน เติมน้ำเย็นให้ครบจำนวน ละลายเกลือและเติมสบู่เทียมลงในภาชนะเอาผ้าลงย้อมนาน 15 นาที แบ่งโซดาแอชออกเป็น 3 ส่วน เติมส่วนแรกก่อน ทิ้งช่วงนาน 10 นาที แล้วเติมส่วนที่ 2 และ 3 ตามลำดับ แล้วย้อมต่อไปอีก 30 นาที ที่อุณหภูมิตามสีต้องการเสร็จแล้วซักน้ำ ต้มในน้ำสบู่ประมาณ 20 นาที และซักให้สะอาด

5. การย้อมสีอะโซอิค สีประเภทนี้ให้สีในโซน ส้ม แดง เหลือง จะให้สีสดมาก สีเข้มและเงาดี ราคาไม่แพง แต่วิธีการย้อมยุ่งยาก ต้องย้อม 2 ครั้ง มีความทนทานต่อการขัดถูต่ำมาก ไม่เหมาะที่จะนำมาย้อมเสื้อผ้าและสิ่งที่ต้องซักขยี้บ่อย ส่วนมากนิยมใช้ผ้าพวกผ้าแขวนผนังปาเต๊ะ เพราะว่าได้สีที่สดและเข้ม ใช้ย้อมเย็น

6. การย้อมสีแอซิด สีแอซิดเป็นสีที่ใช้ย้อมเส้นใยที่ได้จากสัตว์โดยเฉพาะ เช่น ไหม ขนสัตว์ หรือเส้นใยที่มีโครงสร้างทางเคมีคล้ายเส้นใยสัตว์ เช่นไนลอน แต่อย่างไรก็ตามสีนี้ก็สามารถย้อมเส้นใยพืชพวกป่านและปอได้ดีด้วย ที่เรียกว่า สีแอซิด ก็เพราะว่าสีชนิดนี้ส่วนมากจะย้อมในอ่างน้ำย้อมเป็นกรด แต่ก็มีสีชนิดนี้บางพวกที่ย้อมในอ่างน้ำย้อมที่เป็นกลาง สีแอซิดเป็นสีที่ย้อมง่ายราคาค่อนข้างถูก มีคุณสมบัติความคงทนต่อแสง ตั้งแต่ขั้นพอใช้ได้จนถึงดีมาก และมีความคงทนต่อการซักน้ำตั้งแต่ปานกลางจนถึงดีเยี่ยม มีทั้งสีที่มีความเป็นเงาสูง สีสดสวย และสีด้าน สำหรับกรรมวิธีการย้อมจะกล่าวถึงเฉพาะที่ใช้กันมากโดยทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีละลายสีแอซิด

ใช้สีแอซิดผสมกับสบู่เทียม (Wetting agent) จำนวนเล็กน้อย กวนให้เข้ากันเป็นแป้งเปียก (Paste) จากนั้นเติมน้ำร้อน 70 องศา - 80 องศาเซลเซียส ลงไปกวนให้เข้ากัน และควรกรองเอาสีบางส่วนที่ยังไม่ละลายออกเสียก่อน ก่อนที่จะนำไปใส่ในอ่างย้อม

ปัญหาของสีย้อมผ้า

ผ้าที่มีสีสวยลวดลายดี สีไม่ตกสวยสะดุดตา นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้ซื้อสังเกตก่อนการพิจารณาถึงคุณภาพอย่างอื่นของผ้าเมื่อต้องการซื้อ ผ้าบางชนิดถึงแม้จะใช้จนกระทั่งผ้าขาดสีก็ยังสวยสดอยู่แสดงว่าชิ้นนั้นย้อมสีหรือพิมพ์ลายได้ดีมากย่อมถือว่าเป็นผ้าที่มีคุณภาพดี

การย้อมสีเพื่อเพิ่มคุณภาพผ้าให้สูงขึ้น ทางด้านค่านิยมและการค้า สีของผ้าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งและเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของผ้าชิ้นนั้นได้

ผ้าที่สีตกมักจะเป็นปัญหาที่พบมาก อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น เหงื่อไคล แสงแดด แสงสว่าง การเสียดสี ควัน แก๊ส หรืออาจเกิดจากกระบวนการย้อมที่ใช้สารเคมีไม่ได้สัดส่วนเหมาะสม เป็นต้น หรืออาจเป็นใยผสมเส้นใยโพลีเอสเตอร์กับผ้าซึ่งเส้นใยทั้งสองชนิดนี้มีคุณสมบัติและโครงสร้างทางเคมีต่างกัน เมื่อนำไปย้อมสีให้เป็นผ้าสีเดียวกัน ย่อมทำให้เกิดปัญหาผ้ามีสีต่างกัน เพราะเส้นใยฝ้ายสีจะตกและซึมจางเร็วกว่าเส้นใยโพลีเอสเตอร์ เมื่อย้อมแล้วสีจะกระด้างกระค่างไม่น่าดู เพราะดูดซึมสีได้ไม่ดี ทำให้เกิดปัญหาคือมีสีไม่เสมอกัน

ดังนั้น ผู้ผลิตจึงต้องพยายามย้อมสีผ้าให้ดีที่สุด เพื่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้บริโภคน้อยที่สุด ผู้ซื้อก็ควรจะมีความรู้ในเรื่องนี้และพยายามเลือกผ้าที่มีสีดีที่สุดมาใช้ ป้ายผ้าที่ติดมากับม้วนผ้าย่อมบอกได้บ้างเกี่ยวกับ การย้อมสี และข้อแนะนำในการดูแลรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนในการทำผ้ามัดย้อม

วิธีทำ

1. ทำความสะอาดผ้าที่จะย้อม
2. ทำเครื่องหมาย หรือร่างแบบลวดลายไว้ก่อน โดยเฉพาะลายที่ซับซ้อนยุ่งยาก

ภาพที่ 42 แสดงวิธีการเย็บ

3. เริ่มทำตามแบบที่ร่างไว้ ผ้าจะถูกพับหรือรวบตามที่ต้องการ จากนั้นจึงเริ่มมัด เย็บ หนีบ หรือคีบ หรือเย็บทบก็ได้ ดังที่ได้ทราบกันว่าขณะที่ทำการมัดทบ หรือเย็บทบดำเนินไปนั้น รูปร่างของผ้าค่อย ๆ เปลี่ยนไป จึงต้องระมัดระวังที่จะไม่พลาดส่วนหนึ่งส่วนใดของลายไป

ภาพที่ 43 แสดงวิธีการมัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เลือกสีย้อมซึ่งเหมาะสมกับประเภทของเส้นใยของผ้าชนิดนั้น
5. เอาผ้าไปแช่ในน้ำ แล้วปล่อยให้น้ำตกออกหมด

ภาพที่ 44 แสดงการแช่ผ้าลงในน้ำ

6. นำผ้าไปย้อม

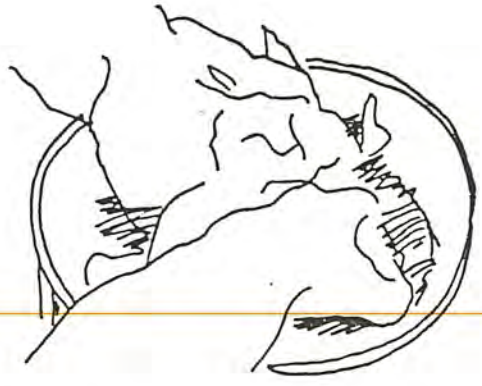

ภาพที่ 45 แสดงการนำผ้าไปย้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. เมื่อย้อมเสร็จเอาผ้าขึ้นจากน้ำย้อม นำผ้าไปล้างน้ำตากให้แห้ง แล้วจึงแกะลาย หรือจะแกะลายออกก่อนแล้วจึงนำผ้าไปล้างน้ำก็ได้

ภาพที่ 46 แสดงการตากผ้าให้แห้ง

ภาพที่ 47 แสดงการแกะลายออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. นำผ้าที่แกะลายออกเรียบร้อยแล้วไปต้มน้ำสบู่นาน 20 นาที เพื่อขจัดสีที่เกาะอยู่หลวม ๆ บนเส้นใยออก

ภาพที่ 48 แสดงเทคนิคการย้อมมากกว่า 1 สี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

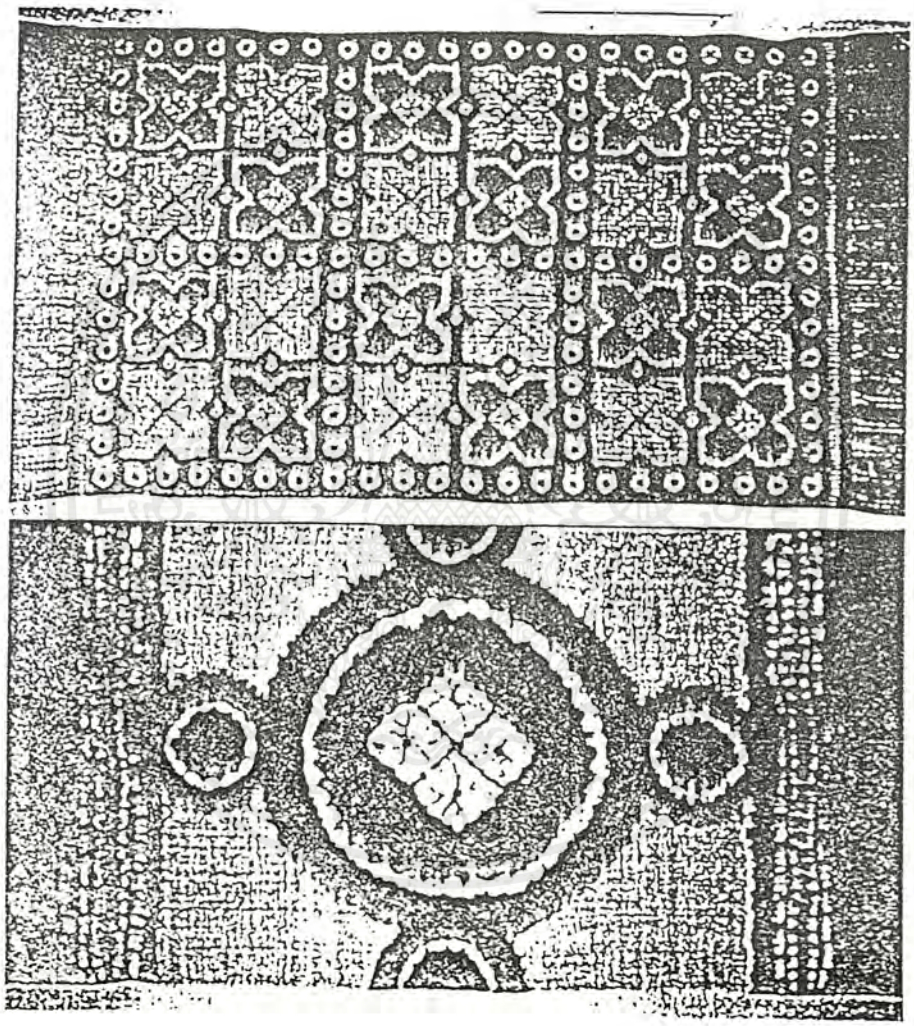

ภาพที่ 49 แสดงตัวอย่างงาน TIE - DYE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มาของลวดลายที่คาดว่าจะเป็นไปได้

ลวดลายที่ใช้ในการออกแบบสำหรับโครงการนี้ คือ ลวดลายจากเครื่องประดับเงินของชาวเขา เช่น ลวดลายที่ปรากฏบนกำไลเงิน แผงสลักลายของสตรี ล่าหู่ อาข่า และ ลีซอ ลวดลายบนจี้รูปสลักประแจสำหรับห้อยด้วยสร้อยเส้นโตกับกำไลคอ เป็นของพวกม้งใช้ปิดสลักกัก "ขวัญ" ไม่ให้หนีหายในพิธี และลวดลายบนแผ่นคุมเงินซึ่งสตรีล่าหู่ อาข่า และลีซู ใช้คิดเสื้อคลุมกันหนาว ทั้งแบบตัวสั้นและตัวยาว

ลวดลายที่ปรากฏบนเครื่องเงินเหล่านี้ เป็นลวดลายที่มีการประยุกต์มาจากธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ลวดลายดอกไม้ ใบไม้
2. ลวดลายสัตว์ เช่น ปู ปลา นก
3. ลวดลายเรขาคณิต เช่น ลายสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม ดอกจิก และ ลายขด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

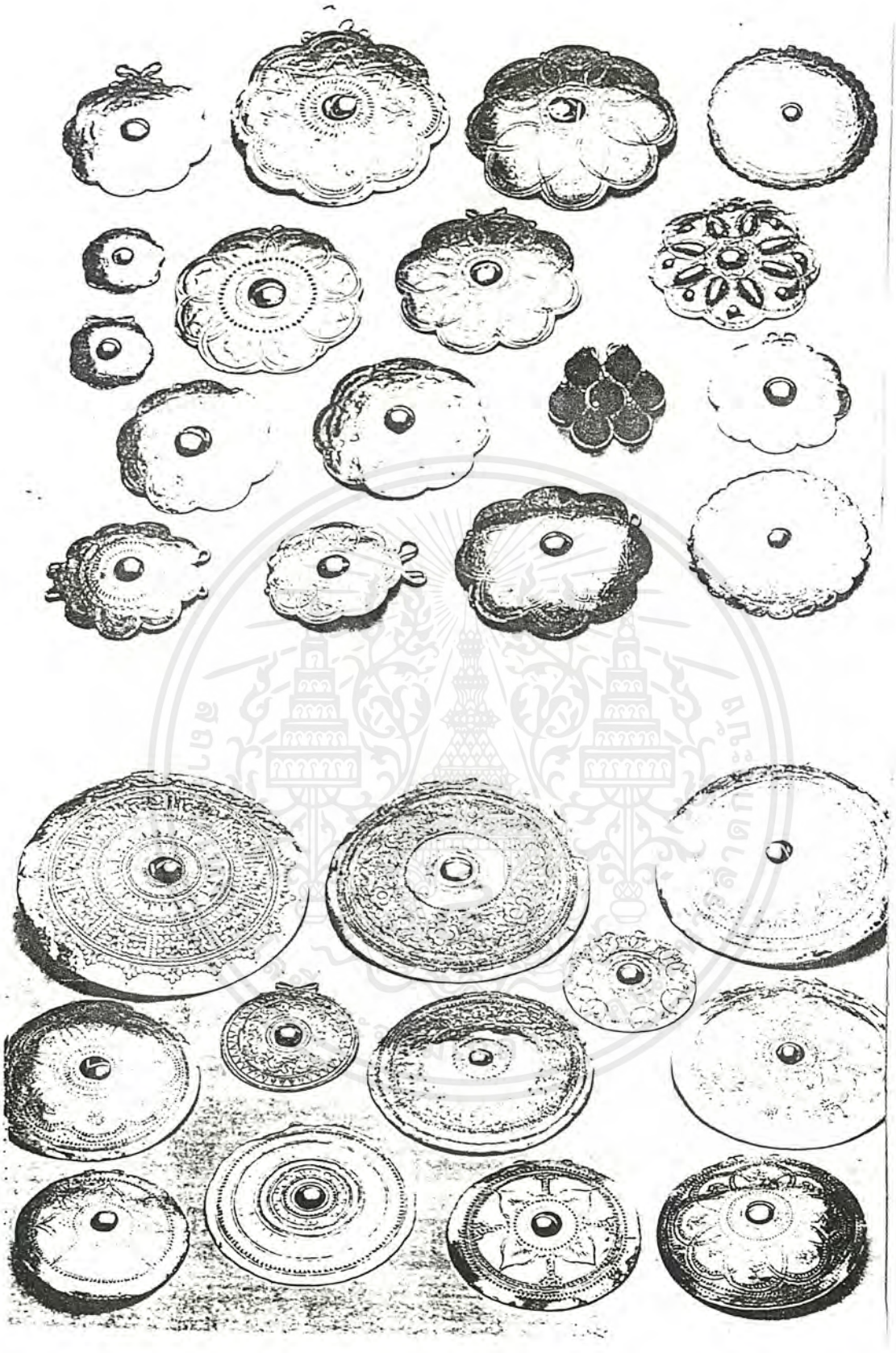

ภาพที่ 50 แสดงแผ่นดุมเงินซึ่งสตรีล่าหู่ อาข่า และลีซูใช้ติดเสื้อคลุมกันหนาว ทั้งแบบตัวสั้น และตัวยาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

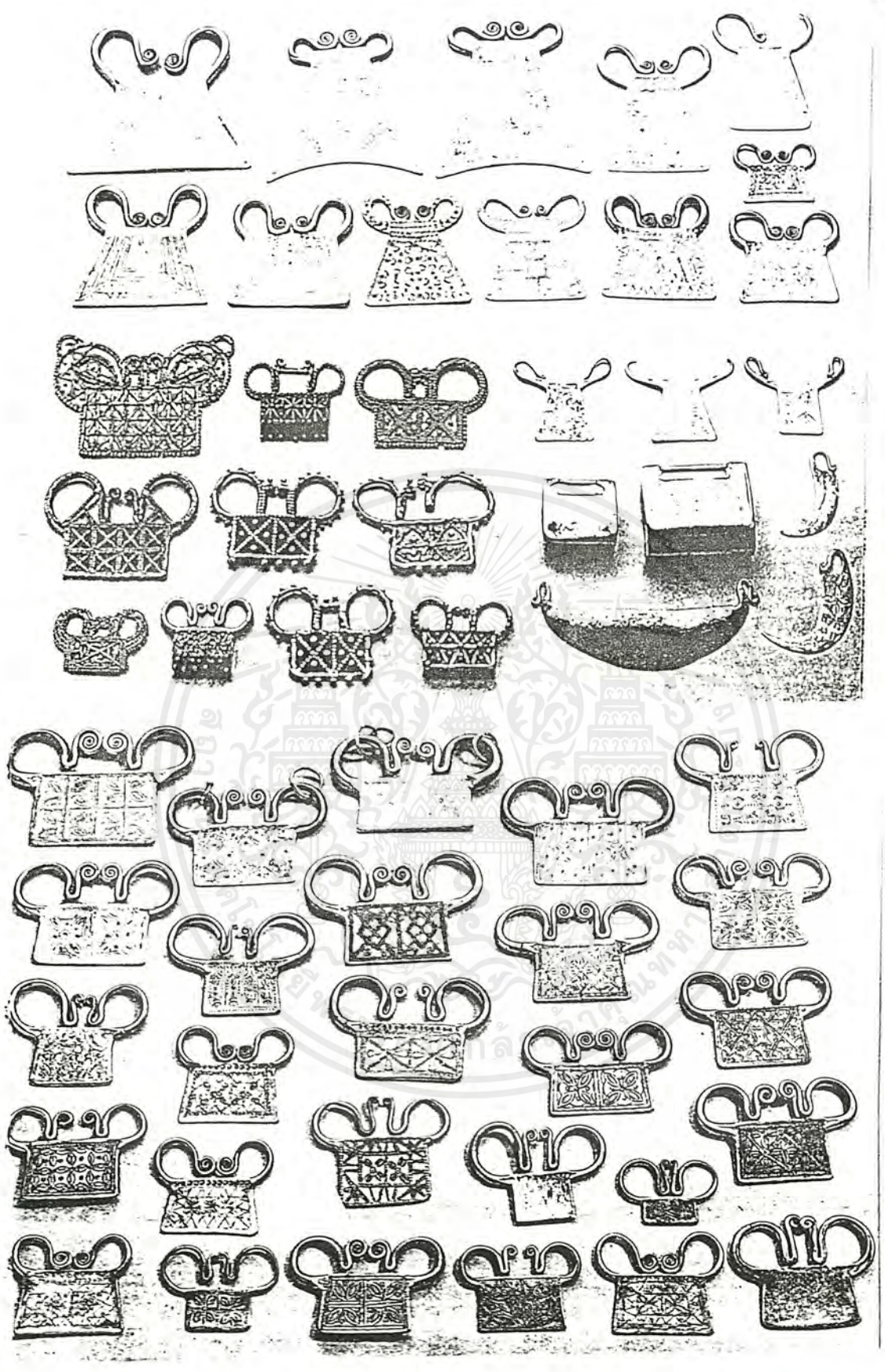

ภาพที่ 51 แสดงจี้รูปสลักประแจสำหรับห้อยด้วยสร้อยเส้นโตกับกำไลคอ เป็นของพวกม้งใช้ปิดสลักกัก "ขวัญ" ไม่ให้หนีหายในพิธีเรียกขวัญรักษาไข้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลวดลายเรขาคณิต โดยการมัดย้อมแบบต่าง ๆ

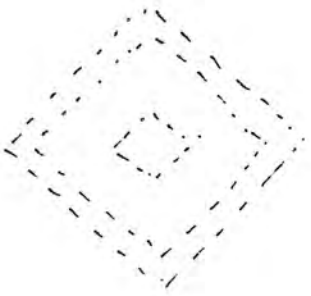

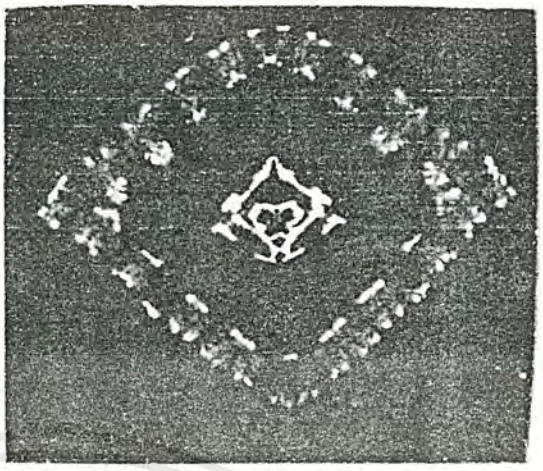

ภาพที่ 52 แสดงลายสี่เหลี่ยม

วิธีทำ

1. ค้นตะลุยเป็นรูปสี่เหลี่ยม (สำหรับขอบนอก) ซ้อนกัน 2 ชั้น
2. ค้นตะลุยเป็นรูปสี่เหลี่ยมเล็ก ดึงรูดแล้วมัดขึ้นไปเป็นเกลียว
3. ดึงรูดขอบสี่เหลี่ยม ด้านนอกทีละชิ้น มัดให้แน่น

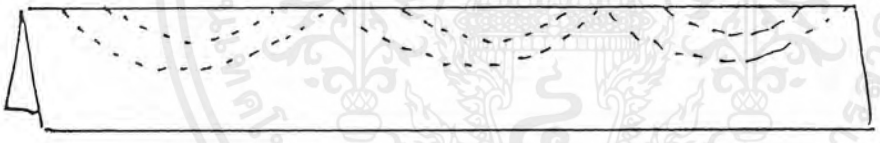

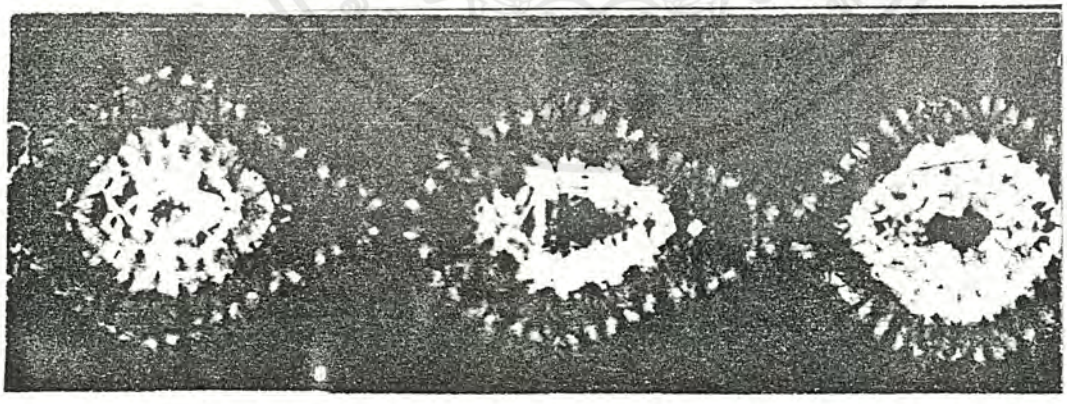

ภาพที่ 53 แสดงลายครึ่งวงกลม

วิธีทำ

1. ค้นตะลุยเป็นรูปครึ่งวงกลม
2. ดึงรูด และมัดให้แน่นตรงบริเวณเส้นล่าง
3. ดึงรูด และมัดขึ้นไป โดยมัดด้านล่างให้ทึบ และปล่อยด้านบนให้ว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีทำ

1. ดึงผ้าขึ้นมาเป็นกรวยแหลม
2. มัดให้แน่น ทีละชั้น

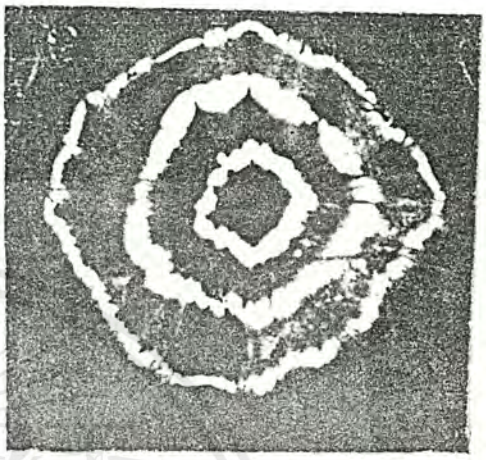

ภาพที่ 54 แสดงลายวงกลม

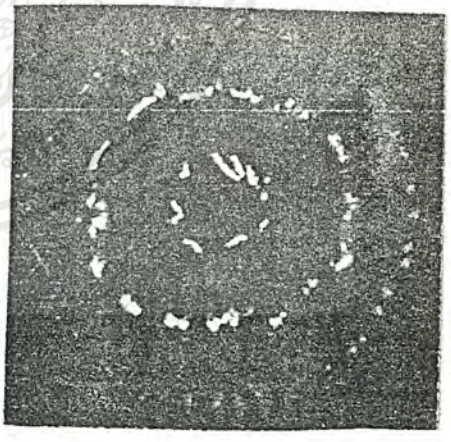

ภาพที่ 55 แสดงลายวงกลม

วิธีทำ

1. ค้นตะลุยเป็นรูปวงกลม ทีละชั้น
2. ดึงรูด แล้วมัด จากชั้นใน ออกมาถึงชั้นนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

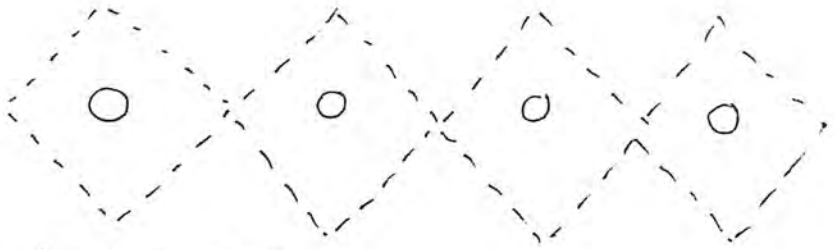

วิธีทำ

1. ค้นตะลุยเป็นรูปซิกแซก ทีละซีก
2. ดึงกึ่งกลางผ้าขึ้นมา เว้นระยะ มัดให้แน่น
3. ดึงรูด ลายซีกบน และ ลายซีกล่าง แล้วมัด

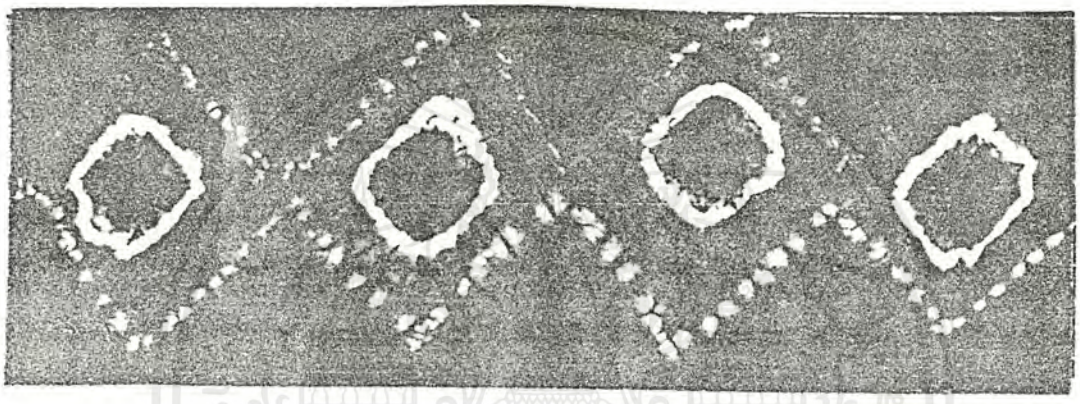

ภาพที่ 56 แสดงลายสี่เหลี่ยม และ ลายวงกลม

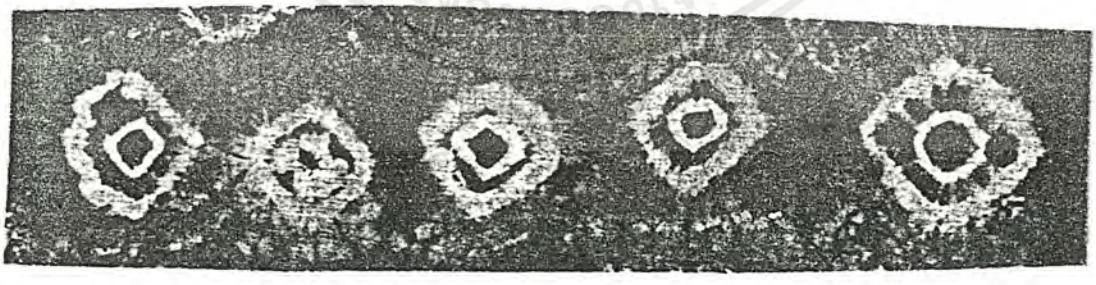

ภาพที่ 57 แสดงลายวงกลมแบบต่อเนื่อง

วิธีทำ

1. ดึงกึ่งกลางผ้าขึ้นมา
2. มัดวงกลมด้านล่าง และ ด้านบน ตามลำดับ
3. ทำซ้ำกันไปเรื่อย ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

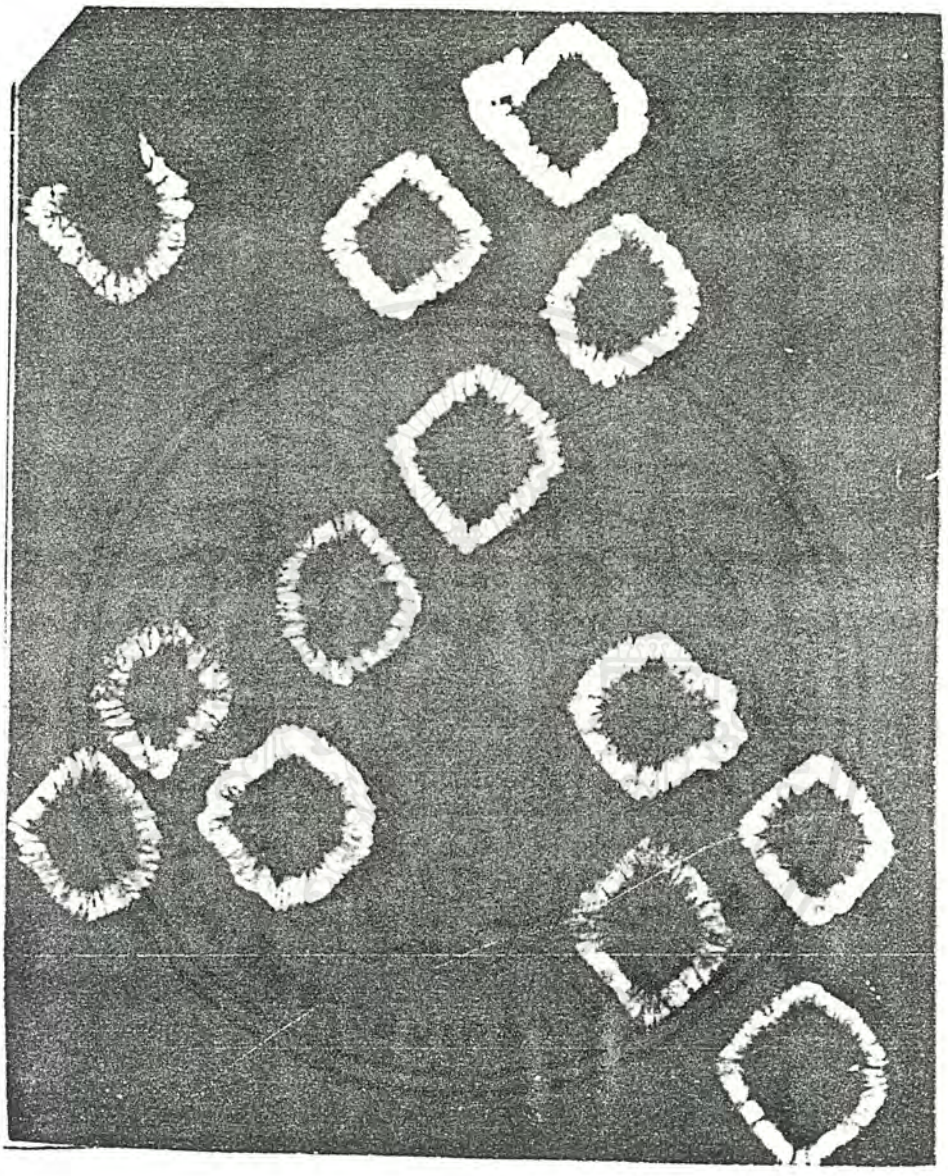

ภาพที่ 58 แสดงลวดลายวงกลมจากการใช้หลอดดูด

วิธีทำ

1. ใช้หลอดดูดขนาดเล็ก ตัดเป็นชิ้น ๆ ยาวประมาณ 0.5 ซม.
2. ใช้ขอเกี่ยวผ้าเข้าไปในหลอด รูดให้แน่นจนหลอดไม่สามารถเลื่อนไปได้อีก
3. ทำซ้ำ ๆ กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

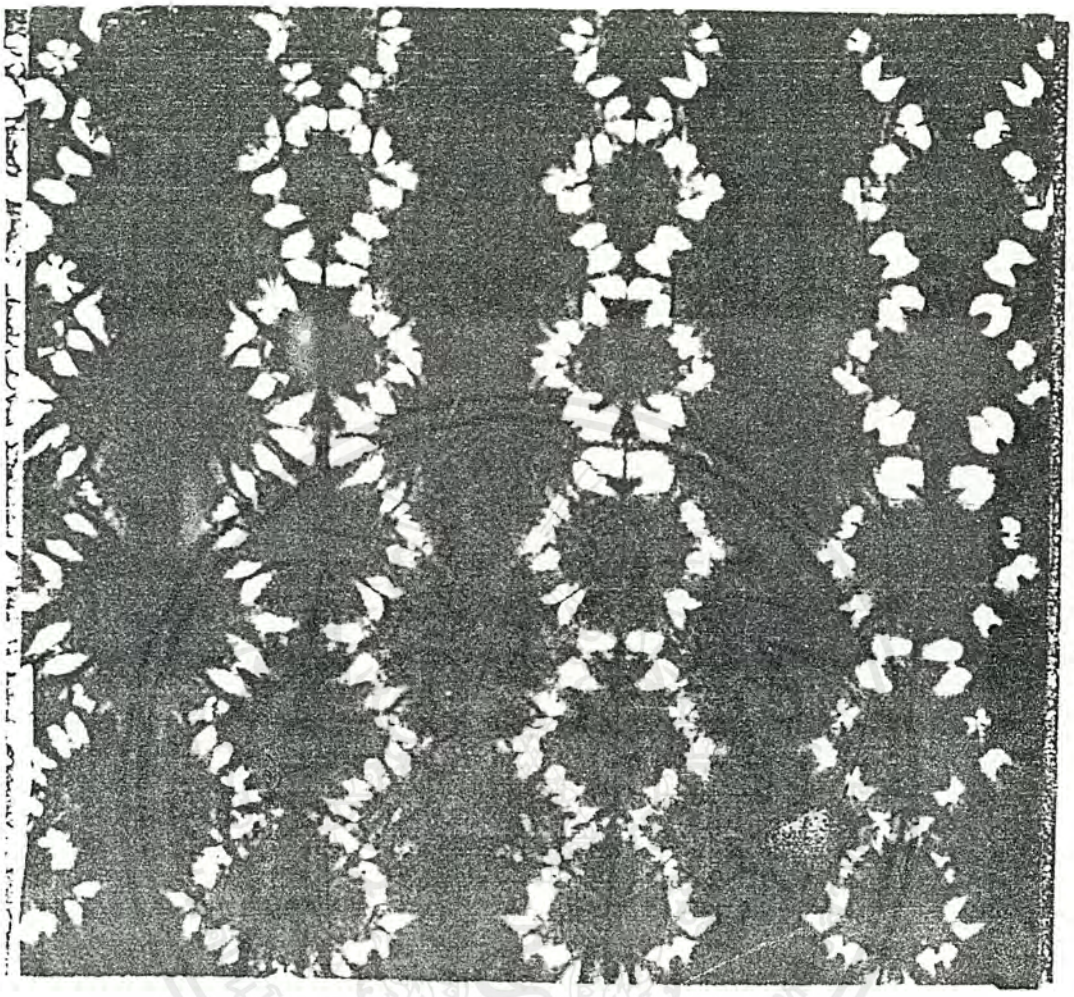

ภาพที่ 59 แสดงลายจากการทบผ้า แล้วเย็บรูด

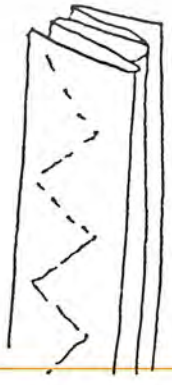

วิธีทำ

1. ทบผ้าเป็นชั้น ๆ
2. ค้นตะลุยเป็นรูป ซิกแซก
3. ดึงรูดแล้ว มัดให้แน่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

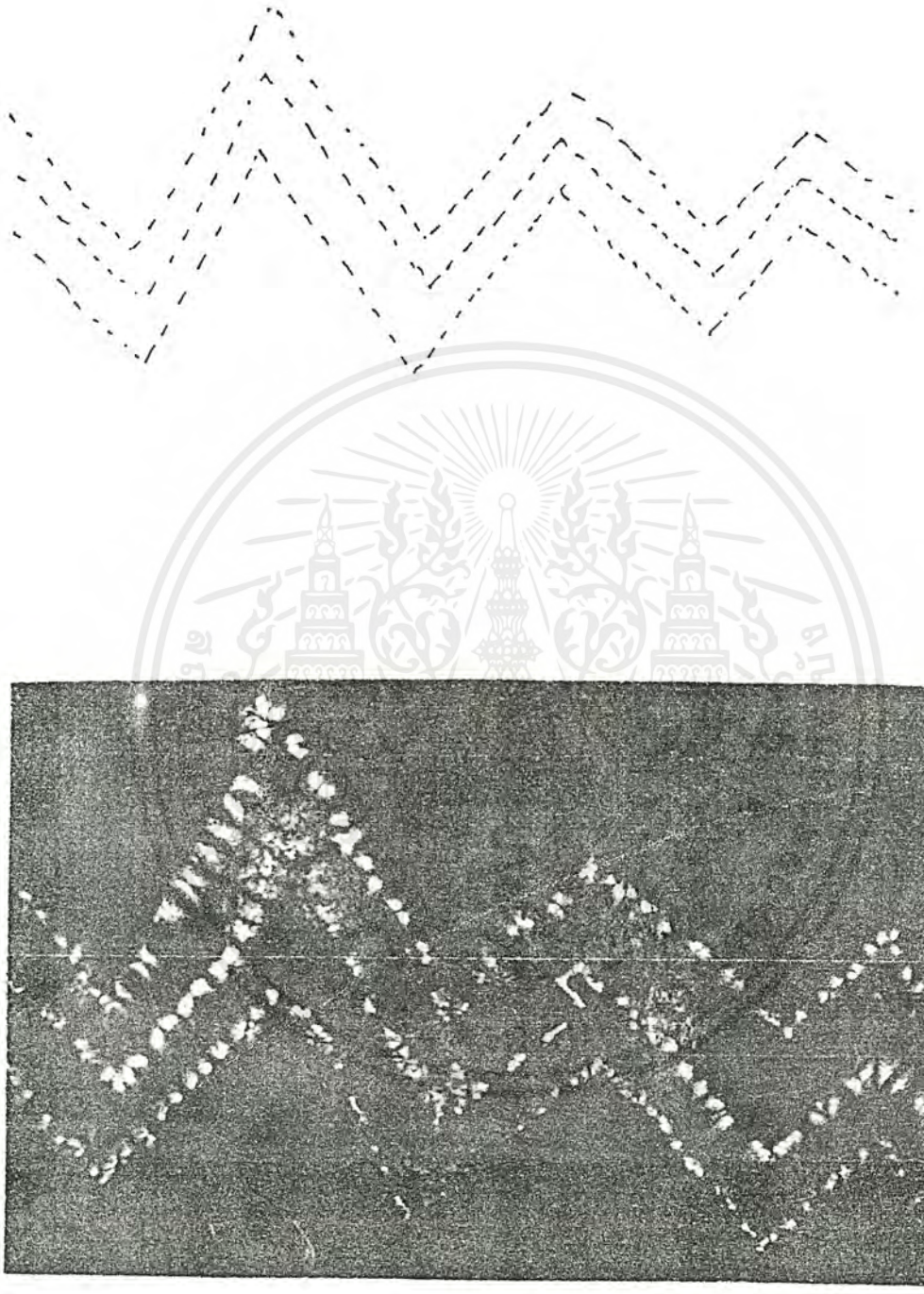

ภาพที่ 60 แสดงลายซิกแซก

วิธีทำ

1. ค้นตะลุยเป็นรูปซิกแซก ทีละชั้น
2. ดึงรูด แล้วมัดให้แน่น ที่ปลายแต่ละข้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลวดลายดอกไม้ โดยการมัดย้อมแบบต่าง ๆ กัน ดังนี้

แบบที่ 1

วิธีทำ

1. ปิดเทียนลงบนส่วนที่แรเงา และบีบเทียนให้แตก
2. ค้นตะลุยเป็นรูปใบไม้ และวงกลม ดึงรูด ผูกให้แน่น

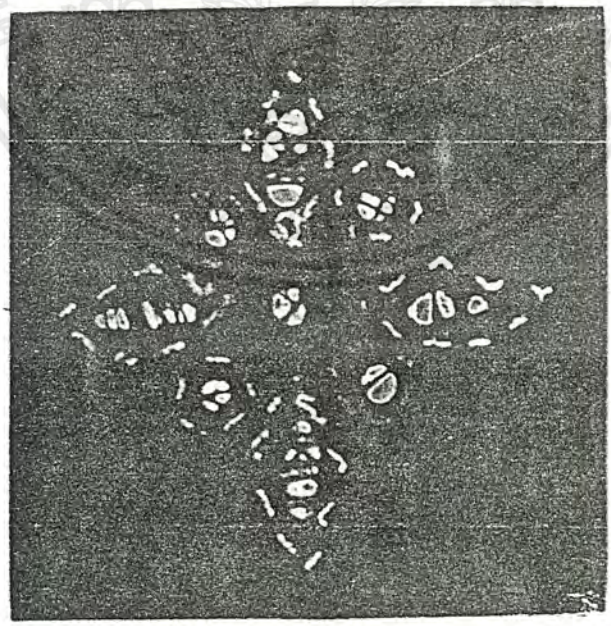

ภาพที่ 61 แสดงลายดอกไม้แบบที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบที่ 2

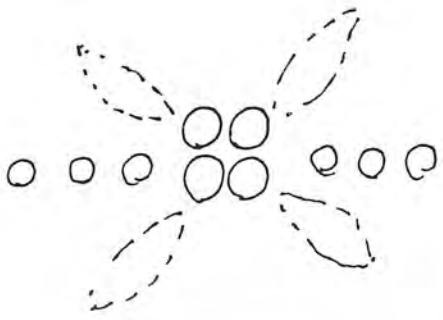

วิธีทำ

1. ใส่ลูกปัดขนาดเล็กไว้ในผ้า ดึงขึ้นแล้วมัด
2. ใส่ลูกปัดขนาดใหญ่ไว้ในผ้า ดึงขึ้นแล้วมัด
3. ค้นตะลุยเป็นรูปกลีบดอกไม้ ดึงรูด แล้วมัดเป็นเกลียวขึ้นไป

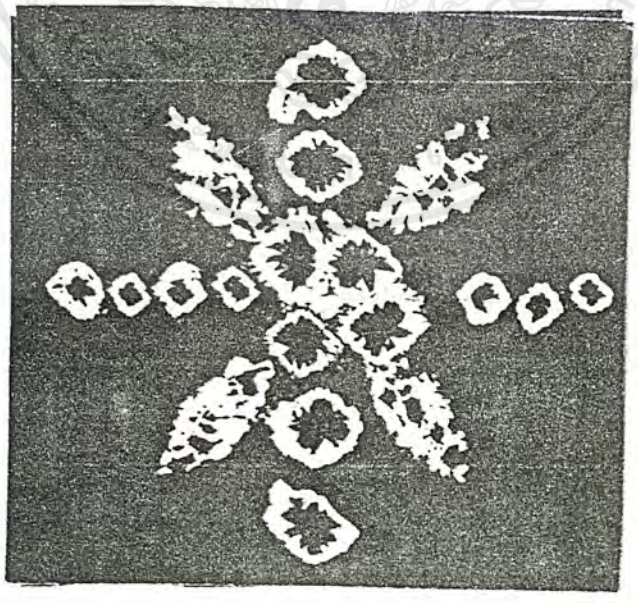

ภาพที่ 62 แสดงลายดอกไม้แบบที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบที่ 3

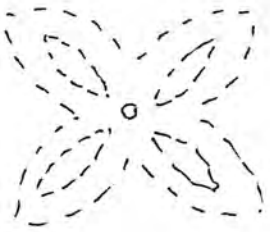

วิธีทำ

1. ค้นตะลุยเป็นรูปวงกลม และ รูปกลีบดอกไม้ด้านใน
2. ค้นตะลุยตามเส้นขอบใบด้านนอก
3. ดึงรูด และผูกให้แน่น

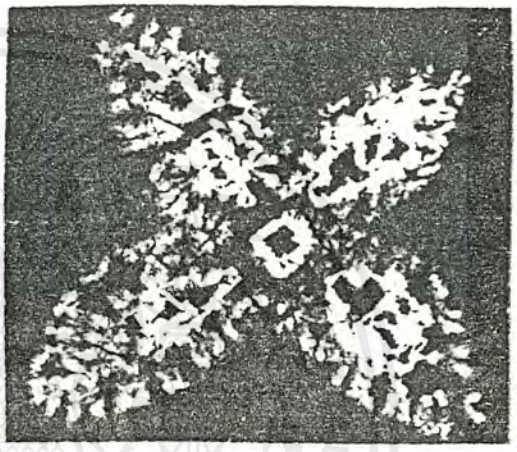

ภาพที่ 63 แสดงลายดอกไม้แบบที่ 3

แบบที่ 4

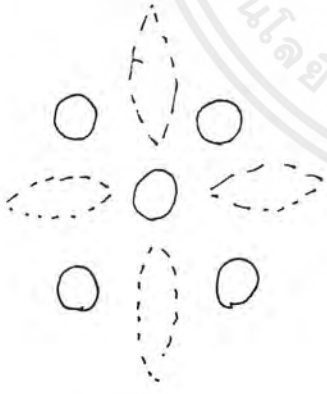

ภาพที่ 64 แสดงลายดอกไม้แบบที่ 4

วิธีทำ

1. ใส่ลูกปัดขนาดเล็กไว้ในผ้า ดึงผ้าพร้อมลูกปัดขึ้นมา แล้วมัดให้แน่น จะได้ลายวงกลม
2. ค้นตะลุยเป็นรูปกลีบดอกไม้ แล้วรูด มัดให้แน่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบที่ 5

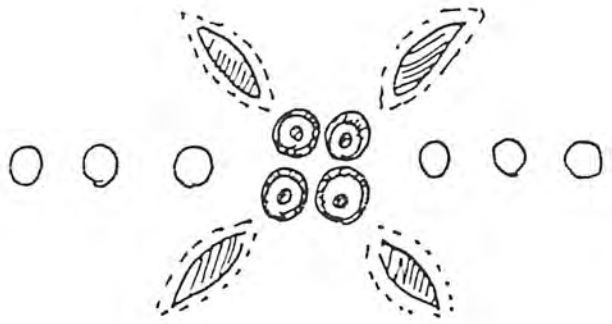

วิธีทำ

1. แต้มเทียนลงบนส่วนที่แรเงา บีบเทียนให้แตก
2. ค้นคะลุยเป็นรูปกลีบดอกไม้
3. ดึงรูด มัดให้แน่น
4. ดึงกลางผ้าข้างในวงกลมขึ้นมา มัดให้รอบ

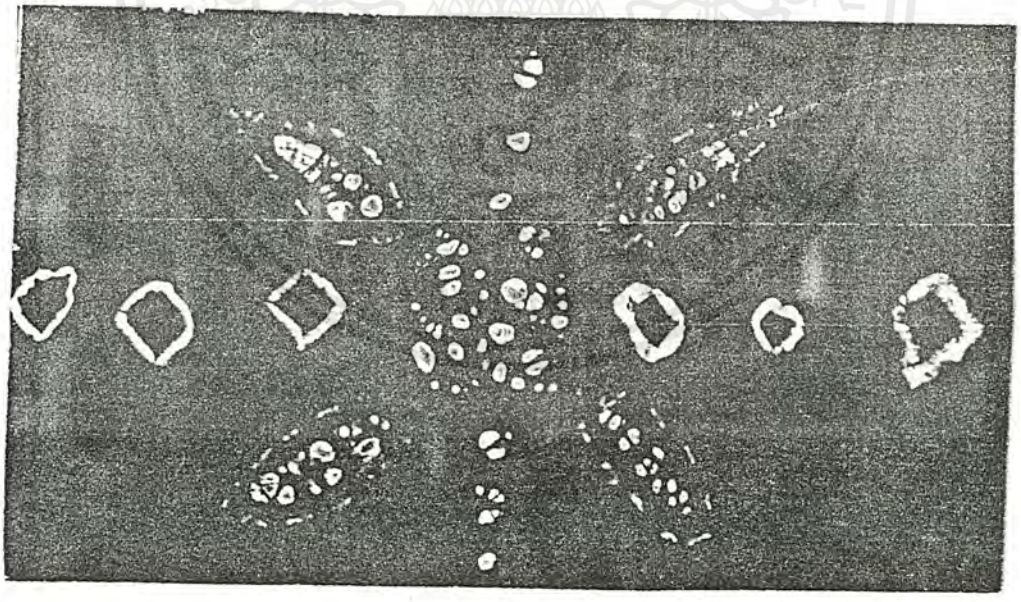

ภาพที่ 65 แสดงลายดอกไม้แบบที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

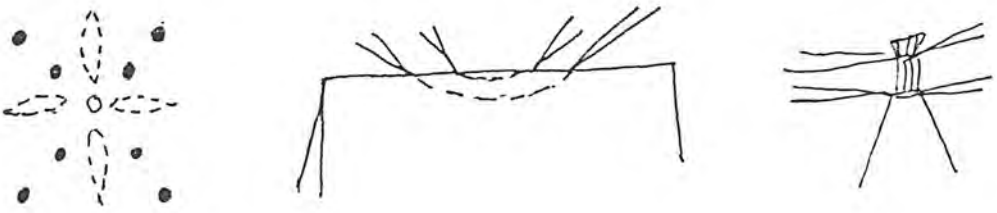

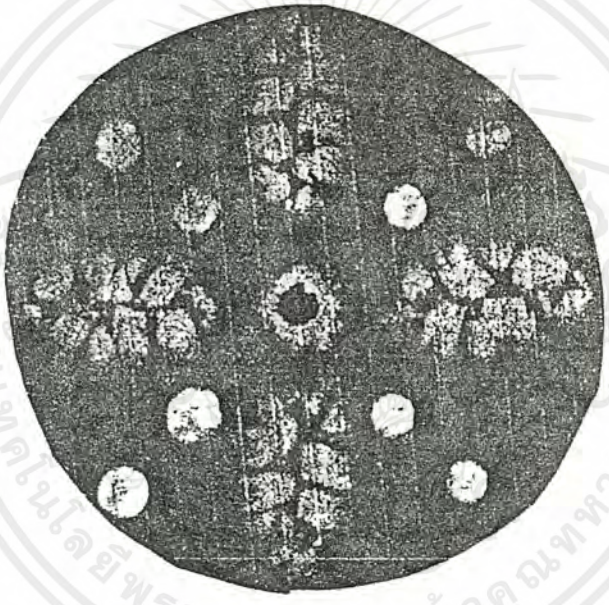

ภาพที่ 66 แสดงลายดอกไม้แบบที่ 6

วิธีทำ

1. แต้มเทียนตรงส่วนที่เป็นลายจุด
2. พับผ้า ตรงส่วนที่เป็นกลีบดอกไม้ ต้นตะลุยไปตามเส้นโค้งของใบ ใช้ด้ายคู่ ดึงรูด โดยรูดด้าย หัวท้ายในแต่ละด้าน แล้วมัดให้แน่น
3. ทำซ้ำกัน 2 ชั้น
4. ใช้ลูกปัดขนาดเล็กสอดเข้าไปได้ผ้า ส่วนที่เป็นเกสรดอกไม้ แล้วมัดให้แน่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9 ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคประกอบ

ข้อมูลเกี่ยวกับผ้าบาติก

ประวัติความเป็นมา[1]

คำว่าบาติก เป็นภาษาอังกฤษ ตรงกับภาษาชวาเรียกว่า ปาเต๊ะ ใช้เรียกผ้าย้อมสีชนิดหนึ่งที่รวมเอาศิลปะทางด้านฝีมือ และเทคนิคทางการย้อมสีเข้าด้วยกัน ดังนั้นผ้าบาติกจึงหมายถึงการย้อมสีชนิดหนึ่งที่อาศัยเทคนิคการกันสี โดยใช้เทียนเขียน หรือพิมพ์ด้วยเทียน เป็นลวดลายต่าง ๆ ลงบนผ้าตรงส่วนที่ไม่ต้องการให้สีซึมเข้าไป แล้วนำไปย้อมสีจะติดเฉพาะส่วนที่ไม่มีเทียน และซึมไปติดตามที่ๆเป็นรอยแตกของเทียน เกิดเป็นลวดลายที่สวยงามแปลกตาอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผ้าบาติก

ประวัติ และความเป็นมาของผ้าบาติกนั้น ยังไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัดถึงต้นแหล่งกำเนิดที่แท้จริงแต่จากหลักฐานทางโบราณคดี ปรากฏว่ามีการค้นพบชิ้นส่วนของผ้าบาติกประมาณ 2,000 ปีแล้ว แหล่งกำเนิดของศิลปะพื้นเมืองโบราณนี้ ได้มีการค้นพบเฉพาะแต่ในเอเชียกลาง และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เท่านั้น แต่ยังพบในญี่ปุ่น และแอฟริกาอีกด้วย

สำหรับการทำผ้าบาติกของไทย จากการศึกษาสำรวจที่ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาสปรากฏว่า มีการทำผ้าโสร่งปาเต๊ะ โดยการพิมพ์เทียนด้วยบล็อคคล้ายกับของมาเลเซีย และทำกันเฉพาะในหมู่ชาวไทยมุสลิม เป็นอุตสาหกรรมในครอบครัวมานานแต่ครั้ง ปู่ ย่า ตา ทวด คือ สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษโดยได้รับอิทธิพล และการถ่ายทอดความรู้มาจากมาเลเซีย ซึ่งเป็นศิลปะที่สืบเนื่องมาจากอินโดนีเซีย และต่อมาเมื่อในท้องตลาด กรุงเทพฯ เชียงใหม่ ลำพูน ลักษณะลวดลายของผ้าบาติกมีแตกต่างกันเนื่องจากความเป็นอิสระในการออกแบบดังที่ กล่าวมาแล้วแต่ต้น ทำให้เราได้มีผ้าพิมพ์ย้อมสีที่มีลักษณะลวดลายแปลก ๆ อันเป็นที่นิยมตามท้องตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

---

[1] ศรีประพันธ์ ฟุ้งเกียร์ติ สุรี สัตยารักษ์ , วิวัฒนาการผ้าปาเต๊ะของไทย , กองอุตสาหกรรมสิ่งทอ , กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของเส้นใยที่เหมาะสมสำหรับการทำบาติก

ผ้าที่เหมาะสมในการทำบาติก ได้แก่ ผ้าที่ทำจากใยธรรมชาติ ที่นิยมกัน คือ ผ้าฝ้าย ลินิน ปอ และสำหรับผ้าไหมนั้นอาจทำผ้าบาติกได้ดี และมีรสนิยม แต่ราคาค่อนข้างสูง และการย้อมต้องพิถีพิถันมาก ส่วนใยสังเคราะห์ไม่สู้จะเหมาะสม นอกจากจะเป็นผ้าใยสังเคราะห์จากเซลลูโลส เช่น ผ้าวิสโคสเรยอนเท่านั้นที่พอจะใช้ได้ ทั้งนี้เนื่องจากผ้าต่าง ๆ เหล่านั้นไม่ติดสีที่ย้อมประเภทย้อมเย็น ผ้าที่นำมาเขียนบาติกได้สวยงามจะต้องไม่หนาเกินไป เพราะว่าน้ำเทียนไม่สามารถซึมผ่านผ้าที่หนาให้ทะลุลงไปได้ถึงอีกด้านหนึ่งของผ้า ทำให้การกันสีไม่ได้ผลและผ้านั้นจะต้องมีคุณสมบัติในการดูดซึมสีได้ดี ทั้งนี้เนื่องจากต้องใช้กรรมวิธีย้อมเย็น ผ้าฝ้ายที่ใช้ควรเป็นผ้าที่ผ่านการชุบมัน หรือที่เรียกว่า Mercerize ก่อน เพราะการ Mercerize จะทำให้เกิดความเงาบนผ้า และทำให้การดูดซึมสีดีขึ้น จะได้ผ้าบาติกที่มีลายคมชัดเจน และมีสีสัน สดใส มีชีวิตชีวา ผ้าฝ้ายที่เหมาะแก่การทำบาติก ได้แก่ ผ้าป่านมัสลิน ผ้าขาวบาง และผ้า Sunforize

วัสดุและอุปกรณ์ในการทำผ้าบาติก

นอกจากผ้าซึ่งถือเป็นวัสดุที่มีความสำคัญมากที่สุดแล้ว วัสดุที่มีความสำคัญรองลงมาได้แก่

1. เทียน
2. อุปกรณ์ในการเขียนลวดลาย
3. สีย้อม
4. อุปกรณ์อื่น ๆ

1. เทียน เทียนที่ใช้ในการเขียนผ้าบาติก ได้จากส่วนผสมระหว่างขี้ผึ้ง (Wax) และพาราฟิน (Parafin) ในอัตราส่วน 1:1 หรือ 1:2 และไม่ควรเกิน 1:10 เพราะจะทำให้เทียนใสเกินไป ไม่เกาะติดบนผ้า ทำให้การกันสีไม่ได้ผล ในบางครั้งอาจจะใช้ขี้ผึ้งมากเพื่อทำให้เหนียวมาก ๆ และเกิดรอยแตกแยก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อุปกรณ์ในการเขียนลวดลาย

อุปกรณ์ที่เป็นส่วนประกอบในการเขียนลวดลายผ้าบาติกด้วยมือมีดังนี้

- กรอบไม้ สำหรับขึงผ้าเวลาเขียนลาย หรือโต๊ะที่ปูด้วยกาบกล้วยสำหรับพิมพ์ลาย ไม่ให้เทียนเกาะติดโต๊ะที่รอง
- ชู่กันหรือชานติ้ง ชานติ้งคือไม้ที่มีทางให้เทียนไหลออก หรือวัสดุที่ใช้สำหรับเขียนเทียนโดยเฉพาะ มีลักษณะเป็นกาเล็ก ๆ ทำด้วยทองเหลือง มีพวยและที่จับ เครื่องมือนี้มีดำรับมาจากอินโดนีเซีย ซึ่งมีลักษณะแตกต่างออกไปหลายแบบ

3. สีย้อมผ้า สีนับว่ามีความสำคัญเช่นเดียวกับลายที่เขียน เพราะผ้าบาติกจะสวยงามสมบูรณ์ได้ขึ้นอยู่กับการกระทำทั้ง 2 อย่าง การให้สีผ้าบาติกเราจะใช้หลักทฤษฎีขั้นต้นง่าย ๆ คือ การใช้ศิลปะที่สอดประสานอย่างกลมกลืนกันระหว่างการให้สีและลวดลายจะเป็นสีโทนร้อน หรือ เย็น ในลักษณะเดียวกัน หรืออาจให้ตัดกัน (Contrast) แล้วแต่รสนิยม สีของผ้าบาติกที่นิยมย้อมกันมาก ตั้งแต่ 1 สี 2 สี 3 สี ทั้งนี้แล้วแต่ความต้องการของผู้ออกแบบ ชนิดของสีย้อมที่ใช้ในการย้อมผ้าบาติก คือ สีย้อมเย็นมี 4 ประเภท คือ

1. Vat Dyes
2. Sobilised Vat Dyes
3. Reactive Dyes
4. Azoic Dyes

สีทั้ง 4 ประเภทนี้มีลักษณะและคุณสมบัติแตกต่างกันไป

การย้อมสีเดียว คือ การเขียนลวดลายด้วยเทียน แล้วนำไปย้อมครั้งเดียว ควรจะเป็นสีเข้มจะทำให้ เห็นลวดลายได้เด่นชัดสวยงาม

การใช้สี 2 สี คือ การเขียนร่างลาย (Outline) ลงเทียนเสร็จแล้วนำไปย้อม 2 ครั้ง ดังนั้นในการย้อมครั้งที่ 1 ควรจะใช้สีอ่อน เสร็จแล้วเมื่อผึ่งจนแห้งและนำมากลบเทียนเพื่อเก็บสีแรกที่เราต้องการไว้ก่อนแล้วนำสีที่เข้มกว่ามาย้อมทับอีกครั้งหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้สี 3 สี มีวิธีการเหมือนกับ 2 สี แต่ในการเก็บและกลบเทียนเมื่อย้อมครั้งที่ 2 แล้ว ควรจะใช้สีที่เข้มมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อจะได้เห็นสี 2 สี เดิมได้เด่นชัดมากขึ้น

การย้อมสีมากกว่า 3 สี ไม่สู้จะนิยมเพราะทำให้เสียเวลามาก แต่อย่างไรก็ตามถ้าต้องการสีมากแบบ อาจจะใช้วิธีระบายโดยใช้พู่กัน ซึ่งก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่นิยมกันมาก

สำหรับสีที่ใช้ย้อมผ้าบาติกได้ดีที่สุดคือ สีย้อมเย็น ประเภทแว็ต (Vat) สีรีแอกทีฟ (Reactive) หรือ โปรเซียน (Procion) สำหรับสี 2 ตัวที่กล่าวนี้ นับว่ามีความเหมาะสมในการย้อมที่ดี มีคุณภาพ สีสวยสดใสคงทน และยังมีสีอีกประเภทหนึ่ง คือสีแนพทอล ซึ่งเป็นสีที่มีความเข้มข้น ราคาถูกกว่า คนส่วนใหญ่จึงนิยมใช้มาก แต่ไม่คงทนต่อการขัดถู เมื่อซักฟอกและถูกแดดแล้วสีจะซีดไปเรื่อย

4. อุปกรณ์อื่นๆ นอกเหนือจากอุปกรณ์ที่กล่าวมา ยังมีอุปกรณ์อื่นๆที่ใช้ทำผ้าบาติกอีกได้แก่

- ภาชนะใส่น้ำเทียน จะต้องสามารถทนอุณหภูมิได้สูง
- เตาไฟฟ้า สำหรับต้มน้ำเทียน
- เป็ก สำหรับขึดผ้าติดกับกรอบไม้
- ตาชั่ง สำหรับชั่งสี
- แก้วผสมสี และแท่งแก้วคน
- พู่กัน สำหรับระบายสี
- อ่างย้อมสี
- ดินสอร่างลาย
- สารเคมีที่ใช้ในการย้อมสี เช่น โซดาแอช โซดาไฟ สบู่เทียม เกลือ
- เตารีด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคการทำบาติก

1. การทำผ้าบาติกด้วยมือ
2. การทำผ้าบาติกด้วยบล็อก
3. การทำผ้าบาติกโดยใช้พู่กันจีน และ สีธรรมชาติ

ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะการทำผ้าบาติกด้วยมือเท่านั้น ซึ่งใช้เสริมกับลวดลายมัดย้อม โดยใช้เฉพาะลายที่มีลักษณะซ้ำ ๆ กัน และมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาและได้ Effect ที่กล้ายคลึงกับการมัดย้อม

กรรมวิธีการผลิต

1. การเตรียมผ้า ผ้าที่จะนำมาเขียนบาติก ควรจะนำมาต้มด้วยน้ำด่างโซดาก่อน เพื่อช่วยขจัดสิ่งสกปรกต่าง ๆ และสารที่เคลือบแต่งอยู่บนผิวผ้า เช่นแป้งและสารฟอกนวลออกให้หมด จะทำให้สีที่ย้อมติดผ้าดีขึ้น การต้มใช้สารเคมี ดังต่อไปนี้

โซดาแอช	1	กรัม/ลิตร
โซดาไฟ	1	กรัม/ลิตร
สบู่เทียม (Wetting Agent)	1	กรัม/ลิตร

ผ้าที่ผ่านกรรมวิธีต้มฟอกแล้วนี้ จะนำไปเขียนลายบาติก ตามขั้นตอนต่อไป

2. การเตรียมลาย ก่อนที่จะเขียนลายบนผ้า จะต้องนำผ้าที่เตรียมไว้ไปขึงไว้กับกรอบเสียก่อน แล้วจึงเขียนร่างลายด้วยดินสอ หรืออาจนำไปเขียนเทียนเลย โดยไม่ร่างดินสอก่อนก็ได้

3. การลงเทียน เขียนเทียนลงบนผ้าตามลวดลายที่ต้องการ อาจใช้พู่กันไม้หรือชานดิ้งแล้วแต่ขนาดของเส้นและลวดลาย การใช้ชานดิ้งจะได้ลวดลายที่ละเอียดและสวยงามมาก เพราะสามารถที่จะทำได้ลายเส้นเล็ก หรือใหญ่ตามที่ต้องการ โดยใช้กาที่มีขนาดรูพวยต่างกัน เส้นเล็กใช้พวยรูเล็ก ผ้าบาติกที่มีราคาแพงจะเขียนด้วยวิธีนี้ และการเขียนสลับกับการย้อมหลาย ๆ ครั้งจะได้สีหลาย ๆ สีเป็นลวดลายตามต้องการเทียนที่ใช้ มีส่วนผสมตามที่กล่าวมาแล้วในขั้นต้น ปรกติเทียนนี้จะหลอมเหลวที่อุณหภูมิ 30° - 50° C เวลาที่นำมาใช้ในการเขียนลายเทียนนั้นจะต้องหลอมเหลวจนหมด อุณหภูมิที่ใช้ประมาณ 120°-140°C ไม่ควรทำให้เทียนร้อนกว่านี้จะทำให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทียนซึมกระจายผ่านผ้าและเกาะตัวไม่เกิดเป็นลวดลายตามต้องการ และไม่ควรให้เทียนเย็นเกินไป เทียนจะเกาะแข็งติดก้นหรืออุดรูทางออกของเทียน ทำให้การเขียนลายลำบาก ผ้าที่เขียนเทียนแล้ว ก่อนนำมาย้อมจะนำไปแช่น้ำเย็นเพื่อให้เทียนแข็งตัวก่อน และหักเทียนให้เกิดเป็นลวดลายแตกมากน้อยตามต้องการ

4. การย้อมสี ต้องเป็นสีชนิดที่ย้อมเย็นได้ซึ่งมีอยู่ 4 ประเภท มีวิธีการย้อมและขั้นตอนการใช้สารเคมี ที่มีองค์ประกอบแตกต่างกันออกไป ดังนี้

(ก) การย้อมสี Vat

(ข) การย้อมสี Solubilised Vat

(ค) การย้อมสี Reactive

(ง) การย้อมสี Azoic

ชนิดและคุณสมบัติของสีที่ใช้

ก. Vat Dyes เป็นสีที่นิยมใช้ย้อมผ้าบาติกกันมาก เพราะเป็นสีที่มีความทนทานต่อการซักการขัดถู และทนแคดได้ดี ทั้งยังให้สีสดสวยได้เกือบทุกสี เป็นสีที่ไม่ละลายน้ำแต่ละลายในด่างและ Reducing Agent อยู่ในลักษณะที่เรียกว่า Lueco Form ซึ่งสามารถแทรกซึมเข้าไปในเส้นใยได้ และเมื่อย้อมเสร็จแล้วนำออกผึ่งอากาศ สีก็จะถูกอ๊อกซิไดส์กลับเป็นสีเดิมที่ละลายน้ำติดอยู่ในเส้นใยผ้า สีนี้จึงทนต่อการซักน้ำ

อัตราส่วนของสี

	สีเข้ม	สีอ่อน
สี	3-5	1 กรัม/ลิตร
ไฮโดรซัลไฟต์	5	2 กรัม/ลิตร
โซดาไฟ 38 Be	6	6 ซีซี/ลิตร
เกลือ	30	15 กรัม/ลิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละลายสีโดยใช้น้ำร้อนขนาด 80°C - 100°C ประมาณ 50 CC ต่อน้ำหนักสี 1 กรัม จากนั้นเติมโซเดียมไฮโดรซัลไฟต์และโซดาไฟลงไป จะสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของน้ำสีที่เกิดขึ้น แสดงถึงการละลายของสี จนสีละลายหมด ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที เติมน้ำสีลงในน้ำย้อมที่ผสมเกลือ โซดาไฟ และโซเดียมไฮโดรซัลไฟต์อีกครึ่งหนึ่ง คนให้เข้ากัน นำผ้าลงย้อม ใช้เวลาประมาณ 60 นาที นำผ้าขึ้นผึ่งอากาศให้สีออกซิไดส์กับอากาศจนปรากฏสีจริง แล้วจึงล้างด้วยน้ำเย็น ตากให้แห้ง เพื่อจะนำไปเขียนเทียนต่อไป

ข. Solubilised Vat Dyes เป็นสี Vat ที่ละลายน้ำได้ให้สีสะสวยงดงามมากในคุณสมบัติเช่นเดียวกับสี Vat ธรรมดา แต่ให้สีอ่อนกว่ามาก เหมาะที่จะใช้เป็นสีพื้นครั้งแรกในการทำผ้าบาติกหลาย ๆ สี เวลาย้อมจะไม่ปรากฏเป็นสีให้เห็นในครั้งแรกและมีสภาพเป็นด่างจะต้องนำไปแปรสภาพ (Develop) ให้เป็นกลาง โดยการนำลงแช่ในน้ำยาเป็นกรดอ่อนจึงจะได้สีย้อมผ้าปรากฏออกมาตามต้องการ

วิธีการย้อม สามารถทำได้ดังนี้

ก. การย้อมครั้งแรก จุ่มผ้าลงในน้ำยาซึ่งมีส่วนผสมของสีที่มีสัดส่วนดังนี้

สี	0.1 - 0.5	กรัม/ลิตร
WETTING AGENT	0.5	กรัม/ลิตร
โซดาแอช	1	กรัม/ลิตร
เกลือ	25	กรัม/ลิตร

ข. การย้อมครั้งที่ 2 หลังจากที่นำเอาผ้าลงย้อมในน้ำยานี้แล้ว ผ้าจะมีคุณสมบัติเป็นด่างจะต้องนำไปย้อมในน้ำยากรด ซึ่งมีส่วนผสมดังนี้

กรดกำมะถัน	5	ซีซี/ลิตร
โซเดียมไนไตรท์	0.5	กรัม/ลิตร
Dispering Agent	0.5-1	กรัม/ลิตร
(Solegal A หรือ Avolan IS)		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แช่ผ้าในอ่างสีประมาณ 30 นาที แล้วเอาไป Develop ประมาณ 5 นาที สีจริงจะปรากฏออกมา นำไปล้างน้ำตากให้แห้ง ถ้าใช้สีย้อมสีแรก สีที่สองและสีอื่นต่อมา ก็ควรจะใช้สีประเภทนี้ต่อไป เพราะสีประเภทนี้ย้อมในสภาพที่เป็นกรด การย้อมผ้าบาติกควรจะซักล้างด้วยสบู่ (Soaping) และทำให้เป็นกลางในตอนสุดท้ายเท่านั้น ถ้าหากว่าเราเปลี่ยนแปลงการย้อมโดยใช้สีที่มีสภาวะต่างกัน ก็จะได้ผลไม่เต็มที่

ค. Reactive Dyes เป็นสีที่ละลายน้ำได้ดี มีเพียงบางสีเท่านั้นที่ใช้ย้อมเย็นได้ เช่น สี Procion M. หรือ ICI สีจะติดเส้นใยโดยการทำปฏิกิริยาโดยตรง ระหว่างสีกับเส้นใยในสภาวะน้ำย้อมเป็นด่าง จึงเป็นสีที่มีความทนต่อการซักและอื่น ๆ ดีมาก แต่เปอร์เซ็นต์การย้อมติดผ้าน้อย เนื่องจากเป็นสีที่ไวต่อปฏิกิริยา สีส่วนหนึ่งจะสูญเสียไปกับการทำปฏิกิริยากับน้ำและด่าง จึงจำเป็นต้องใช้สีจำนวนมาก และได้สีค่อนข้างอ่อนเท่านั้น และสีที่ย้อมแล้วจะนำกลับมาใช้อีกไม่ได้

วิธีการย้อม ต้องเตรียมสารที่จะใช้ในการย้อมตามสัดส่วนดังนี้

สี	3.5	กรัม/ลิตร
โซดาแอช	20	กรัม/ลิตร
เกลือ	70	กรัม/ลิตร
Wetting Agent	1	กรัม/ลิตร

ละลายสีและเกลือก่อนในน้ำที่ต้องการ แช่ผ้าไว้สัก 10 นาที แล้วจึงเติมโซดาแอชลงไปโดยแบ่งเป็น 2 ครั้ง ทิ้งช่วง 10-15 นาที ใช้เวลาย้อมภายหลังการเติมโซดาแอชประมาณ 120 นาที แล้วเอาขึ้นน้ำล้างจนหมดสี น้ำล้างใส ตากให้แห้ง การย้อมด้วยสี Reactive เป็นสีแรกจะได้สีอ่อน และสีต่อไปอาจเปลี่ยนมาใช้สี Napthol หรือ Vat เพื่อที่จะได้สีเข้มขึ้นตามต้องการ

ง. Asoic Dyes เป็นสีที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า คือ สี แนพทอล (Napthol) เป็นสีที่ใช้ย้อมเส้นใยฝ้าย หรือเส้นใยประดิษฐ์ที่สังเคราะห์จากเซลลูโลส สีจะเกาะติดเส้นใยได้โดยปฏิกิริยาของสารเคมี 2 ชนิด ชนิดหนึ่งเรียกว่า Coupling Component คือ แนพทอล ซึ่งไม่ละลายน้ำ นอกจาก จะมีด่างอยู่ด้วย อีกชนิดหนึ่งเรียกว่า Diazo Component หรือ Fast colour Salt เกลือสีที่ละลายน้ำได้ การย้อมจึงค่อนข้างยุ่งยาก เพราะต้องย้อม 2 ครั้ง โดยย้อมแนพทอลก่อน แล้วจึงย้อมเกลือสี ซึ่งจะเกิดปฏิกิริยาที่เรียกว่า Coupling Reaction ปรากฏเป็นสีออกมา สีที่ได้จะเป็นสีสดใส ส่วนมากจะเป็นสีเหลือง ส้ม แดงและเลือดหมู สี Azoic จะมีความคงทนต่อการซักน้ำดี ทนต่อแสงแดดปานกลาง แต่ไม่ค่อยทนต่อการขัดถู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการย้อม ก่อนอื่นต้องเตรียมน้ำยาตามสัดส่วนของสีที่ต้องการ ดังนี้

	สีเข้ม	สีอ่อน	
Napthol AS	5-6	0.5	กรัม/ลิตร
Wetting Agent (Turkey Red Oil)	6	4	กรัม/ลิตร
โซดาไฟ 28 Be	12-15	6	ซีซี/ลิตร
เกลือ	30	15	กรัม/ลิตร

กรรมวิธีการระบายสี

นอกจากกรรมวิธีการย้อมสี ผ้าบาติก ที่นำผ้าไปย้อมทั้งผืนแล้วนั้น ยังมีวิธีการให้สีย้อมอีกวิธีหนึ่งคือ การระบายสี (Paint) โดยใช้สีย้อมในการระบาย ซึ่งจะใช้พู่กันทาสีที่ต้องการลงบนผ้า วิธีนี้จะได้ลวดลายที่มีสีได้หลายสี และในแต่ละสีสามารถไล่น้ำหนักอ่อนแก่ได้ด้วย สีที่ใช้ระบายส่วนใหญ่จะใช้สีประเภทสีรีแอคทีฟ (Reactive) หรือโปรเซียน ซึ่งมีวิธีการเตรียมสีสำหรับระบายสี ดังนี้

วิธีการเตรียมสีสำหรับระบาย

สีรีแอคทีฟ	1	กรัม
น้ำ	50	ซีซี
โซดาแอช	1	กรัม
เกลือ	1	กรัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีทำ สี + น้ำ + โซดาแอช + เกลือ ผสมกันแล้วใช้ระบายไปตามลายที่ร่าง ข้อควรระวังคือ ผสมสี 4 ชม. เท่านั้น เพราะคุณภาพและคุณสมบัติของสีเมื่อใส่สารเคมีภัณฑ์ทำปฏิกิริยา และใช้ย้อมหรือระบายได้ในระยะเวลาที่จำกัด

5. <u>กรรมวิธีขั้นสุดท้ายของการทำผ้าบาติก</u>

เมื่อได้ลวดลายผ้าบาติกตามต้องการแล้วจะต้องลอกเทียนออกแล้วทำความสะอาด และตกแต่งขั้นสุดท้าย

5.1 การลอกเทียนออกจากผ้า เมื่อได้ลวดลายผ้าบาติกตามต้องการแล้ว ขั้นต่อไปก็คือการลอกเทียนออกจากผ้า ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี คือ

ก. ต้ม วิธีนี้ดีที่สุด คือใช้น้ำร้อนลวกเทียนจนเกือบหมด แล้วจึงเอาลงต้มในอ่างน้ำร้อนที่มีสบู่ ถ้าต้มเทียนแล้วเทียนยังออกไม่หมดต้องล้างในน้ำสบู่อีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปซักล้างน้ำให้สะอาดอีกครั้ง

ข. รีด วางผ้าบาติกที่ลอกเทียนลงบนกระดาษหนังสือพิมพ์เก่าหลาย ๆ ชั้น และซับด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ วิธีการนี้เทียนอาจจะเปื้อนเป็นขอบรอบรอยผ้าจะขจัดรอยเปื้อนนี้ได้โดยการใช้น้ำยาละลาย (Cleaning Solvent)

แต่ถ้าเป็นผ้าที่ย้อมด้วยสี Vat จะใช้น้ำยาไม่ได้ จะต้องนำไปต้มต่อด้วยน้ำสบู่ เพื่อขจัดสีและไขมันที่ติดหลวม ๆ บนผ้าออกด้วย

ค. ใช้น้ำยาละลาย (Cleaning Solvents) วิธีนี้เหมาะกับสถานที่แคบไม่สามารถจะลอกเทียนได้ ใช้สารละลายพวกอัลกอฮอล์ หรือน้ำยาซักแห้งพวกเบนซิน หรือ เตตราคลอไรด์แต่สารเหล่านี้เป็นสารติดไฟ เวลาใช้จึงควรระวังไม่ให้ไกล้ไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำความสะอาดผ้า และตกแต่งขั้นตอนสุดท้าย

หลังจากการลอกเทียนออกจากผ้าบาติก ที่ย้อมสีเสร็จแล้วด้วยวิธีการดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องทำความสะอาดผ้าเพื่อให้เทียน และสีที่เกาะอยู่อย่างหลวม ๆ ตามผิวผ้าหมดไปจริง ๆ พร้อมทั้งตกแต่งเป็นขั้นสุดท้ายเพื่อคุณภาพที่ดีของผ้าบาติกที่ผลิตออกมา คือมีความนุ่มนวลในการสัมผัส ไม่ตกสีซักฟอกตามปกติ หลังจากการซักฟอกผ้าด้วยน้ำสบู่ ซึ่งเรียกว่า Soaping เพื่อทำความสะอาดผ้าโดยการขจัดเทียนและสีที่เกาะหลวม ๆ บนผ้ามาทำการต้มบาติกด้วยน้ำสบู่ที่ใช้มีส่วนประกอบที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

สำหรับผ้าย้อมจากอ่างน้ำย้อมที่มีสภาพเป็นด่าง

ใช้อัตราส่วนน้ำ	1: 30	(น้ำหนักผ้า : น้ำหนักน้ำ)
สบู่เทียม	1	กรัม/ลิตร
กรดน้ำส้ม (4%)	2	ซีซี/ลิตร

สำหรับผ้าที่ย้อมจากอ่างน้ำย้อมที่มีสภาพเป็นกรด

ต้มให้เดือดประมาณ 10-15 นาที เสร็จแล้วเอาผ้าซักน้ำร้อนและน้ำเย็นและอาจจะตกแต่งสำเร็จขั้นสุดท้ายเพื่อให้ผ้ามีความนุ่มนวลในการสัมผัส โดยการแช่ผ้าในสารจำพวก Softener 15-20 กรัม/ลิตร ที่อุณหภูมิ 50° - 60° C โดยเวลาประมาณ 15 นาที เสร็จแล้วบิดผึ่งตาก ให้แห้ง จึงนำผ้าบาติกมารีดให้เรียบเป็นอันเสร็จสิ้นการทำผ้าบาติก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.10 ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุสิ่งทอ

การแยกประเภทเส้นใย[1]

การแยกประเภทเส้นใยสามารถทำได้หลายวิธี ตามความเหมาะสม และเพื่อให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ จึงจัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ใยธรรมชาติ และใยประดิษฐ์

1. เส้นใยธรรมชาติ ใยประเภทนี้เป็นเส้นใยที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติ โดยนำมาคัดแปลงเพียงเล็กน้อยก็จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. ใยเซลลูโลส ใยพวกนี้มีลักษณะเป็นเส้นใยอยู่แล้วในธรรมชาติ ได้แก่
   - เส้นใยจากเมล็ด เช่น ฝ้าย นุ่น ฯลฯ
   - เส้นใยจากลำต้น เช่น ลินิน ป่าน ปอ ฯลฯ
   - เส้นใยจากใบ เช่น สัปปะรด ป่านศรนารายณ์ ฯลฯ

2. เส้นใยโปรตีน คือ ใยที่มีส่วนประกอบเป็นโปรตีน แบ่งเป็น
   - เส้นใยจากขนสัตว์ เช่น ขนแกะ ขนอูฐ ขนกระต่าย
   - เส้นใยจากตัวสัตว์ เช่น ไหม

3. เส้นใยแร่ เป็นใยอนินทรีย์จากธรรมชาติ คือ ใยหิน

4. เส้นใยยางธรรมชาติ

---

[1] อัจฉราพร ไศละสูตร , ความรู้เรื่องผ้า , วิศวกรรมสิ่งทอ วิทยาลัยเทคนิค กรุงเทพฯ , กรุงเทพมหานคร , ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล สหประชาพาณิชย์ , ปี 2536 , พิมพ์ครั้งที่ 3 , หน้า 42 - 48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เส้นใยประดิษฐ์ เป็นเส้นใยที่มนุษย์ได้ดัดแปลงมาจากธรรมชาติ หรือประดิษฐ์จากสารเคมี

1. ใยประดิษฐ์จากวัตถุในธรรมชาติ แบ่งเป็น 2 แบบ
   - ใยเซลลูโลสประดิษฐ์ เช่น เรยอน อาซีเตด
   - ใยโปรตีนประดิษฐ์ เช่น โปรตีนจากนม โปรตีนจากข้าวโพดหรือถั่ว

2. ใยสังเคราะห์จากสารเคมี เป็นใยที่ประดิษฐ์จากมวลธาตุหลายชนิดรวมกันใยส่วนใหญ่ทนความร้อนได้สูงมีชื่อเรียกตามแต่ผู้ผลิตจะตั้งขึ้น เช่น โพลีเอไมด์ โพลีเอสเตอร์ อะครีลิก

3. ใยอนินทรีย์ เช่น ใยแก้ว อลูมิเนียม และทอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุณสมบัติของเส้นใย

การศึกษาคุณสมบัติของผ้าแต่ละชนิดนั้น ความรู้เกี่ยวกับชนิดและคุณสมบัติของเส้นใยมีความสำคัญมาก เพราะเป็นปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อคุณสมบัติของผ้า ในที่นี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะเส้นใยที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับชุดพนักงานและผลิตภัณฑ์สิ่งทอสำหรับโครงการนี้เท่านั้น

1. ฝ้าย (COTTON)

ฝ้าย เป็นวัสดุสิ่งทอที่ได้จากธรรมชาติ และนำมาใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอมากที่สุด ฝ้ายเป็นเส้นใยที่ได้จากเซลลูโลสของพืช ฝ้ายไทยมีคุณภาพดี ใยสีขาว แต่ใยค่อนข้างหยาบ

อุณสมบัติของใยฝ้าย

1. ความเหนียว	ฝ้ายมีความเหนียวอยู่ในระหว่างขนสัตว์ และไหมมีความเหนียวปานกลาง ประมาณ 3-5 กรัม / เดนเยอร์ เมื่อเปียกความเหนียวเพิ่มขึ้น ประมาณ 110 - 120 %
2. ความมัน	ฝ้ายมีความเงามันต่ำ เพราะการบิดตัวตามธรรมชาติ ฝ้ายชุบมันเป็นมันมากกว่าฝ้ายธรรมดา
3. ความยืดหยุ่น	มีความยืดหยุ่นน้อย ใยฝ้ายยืดออกได้ประมาณ 3 - 7 % และไม่หดเข้า ที่เดิม
4. การดูดความชื้น	ฝ้ายธรรมดาดูดความชื้นได้ปานกลาง แต่ถ้าผ่านการชุบมันจะดูดความชื้นได้ดีขึ้น
5. การทนต่อความร้อน	ฝ้ายเมื่อถูกความร้อนจะไม่เปลี่ยนแปลงจนกว่าอุณหภูมิจะสูงขึ้นถึง 120° C นาน 5 ชม. ฝ้ายจะกลายเป็นสีเหลือง ฝ้ายบริสุทธิ์ทนความร้อนชื้นได้น้อยกว่าฝ้ายชุบมัน
6. ความทนต่อแสงแดด	ถ้าอุณหภูมิและความชื้นสูงขึ้น ความเสื่อมจะมีมากขึ้น ฝ้ายดิบทนแสงแดดได้ดีกว่าฝ้ายฟอกขาว และฝ้ายที่ย้อมสีบางชนิดทำให้ทนแสงแดดได้ดีขึ้น
7. ความทนต่อสารเคมี	ใยฝ้ายทนต่อด่างได้ดี ในขบวนการผลิต เช่น สารฟอกขาว การชุบมัน ซึ่งสารซักฟอกและสารฟอกขาวทุกชนิดมักมีส่วนประกอบของด่าง จึงใช้กับฝ้ายได้อย่างปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ใช้สอย ผ้าฝ้ายใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง ราคาไม่แพง เหมาะใช้เป็น เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และผ้าแต่งเฟอร์นิเจอร์ มีลักษณะเด่นคือ สวมใส่สบาย ไม่ร้อน ซักรีดง่าย ถ้าได้มีการตบแต่งผ้าฝ้ายและการผสมเส้นใย เพื่อเพิ่มคุณสมบัติบางประการ เช่น การทำกันหด ทำให้ทนยับ ก็จะเพิ่มความน่าใช้มากยิ่งขึ้น

2. ไหม

1. ความต้านแรงดึง	ไหมมีความเหนียวสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับลวดทองแดงที่มีขนาดเดียวกัน ไหมจะมีความเหนียวมากกว่า
2. ความมัน	ไหมมีลักษณะ เรียบนุ่ม และเป็นมัน ทำให้ดูแลสวยงาม หรูหรา
3. ความยืดหยุ่น	ไหมมีความยืดหยุ่นปานกลาง จึงทนยับได้บ้าง และปรับสภาพโค้งงอได้ตามรูปร่าง
4. การดูดซึมความชื้น	ไหมดูดความชื้นได้ดี ทำให้ใส่สบายปรับอากาศได้ดี
5. การทนต่อความร้อน	ไหมติดไฟง่าย และเปลี่ยนเป็นสีเหลือง เมื่อถูกความร้อนจาก เตารีด
6. การทนต่อสารเคมี	ไม่ทนต่อสารเคมีประเภทสารฟอกขาว คลอรีน ทำให้เส้นใยเสื่อมคุณภาพและเหลือง

ประโยชน์ใช้สอย ผ้าไหมย้อมสีได้สวยงาม และใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย แม้ว่าจะมีราคาแพง แต่ก็รวมคุณสมบัติดี ๆ ไว้หลายประการ เช่น การปรับให้โค้งงอได้ดี ทนความชื้นได้ดี ดูสวยงามหรูหราและทนทาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ลินิน

ลินิน เป็นเส้นใยที่ได้จากต้นแฟลกซ์ (Flex) เส้นใยมีความอ่อนนุ่มน้อยกว่าฝ้าย ใยแฟลกซ์ดูดซึมน้ำได้ดี ซักง่าย ย้อมสีติดดี ลินินมีประโยชน์ในการสวมใส่ได้มากไม่เท่าผ้าฝ้าย เพราะมีราคาแพงและไม่สามารถผลิตเป็นผ้าหลายชนิดเท่าผ้าฝ้าย

คุณสมบัติของใยแฟลกซ์

1. ความต้านแรงดึง	ใยแฟลกซ์ค่อนข้างเหนียวและทนทานคือจะเหนียวกว่าใยฝ้าย ประมาณ 3 เท่า และมีความเหนียวเพิ่มขึ้น เมื่อเปียก 20 % ผ้าลินินที่ใช้ทำเสื้อผ้าจะได้รับการตกแต่งด้วยเรซิ่น เพิ่มความน่าใช้ แต่จะทำให้ความเหนียวลดลง ผ้าขาดเร็วกว่าปกติ
2. ความมัน	มีความมันมากกว่าฝ้าย ในการผลิตจะทุบเส้นด้ายให้แบน ผ้าจะแน่นและผิวมันมากขึ้น แต่เมื่อซักบ่อย ๆ ความมันจะลดลง
3. ความยืดหยุ่น	ลินินมีความยืดหยุ่นน้อยมาก มีความยืดตัวขณะขาด 2.7 - 3.3 %
4. การดูดความชื้น	ลินินดูดความชื้นได้ประมาณ 12 % หรือเท่ากับใกล้เคียงกับเส้นใยเซลลูโลสอื่น ๆ
5. การทนต่อความร้อน	ลินินทนความร้อนประมาณ 149 °C ได้เป็นระยะเวลานานซึ่งทำให้เส้นใยเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย แต่ถ้ามากกว่านี้จะมีผลทำให้เปลี่ยนสีได้
6. ความทนต่อแสงแดด	แสงแดดจะช่วยฟอกขาวเส้นใยลินิน ถึงแม้จะทำให้ความเหนียวเส้นใยลดลงบ้างเล็กน้อย แต่ไม่เป็นอันตรายมากนัก
7. ความทนต่อสารเคมี	แฟลกซ์ทนต่อด่างและสารฟอกขาวได้น้อยกว่าฝ้าย ผ้าลินิน มักฟอกขาว แต่เพียงเล็กน้อย เมื่อใช้ไปนานก็จะเป็นสีขาวเอง

ประโยชน์ใช้สอย ลินินจะค่อนข้างเหนียว เหมาะที่จะทำเสื้อผ้า เพราะสวมใส่เย็นสบาย ไม่ค่อยสกปรกหรือเปราะเปื้อนง่าย เพราะเนื้อเรียบเป็นมันลินินซักรีดง่ายไม่จำเป็นต้องฟอกขาว ผ้าลินินใช้ได้นาน ทนทานและไม่เก่าเร็ว

การตกแต่งผ้าลินิน ลินินไม่ค่อยคงรูป ยับง่าย และรอยยับไม่หายไปง่าย ๆ เพื่อแก้ปัญหาการยับ ปัจจุบันผสมกับใยโพลีเอเตอร์ ทำให้ทนทานยิ่งกว่าผ้าฝ้ายผสมโพลีเอสเตอร์ จะได้ผ้าเนื้อดีกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เรยอน (REYON)

เรยอนเป็นเส้นใยเซลลูโลสสังเคราะห์ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตวิสคอสเรยอนนี้มีราคาถูกกว่าที่ใช้ในกระบวนการอื่นจึงนิยมผลิตออกจำหน่ายมาก มีราคาถูก

คุณสมบัติของเรยอน

1. ความต้านแรงดึง	ใยวิสคอสเรยอนปรกติเหนียว 1 . 8 - 2 . 4 กรัม / เดนเยอร์ ถ้าเป็นชนิดพิเศษจะเหนียว 1.9 - 2.6 กรัม / เดนเยอร์
2. ความมัน	ความเงาของเส้นใยมีทั้งชนิดเป็นมัน (Bright) กึ่งมัน (Semidull) และทึบ (Dull)
3. ความยืดหยุ่น	มีความคงตัวและคงรูปได้เท่ากับฝ้าฝ้าย ใยยาวอ่อนตัวมากกว่าใยสั้นถ้าดึงตึงมากเกินไป จะยืดตัวอย่างถาวร
4. การดูดความชื้น	ดูดความชื้นได้สูงไม่เกิดไฟฟ้าสถิตย์ภายในเส้นใย
5. ความทนต่อแสงแดด	ทนต่อแสงแดดไม่ดี ถ้าถูกแสงแดดจะดูดความชื้นในอากาศไว้ให้ความเหนียวลดลง
6. ความทนต่อสารเคมี	เรยอนจะทนต่อกรดได้น้อยกว่าฝ้าย

ประโยชน์ใช้สอย วิสโคสเรยอนนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายใช้ผสมผ้าฝ้าย ทำเป็นเสื้อผ้าได้สวยงามขึ้นผ้าผสมโพลีเอสเตอร์ จะช่วยเพิ่มคุณสมบัติการดูดซึมน้ำได้ดี และยังสามารถผลิตเป็นผ้าผืนได้หลายชนิด เช่น ผ้าหนา บาง เบา และให้ผิวสัมผัสที่อ่อนนุ่มและนิยมทำผ้าตกแต่งบ้านเพราะความเงามัน เรยอนชนิดเหนียว เหมาะสำหรับใช้ทำกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือ ทนซักและทนยับ

5. อาซิเตด (ACETATE)

เป็นเส้นใยประดิษฐ์ที่ทำจาก เซลลูโลส ต่างจากเรยอนที่อาซิเตดจะมีคุณภาพโน้มเอียงไปทางเส้นใยสังเคราะห์จากสารเคมีมากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณสมบัติของอาซิเตด

1. ความต้านแรงดึง	ไตรอาซิเตดมีความเหนียวประมาณ 1 . 2 กรัม / เดนเยอร์ จึงมักใช้ทอปนกับเส้นใยอื่น ใยอาซิเตดชนิดที่ผลิตออกมามากที่สุด มีความเหนียว 1 . 4 กรัม / เดนเยอร์
2. ความมัน	เส้นใยอาซิเตดจะมีความเงามันมาก
3. ความยืดหยุ่น	ผ้าใยอาซิเตดจะทนยับและไม่เสียรูปง่ายเมื่อเกิดรอยยับจะคืนตัวได้เร็ว ไม่ต้องตกแต่งให้ทนยับ
4. การดูดความชื้น	ดูดความชื้นปานกลาง ย้อมสีติดยากจึงนิยมทอผสมกับเส้นใยอื่น
5. การทนต่อความร้อน	อาซิเตดเป็นใยที่ไม่ทนต่อความร้อนที่ 204 . 4 จะละลายติดเตารีด ผ้าอาซิเตดธรรมดาจะไวไฟเท่าวิสโคสเรยอน ใยไตรอาซิเตดทนความร้อนได้สูงกว่าอาซิเตดธรรมดา
6. ความทนต่อแสงแดด	เมื่อใยถูกแสงนานๆ จะเสื่อมคุณภาพ เช่นเดียวกับใยชนิดอื่น ๆ

ประโยชน์ใช้สอย ผ้าอาซิเตดจะทิ้งตัวดี และมีความเงามัน แต่จะเกิดไฟฟ้าสถิตย์เมื่อถูกขัดสีใยไตรอาซิเตดมีคุณสมบัติที่ผสมกับเส้นใยอื่นได้ดี เช่น ผสมกับฝ้ายจะได้ผ้าเนื้อนุ่ม ซักรีดง่าย

6. โพลีเอสเตอร์ (POLYESTER)

โพลีเอสเตอร์หรือเดครอนเป็นเส้นใยสังเคราะห์จากสารอินทรีย์ ปกติโพลีเอสเตอร์ที่ผลิตออกมา มักจะมีสีขาว ไม่ต้องฟอกขาวก็สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ มีความหนาแน่นจำเพาะสูงกว่าไนลอน ทอได้ผ้าเนื้อค่อนข้างแน่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณสมบัติของโพลีเอสเตอร์

1. ความต้านแรงดึง	มีความเหนียวทนต่อแรงดึงมาก ประมาณ 4.5 - 7.2 กรัม / เดนเยอร์
2. ความมัน	ผิวเรียบเป็นมันมาก ผ้าจึงไม่ไคร่เปื้อน
3. ความยืดหยุ่น	มีความยืดหยุ่นปานกลาง ใยโพลีเอสเตอร์ไม่ค่อยยับ เมื่อยับจะจะคืนตัวได้เร็วไม่ต้องรีด
4. การดูดความชื้น	ดูดความชื้นได้น้อย เป็นฉนวนไฟฟ้าได้ดี เกิดไฟฟ้าสถิตย์ได้
5. การทนต่อความร้อน	โพลีเอสเตอร์ไม่ทนต่อความร้อน แต่จะทนได้สูงกว่าไนลอน มีจุดละลายที่ 249 C
6. ความทนต่อแสงแดด	ทนต่อแสงแดดได้ดี
7. ความทนต่อสารเคมี	ทนต่อสารเคมีได้ดีมาก สารเคมีที่ใช้ในบ้านจะไม่ทำอันตรายต่อใยผ้า

ประโยชน์ใช้สอย โพลีเอสเตอร์จะทนต่อแมลงได้ดีมาก ดูดสีย้อมได้ดี สีไม่ตกทั้งเวลาตากแดดหรือเวลาซัก รักษาง่าย ซักแห้งเร็ว ทนยับได้ดี นิยมใช้ทำเครื่องนุ่งห่มเสื้อผ้า ใช้ผสมกับฝ้าย ลินิน เรยอนได้ดีเพื่อเพิ่มหรือลดคุณสมบัติบางประการ เช่น เพิ่มความเหนียว การทนยับ การรักษาง่าย และลดการเกิดไฟฟ้าสถิตย์ของใยโพลีเอสเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.11 ข้อมูลด้านสี

จิตวิทยาสี [1]

สี (Colour) หมายถึง ลักษณะความเข้มของแสงที่กระทบสายตาให้เห็นเป็นสี และมีผลทางด้านจิตวิทยา คือ สีแต่ละสีมีคุณสมบัติในการกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกได้ไม่เหมือนกันตามแต่อิทธิพลของสีนั้น ๆ ดังนั้นการเลือกใช้สีให้เหมาะสมและถูกต้องตามวัตถุประสงค์จึงมีความสำคัญมากในการออกแบบ เพื่อความสำเร็จในตัวผลิตภัณฑ์ คือสามารถขายได้

แม่สีวัตถุธาตุ หมายถึงวัตถุที่มีสีในตัวเอง สามารถนำมาระบาย ทา ย้อม และผสมกันได้แม่สีวัตถุธาตุหรือ สีขั้นที่ 1 (Primary Hues)

สีน้ำเงิน (Prussian Blue)

สีแดง (Crimson Leke)

สีเหลือง (Grimson Leke)

สีขั้นที่ 2 (Secondary Hues) เกิดจากการนำสีแท้ 2 สี ผสมกันในปริมาณเท่า ๆ กันจะได้สีใหม่ ดังนี้

น้ำเงิน ผสม แดง เป็น ม่วง (Violet)

น้ำเงิน ผสม เหลือง เป็น เขียว (Green)

แดง ผสม เหลือง เป็น ส้ม (Orange)

สีขั้นที่ 3 (Tertiary Hues) เกิดจากการผสมสีขั้นที่ 2 กับแม่สี (สีขั้นที่ 1) จะได้ ดังนี้

เหลือง ผสม เขียว เป็น เขียวเหลือง (Yellow - Green)

น้ำเงิน ผสม เขียว เป็น เขียวแก่ (Blue green)

น้ำเงิน ผสม ม่วง เป็น ม่วงน้ำเงิน (Blue Violet)

แดง ผสม ม่วง เป็น ม่วงแดง (Red Violet)

แดง ผสม ส้ม เป็น แดงส้ม (Red Orange)

เหลือง ผสม ส้ม เป็น ส้มเหลือง (Yellow Orange)

---

[1] เสน่ห์ ชนารัตนสฤษดิ์ , ทฤษฎีสี , พิมพ์ครั้งที่ 1 , กรุงเทพมหานคร , โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์ , หน้า 71 - 77

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

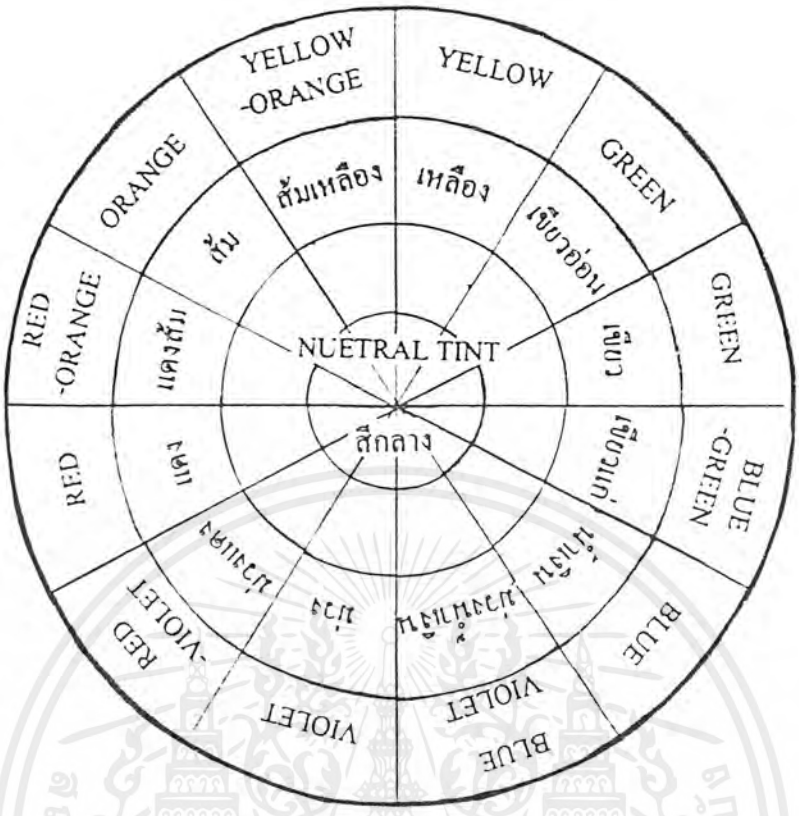

คู่สีในวงจรสี

คู่สีในวงจรสีนั้น จะเป็นสีที่อยู่ตรงข้ามกันนั่นเอง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสีตัดกันอย่างแท้จริง (True Contrast) ดังต่อไปนี้

สีน้ำเงิน	คู่กับ	สีส้ม
สีแดง	คู่กับ	สีเขียว
สีเหลือง	คู่กับ	สีม่วง
สีส้มเหลือง	คู่กับ	สีม่วงน้ำเงิน
สีเขียวเหลือง	คู่กับ	สีม่วงแดง
สีเขียว	คู่กับ	สีแดง

<u>วรรณะของสี</u> (Tone of Colour)

ในวงล้อของสีทั้ง 12 สี แบ่งออกเป็น 2 พวก ตามลักษณะของสีที่ปรากฏดังนี้

1. <u>วรรณะร้อน</u> (Warm Tone Colour) เป็นสีที่ให้ความรุนแรง ร้อน และตื่นเต้น เกิดพลัง และแข็งแรง สีในวรรณะนี้ประกอบด้วย สีเหลือง สีเหลืองส้ม สีส้ม สีแดงส้ม สีแดง และสีม่วงแดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. วรรณะเย็น (Cool Tone Colour) เป็นสีที่ให้ความรู้สึกสงบเยือกเย็น สบายตา ไม่เร่าร้อน สีในวรรณะนี้ประกอบด้วย สีเขียวอ่อน สีเขียว สีเขียวแก่ สีน้ำเงิน สีม่วงน้ำเงิน และสีม่วง

สีเหลืองจัดอยู่ในวรรณะร้อน และวรรณะเย็น

2. 5. 2 จิตวิทยาของสี

ผู้ออกแบบจำเป็นต้องเรียนรู้ทฤษฎีของสีเป็นอย่างดีจึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในขั้นปฏิบัติได้อย่างแท้จริง เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า บรรดาสีทั้งหลายที่มีอยู่ในโลกนี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับมนุษย์ตั้งแต่เกิดและจำความได้ สีมีอิทธิพลต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก อย่างไรก็ดี ได้มีนักวิชาการพยายามที่จะวิเคราะห์เรื่องสีที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. สีแดง หรือม่วงแดง (Crimson or Purple) ให้ความรู้สึกไปในทาง มั่งมี , ร่ำรวย , มีอำนาจ เป็นสีที่มีความอบอุ่นกว่าสีอื่น ๆ สิ่งของมีค่า ได้แก่ เงิน ทอง เครื่องเพชรนิลจินดา หรือของมีประกายวูบวาบ เมื่อกระทบกับสีแดงสลับลวดลายทอง ทำให้รู้สึกไปในทางพิธีการ สง่า มั่งคั่ง น่าเกรงขาม การที่คนในสมัยก่อนเลือกสีนี้จึงเป็นสิ่งที่ถูกต้องเช่น ธงชาติสีแดง ผ้ายันต์ เพดานโบสถ์ การปิดทองล่องชาด เป็นต้น ในด้านความรู้สึกของบุคคลที่ชอบสีนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้เข้มแข็ง ขยัน ตัดสินใจรวดเร็ว หุนหัน ชอบหา ประสบการณ์ใหม่ ๆ ชอบการตื่นเต้น ผจญภัย เป็นผู้ที่กล้าได้กล้าเสีย เชื่อมั่นตนเอง ช่างคิด ช่างสังเกต มีความคิดสร้างสรรค์

2. สีแดงชาด หรือสีแดงส้ม (Scarlet or Vermillion) เป็นสีที่ให้ความรู้สึกแก่ผู้พบเห็นไปในทางตื่นเต้น เร้าใจ สนุกสนาน รื่นเริง เป็นสีที่ควรพบเห็นควรเป็นครั้งคราว ไม่จำเจหรือเห็นเป็นประจำ สีที่เหมาะแก่การพักผ่อนอารมณ์ เช่น งานนอกบ้าน งานฉลองเทศกาลต่าง ๆ งานรื่นเริงทั่วไป หรือสถานที่ ๆ ผ่านชั่วระยะเวลาเล็กน้อย เป็นครั้งคราว เช่น สถานีรถไฟ โรงภาพยนตร์ ร้านขายของหรือสรรพสินค้าท่าเรือ หรือเหมาะกับสีโปสเตอร์ใหญ่ ๆ ในด้านความรู้สึกของบุคคลที่ชอบสีนี้ เป็นคนอ่อนไหว ตัดสินใจไม่แน่นอน สนุกสนาน รื่นเริงแต่ไม่จริง เป็นต้น

3. สีชมพู (Rose Pink) เป็นสีที่ให้ความรู้สึกในทางความสดชื่น อ่อนหวาน นุ่มนวล มีความภูมิฐาน สง่าในท่าทีเป็นสีที่แสดงถึงการเริ่มต้น แรกแย้ม แรกผลิ เป็นสีที่มีลักษณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อ่อนหวานของคนหนุ่มสาว เป็นสีของความรัก ในด้านความรู้สึกของคนชอบสีนี้ เป็นคนรักสวย รักงาม เป็นระเบียบ ทันสมัย ช่างคิด ช่างสังเกต เป็นคนนุ่มนวล เข้ากับคนได้ทุกชั้น

4. สีเขียวอ่อน (Yellow Green) เป็นสีที่ให้ความรู้สึกเย็น ตื่นเต้น มีชีวิตคล้าย ๆ สีชมพู เป็นสีของวัยหนุ่มสาว เป็นสีเริ่มต้นของชีวิต ความรู้สึกของคนชอบสีนี้คล้าย ๆ กับสีชมพู แต่มีความเป็นผู้ใหญ่ มั่นคง และอยู่ในอุดมภาพ เป็นผู้มีศีลธรรม จริงใจ รู้จักรับผิดชอบต่อสังคม รักชื่อเสียง สุจริต และไว้ใจได้

5. สีเขียว หรือสีน้ำเงิน (Green or Blue) ให้ความรู้สึกเป็นสีเย็น ๆ โดยมากถือเป็นสีธรรมชาติที่ทุกคนชอบอยู่แล้ว เป็นสีของต้นไม้ ท้องฟ้า จึงมีลักษณะไม่ผาดโผน สีที่แสดงถึงความสงบ ปราศจากความเคร่งเครียด ในด้านความรู้สึกของผู้ชอบสีนี้อาจกล่าวได้ว่า เป็นผู้ที่มีสติ รู้จักการใช้คำพูด ไม่ชอบความยุ่งยาก หรือตกใจง่าย ๆ เป็นคนชอบระเบียบแบบแผน อนุรักษ์นิยม แต่งกายพิถีพิถัน ซื่อสัตย์สุจริต ไม่ไว้ใจใครง่าย ๆ ชอบมีเพื่อนที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน

6. สีเขียวแก่ (Dark Green) หรือ สีค่อนข้างเทา (Gray) เป็นสีที่แสดงความเศร้าโศก (Sadness) เป็นสีของคนมีอายุ ในด้านความรู้สึกของผู้ชอบสีนี้ เป็นคนชอบสบาย ๆ เงียบ ๆ ชอบสันโดษ ไม่ชอบสังคม ไม่ชอบวุ่นวาย ตื่นเต้น มีความมานะพยายามดี

7. สีเทาแก่ (สีกลาง Neutral) คล้ายกับสีน้ำเงิน (Blue) เป็นสีที่แสดงความไม่กระตือรือร้น เฉย ๆ เงียบ เศร้าโศก ในด้านความรู้สึกของผู้ชอบสีนี้ เป็นคนเข้าไหนเข้าได้ ไม่ชอบแสดงความคิดเห็น ไม่เป็นคนพูดมากเพ้อเจ้อ คบคนยาก มักเลือกคนที่มีทัศนคติตรงกัน แต่งกายเรียบร้อย รักระเบียบ เป็นคนเคร่งเครียด

8. สีดำและสีขาว (Black & White) สีดำและสีขาว เป็นสีที่มีลักษณะของน้ำหนักตรงกันข้าม คือสีดำเป็นสีที่หนักที่สุด ส่วนสีขาวเป็นสีที่เบาที่สุด บางอย่างก็เป็นเครื่องแสดงถึงความสกปรก สีขาวแสดงถึงความบริสุทธิ์ สะอาด ดังนี้ สีดำจึงเป็นสีที่ใช้ไว้ทุกข์ แสดงความเศร้าโศกเสียใจ ส่วนสีขาวก็แสดงถึงการไว้ทุกข์ในพิธีให้แก่ผู้ใหญ่แสดงความเชื่อมั่น ความไม่มีมลทิน น่ารัก น่าถนอม ไม่เบื่อ ไม่เก่า ใหม่อยู่เสมอ

9. สีเหลืองสดพระอาทิตย์ (Yellow) แสดงถึงความสดชื่น ความใหม่ทันสมัย ตื่นเต้น มีชีวิตชีวา ความเปลี่ยนแปลง รื่นเริง สนุกสนาน สีนี้ไม่ควรใช้มาก ถ้าใช้มาก ควรทำให้มัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือเป็นสีนวล (Cream) ความรู้สึกของผู้ชอบสีนี้เป็นคนทันสมัย ฉลาดมีอุดมคติ ชอบเพ้อฝัน เชื่อมั่นตนเอง ชอบการเปลี่ยนแปลง มีศิลปะ และความคิดสร้างสรรค์ดี

<u>การเปลี่ยนแปลงระยะของสี</u>

สีแดง ทุกสี ให้ความรู้สึกว่าเป็นที่อยู่ใกล้กว่าระยะจริง เพราะเป็นสีที่สะท้อนตัวเองมาก และมากกว่าสีอื่น ๆ

สีน้ำเงิน (Blue) ทุกสี จะให้ความรู้สึกของสีว่าอ่อนกว่าสีเดิมของตัวเอง หรือ จะรู้สึกว่าสีอยู่ไกลกว่าระยะจริง เพราะค่า (Value) ของสีน้ำเงินแก่ใกล้กับสีที่เก็บแสงไม่สะท้อนออก จึงทำให้รู้สึกไกลกว่าของจริง

สีเขียว (Green) ทุกสี ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของระยะ เพราะไม่เกิดการสะท้อนมากเหมือนสีแดง ประกอบกับสีเขียวเป็นสีธรรมชาติที่มีอยู่ทั่ว ๆ ไป การเปลี่ยนแปลงจึงไม่มี

สีกับการใช้งาน

สีจะช่วยให้ทัศนวิสัยแจ่มใสที่สุด เมื่อนำมาใช้งานดังนี้

- สีอ่อนตัดกับสีแก่ (ค่าแปรเปลี่ยนของสี)
- สีสดใสกับสีสดใส
- สีอ่อนกับสีสดใส
- สีอุ่นตัดกับสีเย็น

สีตัดกันเองอยู่แล้วตามปกติ เช่น

- สีดำบนพื้นเหลือง
- สีเหลืองบนพื้นดำ
- สีแดงบนพื้นขาว
- สีเหลืองบนพื้นน้ำเงิน
- สีส้มบนพื้นน้ำตาล
- สีชมพูบนพื้นดำ

สีสามารถทำให้เห็นเป็นว่าเข้ามาใกล้หรือห่างออกไปได้ ตามปกติสีอุ่นซึ่งได้แก่ สีเหลือง นั้นดูแล้วคล้ายกับว่าเข้ามาอยู่ใกล้ตัวผู้ดู ในเมื่อสีเย็นคือ สีน้ำเงิน น้ำเงินเทา และม่วงดูแล้วคล้ายกับว่าถอยห่างจากผู้ดูออกไป

สีที่เมื่อเราใช้ในเนื้อที่มาก ๆ แล้วไม่น่าดูนั้น ถ้าใช้แต่เพียงเล็กน้อยอาจจะทำให้น่าสนใจขึ้น และอาจจะเสริมความน่าดูให้แก่สีอื่นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้สีเข้มจัดกับสีอ่อนจะทำให้แลเห็นว่าเด่นและมีชีวิต หรือจางให้ใกล้เคียงกันมาก สีที่มีความสดใสพอกัน เมื่อใช้ด้วยกันจะช่วยดึงดูดความสนใจได้ แบบป้าย หรือภาพโฆษณา

หลักในเรื่องความเด่นของสีมีอยู่ว่า ควรจะต้องมีสีชนิดหนึ่งปรากฏเด่นออกมา เพื่อจะเป็นสีอุ่นหรือสีเย็นก็แล้วแต่ การใช้สีไม่น่าดูอย่างหนึ่งก็คือ แต่ละสีที่ใช้ปริมาณเท่ากันทั้งหมด ถ้าให้ปริมาณหรือเนื้อที่ของสีเปลี่ยนไป สีที่กินที่มากย่อมเด่นกว่า นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับค่าเปลี่ยนแปลงความสดใสของสีอีกด้วย

<u>เทคนิคการใช้สี</u> (Colour Technic)

ปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการใช้สีมีดังนี้

1. สีกับรูปร่าง (Colour in Releation to Form)
2. สีกับพื้นผิว (Colour & Texture)
3. สีและวัตถุ (Colour & Material)

<u>สีกับรูปร่าง</u> (Colour & Relation Form)

สีกับรูปร่างมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด สีชนิดเดียวกันใช้กับของที่มีรูปร่างต่างกันจะดูแตกต่างกัน แท่งกลมหรือทรงกลม จะมีสีเข้มกว่าลูกบาศก์เพราะสามารถสะท้อนแสงได้ดี ทำให้จุดที่สะท้อนกับจุดที่อยู่ข้างหลังตัดกันอย่างรุนแรง จึงทำให้สีที่อยู่ตอนหลังเข้มกว่า

<u>สีและพื้นผิว</u> (Colour & Texture)

ผลิตภัณฑ์ที่มีผิวขรุขระหรือผลิตภัณฑ์ที่มีจุดหรือรูปพื้นผิว หากไม่ต้องการให้เห็นง่ายให้ใช้สีด้านหรือสีอ่อน พวกเครื่องจักรหรือส่วนที่มีการเคลื่อนไหวไม่ควรใช้สีนั้น เพราะจะทำให้ระคายสายตาทำให้ทำงานไม่สะดวก

การพยายามใช้วัสดุบางอย่างลอกเลียนให้เหมือนของบางอย่าง เช่น ทำพลาสติกให้เป็นลวดลายไม่ควรหลีกเลี่ยง ควรใช้วัสดุตามความเป็นจริง

<u>สีและวัสดุ</u> (Colour & Material)

วัสดุเกี่ยวข้องกับสีมี 5 ประเภท คือ

1. สีต่าง ๆ แลคเกอร์และเคลือบ (Plants, Lacguers & Enamels) มีหลายสี
2. โลหะ (Material Colour) พวกชุบโครเมี่ยม นิเกิล ชุบอลูมิเนียม มีสีแตกต่างกัน
3. พลาสติก (Plastics) มีสีต่าง ๆ มากมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เครื่องเคลือบดินเผา (Vitreous Enamel) มีหลายสี ควบคุมให้เหมือนจริงได้ไม่ง่ายนัก ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ
5. แก้ว (Glass) ทำได้หลายสี

ความสัมพันธ์ของสีต่อผลิตภัณฑ์

1. ขนาด (Size)
   1.1 สีอ่อน (Light Value) ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูเบา
   1.2 สีเข้ม (Dark Value) ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูเล็กลง
2. น้ำหนัก (Weight)
   2.1 สีอ่อนและสีร้อน (Warm Colour) ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูเบา
   2.2 สีเข้มและสีเย็น (Cool Colour) ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูหนัก
3. ความแข็งแรง (Strengture)
   3.1 สีร้อน ทำให้รู้สึกแข็งแรงมาก
   3.2 สีเย็น ทำให้รู้สึกแข็งแรงน้อย
4. อุณหภูมิ (Temperature)
   4.1 สีร้อน ทำให้ความรู้สึกอบอุ่นไม่สบายใจ
   4.2 สีเย็น ทำให้ความรู้สึกสดชื่น สงบ เยือกเย็น สบายใจ
5. ความสะอาด (Cleanliness)
   5.1 สีขาว เป็นสีที่ให้ความรู้สึกสะอาดที่สุด
   5.2 สีอ่อน เช่น สีงาช้าง (Ivory) สีเหลืองอ่อน สีฟ้าอ่อน (Pale Blue) สีเขียวอ่อน (Pale Green) ให้ความรู้สึกนุ่มนวลสะอาดตา ถูกลักษณะ
6. ความภูมิฐาน (Dignity)

   สีเทา เป็นสีที่ให้ความรู้สึกภูมิฐานที่สุด อาจมีสีร้อนเน้นนิดหน่อยตามปกติ สีที่ใช้ในสำนักงาน จะใช้สีเทาแกมสีเขียว (Grayed Olive Green) และ สีเทาแกมน้ำเงิน (Nacialized)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลสีที่มีอิทธิพลกับสินค้าผลิตภัณฑ์

สีที่มีอิทธิพลกับผลิตภัณฑ์ในโครงการออกแบบนี้ แบ่งออกเป็น

1. สีที่เป็นสัญลักษณ์ของโรงแรม ได้แก่ สีม่วงแดง
2. สีของบรรยากาศห้องอาหาร ได้แก่

สีโทนน้ำตาลเข้ม - สีของไม้สักที่ใช้ในการตกแต่งสถานที่

สีโทนน้ำตาลอ่อน - สีของเฟอร์นิเจอร์ที่ใช้ ได้แก่ เครื่องเรือน หวาย ผนัง และพื้น

สีขาว - สีของผนัง และเพดาน

คำว่า "โทน" หมายถึง สีส่วนรวมที่คลอบคลุมสีทั้งหมด ทำให้ดูมีเอกภาพและความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลเกี่ยวกับสีย้อมที่ใช้ในการมัดย้อมและบาติก [1]

ในกระบวนการย้อมจะต้องใช้สารเคมีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย 2 ลักษณะคือ

1. สารให้สี
2. สารเพิ่มคุณสมบัติอื่น ๆ

สารให้สี

1. สีย้อมผ้า แยกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1.1 สีธรรมชาติ ได้แก่ สีที่สกัดได้ตามธรรมชาติ ได้จากพืชและสัตว์

2.2 สีสังเคราะห์ ได้แก่สีที่ผลิตขึ้นโดยการทำปฏิกิริยาระหว่างสีกับสารเคมี สีที่ใช้ย้อมผ้า อาจแบ่งชนิดใหญ่ ๆ ได้ 2 ชนิด คือ

2.2.1 สีชนิดที่ละลายน้ำ (Dye)

2.2.2 สีชนิดที่ไม่ละลายน้ำ (Pigment)

---

[1] คนึง จันทรศิริ , การมัดย้อมผ้า , โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์ , ปี 2531 , พิมพ์ครั้งที่ 1 , หน้า 4 - 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดาย[1] (Dye) เป็นสีที่มีคุณสมบัติละลายในน้ำธรรมดาหรือน้ำอุ่นและสารละลายอื่นได้ เมื่อนำมาย้อมผ้า สีจะแทรกเข้าในเนื้อเส้นใยได้ดี

พิกเม้นท์ (Pigment) เป็นสีที่ไม่ละลายในน้ำจะต้องใช้สารอื่นช่วยสีจะติดกับเส้นใยด้วยกระบวนการทางกล การใช้สีชนิดนี้ย้อมผ้า พิกเม้นท์ จะทำให้ผ้ามีสีแวววาวกว่า ดาย (Dye)

สำหรับสีสังเคราะห์นั้น ได้แก่ สีที่ได้ค้นคว้าผลิตขึ้นโดยนำเอาสารเคมีมาประกอบกันเป็นตัวสีโดยเกิดปฏิกิริยาระหว่างตัวสารเคมี ซึ่งถ้ามีการจำแนกสีตามส่วนประกอบเคมีจะเกิดความยุ่งยากมากถ้าศึกษาเคมีเพียงเล็กน้อยเท่าที่ผลิตออกมาจำหน่าย ขณะนี้สีในกลุ่มเคมีเดียวกันมีวิธีย้อมแตกต่างกัน เช่น สีในกลุ่มอะโซ (Azo) บางตัวย้อมง่าย โดยตรงเป็นสีไดเรกท์ (Direct) บางตัวจะติดได้เมื่อน้ำย้อมมีภาวะเป็นกรด เช่น สีแอซิด ฉะนั้นเพื่อตัดปัญหาความยุ่งยาก เราจะเรียกกระบวนการย้อมและตามลักษณะของสีบ้าง เพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้ ซึ่งพอจะแยกได้ดังนี้

1. สีเบสิก (Basic dyes) เป็นเกลือของเบสอินทรีย์ (Organic base) ละลายได้ในน้ำ ติดเส้นใยเซลลูโลสได้เพียงเล็กน้อยหรือไม่ติดเลย บางครั้งเรียกว่าสีแคทไอออน ถ้าย้อมเส้นใยเซลลูโลสต้องย้อมด้วยสารประกอบที่สามารถก่อรูปเป็นสารที่ไม่ละลายน้ำกับตัวสีได้ก่อน เพื่อเปรียบเสมือนเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างสีกับเส้นใยซึ่งเรียกว่า สารช่วยติด (Mordant)

2. สีแอซิด (Acid dyes) คือตัวสีที่เกิดจากสารประกอบอินทรีย์ที่ละลายน้ำได้ ส่วนใหญ่ เป็นเกลือของกรดกำมะถันติดใยโปรตีนได้ในน้ำย้อมซึ่งเป็นกรดเจือจาง ใช้ย้อมเซลลูโลสซึ่งมิใช่ เซลลูโลสบริสุทธิ์ได้ด้วย เช่น ปอ ป่าน และใยโพลีโอไมด์ เป็นต้น

3. สีมอร์แดนท์และพรีมตัลไลซ์ (Mordant and Premetallized dyes) สีแอซิดหลายตัวเป็นรูปสารประกอบเชิงซ้อน (Complex) กับโลหะบางชนิดได้ เช่น โครเมียม ละอองสีที่ก่อรูปบนเหนือในเส้นใย ภายหลังเมื่อย้อมทับด้วยเกลือโลหะแล้วมีความคงทนต่อการใช้น้ำได้ดีกว่าไม่ย้อมทับ สารประกอบเชิงซ้อนรูปใหม่นี้ไม่ละลายในน้ำ สามารถย้อมตัวสีก่อนพร้อมกันหรือภายหลังการย้อมด้วยเกลือโลหะ ได้ทุกวิธี สีเบสิกเมื่อใช้ย้อมเซลลูโลสจำเป็นต้องใช้สารช่วยติด

---

[1] คนึง จันทศิริ , การมัดย้อมผ้า , โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์ , ปี 2531 , พิมพ์ครั้งที่ 1 , หน้า 3 - 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สีไดเรกท์ (Direct) บางครั้งเรียกว่า สีย้อมฝ้าย เป็นสีสังเคราะห์ชนิดแรกที่ติดฝ้ายได้โดยไม่ต้องใช้สารช่วยติด ส่วนใหญ่เป็นสารประกอบอะโซ มีน้ำหนักโมเลกุลสูง มีหมู่กรดซัลโฟนิคทำให้ตัวสีละลายน้ำได้ คุณสมบัติ การย้อม ความคงทน แตกต่างกันตามราคา นิยมใช้ย้อมเส้นใย เซลลูโลส ซึ่งไม่ต้องการความคงทนต่อกระบวนการใช้น้ำมากนัก

5. สีดิสเพอร์ส (Disperse dyes) ผลิตขึ้นเพื่อใช้ย้อมใยอะซิเตท ซึ่งเป็นเส้นใยที่ดูดน้ำได้น้อย ต่อมาเมื่อผลิตใยสังเคราะห์ออกมา ซึ่งเส้นใยมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับใยอะซิเตทมาก เป็นสีที่ไม่ละลายน้ำแต่เป็นละอองละเอียดลอยตัวอยู่ในน้ำ เมื่อมีสารช่วยกระจายตัว (Dispersing agent) ที่เหมาะสมใช้ย้อมในน้ำย้อมธรรมดาไม่ต้องใช้สารเคมีอย่างอื่นช่วย นอกจากสารพา (Camier) ให้ตัวสีเข้าไปใกล้เส้นใย

6. สีอะโซอิก (Azoic dyes) เป็นสีกลุ่มอะโซ แต่ตัวสีไม่ละลายน้ำก่อรูปเป็นสีบนเส้นใยได้โดยการย้อมด้วยสารประกอบฟีนอล ซึ่งละลายน้ำได้ก่อนแล้วนำไปย้อมทับอีกครั้งด้วยเกลือไดอาโซเนียม (Diazonium salt) เกลือจะทำปฏิกิริยากับสารประกอบฟีนอลเกิดเป็นสารประกอบอะโซให้สีบนเส้นใยซึ่งเรียกว่า คัพปลิง (Coupling) สีชนิดนี้ใช้ย้อมใยเซลลูโลสเท่านั้นให้สีสดสวยมีความคงทน

7. สีวัต (Vat dyes) เป็นสีไม่ละลายน้ำ ต้องใช้สารรีดิวส์ที่เหมาะสมมาละลาย ติดเส้นใยเซลลูโลสได้ดี เป็นสีที่ดี ราคาแพง ความคงทนต่อการใช้สูงทุกด้าน นิยมใช้ย้อมผ้าราคาแพง

8. สีกำมะถัน (Sulphur or Sulphide dyes) เป็นสีที่ติดเส้นใยเซลลูโลสได้ดีต่อเมื่อละลายอยู่ในน้ำซึ่งมีสภาพเป็นด่าง สารรีดิวส์ที่นิยมใช้ได้แก่ โซเดียมซัลไฟด์ สีซัลเฟอร์มักจะให้สีทึบและด้าน ใช้ย้อมสีดำ น้ำตาล กรมท่า จำพวกสีเข้ม ราคาถูกมาก มีความคงทนต่อการซัก และทนแสง ได้ดีกว่าสีไดเรกท์ แต่ถ้าย้อมไม่ถูกต้องผ้าจะเปื่อยเร็ว เนื่องจากซัลเฟอร์ที่ติดอยู่จะเปลี่ยนเป็นกรดกำมะถันกัดผ้าให้เปื่อยได้ เวลาย้อมจะมีกลิ่นเหม็นเหมือนแก๊สไข่เน่า

9. สีโอเนียม (Onium dyes) เป็นพิกเม้นท์ที่ละลายน้ำได้ โดยเลือกเอาตัวพิกเม้นท์ที่มีความคงทนต่อสารเคมีและแสงนำมาปรับปรุงให้มีกลุ่มเคมีที่ละลายน้ำได้ การย้อมเช่นเดียวกับสีวัตที่ละลายน้ำได้โดยให้สีดูดซึมไปในผ้าแล้วเปลี่ยนกลับมาเป็นสีที่ไม่ละลายน้ำอีกครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. สีออกซิไดส์ (Oxidation colourants) ตัวสี Aniline Black เป็นตัวอย่างที่ดีของสีในกลุ่มนี้อัดฝ้ายหรือวัสดุอื่นด้วย Aniline hydrochloride เมื่อออกซิไดส์ ด้วยสารเคมีที่เหมาะสมจะเกิดเป็นสีที่มีความคงทนต่อทุก ๆ สิ่ง

11. สีรีแอ็กทีฟ เป็นสีที่ละลายน้ำได้ ใช้ย้อมเซลลูโลส มีความทนทานสูง เพราะว่าสีติดเกาะผ้าโดยการทำปฏิกิริยาเคมีกับใยผ้าโดยตรง ให้สีสดใส ราคาสูง ใช้ย้อมผ้าที่มีคุณภาพดี ถ้าย้อมในอ่างธรรมดาจะให้สีค่อนข้างอ่อน

12. สีโลหะ (Mineral Colourants) เป็นสารประกอบอินทรีย์ที่ไม่ละลายน้ำ หลายชนิดใช้ย้อมใยเซลลูโลส และให้สีต่าง ๆ กัน เมื่อย้อมแล้วต้องทำให้สารนี้ตกตะกอนภายในเส้นใยแล้วเกิดสี

13. พิกเม้นท์ที่ใช้กับเรซิน (Pigment - resin binder system) กระบวนการย้อม แบบนี้ใช้กับเส้นใยได้ทุกชนิดเหมาะสำหรับย้อมผ้าทั้งผืนเท่านั้น มีลักษณะคล้ายกับการพิมพ์ หรือเขียนสี โดยอัดผ้าด้วยพิกเม้นท์ผสมเรซิน ให้เรซินเคลือบติดผิวผ้าเป็นแผ่นบาง ๆ อบให้แห้งแล้วนำไปอบด้วยความร้อนสูงให้เรซินเป็นโมเลกุลใหญ่ ซึ่งมีความคงทนต่อการขัดสีดีมาก แต่เรซินทำให้ผิวสัมผัสของผ้าแข็งกระด้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สารเพิ่มคุณสมบัติอื่นๆ

ในการย้อมสีแต่ละประเภทนั้น สีบางชนิดจำเป็นต้องใช้สารเคมีช่วยในการย้อมสีเพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ กัน เช่น เป็นตัวช่วยในการละลายสี เป็นตัวช่วยทำให้วัตถุติดสีได้ง่ายขึ้น เป็นตัวช่วยทำให้สีติดคงทน เป็นตัวช่วยในการย้อมสีติดสม่ำเสมอ เป็นตัวช่วยให้สีทำปฏิกิริยากับเส้นใยและอื่น ๆ ซึ่งจะแยกหน้าที่ของสารเคมีต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. กรด (Acid) เป็นสารเคมีที่ช่วยในการย้อมสี เหมาะสำหรับใช้ย้อมเส้นใยโปรตีนและไนลอนเมื่อใช้สีแอซิดซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวทำให้ประจุไฟฟ้าลบในเส้นใยลดน้อยลง และเพิ่มประจุบวกให้มากขึ้นสำหรับตัวสีที่ย้อมได้สม่ำเสมอดีก็สามารถซึมกระจายตัวจากส่วนที่มีอยู่มากไปยังส่วนที่มีตัวสีน้อยได้ง่ายเวลา ซักสีตกออกได้ง่าย สีประเภทนี้ต้องการกรดแก่ เพื่อให้สีซึมติดเข้าไปภายในเส้นใยได้ดีขึ้น

2. ด่าง (Base) ใช้สำหรับเส้นใยเซลลูโลส ใช้กับสีวัต อะโซอิค และสีรีแอ็คทีฟ สีวัตและสีกำมะถันใช้ย้อมในน้ำซึ่งเป็นด่างแก่และสารรีดิวส์ซิ่ง สารกัฟปลิงของสีอะโซอิคหรือแนพทอลละลายในด่างแก่ เช่น โซดาไฟ ส่วนสีรีแอ็คทีฟใช้ด่างอ่อน เช่น โซเดียมคาร์บอเนต ซึ่งวัตถุประสงค์แตกต่างกัน หน้าที่ของด่างเมื่อใช้กับสีรีแอ็คทีฟ เพื่อเพิ่มปฏิกิริยาระหว่างโมเลกุลของสีและใยเซลลูโลสให้มีมากและดีขึ้น

3. เกลือ (Salts) ใช้ในการย้อมเส้นใยเซลลูโลสทุกชนิด และใช้กับสีแอซิด หน้าที่ของเกลือในน้ำย้อมใยเซลลูโลส เพื่อเป็นการเปลี่ยนศักย์ไฟฟ้าซึ่งมีอยู่ในเส้นใย จะทำให้ตัวสีซึมเข้าไปในเส้นใย ได้มากขึ้นซึ่งใยเซลลูโลสอยู่ในน้ำจะให้ประจุไฟฟ้าลบ การเพิ่มเกลือจะทำให้ประจุไฟฟ้าภายในลดลงซึ่งอิทธิพลของเกลือในน้ำย้อมสีไดเรกซ์ ทำหน้าที่ 10 ประการคือ

1) เพิ่มปฏิกิริยาของตัวสีในน้ำย้อม

2) เพิ่มจำนวนไอออนในน้ำย้อม และลดไอออนของโซเดียมระหว่างผิวเส้นใยกับน้ำย้อม ลงทำให้การดูดซึมของโซเดียมไอออนเข้าไปภายในเส้นใยในขณะที่เส้นใยกำลังดูดสีย้อมลดลงด้วย

3) อิเลคโตรไลท์ที่เพิ่มขึ้นนี้จะช่วยให้ประจุไฟฟ้าที่ผิวเส้นใยมีเท่าที่ต้องการ ไอออนของสีย้อม สามารถเข้าไปใกล้เส้นใยได้มากก่อนที่จะเกิดการสะท้อนกลับของประจุไฟฟ้า

4) ตัวเติมออกซิเจน (Oxidizing agent) เป็นสารเคมีที่ช่วยในการย้อมสีวัตซึ่งเป็นสีที่ไม่สามารถละลายในน้ำได้ ต้องทำการรีดิวส์ให้มีโมเลกุลเล็กลงเสียก่อน เมื่อนำไปย้อมแล้วจะต้องทำการออกซิไดซ์ภายหลังเพื่อจะทำให้สีติดกับเส้นใย โดยตัวสีกลับเข้าไปอยู่ในรูปเดิม ซึ่งไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละลายน้ำ ตัวเติมออกซิเจนมีหลายตัว เช่น Cholorinatle Sulphonamide, Hypochlorite Perborate, Persulphate, Percarbonate, Peroxide, Bichromate แต่ที่นิยมในการย้อมสีมักจะ พึ่งอากาศให้ออกซิเจนในอากาศทำออกซิไดซ์

5) **ตัวลดออกซิเจน** (Reducing agent) เป็นสารเคมีที่ช่วยในการย้อมสีวัต สีซัลเฟอร์ ซึ่งเป็นสีที่ไม่สามารถละลายน้ำได้ ต้องรีดิวส์ให้เป็นสารประกอบที่ละลายน้ำได้ นิยมใช้โซเดียมไฮโดรซัลไฟต์ เป็นตัวรีดิวส์แต่ต้องระวังอย่าให้รีดิวส์มากเกินไป

6) **ตัวช่วยให้วัสดุเปียกน้ำ** (Wetting agent) สารที่ผลิตขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่วงการอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีหน้าที่ช่วยทำให้วัสดุเปียกน้ำได้ง่ายขึ้นที่ผลิตออกมาจำหน่ายมีชื่อทางการค้าแตกต่างกัน มีทั้งชนิดมีประจุไฟฟ้าลบ ประจุไฟฟ้าบวก และไม่มีประจุไฟฟ้าซึ่งเลือกใช้แล้ว แต่ความเหมาะสมของวิธีการย้อมสีแต่ละชนิด โดยทั่วไปเราเรียกว่า สบู่เทียม

7) **ตัวทำละลายอินทรีย์** (Solvent) การใช้สีย้อมบางชนิดซึ่งละลายน้ำได้น้อย จำเป็นต้องใช้สารละลายอินทรีย์ที่ทำให้สีละลายน้ำได้ จะทำให้การย้อมได้ผลดี เช่น เบนซิลแอลกอฮอล์ (Benzynalcohol) เพื่อทำให้สีซึมผ่านเข้าไปติดเส้นใยได้เร็ว

8) **สบู่** (Soap) เพื่อทำหน้าที่ตกแต่งสิ่งทดแทนบางอย่าง เช่น ทำความสะอาดเนื่องจากสบู่ทำให้เกิดฟองอากาศได้ง่าย ซึ่งมีประโยชน์ในการซักล้าง

9) **สารนำ** (Carriers) นิยมใช้กับการย้อมสีดิสเพอร์สกับเส้นใยอะซิเตท โพลีเอสเตอร์ ช่วยทำหน้าที่ดูดติดอยู่ที่ผิวเส้นใย ก่อนทำให้เส้นใยดูดติดสีได้มากขึ้นและเส้นใยพองตัวได้มากขึ้น

10) **สารช่วยให้สีสม่ำเสมอ** (Surface - active Levelling Agent) เพื่อให้สีติดเส้นใยสม่ำเสมอต้องลดคุณสมบัติการดูดสีของเส้นใยให้มีน้อยลง เช่น การย้อมสีขนสัตว์หรือไนลอนกับสีแอซิดเป็นต้น

การย้อมสีเป็นการตกแต่งผ้าชนิดหนึ่ง ทำให้ผ้าสวยสะดุดตาผู้ซื้อ เป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้ ผ้าจำหน่ายได้ดี ผ้าจะย้อมสีได้ดีเพียงไรขึ้นอยู่กับการเลือกสีย้อมให้ถูกต้องกับชนิดของเส้นใย และวิธีย้อมต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามเทคนิคอีกด้วยการละเลยบกพร่องอย่างหนึ่งอย่างใดโดยคิดว่าไม่จำเป็นนั้นอาจทำให้สีตก ด่าง หรือทำให้เส้นใยเสื่อมคุณภาพได้

การย้อมสีย้อมได้หลายระยะด้วยกัน ก่อนหรือหลังการปั่น ก่อนหรือหลังการทอก็ได้มิได้กำหนึ่ง ว่าสีจะตกหรือไม่ ถ้ามีความรู้เรื่องวิธีย้อมสีและเครื่องมือเครื่องใช้อยู่บ้างจะทำให้ผู้ใช้ทราบสาเหตุว่าทำไมสีจึงตกหรือไม่ตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.12 ข้อมูลในการผลิตเสื้อผ้า

เทคนิคการเย็บผ้าในระบบกึ่งอุตสาหกรรม [1]

สำหรับโครงการออกแบบนี้ จะขอกล่าวถึงกระบวนการเย็บในระบบกึ่งอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นการเย็บโดยใช้จักรเย็บผ้า และช่างฝีมือ ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณการผลิตน้อย และไม่เหมาะกับการผลิตเป็นระบบอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งต้องใช้กับการผลิตในปริมาณมาก ๆ เท่านั้น

ขั้นตอนการเย็บนี้จะใช้เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการประกอบขั้นตอนสำเร็จภายหลังการมัดย้อมแล้ว ซึ่งนับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะคุณภาพของงาน ขึ้นอยู่กับเทคนิคการเย็บที่ปราณีตสวยงาม ทำให้งานดูทรงคุณค่ามากขึ้น

อุปกรณ์ที่จำเป็นในการใช้สร้างแบบ และตัดเสื้อ

อุปกรณ์ที่จำเป็นมีดังนี้

1. สายวัดตัว มีทั้งเซนติเมตร และนิ้ว อยู่คนละด้าน
2. ดินสอดำ
3. ยางลบ
4. ไม้บรรทัด อย่างยาวและสั้น อย่างละ 1 อัน
5. แป้งเปียก และ กาวแท่ง เอาไว้ปะกระดาษ
6. สก็อตเทป เอาไว้แปะกระดาษ
7. ลูกกลิ้ง ใช้สำหรับกลิ้งรอยเย็บ หรือทำเครื่องหมายลงผ้า และแบบตัดช่วยให้ทำงานได้สะดวก และรวดเร็ว
8. เข็มหมุด ใช้ขนาดยาวเกือบ 1 นิ้ว แบบหัวมุก
9. ชอล์คสามเหลี่ยม ชนิดเขียนผ้า
10. กรรไกรตัดผ้าและตัดกระดาษ กรรไกรตัดผ้าต้องมีขนาดใหญ่ยาวประมาณ 8 - 9 นิ้ว ส่วนกรรไกรตัดกระดาษยาว 5 นิ้ว
11. กระดาษสร้างแบบ เป็นกระดาษขาวมาตรฐาน

---

[1] พรรณงาม สุวรรณเสวก, คำราการสร้างแบบและแยกแบบตัดเสื้อสตรี แผนกตัดเสื้อสตรี วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร กรมอาชีวศึกษา, พรพนักการพิมพ์, ปี 2536, พิมพ์ครั้งที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. กระดาษคาร์บอน ที่มีสีต่าง ๆ ใช้สำหรับลอกลงผ้า และกระดาษ
13. ไม้โค้ง คอ สะโพก วงแขน 1 อัน

ขั้นตอนในการเย็บ[1]

1. การกำหนดขนาด (Size) โดยการวัดตัว เพื่อให้ขนาดสัดส่วนพอดีกับผู้สวมใส่
2. การสร้างแบบตัด (Pattern) อาศัยความชำนาญของช่างสร้างแบบลงกระดาษ เป็นขั้นตอนสำคัญมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับราคาที่ผลิตและการจัดวางแบบกระดาษนี้จะกำหนดปริมาณผ้าที่ต้องการต่อชิ้น
3. การวางผ้า เมื่อวาดแบบเสร็จแล้วจะทราบความยาวของผ้าที่ต้องการแต่ละชิ้นจึงปูผ้าบนโต๊ะตัด โต๊ะต้องแข็งแรงตั้งตรงไม่โยก ผิวโต๊ะได้ระดับ และเรียบ โดยใช้เข็มหมุดกลัดแบบกับผ้าเข้าด้วยกัน
4. การตัดผ้า ตัดตาม Pattern ที่วางไว้ และทำการขีดเครื่องหมายบนผ้าเป็นเส้นต่าง ๆ เช่นเส้นตะเข็บ เกล็ดและจุดต่าง ๆ เป็นการลอกกรอบจาก Pattern ไปติดที่ผ้า ซึ่งใช้ลูกกลิ้ง และกระดาษกรอบ หรือชอล์คขีดผ้า
5. การเย็บ อุปกรณ์สำคัญ คือ จักรเย็บผ้า มีทั้งจักรชนิดปรับหัวเข็มได้ ใช้กับผ้าหนา หรือบางได้ รวมทั้งในการเย็บหนังด้วย และยังมีจักรที่มีคุณสมบัติพิเศษนอกเหนือจากการเย็บผ้า เช่น งานปัก ถักรังคุม เดินซิกแซก ทำจีบ ฯลฯ

วิธีการเย็บตะเข็บด้วยจักร

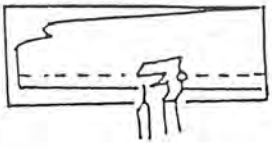

ภาพที่67 แสดงการเย็บตะเข็บธรรมดา

1. ตะเข็บธรรมดา คือ ตะเข็บเย็บผ้า 1 ชิ้น หรือ 2 ชิ้น ให้ติดด้วยฝีเข็มธรรมดา เย็บเป็นเส้นตรง ควรเลือกฝีเข็มจักรให้เหมาะกับผ้า เย็บแล้วรีดแบะตะเข็บ จะได้ตะเข็บเย็บที่แข็งแรง ทนทาน เรียบร้อย

---

[1] พยุง วงศ์ศศิธร , คำราตัดเสื้อสตรี, วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, หน้า 24 - 32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

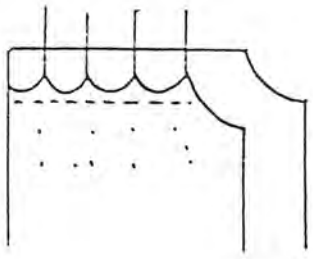

ภาพที่ 68 แสดงการเย็บตะเข็บรูดย่น

2. ตะเข็บรูดย่น การเย็บผ้าชิ้นเดียวใช้ฝีเข็มขนาดกลาง เย็บบนผ้าที่มีความยาวมากกว่าอีกชั้นหนึ่ง เพื่อดึงด้ายรูดให้ย่นเล็กน้อย ผ้าสั้นลงแต่ไม่มีจีบ เมื่อนำไปเย็บติดกับผ้าอีกชิ้นหนึ่ง จะต่อกันโดยผ้าที่รูดย่นจะมีส่วนโค้งพองเล็กน้อย เช่นการใช้เย็บรูดย่นแขนเสื้อ ให้หัวแขนเสื้อมีส่วนโค้งพองเล็กน้อย เพื่อให้พอดีกับรูปปลายไหล่แขนคน

1. เกล็ดเส้นตรง 2. เกล็ดเส้นโค้งเข้าข้างใน

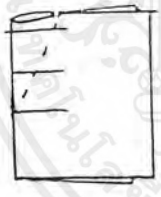

3. เกล็ดเส้นโค้งออกข้างนอก

ภาพที่ 69 แสดงการเย็บตะเข็บเกล็ด

3. ตะเข็บเกล็ด ในการเย็บเสื้อและกระโปรงต้องมีเกล็ดช่วยรูปทรงหลายแห่ง แนวเส้นลักษณะเกล็ดมี 3 ลักษณะ คือ

4. วิธีเย็บลูกไม้ริม ลูกไม้ริมขนาดเล็กติดระบายลูกไม้ เย็บได้ 2 วิธี คือ

1. เย็บด้วยตะเข็บจักร

- พับริมผ้าด้านที่จะติดลูกไม้ พับเล็กๆ เข้าทางด้านผิดเย็บจักรหมุ่นๆริมที่พับ
- ขลิบริมผ้าที่เกินให้ชิดตะเข็บ
- พับริมอีกครั้ง พับเล็กเท่าที่จะพับได้เนารีดให้เรียบร้อย
- นำลูกไม้ด้านถูกวางทับริมผ้าด้านถูกเนา
- เย็บตะเข็บตามรอยเนา

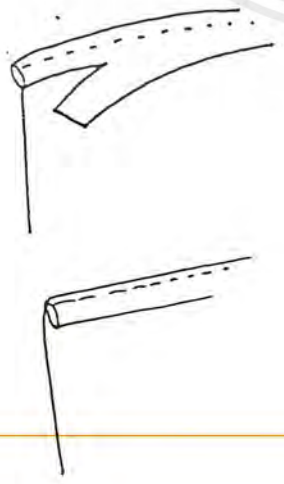

ภาพที่ 70 แสดงวิธีเย็บลูกไม้ริม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

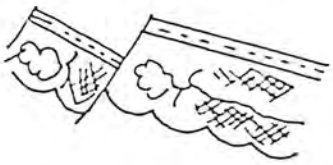

อีกวิธีหนึ่งใช้เย็บระบายผ้า ซึ่งมองเห็นริมผ้าเช่นลีขวกัน แต่พับออกทางด้านถูกของผ้า แล้วจึงวางริมลูกไม้ทับตะเข็บผ้า เย็บจักรทับลูกไม้ และตะเข็บทางด้านถูกให้เรียบ ด้านผิดจะไม่มีตะเข็บ พับริมผ้า
วิธีนี้ใช้เย็บติดลูกไม้ริม ติดระบายเนื้อผ้าบาง ผ้าโปร่ง

ภาพที่ 71 แสดงการเย็บติดลูกไม้ริม

การกุ๊นริม

การกุ๊นริม คือการทำริมผ้าให้สำเร็จ หรือกุ๊นเพื่อตกแต่งให้เกิดแบบเสื้อขึ้นเย็บได้ดังนี้ คือ

- กุ๊นด้วยจักรและสอยด้วยมือด้านผิดเป็นการเย็บกุ๊นริม โดยเย็บผ้าเฉลียงกุ๊นกับผ้าที่ต้องการกุ๊นด้วยฝีเข็มตะเข็บจักร พับผ้าเฉลียงหุ้มตะเข็บ สอยทางฝีจักรด้านผิด ต้องการหุ้มขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่เท่าใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับการ ตัดตะเข็บให้เล็ก และเจียนให้บาง และพับผ้าเฉลียงให้เล็กลง

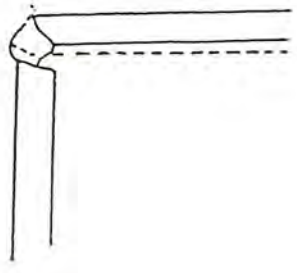

- กุ๊นด้วยตะเข็บจักรเย็บ 2 ครั้ง คือการเย็บกุ๊นริมตะเข็บที่ 1 ด้วยตะเข็บจักร พับผ้ากุ๊นเข้าด้านผิด พับริมผ้ากุ๊นให้เกินรอยเย็บตะเข็บแรกประมาณ 3 มม. เย็บตะเข็บจักรตามแนวริมผ้ากุ๊นด้านถูกให้ตะเข็บใหม่ฝังลงในร่องตะเข็บระหว่างผ้ากุ๊นจริงเหมาะกับตะเข็บกุ๊นแนวตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ในการใช้ผ้า ด้าย เข็มจักร และเข็มมือ[1]

ตารางที่ 1 แสดงความสำพันธ์ในการใช้ผ้า ด้าย เข็มจักร และเข็มมือ

ลำดับที่	ชนิดของผ้า	เข็มจักรเบอร์	ด้ายจักรเบอร์	เข็มมือเบอร์
1.	ผ้าแพร,ชีฟอง,ไหม,ป่าน,ไนล่อน, สปันแก้ว,ออร์ลอน,เรยอน	9	60 , 80	9
2.	ผ้าขาว,โมแซร์,สักหลาด,ชากสกิ้น ผ้าฝ้าย-ผสมไนล่อน	11	60 , 80	8
3.	ผ้ากาบาดีน,ลินิน,ลายสอง,ผ้าเสริท ผ้าเคลือบแป้งมัน,บลูยีน,ฝ้าย, สักหลาด	13	50 , 60	7 , 8
4.	ผ้าใบอย่างบาง, ขนสัตว์ ผ้าใยวิทยาศาสตร์, ขนสัตว์ปนสำลี	14	40 , 50	7 , 8
5.	ผ้าใบอย่างหนา, หนัง	16	20 , 30	5 , 6

ข้อสังเกต

- เข็มจักรจากเบอร์ 9 - 16 ขนาดจะโตขึ้นตามลำดับของเบอร์เข็มที่เพิ่มขึ้น
- เข็มมือจากเบอร์ 9 , 6 , 5 ขนาดจะโตขึ้นในขณะที่เบอร์เข็มเล็กลง

---

[1] พยุง วงศ์ศศิธร , ตำราคัดเสื้อสตรี , วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ , หน้า 27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดสัดส่วนมาตรฐานในการสร้าง Pattern [1]

ตารางที่ 2 แสดงขนาดรูปสตรีที่ถือเป็นมาตราฐาน ในการผลิตเสื้อในระบบเสื้อสำเร็จรูป (ซม.)

	S	M	L	LL	XL
ยาวหน้า	32 + 1	33 + 1	34 + 1	35 + 1	37 + 1
ยาวหลัง	38	39	40	41	42
อกสูง	17	18	19	20	20
อกห่าง	18	18	19	19	19
บ่าหน้า	31	32	33	34	35
บ่าหลัง	32	34	34	36	37
รอบคอ	33	34	35	36	37
รอบอก	80	82	84	86	90
รอบสโพก	84	86	90	94	96
ไหล่กว้าง	35	36	36	37	38
ตะเข็บไหล่	11.5	12.5	12.5	13	13.5
วงแขน	35 + 8	35 + 8	38 + 8	42 + 8	44 + 8
แขนยาว	20	22	24	25	26

ตารางที่ 3 แสดงขนาดตัวมาตรฐานสำหรับแบบตัดกระโปรงสำเร็จรูปหญิง (ซม.)

	S	M	L	LL	XL
รอบเอว	60	64	67	71	76
รอบสะโพกบน	80	82	86	90	95
รอบสะโพกล่าง	86	88	92	97	102
กระโปรงยาว	60	60	60	60	60
อกห่าง	17	18	19	20	20

---

[1] พยุง วงศ์ศศิธร , ตำราตัดเสื้อสตรี , วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ , หน้า 28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงขนาดตัวมาตรฐานสำหรับแบบเสื้อสำเร็จรูปชาย (นิ้ว)[1]

	S	M	L	XL
รอบอก	34	38	42	42
ความยาวเสื้อ	24	24.5	25	25.8
ตะเข็บใต้แขน	15 .5	16	16	16.9

สำหรับขนาดตัวในส่วนอื่น ๆ เช่น ความยาวแขน รอบคอ ไม่มีการกำหนดขนาดตายตัว มีหลายขนาดให้เลือก แล้วแต่ผู้ผลิต จะเป็นผู้กำหนดขนาดเองตามขนาดแท้จริงของผู้สวมใส่

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

---

[1] พยุง วงศ์ศศิธร , คัมภีร์เสื้อสตรี , วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ , หน้า 29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ต้องทราบกายวิภาคศาสตร์ดีพอสมควร สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจคือ "หน่วยหัว" (Head Unit) ร่างกายของมนุษย์ตามหลักกายวิภาคศาสตร์นั้นอาศัยส่วนยาวของศรีษะเป็นหน่วยในการแบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ จงศึกษาไปพร้อมกับวิชาการ วาดรูปคน ซึ่งจะได้เรียนรู้ว่า ร่างกายมนุษย์แบ่งเป็นสัดส่วนอย่างไร ตามหลักดังกล่าวนี้ จะมีส่วนช่วยในการออกแบบและการกำหนดขนาด เพื่อใช้ในงานอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายจำนวนมาก

จากภาพ จะเห็นได้ว่าร่างกายมนุษย์แบ่งตามส่วนสูงออกเป็น 8 ส่วน แต่ละส่วนนั้นเป็นส่วนที่แบ่งออกตามขนาดศรีษะ (หน่วยหัวที่ 7 - 8) ดังนั้นส่วนหนึ่ง ๆ จึงเรียกว่า "หน่วยหัว" (Head Unit)

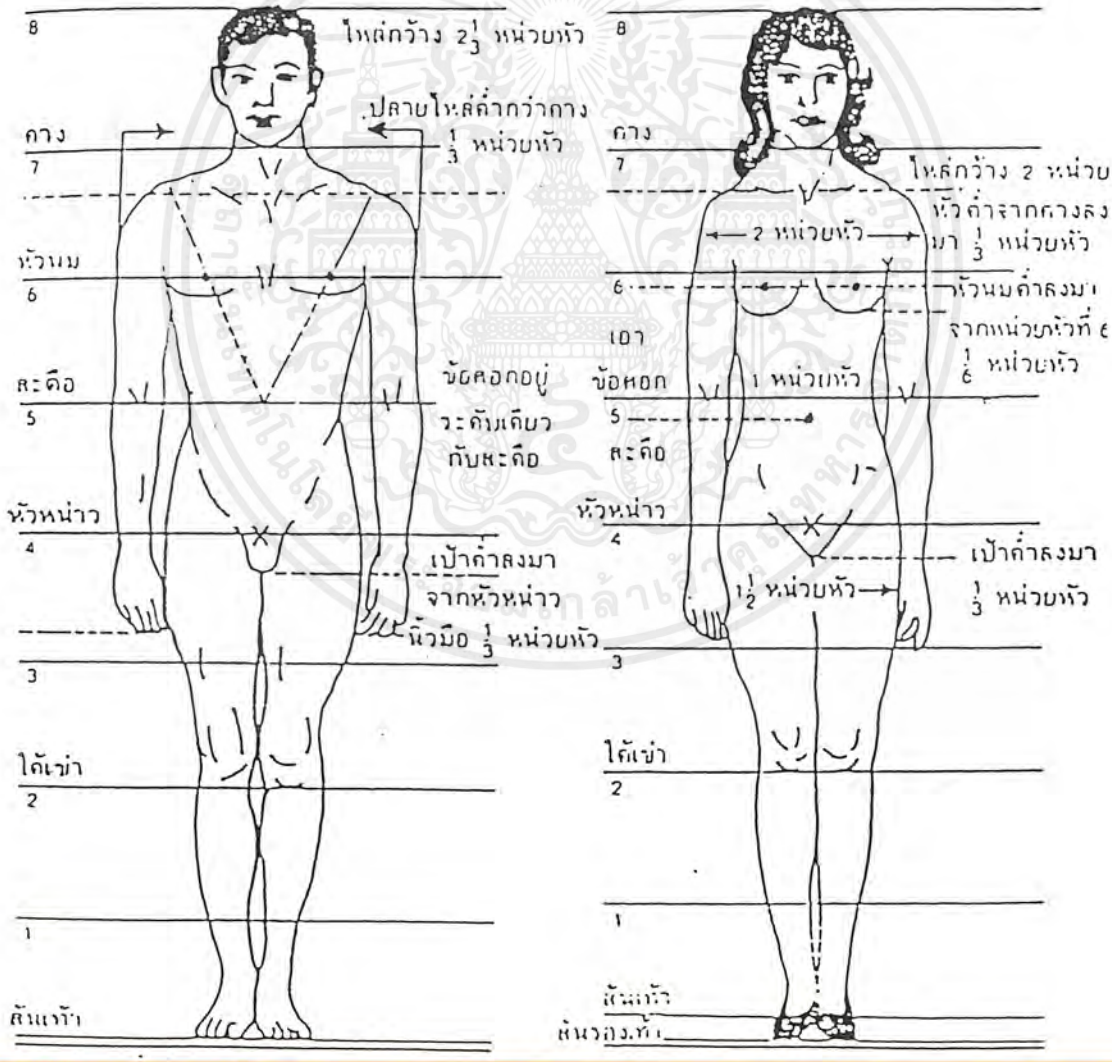

รูปผู้ชาย รูปผู้หญิง

ภาพที่ 73 แสดงการแบ่งร่างกายมนุษย์ออกเป็น 8 ส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>หน่วยหัว</u> คือ หน่วยที่ใช้วัดความสูงของคนตามหลักกายวิภาคศาสตร์ โดยวัดจากปลายคางถึงส่วนที่สูงที่สุดของศีรษะ

ความสูงของคน แบ่งออกเป็น 8 หน่วยหัว

หน่วยหัวที่ 8	อยู่ที่จุดยอดของศรีษะ
หน่วยหัวที่ 7	อยู่ที่ปลายคาง
หน่วยหัวที่ 6	อยู่ที่ระดับหัวนม
หน่วยหัวที่ 5	อยู่ที่ระดับสะดือ
หน่วยหัวที่ 4	อยู่ที่ระดับหัวหน่าว (Crotch) ตรงกลางลำตัวพอดี
หน่วยหัวที่ 3	อยู่ที่ปลายนิ้วมือเมื่อเหยียดตรง
หน่วยหัวที่ 2	อยู่ที่ระดับใต้หัวเข่า
หน่วยหัวที่ 1	อยู่ถึงกลางระหว่างใต้หัวเข่ากับส้นเท้า

ความไม่เจริญเติบโตของศรีษะของบุคคลจากวัยเด็กอายุ 1 ขวบ ถึงวัยผู้ใหญ่จะมีจำนวนสูงขึ้น 3 นิ้วเท่านั้น เด็กอายุ 1 ขวบ มีหน่วยหัวยาว 6 นิ้ว อายุ 5 ขวบ มีหน่วยหัวยาว 7 นิ้ว อายุ 10 ขวบ 8 1 / 2 นิ้ว และอายุ 15 ปี 9 นิ้ว (สัดส่วนอุดมคติ) ซึ่งเมื่อถึงระยะนี้ก็จะอยู่ตัว ด้วยเหตุนี้ท่านจะเห็นได้ว่าหน่วยหัวทั้ง 8 หาได้คงที่เสมอไปไม่ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามความสูงของบุคคล อย่างไรก็ดี แม้คนที่มีรูปร่างเล็กจนผิดธรรมดาเราก็ใช้หน่วยหัวทั้ง 8 เป็นหน่วยแบ่งได้โดยไม่ต้องสงสัยเลย คนทุกคนย่อมอยากมีสัดส่วนดีกว่าที่เป็นจริง ฉะนั้นเราจึงใช้หลักการแบ่งหน่วยหัวได้ผลดี ความแตกต่างจะมีบ้างก็เพียงเล็กน้อยจนไม่สู้จะมีค่าควรแก่การพิจารณาเท่าใดนัก

การใช้หลักหน่วยหัวดังกล่าวนี้ จะได้ขนาดใกล้เคียงความเป็นจริงมากทีเดียว และแม้ว่าแบบเสื้อจะเปลี่ยนแปลงไป แต่หน่วยหัวหาได้เปลี่ยนแปลงไปด้วยไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากมาตราฐานความสูงเฉลี่ยของชาย

SIZE	S	-	162 ซม.
SIZE	M	-	166 ซม.
SIZE	L	-	173 ซม.
SIZE	XL	-	185 ซม.

สามารถนำมาลดขนาดมาตรฐานของเสื้อและกางเกงผู้ชายดังนี้

1. ขนาดมาตรฐานเสื้อ (ชาย) สำหรับคนรูปร่างปกติ

รอบอก	4	หน่วยหัว
รอบเอว น้อยกว่ารอบอก	4	นิ้ว
รอบตะโพก น้อยกว่ารอบอก	4	นิ้ว
ลึกหลัง	1	หน่วยหัว
ลึกเอว	2	หน่วยหัว
ความยาวเสื้อ	3 1 / 2	หน่วยหัว
ความกว้างไหล่	2 1 / 2	หน่วยหัว
ตะเข็บใต้แขน	2	หน่วยหัว

2. ขนาดมาตรฐานกางเกง (ชาย) สำหรับคนรูปร่างปกติ

ตะเข็บข้าง	5	หน่วยหัว
ตะเข็บใต้ขา 4 หน่วยหัว ลบด้วย	1 / 3	หน่วยหัว
ความลึกของเป้า 1 หน่วยหัวบวกด้วย	1 / 3	หน่วยหัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงตารางสัดส่วนมาตรฐาน[1]

ส่วนสูง (ฟุต)	น้ำหนัก (ปอนด์)	รอบอก	เสื้อ/ความยาวเสื้อ	ตะเข็บใต้แขน	ตะเข็บข้าง	กางเกง ตะเข็บใน/ขา	ความลึกของเป้า
5.4"	120	34	27 1/2	16	27 1/2	27 1/2	10
	135	36	27 1/2	16	27 1/2	27 1/2	10
	150	38	27 1/2	15 1/2	27 1/2	27 1/2	10 1/2
	165	40	27 1/2	15 1/2	38	27	11
	180	42	27 1/2	15 1/2	38	27	11
5.6"	150	38	28	16 1/2	38	28	10
	165	40	28	16 1/2	38 1/2	28	10 1/2
	180	42	28 1/2	16 1/2	38 1/2	27 1/2	11
	200	44	28 1/2	16 1/2	39	27 1/2	11 1/2
	215	46	28 1/2	16 1/2	39 1/2	27 1/2	12 1/2
5.8"	155	38	29 1/2	17	40 1/2	29 1/2	11
	170	40	29 1/2	17	41	29 1/2	11 1/2
	185	42	30	17	41	29	12
	205	44	30	17	41 1/2	29	12 1/2
	220	46	30 1/2	17 1/2	41 1/2	29	12 1/2
5.10"	160	38	30 1/2	17 1/2	42	30 1/2	11 1/2
	175	40	30 1/2	17 1/2	42 1/2	30 1/2	12
	190	42	31	17 1/2	42 1/2	30	12 1/2
	208	44	31	17 1/2	42 1/2	30	12 1/2
	225	46	31	17 1/2	42 1/2	30	12 1/2
6	162	38	31 1/2	18	44	32	12
	180	40	31 1/2	18	44	32	12
	195	42	32	18	44	31 1/2	12 1/2
	212	44	32	18	44 1/2	31 1/2	13

[1] พยุง วงศ์ศศิธร , ตำราตัดเสื้อสตรี , วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ , หน้า 31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลสัดส่วนของคนไทย (ชาย - หญิง) ในด้านอื่น[1]

มิติส่วนต่าง	ชาย		หญิง		ค่าความแตกต่าง	ค่าเฉลี่ย
	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด		
A ความสูงยืน	175.30	157.27	162.74	147.35	27.95	160.66
B ความสูงระดับไหล่	143.29	135.03	130.72	122.64	20.65	132.81
C ความสูงจากเอวถึงไหล่	46.74	41.93	43.39	39.29	7.45	42.83
D ความสูงจากเอวถึงระดับสายตา	65.32	58.60	60.64	54.90	10.42	59.86
E ความสูงจากเอวถึงศรีษะ	77.06	69.13	71.54	64.71	12.29	70.62
F ความสูงระดับมือ	76.60	68.72	71.71	64.39	12.21	70.20
G ความกว้างของลำตัว	29.80	26.73	27.66	25.04	4.76	27.30
H ความกว้างของสะโพก	38.56	34.59	43.93	39.78	9.34	39.20
I ความกว้างของปุ่มไหล่	35.06	31.45	32.54	29.47	5.59	32.13

[1] พยุง วงศ์ศศิธร , ตำราตัดเสื้อสตรี , วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ , หน้า 32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

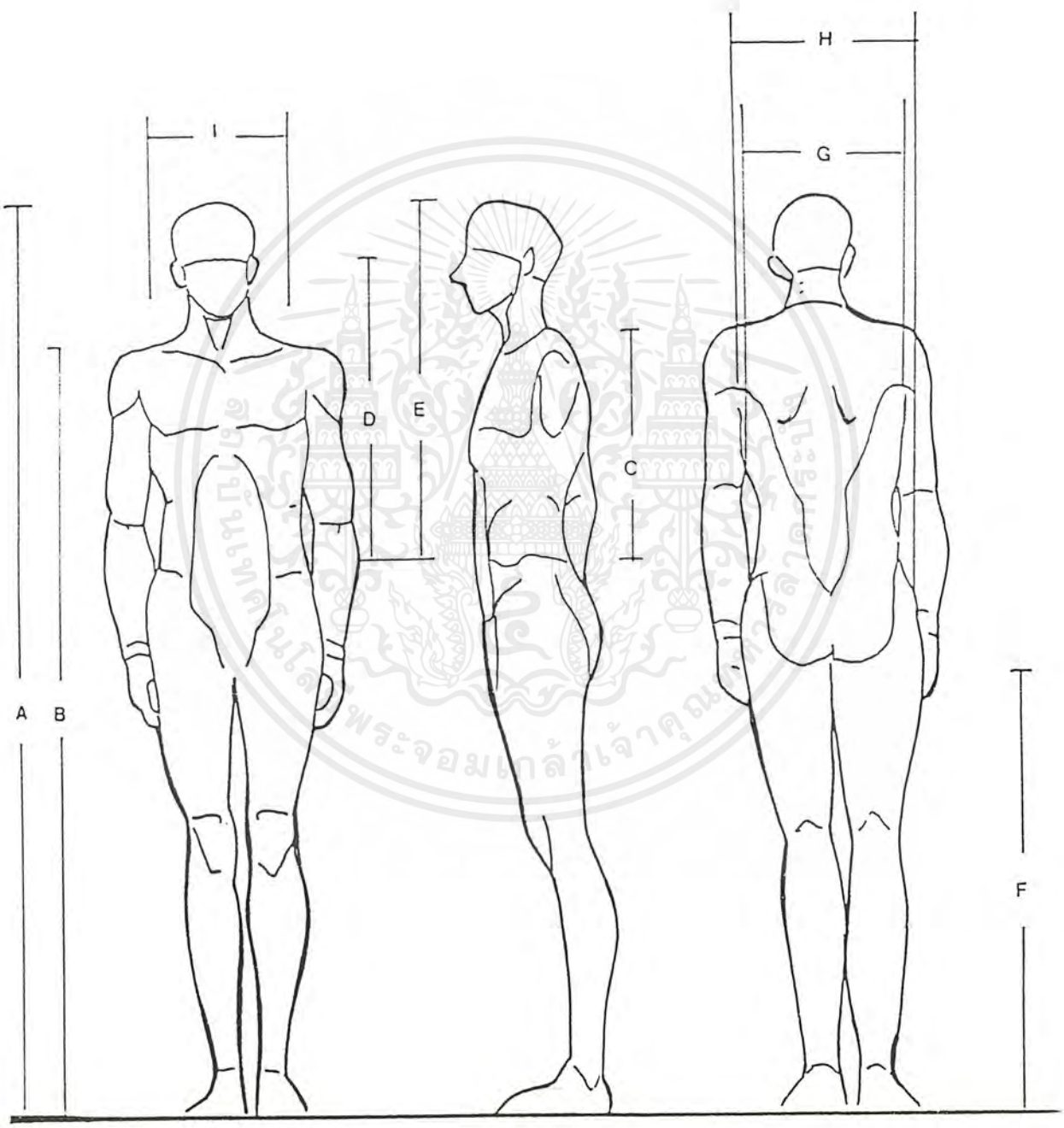

ภาพที่ 74 แสดงขนาดสัดส่วนของคนไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสร้าง Pattern ชุดพนักงานเสิร์ฟ ชาย - หญิง, ชุดพนักงานต้อนรับหญิง

ในการสร้าง Pattern ของชุดเครื่องแบบพนักงาน จะขอกล่าวถึงการสร้าง Pattern แบบมาตรฐาน ที่มีความเกี่ยวเนื่องกับการนำมาออกแบบ โดยเป็น Pattern เบื้องต้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้การสร้าง Pattern แบบง่าย ๆ ก่อน แล้วจึงนำไปดัดแปลงดัดเข็บแบบอื่น ๆ ต่อไป เพื่อให้ตรงกับการใช้งาน โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ใหญ่ ๆ ดังนี้

1. วิธีการการสร้าง Pattern เสื้อมาตรฐาน
2. วิธีการสร้างเสื้อ
3. วิธีการสร้างกระโปรง
4. วิธีการสร้างกางเกงขายาว
5. วิธีการสร้างปกเชิ้ต (เป็นปกมาตรฐานที่ใช้ในการออกแบบมากที่สุด) เมื่อเรียนรู้การสร้างปกเชิ้ตแล้วสามารถดัดแปลงเพื่อดัดเข็บปกอื่น ๆ ที่มีความยุ่งยากซับซ้อนกว่าได้หลายรูปแบบ เช่น ปกเสื้อคอตั้ง , ปกบัว , ปกฮาวาย ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวัดตัวเพื่อสร้างแบบตัด

การวัดตัวเพื่อสร้างแบบตัดนั้น จะต้องวัดตัวในขณะที่อยู่ในชุดชั้นใน (สลิป) เพราะตามหลักในการสร้างแบบตัด ถ้าผู้เป็นแบบสวมเสื้อชั้นนอก ผลลัพธ์จากการวัดตัวแบบนี้อาจจะทำให้เกิดการคลาดเคลื่อนหรือผิดไป ขณะวัดตัวควรถอดรองเท้ายืนกับพื้นราบ ยืนตัวตรงท่าสบาย ขาชิดกัน ไม่ก้มตัว หรือแอ่นตัว เอียงซ้าย เอียงขวา ขอให้คำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ด้วย ต่อไปจึงใช้สายวัดหรือขอบกระโปรงกว้างประมาณ 2 ซม. คาดรอบเอว เพื่อหาตำแหน่งเอวจริง ๆ และผู้วัดควรอยู่ ด้านข้างของผู้ถูกวัด จะได้มองเห็นสายวัดโดยรอบ

1. ยาวหน้า	วัดจากกึ่งกลางคอด้านหน้า ถึงเอวได้เส้นขอบที่คาดเอาไว้บวก 1 ซม.
ยาวหลัง	วัดจากกึ่งกลางคอด้านหลัง ถึงได้เส้นขอบคาดเอว
2. อกสูง หรือคอถึงอก	วัดจากกึ่งกลางคอด้านหน้า ไปยังจุดอก
อกห่าง	วัดจากจุดอกด้านซ้าย ไปยังจุดอกด้านขวา
3. บ่าหน้า	วัดจากรอยต่อเหนือรักแร้ด้านซ้าย ไปยังรอยต่อด้านขวา
4. รอบคอ	ตั้งสายวัดขึ้น วัดรอบคอพอดี
5. รอบอก	วัดรอบอก โดยใช้สายวัดผ่านจุดอกพอดี อย่าให้ตึงหรือหย่อน
6. รอบเอว	วัดรอบเอวพอดี
7. รอบหน้าท้องหรือสะโพกบน	วัดรอบหน้าท้องส่วนที่ขึ้นมากที่สุด ต้องรักษาระดับสายวัดให้เป็นเส้นนอน วัดระยะเส้นเอวถึงหน้าท้องไว้ด้วยผลออกมาจะได้ลักษณะที่สมมุติ คือ 80-10 หมายถึง รอบหน้าท้อง 80 ซม. และห่างจากเอว 10 ซม.
8. รอบสะโพกล่าง	วัดรอบส่วนที่ใหญ่ที่สุดและปฏิบัติเช่นเดียวกับการวัดหน้าท้อง ขนาดสมมุติ 90-20 หมายถึง รอบสะโพก 90 ซม. ห่างจากเอว 20 ซม.
9. ไหล่กว้าง	วัดจากปุ่มไหล่ข้างซ้าย ถึงปุ่มไหล่ขวา
10. บ่าหลัง	วัดจากรอยต่อของแขนด้านหลัง เหนือรักแร้จากซ้ายไปขวา
11. รอบรักแร้	ยกแขนขึ้นเล็กน้อย คล้องสายวัดเข้าใต้รักแร้ แล้วปล่อยแขนตกวัดโดยให้สายวัดผ่านตำแหน่งปุ่มไหล่ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. กระโปรงยาว วัดสามแห่งคือ

1. จากเอวด้านหน้าถึงพื้น
2. จากเอวด้านข้างถึงพื้น
3. จากเอวด้านหลังถึงพื้น

วัดระยะจากชายกระโปรงถึงพื้นแล้ว จึงหักออกจากความยาวทั้งหมด ก็จะได้ความยาวจากเอวถึงชายกระโปรงจริงๆ

เช่น ความยาวด้านหน้าถึงพื้น 88 ซม.
ความยาวด้านข้างถึงพื้น 90 ซม.
ความยาวด้านหลังถึงพื้น 88 ซม.
ความยาวจากพื้นถึงชายกระโปรง 40 ซม.

เพราะฉะนั้น จะได้ความยาวของกระโปรง คือ

ด้านหน้ายาวจริง 88-40 = 48 ซม.
ด้านข้างยาวจริง 90-40 = 50 ซม.
ด้านหลังยาวจริง 88-40 = 48 ซม.

13. แขนยาว วัด 3 ระยะ คือ

1. ระยะแรก ข้างคอถึงปุ่มไหล่
2. ระยะที่ 2 ปุ่มไหล่ถึงข้อศอก
3. ระยะที่ 3 จากข้อศอกถึงข้อมือ

จะได้แขน ขนาดสมมุติ 12-44-69

14. แขนกว้าง หมายถึงการวัดความอ้วนของแขน วัดแขนข้างใหญ่ ส่วนมากเป็นแขนขวา วัด 5 ระยะ คือ

1. วัดรอบโคนแขนส่วนตอนบนที่ติดต่อรักแร้
2. วัดรอบแขนเหนือข้อศอก
3. วัดรอบข้อศอก (ขณะงอแขน)
4. วัดรอบแขนระหว่างศอกกับข้อมือ
5. วัดรอบข้อมือ

ขนาดสมมุติ 27-25-24-22-16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนสัดที่ต้องการสำหรับสร้างแบบตัดตัวเสื้อด้านหน้าและด้านหลัง เมื่อวัดได้แล้วจดแต่ละข้อไว้เพื่อสะดวกในการสร้างแบบตัดเบื้องต้นของเสื้อ

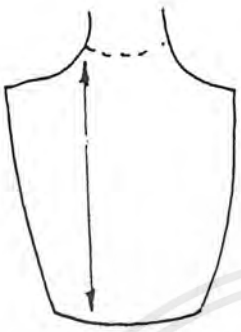

ความยาวด้านหลัง
จากข้างฐานคอถึงเอว

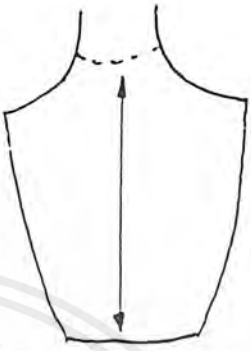

ความยาวด้านหลัง
จากกลางฐานคอถึงเอว

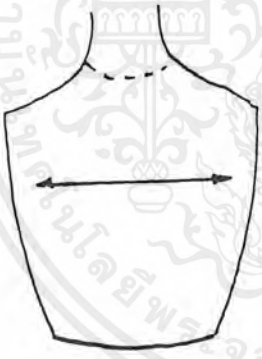

ความกว้างของช่วงรักแร้
ด้านหลัง

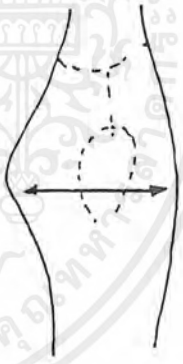

ความกว้างรอบอก

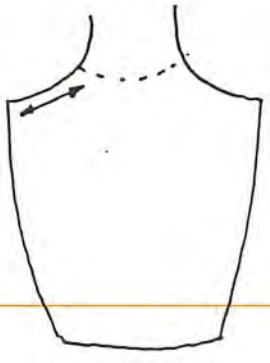

ตะเข็บไหล่

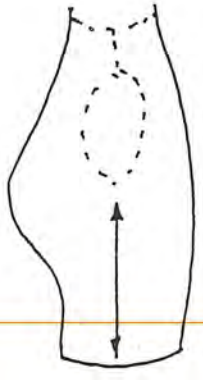

ความยาวตะเข็บข้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

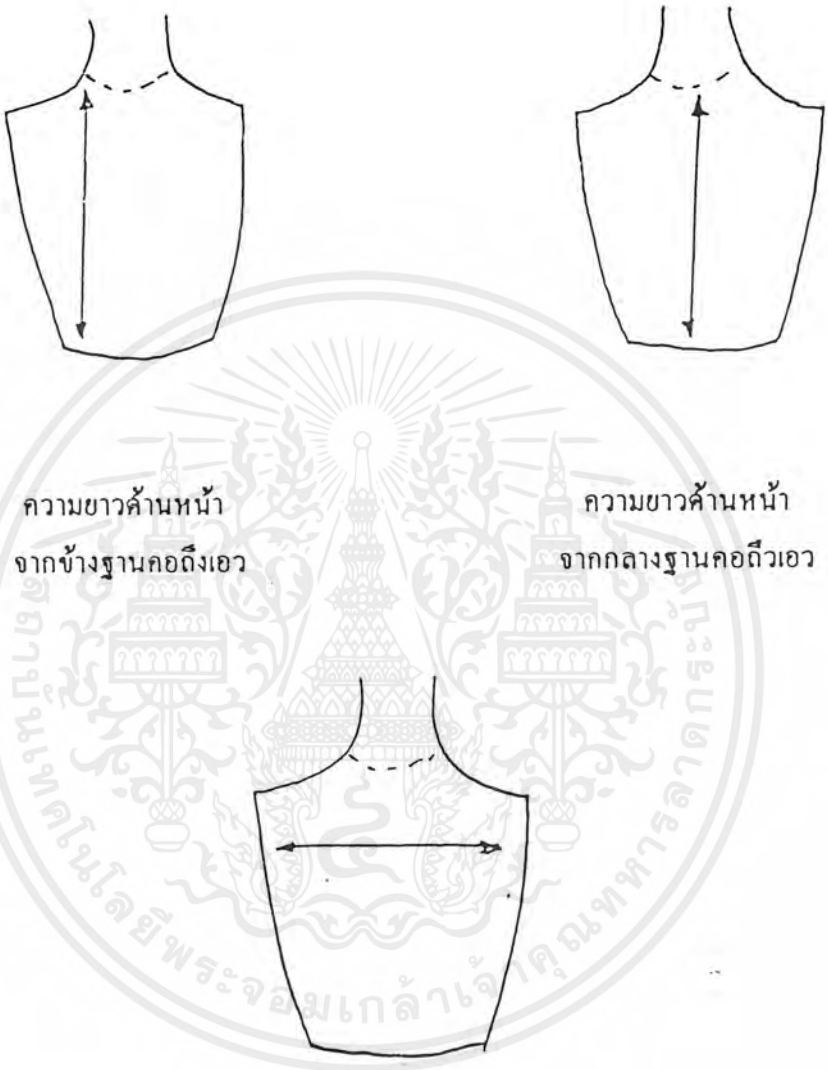

ภาพที่ 75 แสดงการวัดสัดส่วนในการวัดแบบเสื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีวัดตัวเสื้อ

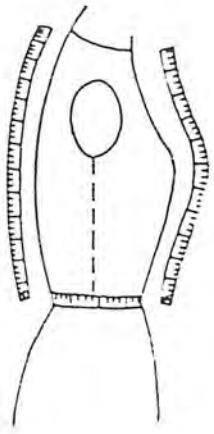

1. ยาวหน้า - วัดจากกึ่งกลางคอด้านหน้าถึงเอวได้เส้นขอบที่คาดไว้ บวก 1-2 ซม.

   ยาวหลัง - วัดจากกึ่งกลางคอด้านหลังถึงได้เส้นขอบคาดเอว

2. อกสูงหรือคอถึงอก - วัดจากกึ่งกลางคอด้านหน้าไปยังจุดอก

   อกห่าง - วัดจากจุดอกด้านซ้าย ไปยังจุดอกด้านขวา

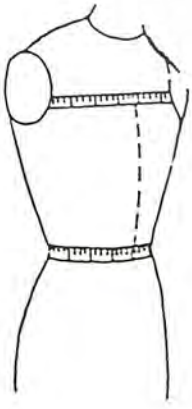

3. บ่าหน้า - วัดจากรอยต่อเหนือรักแร้ด้านซ้ายผ่านไปยังรอยต่อด้านขวา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. รอบคอ - ตั้งสายวัดขึ้น วัดรอบฐานคอพอดี

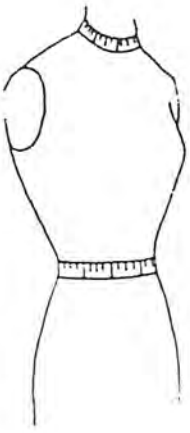

5. รอบอก - วัดรอบอก โดยใช้สายวัดผ่านจุดอก พอดีอย่าให้ตึงหรือหย่อน

รอบเอว - วัดโคยรอบพอดี

6. รอบหน้าท้อง หรือรอบสะโพกบน

- วัดรอบหน้าท้องส่วนที่ยื่นมากที่สุด ต้องรักษาสายวัดให้เป็นเส้นนอน วัดระยะเส้นเอวถึงหน้าท้องด้วย

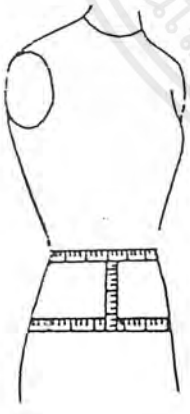

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

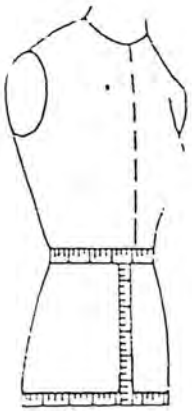

7. รอบสะโพกล่าง - วัดรอบส่วนที่ใหญ่ที่สุดและปฏิบัติเช่นเดียวกับการวัดหน้าท้อง

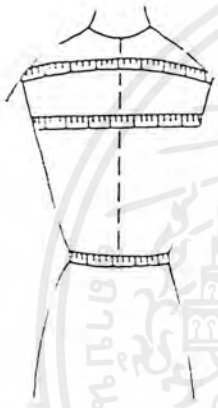

8. ไหล่กว้าง - วัดจากปุ่มไหล่ข้างซ้ายถึงปุ่มไหล่ข้างขวา

บ่าหลัง - วัดจากรอยต่อของแขนด้านล่างที่อยู่เหนือรักแร้ จากซ้ายไปขวา

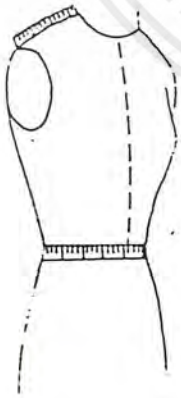

9. ตะเข็บไหล่ - วัดจากฐานคอ ถึงปุ่มไหล่ ข้างใดข้างหนึ่ง

ภาพที่ 76 แสดงวิธีวัดตัวเสื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีวัดแขนสั้น

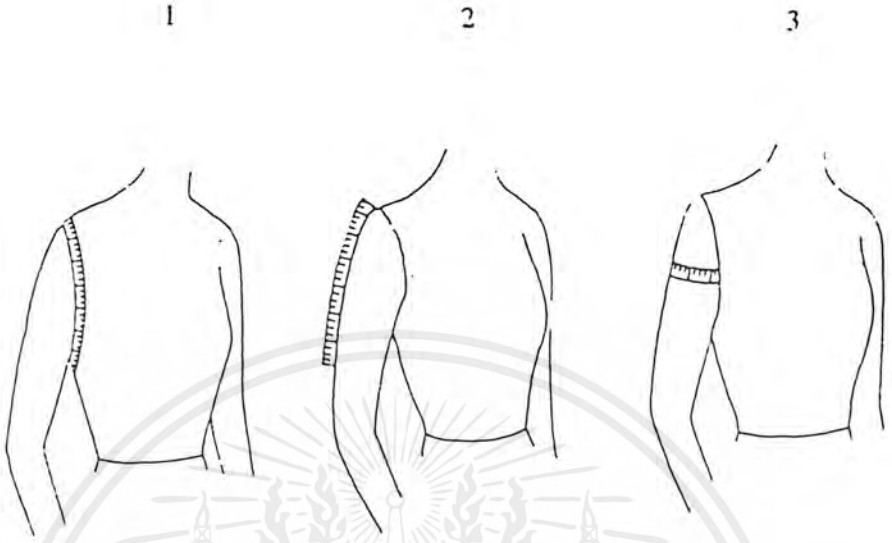

ภาพที่ 77 แสดงวิธีวัดแขนสั้น

วิธีวัดแขน

1. วงแขน 36 ซม. เพิ่มให้หลวมอีก 6-8 ซม. เท่ากับ 36+6 = 42 ซม. หรือ 44 ซม.
2. แขนส่วนบน วัดจากจุดไหล่ลงมา 5 ซม. แล้ววัดรอบแขนให้พอดี แขนส่วนบน 28 + 4 = 32 - 2 = 16 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

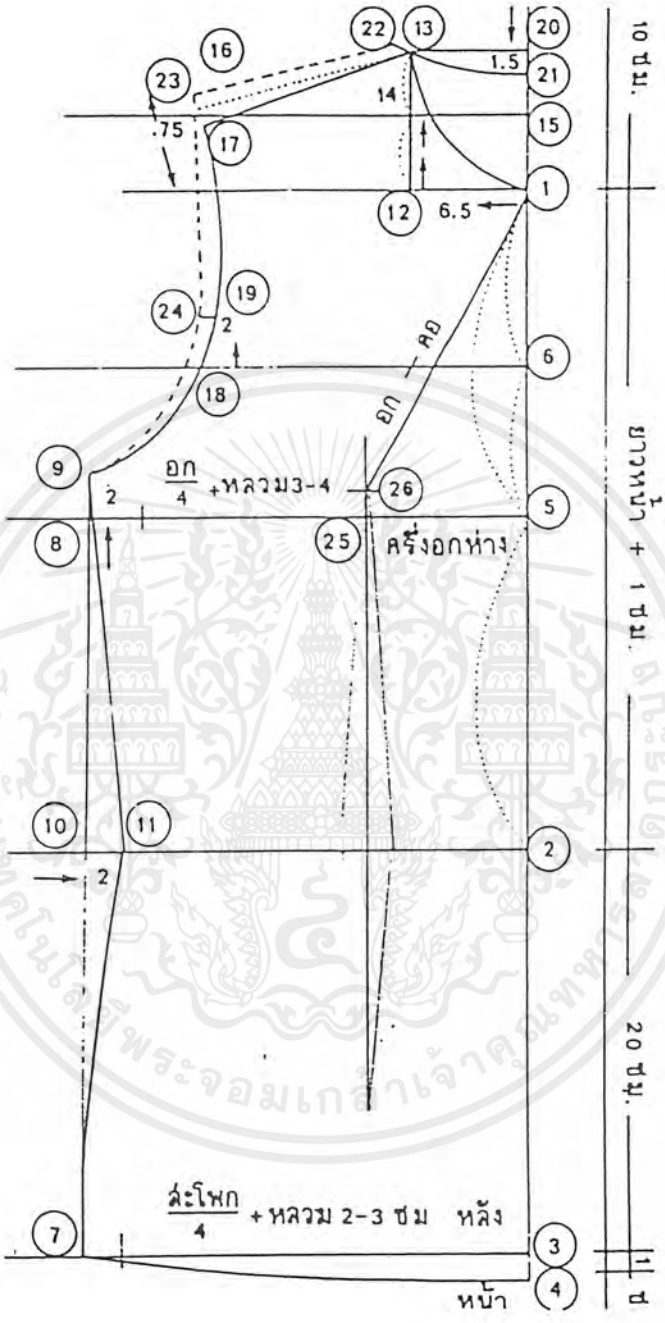

ภาพที่ 78 แสดงวิธีการสร้างเสื้อเบื้องต้นไม่มีเกล็ด

ข้อเสนอแนะ

- การบวกหลวม สะโพก + 2 อก + 3 สะโพก + 3 อก + 4
- วงแขน ถ้าต้องการวงแขนใหญ่ ลดวงแขนลง 1-2 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีสร้างแผ่นหน้า สร้างบนกระดาษ มุมขวามือ วัดต่ำลง 10 ซม. วัดเข้า 2 ซม. เป็นจุด 1 ขีดเส้นตั้งฉากขวากับริมกระดาษ

1 - 2 = คอหน้าถึงเอว + 1 ซม. ขนาดสมมุติ 33 + 1 = 34 ซม.

2 - 3 = 20 ซม. 3 - 4 = 1 ซม

1 - 2 = แบ่งครึ่งที่จุด 5

1 - 5 = แบ่งครึ่งที่จุด 6 ขีดเส้นตั้งฉากที่สุด 1 6 5 2 3 4

3 - 7 = สะโพก หาร 4 + หลวม 2-3 ซม.

5 - 8 = รอบอก หาร 4 + หลวม 3-4 ซม.

8 - 9 = 2 ซม. ขีดเส้น 9 - 8 - 7 ผ่านจุด 10

10 - 11 = 2 ซม. ขีดเส้นข้าง 9 - 11 โค้งสะโพก 11 - 7 โค้งชาย 7 - 4

1 - 12 = ขีดเส้นตั้งฉาก = รอบคอ + 3 หาร 6 + .5

12 - 13 = ขีดเส้นตั้งฉาก = 1 - 12 + .5 ซม. แบ่งครึ่งจุด 14

15 - 16 = ขีดเส้นตั้งฉาก ผ่านจุด 14 ยาว = ครึ่งไหล่กว้าง

16 - 17 = วัดต่ำลง .75 ขีดเส้น 13 - 17 โค้งคอหน้า 13 - 1

6 - 18 = ครึ่งบ่าหน้า + .5 ซม.

18 - 19 = 2 ซม. โค้งวงแขนหน้า จากจุด 17 - 19 - 9

วิธีสร้างแผ่นหลัง สร้างซ้อนบนแผ่นหน้า

จากจุด 13 ขีดเส้นตั้งฉากถึงจุด 20

20 - 21 = 1.5 ซม. 13 - 22 = .75 ซม. โค้งคอหลัง จากจุด 21 - 13 - 22

16 - 23 = .75 ซม. ขีดเส้นไหล่หลัง จาก 22 - 23 ยาว = เส้นไหล่หน้า 13 - 17

19 - 24 = 1 ซม. โค้งแขนหลัง จากจุด 23 - 24 - 9

5 - 25 = ครึ่งอกห่าง ขีดเส้นตั้งฉาก

1 - 26 = ระยะคอ ถึงอก ให้อยู่บนเส้นตั้งฉาก จะเป็นจุดอกที่แท้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

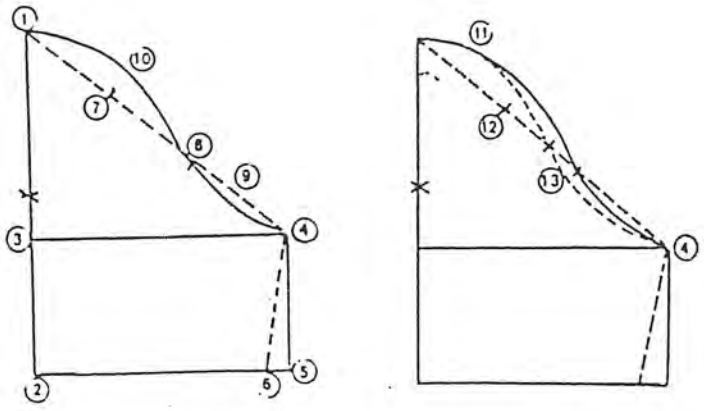

ภาพที่ 79 แสดงวิธีสร้างแขน (วิธีที่ 1)

วิธีสร้าง พับกระดาษเป็นสันทบ 1 - 2 ยาวตามต้องการ

1 - 3 = วงแขนเสื้อ ลบ 10 หาร 4 บวก 5 ถึง 6 ซม.

สมมุติ 46 ลบ 10 = 36 หาร 4 = 9 บวก 5 = 14 ซม.

ขีดเส้นตั้งฉากที่จุด 2 , 3

1 - 4 = ครึ่งวงแขนเสื้อ ให้อยู่บนเส้นตั้งฉาก

สมมุติ 46 หาร 2 = 23 ซม. ให้อยู่บนเส้นตั้งฉากด้วย

4 - 5 ขีดเส้นตั้งฉาก

5 - 6 = วัดเข้า 1 ถึง 3 ซม.

1 - 4 ขีดเส้นทแยงมุมแบ่งออกเป็น 3 ส่วนที่จุด 7 และ 8

9 แบ่งครึ่ง 4 - 8 วัดต่ำลง .5 ซม.

7 - 10 = 1.8 ถึง 2 ซม.

โค้งแขนหลังจากจุด 1 - 10 - 8 - 9 - 4

11 แบ่งครึ่ง 1 - 10

12 แบ่งครึ่ง 7 - 8

13 วัดต่ำลง 1 ซม.

โค้งแขนหน้าจากจุด 11 - 12 - 13 - 14

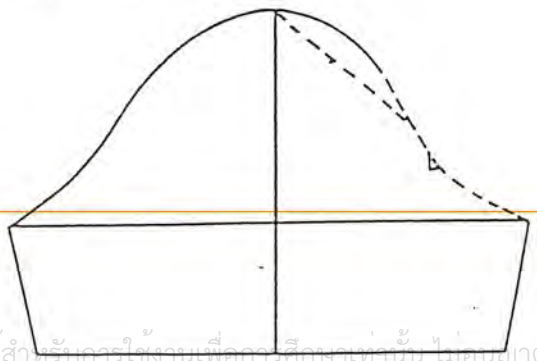

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีวัดตัวกระโปรง

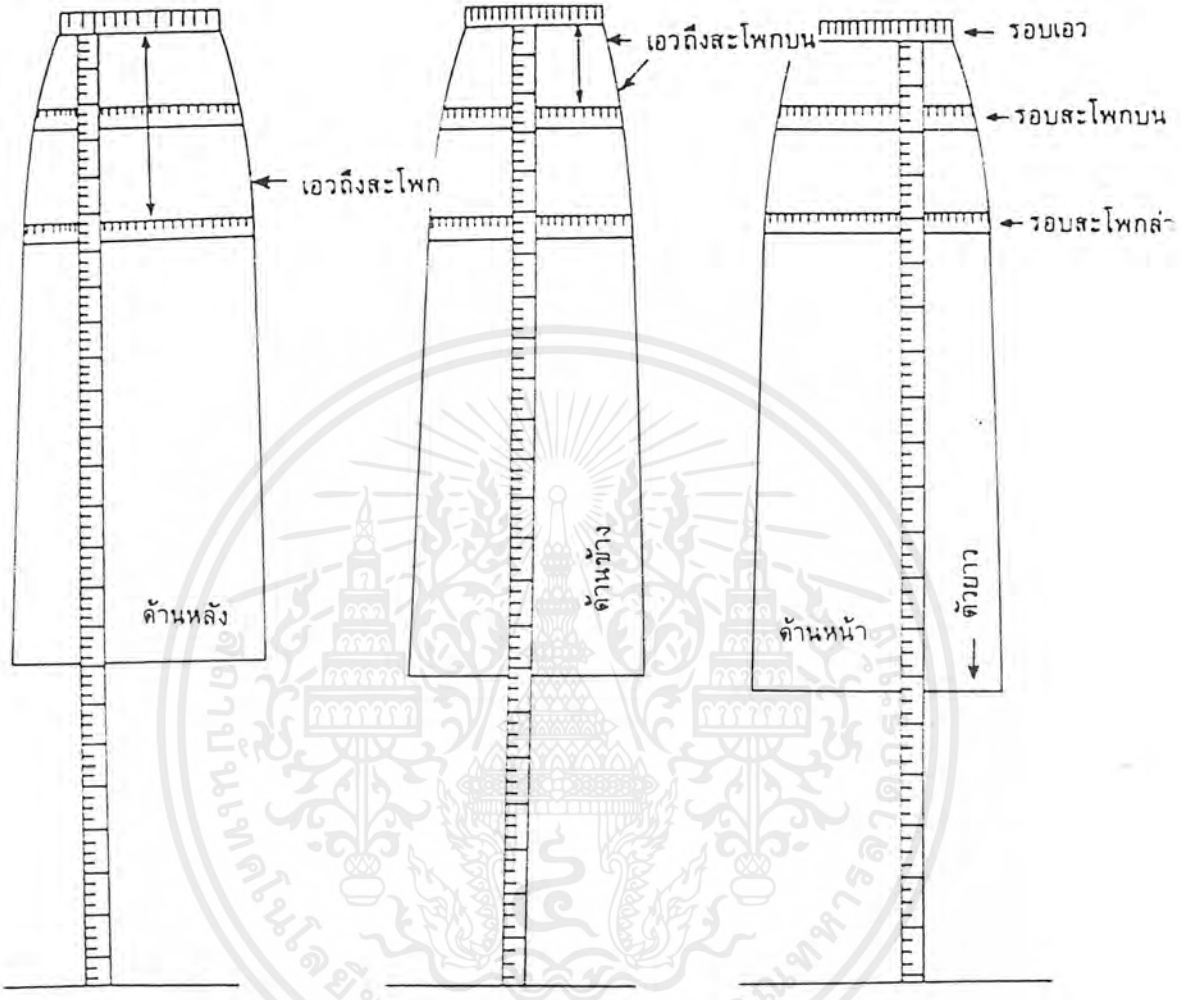

ภาพที่ 80 แสดงวิธีวัดตัวกระโปรง

1. รอบเอว	วัดโดยรอบพอดี
2. รอบสะโพกบน	วัดรอบหน้าท้อง ส่วนที่ยื่นมากที่สุด ให้หลวมพอหมุนได้
3. รอบสะโพกล่าง	วัดรอบส่วนที่ใหญ่ที่สุดวัดพอดี บวก 1-2 ซม.
4. ยาวหน้า	วัดกลางตัวด้านหน้าจากใต้ขอบ ถึงพื้น หักระยะพื้นถึงชายกระโปรงออก
5. ยาวหลัง	วัดกลางตัวด้านหลังจากใต้ขอบ ถึงพื้น หักระยะพื้นถึงชายกระโปรงออก
ยาวข้าง	วัดข้างตัวด้านข้าง จากใต้ขอบถึงพื้น หักระยะพื้นถึงชายกระโปรงออก
6. อกห่าง	วัดจากจุดอกด้านซ้าย ไปยังจุดอกด้านขวา (เพื่อให้เกล็ดเสื้อและเกล็ดกระโปรงตรงกัน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

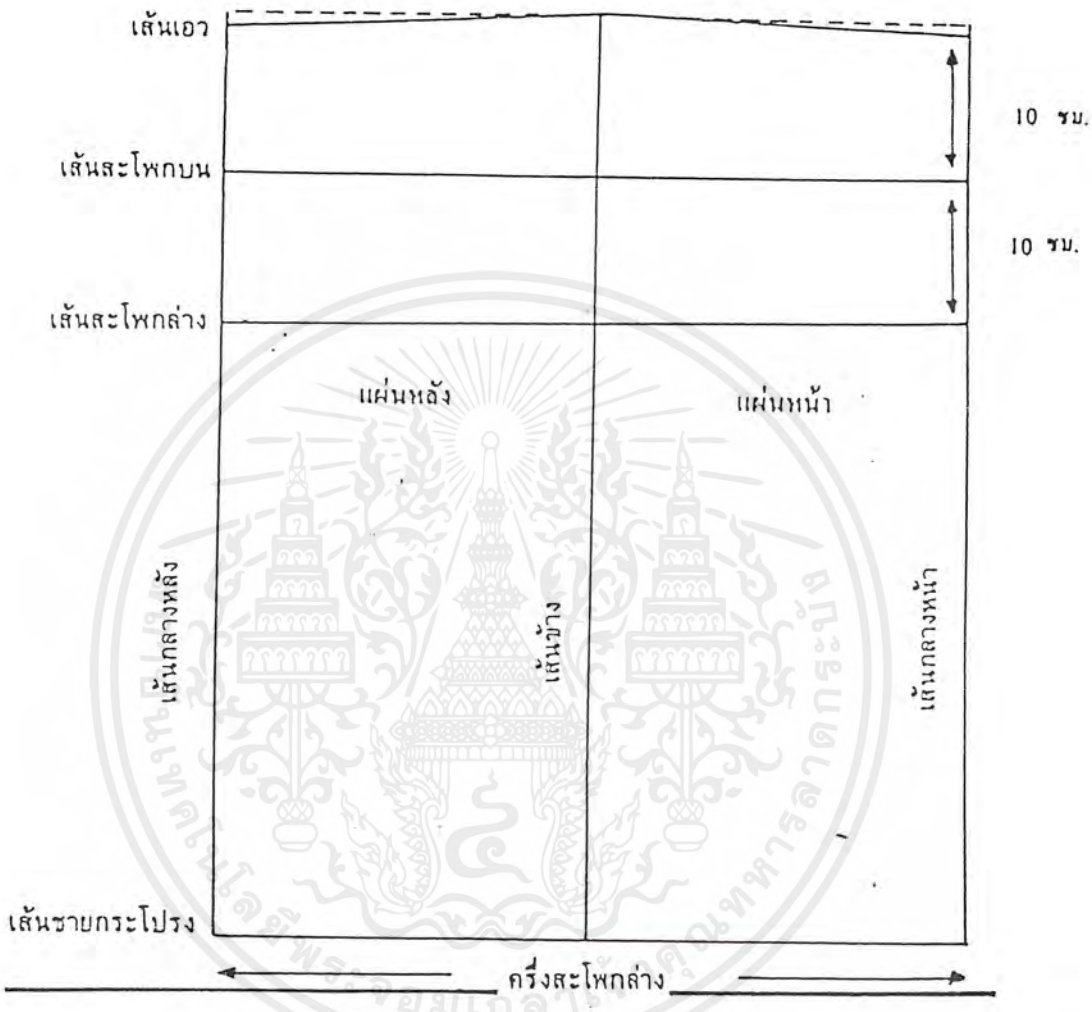

ภาพที่ 81 แสดงโครงสร้างของกระโปรงมาตรฐาน

- ครึ่งสะโพกล่าง = วัดรอบสะโพกล่างพอดี + 2 ซม. หารด้วย 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

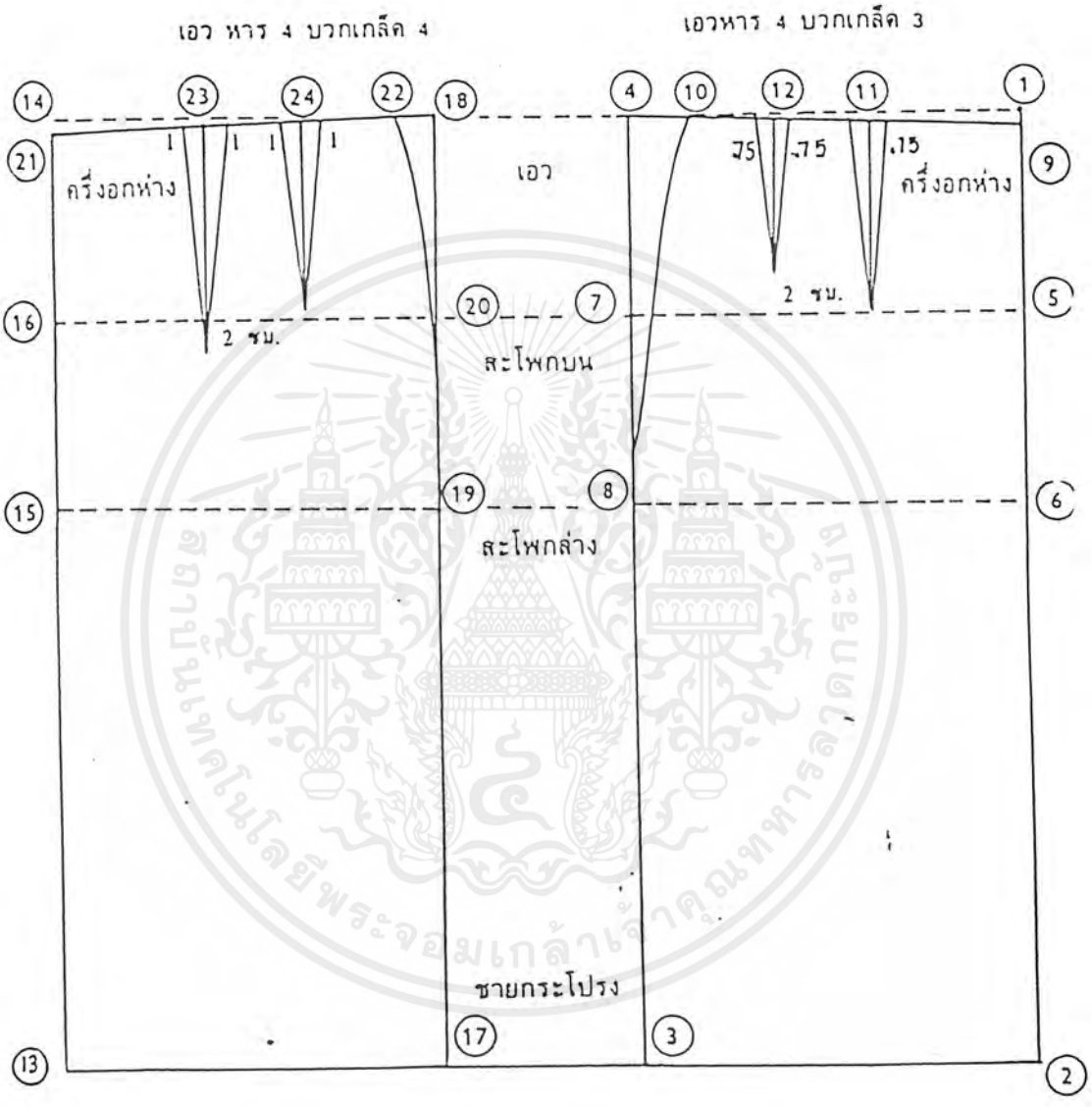

ภาพที่ 82 แสดงวิธีสร้างกระโปรงเบื้องต้นแผ่นหน้า และแผ่นหลังเท่ากัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีสร้างกระโปรงแผ่นหน้า

ขนาดตัว เอว 60 ซม. สะโพกล่าง 88 ซม. อกห่าง 18 ซม. ยาวมาตรฐาน 60 ซม.

วิธีสร้าง สร้างแผ่นหน้าที่มุมขวามือ ริมกระดาษต่ำลง 5 ซม. เป็นจุด 1

1 - 2 ขีดเส้นตรงยาวมาตรฐาน 60 ซม.

2 - 3 ขีดเส้นตั้งฉาก = สะโพก หาร 4

สมมุติ สะโพก 88 หาร 4 = 22 ซม.

ขีดเส้นตั้งฉากจาก 3 - 4 และ 4 - 1

1 - 5 และ 5 - 6 = 10 ซม. ขีดเส้นตั้งฉาก 5 - 7 , 6 - 8

1 - 9 วัดต่ำลง 1 ซม. (ถ้าคนมีหน้าท้องมากไม่ต้องลด) ขีดเส้น 4 - 9

9 - 10 = เอว หาร 4 บวกเกล็ด 3 ซม.

สมมุติ เอว 60 หาร 4 = 15 + 3 = 18 ซม.

8 - 10 = โค้งสะโพก

เกล็ดที่ 1 9 - 11 = ครึ่งอกห่าง (เพื่อให้ตรงกับเสื้อ)

ขีดเส้นตั้งฉากยาว = 10 ซม.

เกล็ดกว้างข้างละ .75 ซม.

เกล็ดที่ 2 12 แบ่งครึ่ง 10 - 11 เป็นเส้นกลางเกล็ด ขีดเส้นตั้งฉากยาว 8 ซม.

(สร้างเกล็ดให้สั้นกว่าเส้นสะโพกบน 2 ซม.)

วิธีสร้างกระโปรงแผ่นหลัง

จากแผ่นหน้าขีดเส้นตั้งฉากออกมาจากเส้นเอว สะโพกบน สะโพกล่าง ชายกระโปรง ขีดเส้นตรงจาก 13 - 14 ผ่านจุด 15 - 16

13 - 17 = สะโพก หาร 4 สมมติ สะโพก 88 หาร 4 = 22 ซม.

ขีดเส้นตั้งฉากจาก 17 - 18 ผ่านจุด 19 - 20

14 - 21 = วัดต่ำลง 1 ซม. ขีดเส้น 21 - 18

21 - 22 = เอว หาร 4 บวกเกล็ด 4 ซม.

สมมติ เอว 60 หาร 4 = 15 + 4 = 19 ซม.

22 - 19 = โค้งสะโพก สร้างเกล็ดทำเช่นเดียวกับแผ่นหน้า

เกล็ดที่ 1 21 - 23 = ครึ่งอกห่างขีดเส้นตั้งฉากยาว = 12 ซม. เกล็ดกว้างข้างละ 1 ซม.

(ยาวต่ำจากสะโพกบน 2 ซม.)

เกล็ดที่ 2 24 แบ่งครึ่ง 23 - 22 ขีดเส้นตั้งฉากเป็นเส้นกลางเกล็ด วัดออกข้างละ 1 ซม. สร้างเกล็ดพอดีเส้นสะโพกบน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีวัดตัวกางเกง

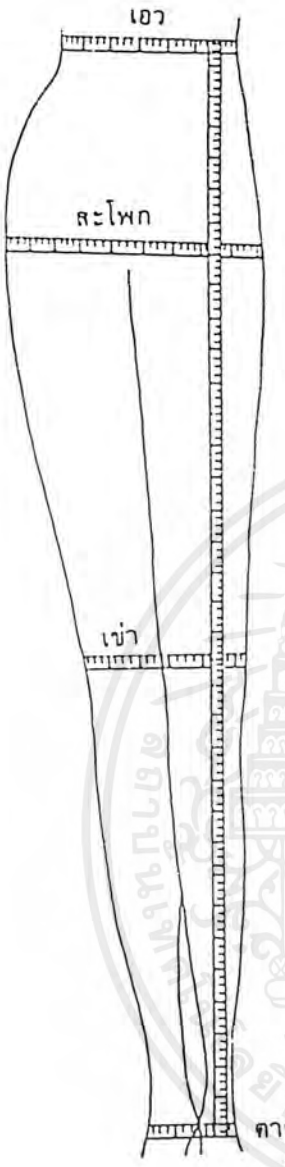

เอว วัดช่วงที่คอดที่สุดคือเอวหรือเหนือสะดือขึ้นไป 2 ซม. คือเอว

สะโพก วัดรอบสะโพกพอดี อย่าดึงให้ฟิตหรือหลวมไป (วัดช่วงที่ใหญ่ที่สุด) และถ้าใส่กางเกงหรือกระโปรงที่มีกระเป๋า ควรเอาสิ่งของออกจากกระเป๋าเสียก่อน

เอวเข่า เอว วัดจากที่เราหาเอวไว้ หรือ จะให้แน่นอนหาอะไรมาคาดเอาไว้และวัดจากเอวถึงหัวเข่า

ความยาว วัดจากเอวถึงตาตุ่ม แล้วแต่ความกว้างของปลายขา ถ้าขากว้างและใส่รองเท้าส้นสูงก็สามารถใส่ยาวคลุมเท้าได้ แต่ถ้าขาแคบเราจะตัดยาวเกินตาตุ่มไม่ได้ เพราะจะทำให้เหลือไม่สวย

รอบเป้า วัดตั้งแต่เป้าหน้าอ้อมมาถึงเป้าหลัง ให้พอดี อย่าดึงหรือหย่อนไป

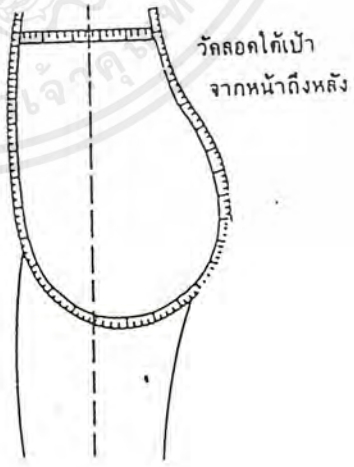

ภาพที่ 83 แสดงวิธีการวัดตัวกางเกง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กางเกงขายาวเบื้องต้น

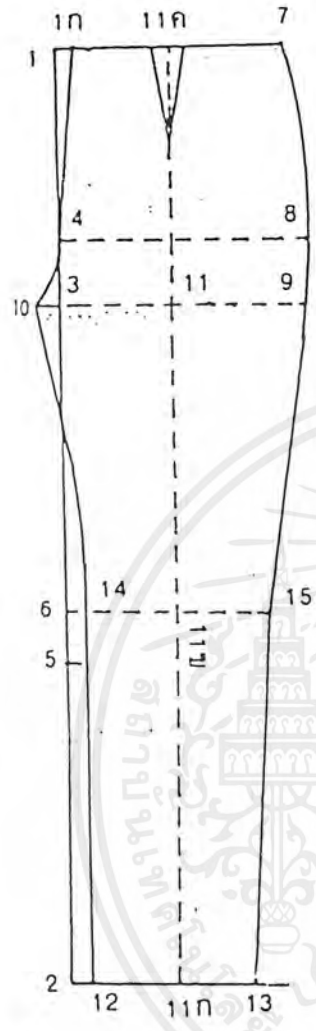

ภาพที่ 84 แสดงวิธีสร้างแผ่นหน้า

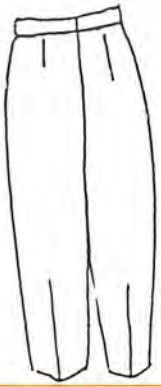

วิธีสร้างแผ่นหน้า

1 - 2 = เป็นความยาวของกางเกง

1 - 3 = รอบสะโพก หาร 3 (รอบสะโพกแบ่งสามส่วน) ลบ 6 - 8 ซม.

3 - 4 = 7 - 8 เซ็นติเมตร

จุด 5 เป็นจุดแบ่งครึ่งระหว่างจุด 2 - 3

5 - 6 = 4 - 5 ซม.

ขีดเส้นตั้งฉากจากจุด 1, 2, 3, 4, 6

จุด 1 วัดเข้ามาถึงจุด 1ก = 1 เซ็นติเมตร

จากจุด 1ก - จุด 7 เท่ากับ รอบเอว หาร 4 บวกเกล็ด 3 เซ็นติเมตร

4 - 8 และ 3 - 9 เท่ากับ รอบสะโพก หาร 4 (รอบสะโพกแบ่งสี่ส่วน)

3 - 10 = 2.5 - 3 เซ็นติเมตร

จุด 11 เป็นจุดแบ่งครึ่งระหว่าง 9 - 10

ที่จุด 11 ลากเส้นตรงยาวตลอดความยาวตัวกางเกง จะเกิดจุด 11ก, 11ข, 11ค

จุด 11ก ถึงจุด 12 และ 11ก ถึงจุด 13 = รอบปลายขา หาร 4

วัดออกจาก 11ก ข้างละเท่า ๆ กัน

ที่จุด 11ข = รอบเข่า หาร 4 (รอบเข่าแบ่ง 4 ส่วน)

วัดออกจาก 11ข - 15 และ 11ข - 14 ข้างละเท่า ๆ กัน

ขีดเส้นต่อ 12 - 14 , 13 - 15

โค้งเส้นใต้ขาจากจุด 10 - 14

ขีดเส้น 1 ก ถึงจุด 4 โค้งเป้าหน้าจาก 4 ถึง 10

ขีดเส้นโค้งสะโพกจาก 7 ผ่าน 8 9 15 13 เป็นตะเข็บข้าง

วิธีสร้างเกล็ด จากจุด 11 ค. วัดออกข้างละ 1.5 ซม. เกล็ดยาว 12 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

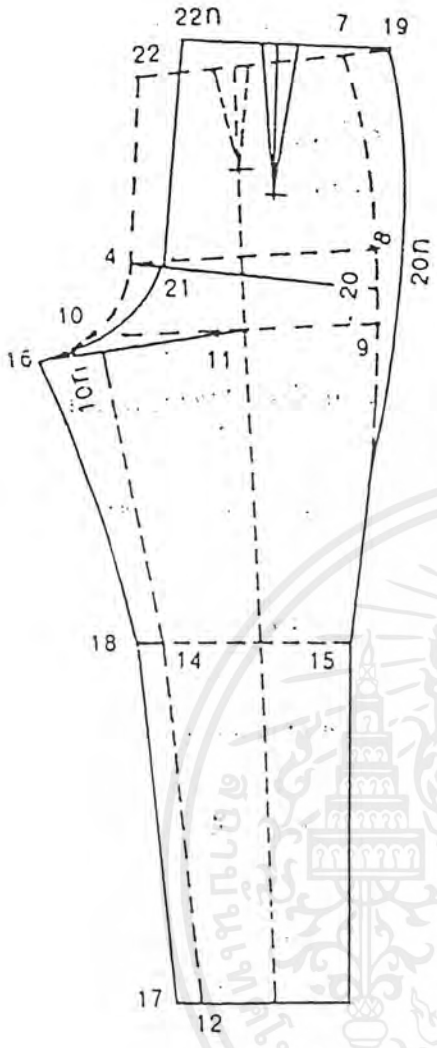

ภาพที่ 85 แสดงวิธีสร้างแผ่นหลัง

วิธีสร้างแผ่นหลัง

สร้างซ้อนต่อจากแผ่นหน้า

จุด 10 วัดต่ำลงมาจากเส้นใต้ขาแผ่นหน้า 1 ซม.

จุด 10ก - จุด 16 = ครึ่งรอบสะโพก หาร 8

ถ้าระยะ 10ก - 16 ต่ำกว่า 6 ซม. จะใช้วัดตั้งแต่ 6 - 9 ซม.

จุด 12 - 17 , จุด 14 - 18 = 2 - 3 ซม.

ขีดเส้น 17 - 18 และโค้งใต้ขาแผ่นหลังจุด 16 - 18

จุด 7 - 19 วัดออก 5 ซม. ถึง 7 ซม.

จุด 20 แบ่งครึ่ง 8 - 9 20 ถึง 20ก = 1 ซม.

โค้งตะเข็บข้าง 19 ผ่าน 20ก ถึงจุด 15

ขีดเส้นต่อ 4 ถึง 20ก

จุด 20ก ถึงจุด 21 = รอบสะโพก หาร 4

จุด 19 ถึงจุด 22 = รอบเอว หาร 4 บวกเกล็ด 3 ซม.

ลากเส้น 22 ถึง 21

จากจุด 22 ลากเส้นสูงขึ้นถึง 22ก = 1 ซม.

โค้งเป้าแผ่นหลังจากจุด 21 ถึงจุด 10ก และจุด 16

วิธีสร้างเกล็ด

แบ่งครึ่งเส้นเอว ลากเส้นฉากยาว 15 ซม. วัดออกข้างละ 1.5 ซม. ขีดเส้นเกล็ดหลัง

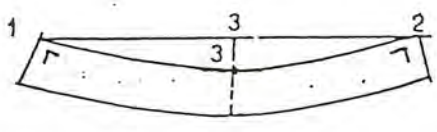

วิธีสร้างเอวโค้ง

ลากเส้นตรง 1 - 2 = ครึ่งรอบเอวบวก 12 ซม. แบ่งครึ่งเส้นตรงที่จุด 3 ตรงจุด 3 วัดต่ำลง 3 ซม. โค้งตามรูป วัดให้เท่า ๆ กันตามต้องการขอบเอวใหญ่ 3 - 5 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

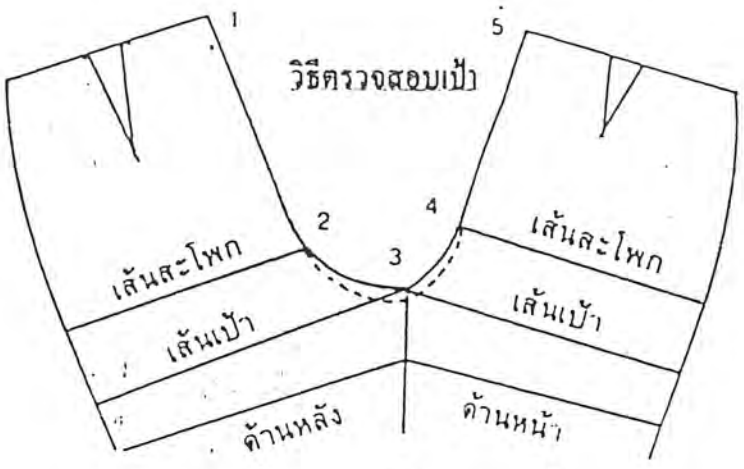

ภาพที่ 86 แสดงวิธีตรวจสอบเป้า

นำกางเกงด้านหน้าและด้านหลังมาวางเส้นตะเข็บใต้ขาติดกัน แล้ววัดสอบความยาวของเป้ากางเกง วัดความยาวจากเส้นเป้าด้านหลัง จากจุด 1 - 2 - 3 ให้ผ่านจุด 4-5 ได้ความยาวเท่าใด นำมาสอบกับความยาวของเป้าที่วัดได้ หากความยาวในแบบวัดน้อยกว่าความยาวที่ต้องการ ให้แก้ไขโดยวาดเป้าใหม่

วาดเส้นจากจุด 2 - 3 - 4 ให้โค้งตรงจุด 3 ต่ำลง 1 ซม. (ตามเส้นไข่ปลา) ดูรูปภาพที่ 86

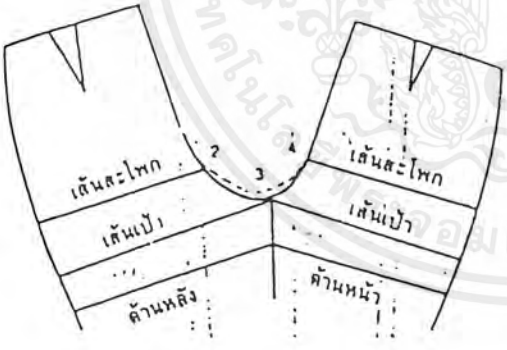

เมื่อวัดสอบความยาวของเป้ากางเกงในแบบตัดได้ความยาวเป้ามากกว่าความยาวของเป้าที่วัดไว้ . ให้วาดเส้นเป้าใหม่

วาดเส้นเป้าจาก 2 - 3 - 4 ให้เส้นโค้งตรงจุด 3 สูงขึ้น 1 ซม. (ตามเส้นไข่ปลา) วัดสอบความยาวเส้นเป้าใหม่ให้ได้ความยาวตามต้องการ ดูรูปภาพที่ 87

ภาพที่ 87 แสดงวิธีตรวจสอบความยาวของเป้ากางเกง

ข้อเสนอแนะ เมื่อสร้างแบบเบื้องต้นเสร็จแล้ว ก็ให้วัดสอบช่วงเป้าก่อน และแก้แบบให้พอดีกับเส้นเป้าที่ต้องการ จึงนำแบบไปตัดผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีสร้างปกเชิ้ต

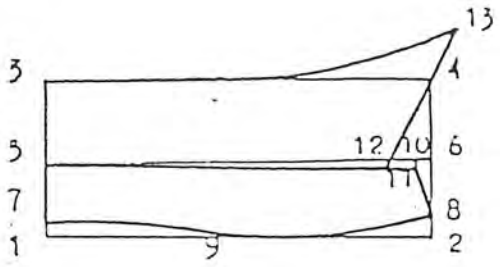

ภาพที่ 88 แสดงวิธีสร้างปกเชิ้ต

1 - 2		คอหน้าบวกคอหลังบวกสาบ 2 ซม.
1 - 3		8 ซม.
2 - 4		8 ซม. ขีดเส้นตรง 3 - 4
1 - 5		4 ซม.
2 - 6		4 ซม. ขีดเส้นตรงจาก 5 - 6
1 - 7		1/2 ซม.
2 - 8		1 ซม.
2 - 9		9 ซม.
6 - 10		1/2 ซม. ขีดเส้นตรงจาก 8 - 10
10 - 11		1/2 ซม. ขีดเส้นตรงจาก 5 - 11
11 - 12		1.5 ซม.

ขีดเส้น 12 ผ่าน 4 ถึง 13 เท่ากับ 6 ซม.

โค้งจาก 7 ผ่าน 9 - 8

โค้งจาก 3 - 13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ส่วนตกแต่งในการผลิตเสื้อผ้า

ความหมายของคำว่าส่วนตกแต่งในเรื่องเสื้อผ้า จะแยกออกเป็น 2 ความหมายดังนี้

1. ส่วนตกแต่งตามชายเสื้อ แขน เอว ตลอดจนการตกแต่งบนส่วนต่าง ๆ ของเสื้อผ้า รวมทั้งส่วนปก ส่วนขอบปลายแขนเสื้อ , การติดกระดุม , กระเป๋า บางอย่างทำหน้าที่ตกแต่ง และมีหน้าที่จริง ๆ เช่น กระเป๋า กระดุม บางอย่างมีหน้าที่ตกแต่ง เพียงอย่างเดียว เช่น ขอบปลายแขนเสื้อ ปกเสื้อ บางอย่างก็เป็นเครื่องสำหรับเกาะเกี่ยวชิ้นส่วนของเสื้อผ้าให้อยู่รวมกันได้ เช่น เข็มขัด , กระดุม

2. เทคนิคต่าง ๆ ที่ทำให้เสื้อผ้านั้น ๆ เกิดเอกลักษณ์ประจำตัวขึ้น โดยเน้นที่ฝีมือการตัดเย็บ การเล่นตะเข็บ หรือฝีเข็มแบบแปลก ๆ ติดลูกไม้ หรือติดแถบปักที่ซื้อมาต่างหาก

การใช้ส่วนตกแต่ง นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการกำหนดราคาของเสื้อผ้านั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบเสื้อผ้าโดยใช้ปกเสื้อ

การใช้ปกแบบต่าง ๆ เข้าช่วย ตลอดจนการใช้เส้นให้เหมาะกับแบบเสื้อนั้นตามปกติ ปกเสื้อทำหน้าที่เชิดชูลำคอและใบหน้าผู้ใช้ให้เด่นขึ้น แต่เสื้อไม่มีปกบางแบบก็สามารถเชิดชูลำคอและใบหน้าให้เด่นได้ไม่แพ้เสื้อมีปกเช่นกัน ขึ้นอยู่กับการเน้น

1. เสื้อมีปกและผ่าหน้า
2. เสื้อมีปกและผ่าหลัง

ขอบปลายแขนเสื้อ

ปกและขอบปลายแขนเสื้อมักจะใช้คู่กัน เพื่อให้เกิดความสมดุลย์ทางด้านการจัดภาพ ถ้า เป็นสีเดียวกัน จะยิ่งทำให้เกิดความรู้สึกว่าสมดุลย์ดีขึ้น บางครั้งเราใช้ขอบปลายแขนอย่างเดียว โดยไม่มีปกก็ได้ แต่ควรจะไม่ทำให้ขอบปลายแขนเสื้อนั้นเป็นจุดเด่นเกินไป ขอบปลายแขนเสื้อนั้นจึงควรเป็นผ้าผืนเดียวกับตัวเสื้อ เพราะทำหน้าที่เน้นเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ทำหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องภาพสมดุลย์แต่อย่างใด ถ้าจะให้ขอบปลายแขนเสื้อทำหน้าที่เกี่ยวกับภาพสมดุลย์ควรพิจารณาถึงเรื่องขนาดของขอบปลายแขนเสื้อและขนาดของปกด้วย ขอบปลายแขนเสื้อมีสองข้าง แต่ปกมีเพียงชิ้นเดียวขอบปลายแขนเสื้อจึงควรมีขนาดเล็กกว่าปก

เสื้อผ้าหญิงจำพวก Dressy ทั้งหลาย ปลายแขนเสื้อมักจะจีบกระดุกรูด ดังนั้น ขอบปลายแขนเสื้อจึงมีหน้าที่เป็นเครื่องกำหนดให้ความพองบานนั้นอยู่คงรูป อาจจะมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ก็ตามแต่ แขนเสื้อดังกล่าวจะใช้ควบคู่กับปกเสื้อชนิดใดก็ได้ไม่จำกัดกับการใช้ปกเชิ้ต

กระเป๋า

กระเป๋าในเสื้อผ้าชาย มักจะเป็นสิ่งสำคัญซึ่งจะต้องมีเพื่อประโยชน์ใช้สอยมากกว่าเพื่อการตกแต่งจึงไม่ค่อยได้มีบทบาทด้านออกแบบเท่ากับกระเป๋าในเสื้อผ้าผู้หญิง การติดกระเป๋าในเสื้อผ้าผู้หญิงมีจุดประสงค์ 3 อย่าง คือ

1. เป็นความคิดสืบเนื่องมาจากเสื้อผ้าชาย
2. เพื่อเป็นการตกแต่ง
3. เพื่อเพิ่มราคาให้กับเสื้อผ้านั้น ๆ

ตามปกติการติดกระเป๋าบนเสื้อผ้า มักจะให้ความรู้สึกแข็งในเรื่องของการออกแบบ และมักจะผสมผสานกับรายละเอียดอื่น ๆ ได้ยาก ถ้าไม่ได้รับการพิจารณาให้ถ้วนถี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระเป๋าแบ่งออกเป็น 2 แบบ

1. ชนิดแปะ ใช้ผ้าหรือวัสดุอื่นที่จะทำ แปะลงบนตัวเสื้อ แล้วเย็บติดเป็นกรรมวิธีที่ง่าย

2. ชนิดเจาะ เป็นการเจาะแทรกลงในตัวโครงสร้างเสื้อผ้านั้น ที่ปากกระเป๋าจะมีฝาหรือไม่มีก็ได้ ในบางครั้งอาจจะลวงด้วยการติดฝากระเป๋าไว้เฉย ๆ โดยไม่มีกระเป๋าจริงเพื่อการตกแต่งก็มี

เสื้อผ้าประเภทที่ต้องการติดกระเป๋ามากกว่า 1 คู่ มักจะจัดกระเป๋าแต่ละคู่ให้อยู่ในตำแหน่งการจัดภาพที่ดี เช่นการติดกระเป๋า 2 คู่ นิยมติดที่แนวอก 1 คู่ และแนวสะโพก 1 คู่ เป็นต้น กระเป๋าคู่บนควรมีขนาดเล็กกว่ากระเป๋าคู่ล่าง

เข็มขัด

เข็มขัดเป็นได้ทั้งเครื่องตกแต่งอำพรางข้อบกพร่องของเสื้อผ้าที่ตัดไม่กระชับร่างกายได้จะสังเกตเห็นว่าบรรดาเสื้อผ้าสำเร็จรูปทั้งหลายมักจะออกแบบให้มีเข็มขัด เพราะเขามักจะตัดขนาดของเสื้อผ้านั้น ๆ ให้ใหญ่ไว้ก่อน

จำพวกเชือกผูกเอว เช่น เชือกหนัง เชือกเกลียว เปีย โซ่ จะเหมาะกับชุดลำลองโดยเฉพาะชุดที่ตัดจากผ้าหนา ๆ หยาบ ๆ จำพวกให้คาดทับเสื้อที่ทิ้งชายไว้นอกกระโปรง เชือกผูกเอวเส้นเล็กๆ จำพวกไส้ไก่เหมาะกับชุดตอนเย็นถึงกลางคืน เช่น เวลา Cocktail

โบว์

เสื้อที่มีปกและมีโบว์ที่ปกทำด้วยผ้าชนิดเดียวกัน มักจะใช้กับชุดที่ติดกัน ที่เป็นแบบเรียบๆ ให้ความรู้สึกอ่อนโยน ปก และโบว์ดังกล่าวสามารถทำหน้าที่เป็นจุดเด่นสำคัญของตัวเสื้อได้เลย

เสื้อที่มีปกและโบว์ติดกัน เช่นสีตัดกันหรือผิวสัมผัสของผ้าตัดกันทำให้เกิดจุดเด่น ที่แรงกล้า เหมาะกับชุดประเภทติดกันเป็นชิ้นเดียวไม่มีการต่อเอว เส้นกรอบนอกของเสื้อผ้าชุดนั้นควรจะเป็นทรงธรรมดาหรือทรงตัว A น้อย ๆ ดีกว่าจะเป็นทรงบานช้วย

เสื้อ Blouse ที่ตัดจากผ้าป่านบางมีจุดทำด้วยขนกำมะหยี่เล็ก ๆ บนเนื้อผ้า ถ้าจะให้คูมีราคาแพงหรูหรา มักนิยมติดปกและโบว์ที่ทำด้วยผ้า Crisp Organdy แต่ถ้าเปลี่ยนมาใช้ปกผ้าในตัว และใช้โบว์ผ้าปักดอกแทน จะกลายเป็นแบบ Conservative ทันที

ถ้าลักษณะของปกเป็นแบบปกบัว และผูกโบว์ได้ปกด้วยริบบิ้นจะเป็นลักษณะวัยรุ่น สาวแบบหรูหรา บางครั้งอาจจะติดโบว์ที่แนวเส้นคอโดยไม่มีปกจะสามารถอำพรางความแข็งของเส้นคอได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การติดโบว์เป็นคู่ที่เส้นคอเสื้อ มักใช้กับเสื้อคอกว้างเพื่อแบ่งความกว้างของคอเสื้อให้ลดลง และเกิดความสมดุลย์ขึ้น เหมาะกับเสื้อของผู้ที่มีรูปร่างใหญ่

กระดุม

ในจำนวนเครื่องเกาะเกี่ยวทั้งหมดนับว่า "ซิป" ได้รับความนิยมมากที่สุด เพราะให้ความสะดวกเวลาใช้ แต่เสื้อผ้าบางจำพวก เช่น ชุดติดกัน ผ่าหน้าส่วนมากมักจะไม่นิยมติด "ซิป" แต่จะติดกระดุมเรียงแถวแทน จะดูสวยและประณีตกว่าการติดซิป เสื้อเจ็กเก็ตก็นิยมติดกระดุมเช่นกัน

การเลือกใช้กระดุม ควรเลือกไว้ตั้งแต่สีผ้า โดยเทียบสีของกระดุมกับสีของผ้าให้ไปด้วยได้ ทั้งยังสามารถตัดสินใจเรื่องขนาดของกระดุม ลักษณะของกระดุม ตลอดจนจำนวนกระดุมที่จะใช้ได้อย่างเหมาะสม

ขนาดของกระดุมที่มีขายทั่วไป มีหลายขนาด มีเส้นผ่าศูนย์กลางดังนี้คือ 3/8 นิ้ว 1/2 นิ้ว 5/8 นิ้ว 3/4 นิ้ว 7/8 นิ้ว 1 นิ้ว, 1 1/8 นิ้ว, 1 1/8 นิ้ว มาตราส่วนที่ใช้วัดเส้นผ่าศูนย์กลางของกระดุมอีกมาตราหนึ่งคือ LINE ซึ่งใน 1 นิ้ว จะมี 40 line ดังนั้นขนาดของกระดุมจะเป็นดังนี้ 16 line, 20 line, 24 line, 30 line, 36 line, 40 line, 45 line และ 50 line

การเดินเส้นตะเข็บเพื่อการตกแต่ง แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. Welt Seam คือการเดินเส้นตะเข็บเพียงข้างเดียว พับตะเข็บด้านในมารวมกันข้างใดข้างหนึ่ง แล้วเดินฝีเข็มทับด้านบนของเสื้อผ้า

2. Slot Seam คือการแบะตะเข็บออกทั้ง 2 ข้าง ไปทางซ้ายและขวา แล้วเดินฝีเข็มทับด้านบนของเสื้อผ้าทั้งซ้ายและขวาเช่นกัน ในบางครั้งถ้าช่องตะเข็มเปิดได้มักจะใช้ผ้าอีกชิ้นหนึ่งแทรกไว้ตรงกลางทำให้เกิดจุดเด่นไปอีกแบบหนึ่ง

การใช้เส้นฝีเข็มเพื่อการตกแต่ง บางครั้งใช้ฟองน้ำรองข้างในแล้วจึงเย็บเป็นลวดลายก็จัดอยู่ในการตกแต่งด้วยเส้นเช่นกัน จะทำให้เกิดเป็นแนวตะเข็บนูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายของชาวไทยในภาคเหนือ [1]

"ล้านนา" ในปัจจุบันหมายถึง อาณาเขต 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ได้แก่ บริเวณ จังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน แต่ในอดีตอาณาเขตของอาณาจักรล้านนาในบางยุคสมัยอาจคลอบคลุมไปถึงรัฐต่างๆ เช่น สิบสองปันนา รัฐชาน เชียงตุง เป็นต้น ดินแดนเหล่านี้เคยมีความสัมพันธ์ต่อกันมาช้านาน

ประชากรส่วนใหญ่ของล้านนาไทยในอดีต คือ พวกที่เรียกว่า "ยวน" หรือ โยนก หรือไทยยวน ซึ่งปัจจุบันเรียกตัวเองว่าคนเมืองนั้น แต่เดิมมักเรียกกันว่า ลาวพุงดำ เพราะนิยมสักลายตามบริเวณต้นขา และหน้าท้อง คนเมือง หรือไทยยวนนี้เป็นกลุ่มชนที่มีอิทธิพลทางวัฒนธรรมเป็นของตนเองอย่างเหนียวแน่น และมีอิทธิพลต่อชนกลุ่มย่อยในล้านนาไทยเป็นอย่างมาก จนทำให้ชนกลุ่มย่อยพยายามปรับตัวรับเอาวัฒนธรรมของคนเมืองเข้าไว้ เพราะมีความเชื่อว่าจะทำให้คนเป็นผู้มีความเจริญ เช่นเดียวกับคนเมือง

ชนกลุ่มย่อยในล้านนาประกอบด้วยคนหลายเชื้อชาติ ตั้งแต่ ลื้อ ลัวะ กะเหรี่ยง ไทยใหญ่ มอญ ตลอดไปจนถึงชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น แม้ว มูเซอ อีก้อ เย้า ลีซอ เป็นต้น

ชาวไทยยวนในล้านนามีวัฒนธรรมในการทอผ้าเพื่อใช้สอยและแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์มาแต่อดีต ผู้ชายชาวล้านนาในอดีตจะนิยม "สักหมึก" คือ การสักขันต์ด้วยหมึกดำเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยหนุ่ม โดยจะสักตั้งแต่เอวลงมาถึงเข่า หรือต่ำกว่าเข่าเล็กน้อย ผ้านุ่ง เรียกว่า " ผ้าต้อย " เป็นผืนผ้าสี่เหลี่ยมที่ใช้ผ้าฝ้ายสีพื้นหรือมีลายดำสลับขาวที่เรียกว่า " ผ้าตาโก้ง " ผ้าต้อยนี้มี 2 ขนาด คือ ขนาดสั้น และขนาดยาว ถ้าขนาดสั้นนิยมนุ่งแบบ " เค็ดหม้าม " หรือ " เก็นหม้าม " คือ ม้วนชายผ้าเป็นเกลียวสอดระหว่างขาให้รัดกุม (แบบเดียวกับนุ่งถกเขมร) โชว์ลายสักหมึกให้เห็นเด่นชัด ถ้าเป็นผ้านุ่งขนาดยาวก็นุ่งแบบโจงกระเบน

---

[1] ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล , การแต่งกายพื้นเมืองของล้านนา , ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษย์ศาสตร์ , ดวงตะวันการพิมพ์ , ปี 2539 , พิมพ์ครั้งที่ 1 , หน้า 115 - 118

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 89 ภาพลายเส้นแสดงการนุ่งผ้าด้อยขนาดสั้นแบบ " เคิดหม้าม " โชว์ลายสักหมึก

สำหรับช่วงบนของร่างกายจะเปลือยอก และในเวลามีงานหรือในโอกาสพิเศษ จะมีผ้าพาดบ่าที่เรียกว่า " ผ้าเช็ด " ส่วนในเวลาหน้าหนาวก็จะมี " ผ้าตุ๊ม " คือ ผ้าฝ้ายทอเส้นใหญ่หนา ๆ ใช้ห่มคลุมตัวกันทั้งหญิงและชาย

ผู้หญิงชาวเชียงใหม่จะนิยมไว้ทรงผมเกล้ามวยสูงกลางศรีษะ ปักปิ่น หรือ เสียบดอกไม้ประดับ การเปลือยอกของผู้หญิงเป็นเรื่องธรรมดาในอดีตเช่นเดียวกันกับผู้ชายมีเพียงผ้าสีอ่อน ซึ่งวิธีใช้มีหลายแบบเช่น อาจพันผ้าไว้ใต้ทรวงอก หรือปิดอก ใช้คล้องคอปล่อยชายผ้าไว้ด้านหน้า หรือคล้องทิ้งชายไปด้านหลัง ใช้ห่มเฉียงแบบผ้าสไบ ที่เรียกว่า "สะหว้ายแล่ง" หรือ " เบี่ยงบ้าย " นุ่งผ้าซิ่นลายขวางยาวกรอมเท้า เรียก " ซิ่นต่อตีนต่อเอว " องค์ประกอบของซิ่นมี 3 ส่วน เย็บต่อกันคือ 1. หัวซิ่น 2. ตัวซิ่น 3. ตีนซิ่น

วิธีการนุ่งผ้าซิ่นมี 2 แบบ คือ นุ่งทบจากซ้ายไปขวาหรือขวาไปซ้ายก็ได้ โดยเหน็บชายพกไว้ตรงเอว อีกแบบคือ ทบทางซ้ายและขวาเข้ามาอยู่ตรงกลาง แล้วพับชายม้วนเหน็บไว้ตรงเอวเช่นกัน จะกาดเข็มขัดเงินทับหรือไม่ก็ได้

เวลาปกติผู้หญิงจะนุ่งซิ่นต่อตีนสีแดง หรือ ดำ แต่ในเวลาไปวัดหรือในโอกาสพิเศษจะนุ่งซิ่นต่อเชิงด้วย " ตีนจก " เป็นลวดลายงดงามพิเศษ ลักษณะตีนจก ของชาวไทยวนในแต่ละแห่ง จะมีลวดลาย การเล่นสี รูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของตน เช่น ตีนจก แบบเจ้านายในคุ้ม ตีนจกแบบสันป่าตอง จอมทอง ฮอด คอยเต่า แม่แจ่ม ตีนจกแบบเมืองลอง ตีนจกแบบลำปาง ตีนจกแบบเมืองน่าน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งหญิงและชายจะนิยมเจาะหูใส่ "ลาน" หรือ ต่างหูขนาดใหญ่ มีลักษณะเป็นกระบอกทำด้วยเงินหรือทองคำม้วน ใช้เสียบเข้าจึงทำให้รูที่เจาะมีขนาดใหญ่ด้วย

วัฒนธรรมการแต่งกายของชาวเชียงใหม่เริ่มเปลี่ยนแปลงตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากการเป็นประเทศราชมณฑลพายัพ โดยได้รับเอาค่านิยม และรูปแบบการแต่งกายแบบกรุงเทพฯ และจากต่างประเทศเข้ามามากขึ้น โดยเฉพาะวัฒนธรรมการสวมเสื้อและกางเกงตามแบบชาวไทยใหญ่ หรือตามแบบจีน ซึ่งในภายหลังก็เป็นแบบละวันตกต่อ ๆ กันมา

ลักษณะเสื้อของผู้ชายที่เริ่มสวมใส่กันในล้านนายุคแรกคือ ตอนปลายสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นเสื้อคอกลม แขนสั้นหรือแขนยาวต่อแขนต่ำ ผ่าหน้าตลอด ผูกเชือก มีกระเป๋าปะทั้งสองข้าง เย็บด้วยผ้าฝ้ายสีขี้ตุ่น หรือ ย้อมสีหม้อห้อม อีกแบบหนึ่งคือ เสื้อผ่าครึ่งอกติดกระดุมห้อยสองเม็ด จะมีกระเป๋าหรือไม่มีก็ได้

ลักษณะกางเกงเป็นกางเกงเป้าขาวทรงหลวม แบบเดียวกับกางเกงจีน หรือของไทยใหญ่ ตัดเย็บจากผ้าฝ้ายสีขี้ตุ่น หรือย้อมสีหม้อห้อม มี 2 ขนาด คือ ขนาดขาสั้นครึ่งหน้าแข้ง และขายาวถึงข้อเท้า ชาวเชียงใหม่เรียกกันว่า " เตี่ยวสะดอ " (สะดอ แปลว่า ขนาดกึ่งกลาง) เดิมใช้เรียกขนาดขาสั้น แต่ปัจจุบันเรียกรวมทั้ง 2 ขนาด ส่วนบางถิ่นเช่นที่น่านเรียกว่า "เตี่ยวสามดูก" เพราะเย็บ 3 ตะเข็บ บางทีนิยมเรียกกันว่า " เตี่ยวกี "

ประมาณสมัย รัชกาลที่ 6 เริ่มนิยมนุ่งกางเกงแพรจีนสีต่าง ๆ หรือแพรปังลิ้น(ผ้าซาติน) สวมเสื้อ "มิสสะกี" (สันนิษฐานว่ามาจากชื่อฝรั่งมิชชันนารี คือ " มิสเตอร์กี ") เป็นเสื้อคอกลมตัดเย็บด้วย ผ้ามัสลิน หรือ ผ้าป่าน ผ่าครึ่งอก ติดกระดุม ต่อแขนต่ำ มีกระเป๋าปะด้านหน้าตรงกลางลำตัวมีกระเป๋าปะ 2 ข้างก็ได้

สำหรับบรรดาเจ้านายจะนิยมใช้ผ้าไหมเย็บผ้านุ่ง ผ้าไหมโจงกระเบน หรือนุ่งเตี่ยวข้ง (กางเกงเป้าขาวมากแบบเดียวกับกางเกงชาวเขาเผ่าม้ง) โดยเฉพาะในโอกาสพิเศษใส่ผ้ายกดิ้นทองคอจีนแขนยาว (เป็นผ้าทอจากอินเดีย) แบบเดียวกับเตี่ยวเสื้อราชปะแตน

ลักษณะเสื้อของผู้หญิงคล้ายกับเสื้อชาย คือ เป็นเสื้อผ้าฝ้ายคอกลม สีขาว เช่นกัน ตัวหลวม แขนกระบอกต่อแขนต่ำ ผ่าอกตลอด ผูกเชือก หรือติดกระดุมแป๊ป มีกระเป๋าปะทั้งสองข้าง หรือเป็นเสื้อผ่าครึ่งอก ติดกระดุม 2 เม็ด

เสื้ออีกลักษณะหนึ่ง คือเสื้อรัดรูปเอวลอย แขนสามส่วน คอกลมผ่าหน้าตลอด ผูกเชือก หรือติดกระดุมผ้าแบบจีน ในยุคหลังนิยมใช้ผ้าป่านมัสลิน ตัดเย็บเสื้อแบบลำลองโดยทั่วไป เป็นเสื้อเย็บแบบห้าตะเข็บ เย็บแบบพอดีตัว มีกระเป๋าปะ เวลาไปวัดนิยมห่มผ้าสะหว้ายแล่งทับเสื้ออีกที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับเสื้อของเด็ก ๆ หรือหญิงสาวเรียกว่า " เสื้อบ่าห้อย " คือเสื้อตัวหลวมจีบห่าง ๆ ทั้งด้านหน้า - หลัง แล้วใช้ผ้าต่อขอบเสื้อด้านบน มีเส้นด้ายถัก หรือแถบผ้ากว้างประมาณ 1 นิ้วครึ่ง เย็บติดกับตัวเสื้อเป็นสายคล้องไหล่ทั้ง 2 ข้าง (แบบเดียวกับเสื้อคอกระเช้าของภาคกลาง)

ในราวสมัยรัชกาลที่ 6 เมื่อพระราชชายาเจ้าดารารัศมีพระธิดาเจ้าอินทรวิชยานนท์เจ้าเมืองเชียงใหม่ ได้เสด็จขึ้นประทับที่เชียงใหม่ ก็ได้ทรงนำรูปแบบการแต่งกายสมัยนิยมของกรุงเทพฯ ในเวลานั้นมาด้วย เช่น เสื้อแขนหมูแฮมแบบยุโรป เสื้อคอยะวาที่มีการตกแต่งด้วยผ้าระบายใส่กับซิ่นไหมลายเกาะแบบพม่าที่เรียกว่า " อุนตยา อะชัค " ต่อตีนจกยกดิ้นแบบเชียงใหม่เกล้าผมทรงญี่ปุ่น ซึ่งเป็นที่นิยมในขณะนั้น ปักด้วยดอกไม้ไหวทองคำ เป็นต้น อย่างไรก็ตามรูปแบบการแต่งกายเช่นนี้นิยมกันเฉพาะในหมู่ชนชั้นในเมือง ส่วนผู้หญิงชาวบ้านทั่วไปยังคงแต่งกายแบบเดิมอยู่ สำหรับผู้ชายก็หันมาแต่งกายแบบกรุงเทพฯ ตามสมัยนิยม เช่นเดียวกัน เช่น สวมกางเกงแพรหรือนุ่งโจงกระเบนผ้าไหมหางกระรอก สวมเสื้อราชปะแตน ไว้ผมทรงหลักแจว และทรงมหาดไทย เป็นต้น

ภาพที่ 90 แสดงการแต่งกายในสมัยรัชการที่ 6

ในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลไทยได้พยายามพัฒนาประเทศให้ตามทันโลก กระทรวงวัฒนธรรมในสมัยของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ส่งเสริมให้คนไทยแต่งตัวตามแบบสากลนิยม คือผู้ชายจะสวมเสื้อ กางเกงทรงตะวันตก ใส่เสื้อเชิ้ตผูกเน็คไท และสวมเสื้อนอกใส่รองเท้าหนัง ผู้หญิงก็ตัดผมบ๊อบ สวมเสื้อแขนกุด และนุ่งสะเก็ตครึ่งน่อง สวมถุงน่อง และรองเท้ามีส้น

ในปัจจุบัน ชาวเชียงใหม่ได้มีการฟื้นฟูวัฒนธรรมการแต่งกายแบบพื้นเมืองขึ้นมาอีก โดยแต่งเฉพาะในงานเทศกาล หรือประเพณีต่าง ๆ แต่ลักษณะผ้าซิ่นเย็บสำเร็จรูป และเสื้อแขนกระบอกที่สตรีสวมใส่กัน ส่วนใหญ่จะเป็นผ้าโทเร (ใยสังเคราะห์) และเป็นแบบไทยประยุกต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 91 แสดงการแต่งกายของหญิงชาวบ้าน (แบบประยุกต์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 92 แสดงการแต่งกายของหญิงชาวบ้าน (แบบประยุกต์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 93 แสดงการแต่งกายของหญิงชาวไทลื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 94 แสดงการแต่งกายของหญิงชาวเขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 95 แสดงการแต่งกายของชายชาวเขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 96 แสดงชุดสำหรับใส่ไปวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 97 แสดงเครื่องแต่งกายของหญิงชาวบ้านแบบล้านนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 98 แสดงชุดสำหรับเจ้านายชั้นสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 99 แสดงชุดล้านนาประยุกต์ ชาย - หญิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.18 ข้อมูลในการผลิตร่มกันแดด

รูปแบบทั่วไปของร่มกันแดด

ร่มกันแดดขนาดใหญ่ ที่พบเห็นโดยทั่วไป จะมีรูปแบบและลักษณะแตกต่างกันไปโดยแบ่งตามชนิดของวัสดุที่นำมาใช้ในการผลิตดังนี้

- โครงร่ม มีทั้งโครงที่เป็น โครงไม้ และโครงเหล็ก
- ส่วนปิดร่ม ใช้วัสดุในการปิดหลายชนิด เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าลินิน ผ้าใบ ผ้าแพร กระดาษสา และพลาสติก

ซึ่งรูปแบบเหล่านี้ จะจำแนกออกไปตามสถานที่ และหน้าที่ใช้สอยดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของร่ม

1. ร่มผ้า โครงร่มเป็นโครงไม้ ผสม โครงเหล็ก ส่วนปิดร่มทำจากผ้าฝ้าย หรือผ้าคิบ นิยมใช้ประดับตกแต่ง ในสถานที่ต่าง ๆ เช่นโรงแรม สถานที่ตากอากาศ หรือบริเวณชายหาด

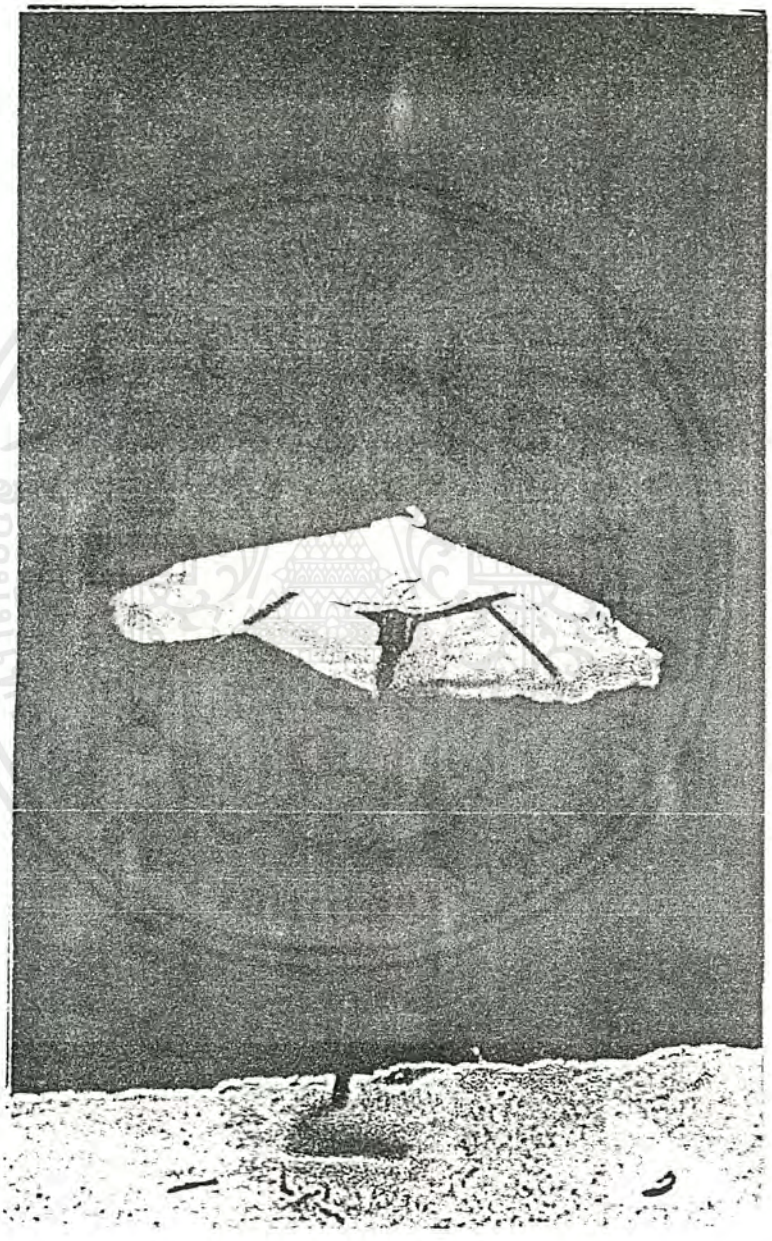

ภาพที่ 100 แสดงรูปแบบของร่มผ้า แบบที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ร่มสนาม เป็นร่มผ้า โครงร่มเป็นโครงไม้ทั้งหมด มีเชือกสำหรับดึงเพื่อหุบ - กางร่ม ส่วนปิดร่ม ทำจากผ้าฝ้าย ผ้าใบ ผ้าดิบ ใช้ตกแต่งสถานที่ในโรงแรม บ้านพัก เช่น บริเวณสนามหญ้า ระเบียง

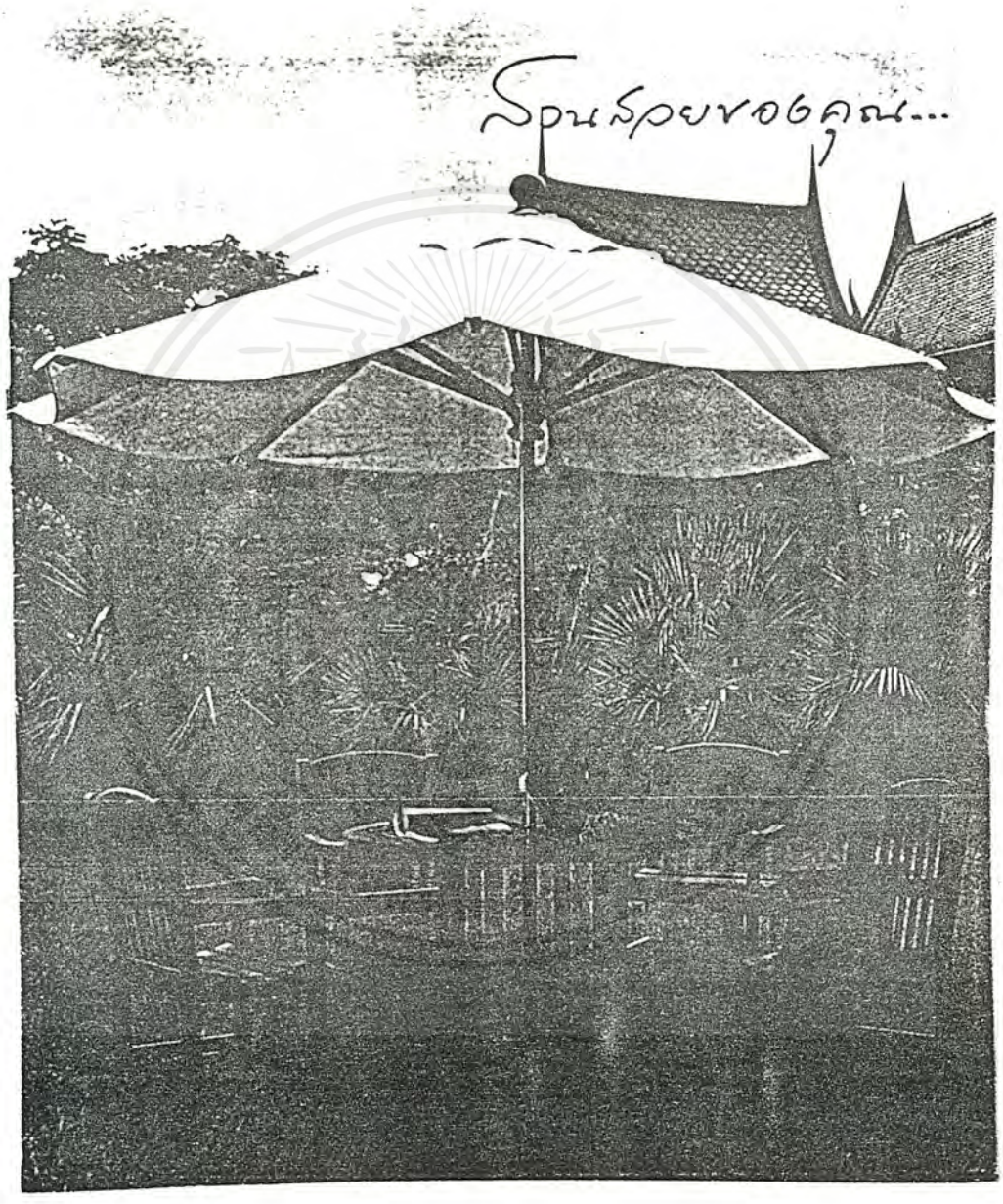

ภาพที่ 101 แสดงรูปแบบของร่มสนาม แบบที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ร่มพลาสติก โครงร่มทำจากเหล็ก ส่วนปิดร่มเป็นพลาสติก นิยมใช้ตกแต่งตาม สนามหญ้า ชายหาด ข้างสระน้ำ ระเบียง สนามกอล์ฟ ห้องอาหาร

ภาพที่ 102 แสดงรูปแบบของร่มพลาสติก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ร่มกระดาษสา โครงร่มทำจากไม้ ส่วนปิดร่มทำจากกระดาษสา นิยมใช้ตกแต่งภายในโรงแรม

ภาพที่ 103 แสดงรูปแบบของร่มกระดาษสา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ร่มพื้นเมือง เป็นร่มที่ทำจากผ้า หรือ กระดาษสา โครงร่มเป็นโครงไม้ไผ่ทั้งหมด นอกจากนี้ ยังสามารถกันฝนได้ โดยการเคลือบที่ผิวของร่ม โครงร่ม ทำจากไม้ไผ่ไม้โมกมัน นิยมใช้ใน ท้องถิ่น สำหรับตกแต่งสถานที่ เช่น โรงแรม ที่พักต่างอากาศ บ้านพัก บริเวณสระน้ำ ห้องอาหาร สนามหญ้า

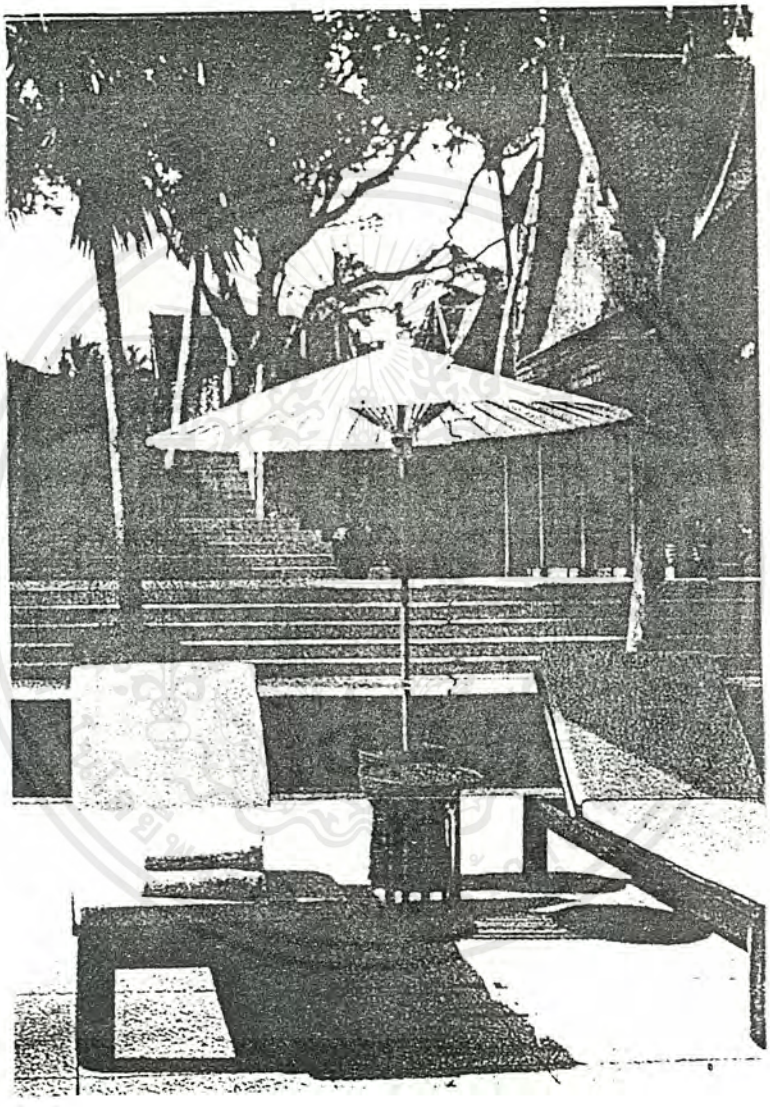

ภาพที่ 104 แสดงรูปแบบของร่มพื้นเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำร่ม

อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตร่มมีดังนี้

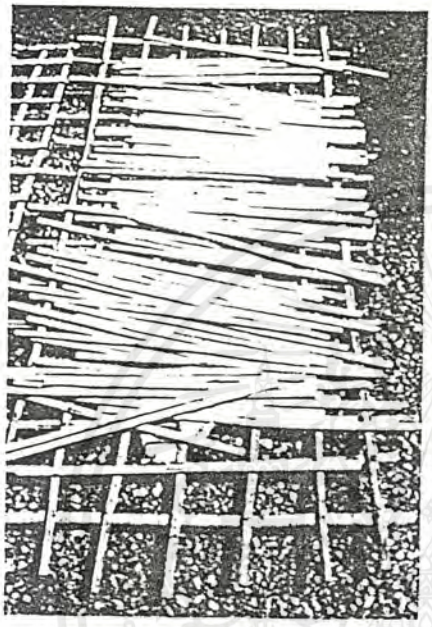

ภาพที่ 105 คันร่มชั่วคราวทำจากไม้ไผ่ จะใช้ในระหว่างการทำโครงร่ม

1. ไม้เนื้ออ่อน เช่น ไม้ตะแบก ไม้สัมเห็ด ไม้ซ้อ ไม้โมกมัน เป็นต้น เพื่อนำมาใช้สำหรับทำหัวร่มและ ลุ้มร่ม หรือใช้ทำคันร่มก็ได้
2. ไม้ไผ่ นำมาใช้เพื่อทำซี่ร่ม ทั้งซี่ร่มขามและซี่ร่มสั้น เนื้อไม้หนาไม่น้อยกว่า 0.5 ซม. ลักษณะของปล้องต้องยาวกว่า 2 ฟุต คือต้องมีอายุมากกว่า 2 ปีขึ้นไป ไม้เนื้ออ่อนนำไปใช้ไม่ได้เพราะไม้เนื้ออ่อนเวลาแห้งแล้วเนื้อไม้จะหดตัวมากและตัวมอดยังชอบกินมากกว่าเนื้อไม้ไผ่ที่แก่แล้ว
3. ส่วนปิดร่ม ใช้กระดาษสา ผ้าฝ้ายเนื้อหนา ผ้าดิบ ผ้าพลาสติก หรือ กระดาษห่อของสีน้ำตาล
4. น้ำยางปิดร่ม ใช้น้ำยางละโก หรือน้ำยางมะค่าเพื่อปิดร่องหรือรูต่าง ๆ
5. น้ำมันทาร่ม ใช้ทาด้วยน้ำมันมะเมื่อ น้ำมันทัง เพื่อกันน้ำ
6. สีทาร่ม เป็นสีน้ำมัน สำหรับแต่งเติมสีสันให้สวยงาม
7. ด้าย ทำจากด้ายดิบ หรือด้ายมัน นำมากรอเป็นเส้นและตีควบเป็นเกลียวตามขนาดที่ต้องการ ใช้สำหรับร้อยประกอบส่วนต่อของร่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 106 แสดงสีน้ำมันและอุปกรณ์ในการเขียนลวดลายลงบนร่ม

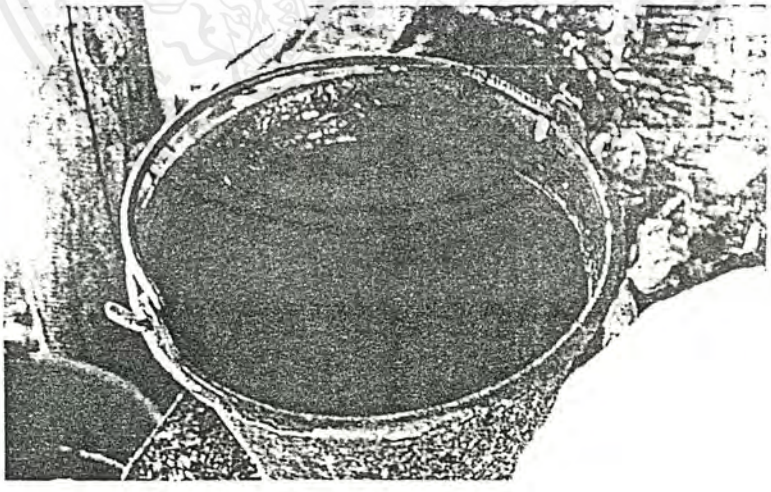

ภาพที่ 107 แสดงน้ำยางทาร่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 108 แสดงสว่านใช้เจาะรูที่ซี่ร่ม

8. ปลอกรวมหัวร่ม ใช้ใบลาน หรือใบตาลหรือกระดาษอย่างหนาก็ได้
9. ห่วงร่ม ทำจากเส้นหลอดไม้ไผ่ ขด เป็นวงกลม และพันด้วยกระดาษสา ให้รอบ ชุบน้ำยางตะโก แล้วตาก แดด ให้แห้งสำหรับใช้รัดร่มเมื่อหุบแล้ว
10. มีด ใช้มีดขนาดตามถนัดมือ สำหรับเหลาเปลือกไม้และคมของไม้ไผ่
11. เครื่องกลึง แบบใช้มอเตอร์ หรือเครื่องกลึงแบบโบราณก็ได้ใช้กลึงคันร่ม หัวร่ม และตุ้มร่ม
12. สว่าน ใช้เจาะรูซี่ร่ม
13. เส้นหวายขนาดเล็ก ใช้พันด้ามคันร่ม เพื่อเป็นที่สำหรับถือเวลากางร่ม หากคันร่มนี้ทำจากไม้ไผ่แต่ปัจจุบันนิยมทำร่มจากไม้เนื้ออ่อน ซึ่งจะกลึงด้ามร่มโดยไม่ต้องใช้หวายพันอีก

ภาพที่ 109 แสดงเครื่องกลึงไม้แบบใช้เท้าถีบ สำหรับทำหัวร่ม และตุ้มร่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลโครงสร้างของร่มที่นำมาใช้ในการออกแบบ

สำหรับโครงสร้างของร่มที่นำมาใช้ในการออกแบบในโครงการนี้ จะเลือกใช้โครงสร้างของร่มพื้นเมืองที่มีอยู่เดิม เพราะสามารถหาได้ง่าย และมีแหล่งผลิตขนาดใหญ่ในท้องถิ่นรองรับอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังเป็นร่มที่มีรูปแบบที่ถือเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของเมืองอีกด้วย

โครงสร้างที่ใช้ ใช้โครงร่ม ที่ทำจากไม้เนื้ออ่อน ได้แก่ ไม้โมกมัน และ ไม้ไผ่ โดยที่

ไม้โมกมัน - ใช้ทำหัวร่ม และคุ้มร่ม

ไม้ไผ่ - ใช้ทำ ซี่ร่ม กันร่ม

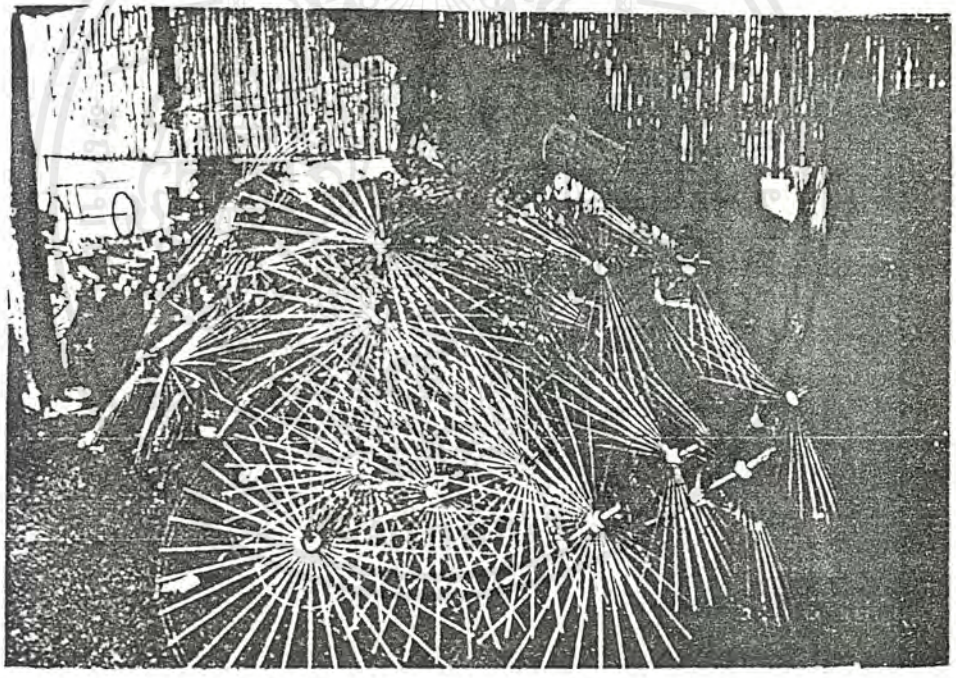

ภาพที่ 110 แสดงลักษณะของโครงร่มที่นำมาใช้ในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนประกอบที่สำคัญของร่ม มีดังต่อไปนี้ [1]

1. หัวร่ม หรือที่ทางภาคกลางเรียกว่า "กำพู" เป็นส่วนที่อยู่ด้านบนสุดของคันร่ม ทำด้วยไม้เนื้ออ่อน เช่น ไม้โมกมัน ไม่ส้มเห็ด ไม้ซ้อ ไม้ตะแบก และไม้เนื้ออ่อนชนิดต่างๆ เพราะเมื่อนำมาใช้แล้ว เวลาแห้งจะไม่หดตัวมากนัก และยังสะดวกต่อการกลึงและผ่าร่องซี่อีกด้วย

2. ตุ้มร่ม เป็นส่วนที่อยู่ด้านล่างประกอบกับซี่ร่มสั้น ลักษณะเดียวกับหัวร่ม

3. ซี่ร่ม เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของคันร่ม แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ซี่ร่มสั้น และซี่ร่มยาว โดยซี่ร่มสั้นจะเป็นส่วนที่อยู่ด้านใน ติดกับตุ้มร่ม เป็นตัวค้ำยันซี่ร่มยาว ซึ่งเป็นกลไกที่ใช้สำหรับหุบหรือกางร่ม โดยใช้เชือกร้อยมัดในระหว่างซี่ร่มประกอบกับหัวร่ม ซี่ร่มจะทำจากไม้ไผ่ สามารถนำมาตัดซอยเป็นซี่เล็ก ๆ ได้อย่างสะดวกที่สุด

4. อันร่ม เป็นส่วนที่ใช้สำหรับถือ โดยที่ด้านบนใกล้กับตุ้มร่มซึ่งประกอบกับซี่ร่มสั้น จะมีการเจาะรูสำหรับใส่ลวดสลัก เพื่อใช้ยึดให้ซี่ร่มไม่หุบเวลากางออกมา และเมื่อต้องการหุบร่มก็ สามารถกดสลักลวดให้เข้าไปในก้านไม้ ตุ้มร่มจะรูดลงมา ร่มจึงเก็บได้อย่างสะดวก คันร่ม มักจะทำด้วยไม้เนื้ออ่อน หรือไม้ไผ่ลำต้นขนาดเล็กก็ได้

5. ผ้าปิดร่ม เป็นส่วนสำคัญ เพราะต้องใช้สำหรับกันแดดหรือกันฝนร่มปัจจุบันโดยไปนิยมทำจากผ้าไนล่อน หรือพลาสติก เพราะทนทานใช้งานได้ดีกว่าร่มกระดาษ ซึ่งเป็นวัสดุที่ใช้ในยุคก่อน

---

[1] วลัยลักษณ์ ทรงศรี , ร่มกระดาษสา , สาระนุกรมส่งเสริมอาชีพไทย , สำนักพิมพ์เลิฟแอนลิฟ , ปี 2536 , พิมพ์ครั้งที่ 1 , หน้า 3 - 21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

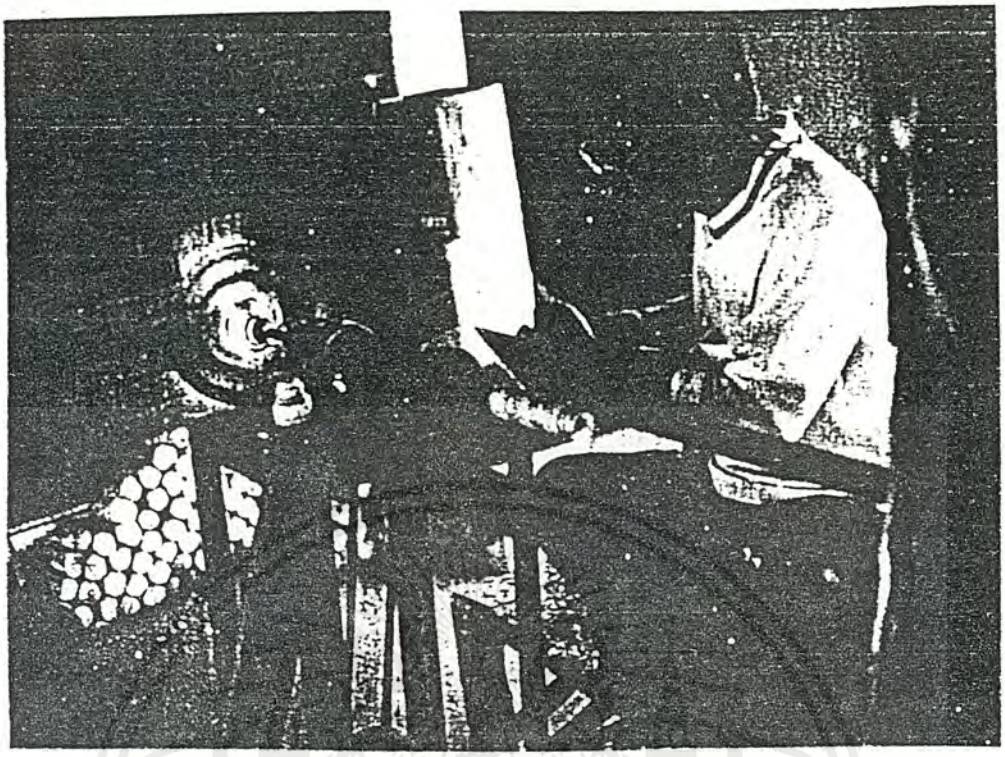

ภาพที่ 111 แสดงช่างกำลังกลึงด้ามร่มให้กลม และเป็นลวดลายที่สวยงามแทนการพันด้วยหวาย

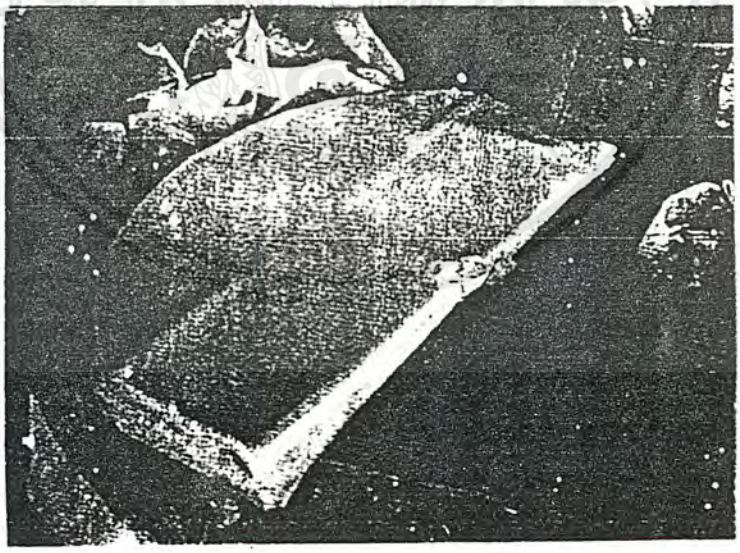

ภาพที่ 112 แสดงผ้า หรือ กระดาษ ที่นำมาใช้ปิดร่ม พับครึ่ง แล้วเจาะรู เจาะรูตรงกลางไว้สำหรับ สวมโครงร่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรรมวิธีการผลิต

กรรมวิธีการทำร่ม มีดังต่อไปนี้

1. การทำหัวร่มและตุ้มร่ม ใช้ไม้เนื้ออ่อนที่เตรียมไว้แล้วขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางราว 2.0 - 2.5 นิ้ว มาตัดให้เป็นท่อน ๆ ความยาวเท่าขนาดของหัวร่ม และตุ้มร่มที่ต้องการเจาะรูตรงกลางขนาดพอที่ จะใส่คันร่มได้อย่างพอดี แล้วนำไปกลึงตามแบบที่กำหนดไว้ เช่น ยอดแหลม หรือยอดป้าน แล้วแต่ตามต้องการ

2. การทำซี่ร่ม ซี่ร่มทำจากไม้ไผ่บง โดยการนำท่อนไม้ไผ่มาตัดเป็นท่อน ๆ ถ้าเป็นไม้ไผ่ที่มีปล้องยาว ควรตัดระหว่างข้อ หรือถ้าเป็นไม้ไผ่ปล้องสั้น ควรตัดให้ข้อไม้อยู่ในระหว่างกึ่งกลางความยาวของท่อนไม้

การทำซี่ร่มยาว ตัดไม้ตามขนาดของร่มที่จะทำ เช่น ร่มขนาด 14 นิ้ว , 20 นิ้ว , 44 นิ้ว เป็นต้น ตัดท่อนไม้ยาวตามขนาดที่กล่าวมาทั้งหมด เมื่อตัดไม้ได้เป็นท่อนตามขนาดที่ต้องการแล้ว ใช้มีดขูดผิวไม้ออกให้หมดแล้วทำเครื่องหมายสำหรับเจาะรู โดยใช้มีดทำเครื่องหมายที่บริเวณด้านบนของลำไม้ไผ่ เป็นแนวเดียวกันตลอด หลังจากนั้นจึงผ่ากระบอกไม้ไผ่ที่ขูดผิวไว้แล้วออกเป็น 4 ส่วนเท่า ๆ กัน แล้วใช้มีดปาดเนื้อไม้ออก ให้ทางปลายซี่เรียวกว่าด้านบน เหลาเนื้อไม้ให้เรียบเท่ากัน ใช้มีดจักเป็นร่องซี่ ๆ ตรงหัวไม้ความหนาแต่ละซี่ราว 0.2 ซม. หรือ ใช้มือจับฉีกไม้ออกเป็นซี่ ๆ เมื่อได้ซี่ร่มเป็นซี่แล้ว เหลาให้เรียบเสมอกันทุกชิ้นใช้มีดปลายแหลม เจาะลงไปที่บริเวณกึ่งกลางซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของส่วนที่ถูกปาดออก ผ่าตามยาวให้เป็นร่องยาว 5 ซม. เพื่อใช้สำหรับให้ปลายซี่สั้นสอดเข้าไปเวลาร้อยประกอบติดกัน

การทำซี่ร่มสั้น ทำเช่นเดียวกับซี่ร่มยาว แต่แตกต่างที่ใช้ไม้ขนาดสั้นกว่าราวครึ่งหนึ่งและไม่ต้องปาดเนื้อไม้ออก เพียงแต่เหลาให้มีความเรียวบางพอที่จะสอดเข้าร่องตุ้มได้ข้างหนึ่ง และสอดเข้าไปในซี่ร่มยาวได้อีกข้างหนึ่ง

3. การเจาะรูที่ซี่ร่มสั้นและซี่ร่มยาว ใช้สว่านเจาะตรงบริเวณที่ได้ทำเครื่องหมายไว้แล้วทั้งซี่ร่มสั้น และซี่ร่มยาว แนวที่เจาะรูต้องเสมอกันทุก ๆ ซี่

4. การร้อยมัดซี่ร่มเข้ากับหัวร่มและตุ้มร่ม ซี่ร่มยาวใช้ร้อยประกอบหัวร่ม ส่วนซี่ร่มสั้นใช้ร้อยประกอบกับตุ้มร่ม วิธีการร้อยซี่ร่มทั้งสั้นและยาว ทำโดยวิธีเดียวกัน กล่าวคือนำเอาซี่ร่มที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจาะรูแล้วมาร้อยเรียงกันเป็นคับ แล้วนำเอาหัวร่มหรือคุ้มร่มที่ผ่าร่องซี่แล้ว มาหักออกเสียหนึ่งช่อง สำหรับไว้ผูกปมเชือก นำซี่ร่มที่ร้อยแล้วใส่ลงไปในหัวร่ม แล้วคุ้มร่มช่องละ 1 ซี่ มัดเชือกที่ร้อยรัดให้แน่น แล้วใส่ต่อลงไปจนครบทุกช่อง จากนั้นดึงปลายเชือกทั้ง 2 ข้างให้ตึง มัดให้แน่น แล้วตัดเชือกให้เหลือปลายไว้ข้างละประมาณ 1 นิ้ว

6. การร้อยประกอบซี่ร่มยาวที่มัดกับหัวร่ม และซี่ร่มสั้นที่มัดกับคุ้มเข้าด้วยกัน หรือเรียกเฉพาะผู้ที่ทำร่มว่า "การร้อยคือ" โดยใช้เข็มขนาดยาว ร้อยค้ายระหว่างปลายซี่สั้นเข้ากันตรงกลางปลายซี่ยาวที่เจาะรูเตรียมไว้แล้วจนครบทุกซี่ แล้วเหลือปลายค้ายแต่ละข้างทิ้งไว้ราว 4 นิ้ว เพื่อเอาไว้ผูกกับคันชั่วคราวในขั้นตอนต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 113 แสดงการทำซี่ร่ม โดยใช้ไม้ไผ่ตัดเป็นท่อน ๆ แล้วผ่าเป็นซี่เล็ก ๆ ทำซี่ร่มสั้นและซี่ร่มยาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 114 แสดงการเจาะรูที่ซี่ร่ม โดยใช้สว่านเจาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 115 แสดงการเจาะรูที่ซี่ร่มสั้น ใช้สำหรับร้อยเชือกประกอบเป็นโครงร่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

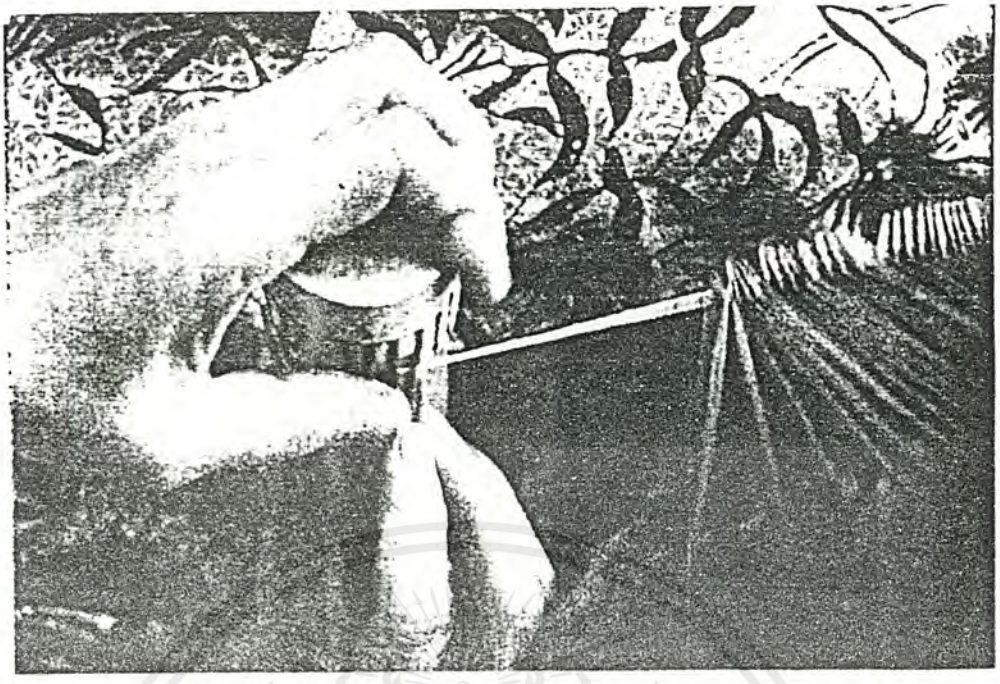

ภาพที่ 116 แสดงการร้อยมัดซี่ร่มเข้ากับหัวร่มและตุ้มร่ม

ภาพที่ 117 แสดงซี่ร่มที่ร้อยเชือกไว้แล้วจะถูกใส่ลงในร่องของหัวร่มและตุ้มร่มทีละซี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. <u>การพันเชือกปลายซี่ร่มยาว</u> หรือเรียกกันว่า " การผ่านโค้งร่ม " นำโครงร่มที่ผ่านการร้อยคือแล้ว นำมาใส่ก้านร่มชั่วคราว ใส่สลักไม้ที่หัวร่มให้แน่น กางโครงร่มให้กางออกและซี่ร่มโค้งลงมาพอดี แล้วผูกปลายเชือกที่เหลือจากการร้อยซี่ร่มให้แน่น จัดระยะระหว่างซี่ร่มให้เท่ากัน จาก นั้นใช้ด้ายพันที่ปลายซี่ยาว พันวนไปจนครบทุกซี่ แล้วพันขึ้นรอบใหม่จนครบ 3 รอบ

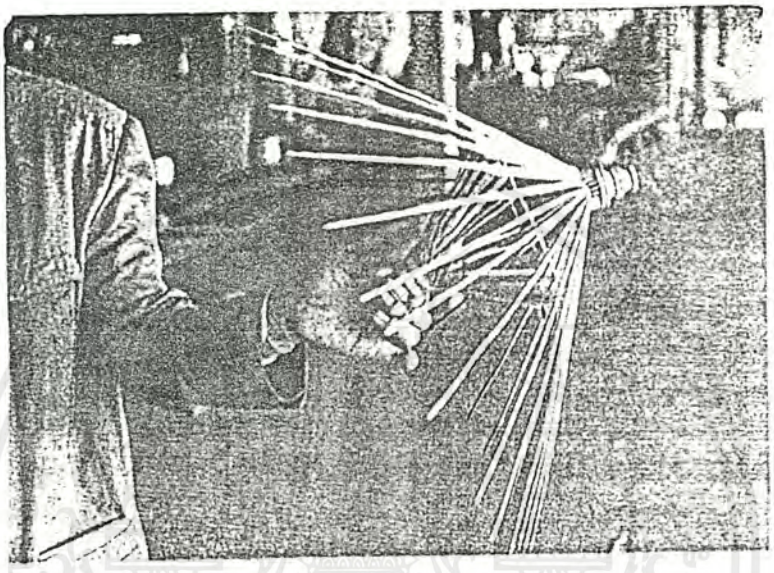

ภาพที่ 118 แสดงการร้อยประกอบซี่ร่มยาวที่มัดกับหัวร่มและซี่ร่มสั้นที่มัดกับตุ้มร่มเข้าด้วยกัน การร้อยประกอบซี่ร่มสั้น และซี่ร่มยาวเข้าด้วยกัน เป็นกลไกในการกางและหุบร่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 119 แสดงการผ่านโค้งร่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. การปิดผ้า ทำโครงร่มที่ผ่านโค้งร่มแล้วปักลงบนหลักไม้ไผ่ เพื่อใช้สำหรับหมุนได้สะดวก นำกาวน้ำ ประเภทกาวลาเท็กซ์ ทาตรงหลังซี่ร่มให้ทั่ว แล้วเอาผ้าที่ตัดเป็นรูปวงกลมแล้ววางทาบลงบนโครงร่ม จากนั้นปิดผ้าให้เรียบ ปิดทับเส้นด้ายที่พันไว้รอบปลายซี่ร่มให้เรียบร้อย โดยทากาวไปด้วย เสร็จแล้วจึงนำไปผึ่งแดดจนแห้งสนิท

ภาพที่ 120 แสดงโครงร่มที่พันด้ายปลายซี่ร่มและผ่านขั้นตอน การทำโครงเสร็จแล้วรอการปิดกระดาษ,ผ้าร่ม

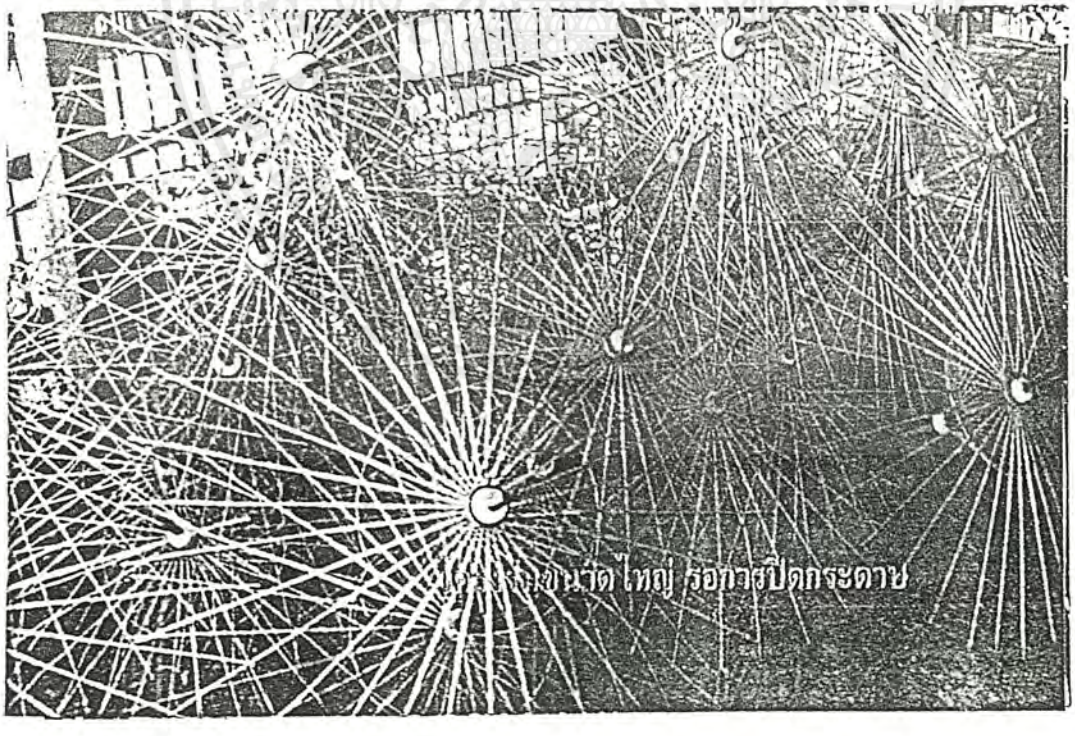

ภาพที่ 121 แสดงโครงร่มขนาดใหญ่ รอการปิดกระดาษ , ผ้าร่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 122 แสดงการปิดผ้า เสียบค้ามร่มชั่วคราวลงไปในกระบอกไม้ไผ่เพื่อทำให้หมุนได้สะดวก แล้วทากาวสันก้านซี่ร่มจากนั้นนำผ้าที่ตัดเป็นวงกลมมาปิดทับสันซี่ร่มโดยรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 123 แสดงการปิดผ้าทับเส้นด้ายที่พันไว้รอบปลายซี่ร่มให้เรียบร้อย

ภาพที่ 124 แสดงการตรวจดูความเรียบร้อย และต้องพันหุ้มรอบหัวร่ม และเก็บขอบร่มให้ได้แนวสม่ำเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

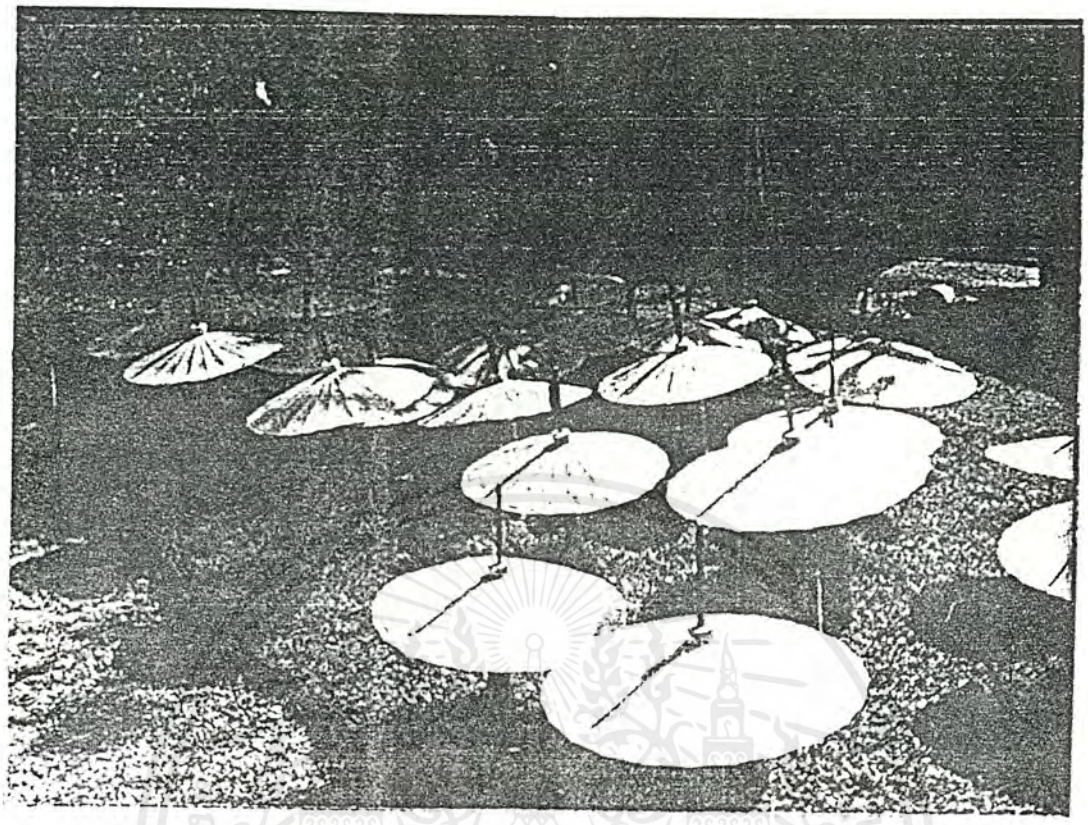

ภาพที่ 125 แสดงร่มที่ผ่านการปิดผ้าแล้วต้องนำไปตากกลางแดด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. <u>การหุบร่ม</u> นำร่มที่ปิดผ้า และตากไว้จนแห้งสนิทดีแล้ว มาดึงสลักไม้ที่สอดไว้ที่หัวร่ม เพื่อกันโครงร่มเคลื่อนไหลออกก่อนแล้วค่อย ๆ ลดร่มลงมาทีละน้อยใช้มือรีดตรงหลังซี่ร่มทุกซี่ จัดกลีบร่มให้พับไปในทางเดียวกัน เมื่อหุบเรียบร้อยดีแล้ว ใช้ห่วงรัดไว้ให้แน่น

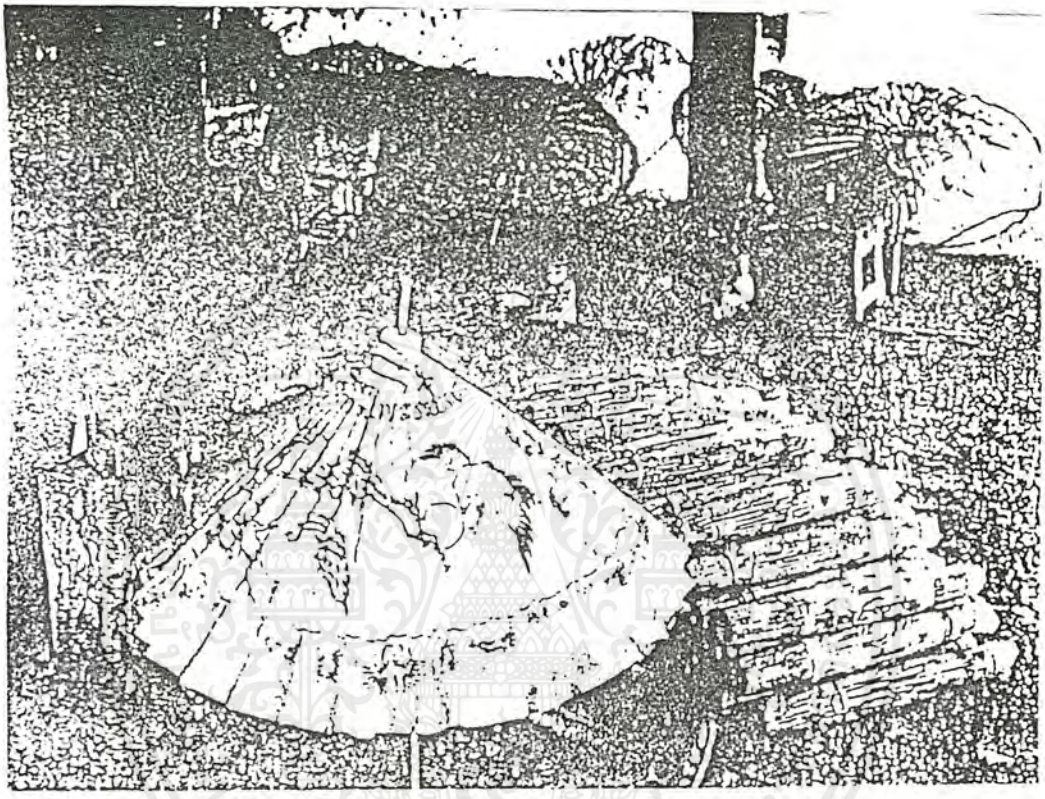

ภาพที่ 126 แสดงการหุบร่ม ต้องใช้มือรีดกลีบร่มให้เรียบร้อย และต้องค่อย ๆ หุบร่มลงมาทีละน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. การทาน้ำยางคะโก นำร่มที่ปิดผ้าที่แห้งดีแล้ว ไปทำน้ำยางคะโกอีกชั้นหนึ่ง โดยการกางร่มออก แล้วใช้ผ้าชุบน้ำยางทาจนทั่ว ผึ่งจนแห้ง แล้วนำไปหุบอีกครั้งหนึ่ง

10. การทาน้ำมันร่ม ใช้ผ้าชุบน้ำมันทาจนทั่วร่มทั้งด้านนอก และด้านใน วิธีการทาน้ำมันถ้าจะให้ดีอย่าทาน้ำมันจนโชกเกินไป พื้นร่มจะไม่สวย ควรทาให้นำเสร็จจึงตากแดดให้แห้ง ใช้เวลาประมาณ 3 - 4 ชม. เมื่อแห้งแล้วนำมาทำน้ำมันทับอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปตากแดดจนแห้งสนิทใช้เวลาอีกราว 3 ชม. การทาน้ำมันร่มนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการกันฝนนั่นเอง เมื่อตากจนแห้งดีแล้ว จึงนำไปหุบเพื่อเตรียมทำคันร่มต่อไป

11. การใส่คันร่ม นำร่มที่ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ แล้วมาถอดคันร่มชั่วคราวออก เพื่อใส่คันร่มจริงลงไปในตำแหน่งเดิม และที่คันร่มจะมีสปริงลวดฝังอยู่ในเนื้อไม้ โดยระยะที่ใส่สปริงจะต้องตรงกับตุ้มร่มเมื่อกางร่มออก ให้ตุ้มร่มอยู่บนสปริงคันร่ม เพราะจะเป็นตัวค้ำโครงร่มให้กางอยู่ได้โดยไม่เลื่อนหลุดลงมา ใช้ตะปูตอกที่หัวร่มให้ทะลุถึงคันร่ม เป็นการทำให้คันร่มไม่เคลื่อนที่ จากนั้นตัดปลายคันร่มที่โผล่เหลือมาทางหัวร่มให้เรียบร้อย หรือจะทำการกลึงให้สวยงามก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 127 แสดงการนำร่มที่ปิดกระดาษและตากไว้จนแห้งสนิทแล้วมาดึงสลักที่สอดไว้ที่หัวร่ม

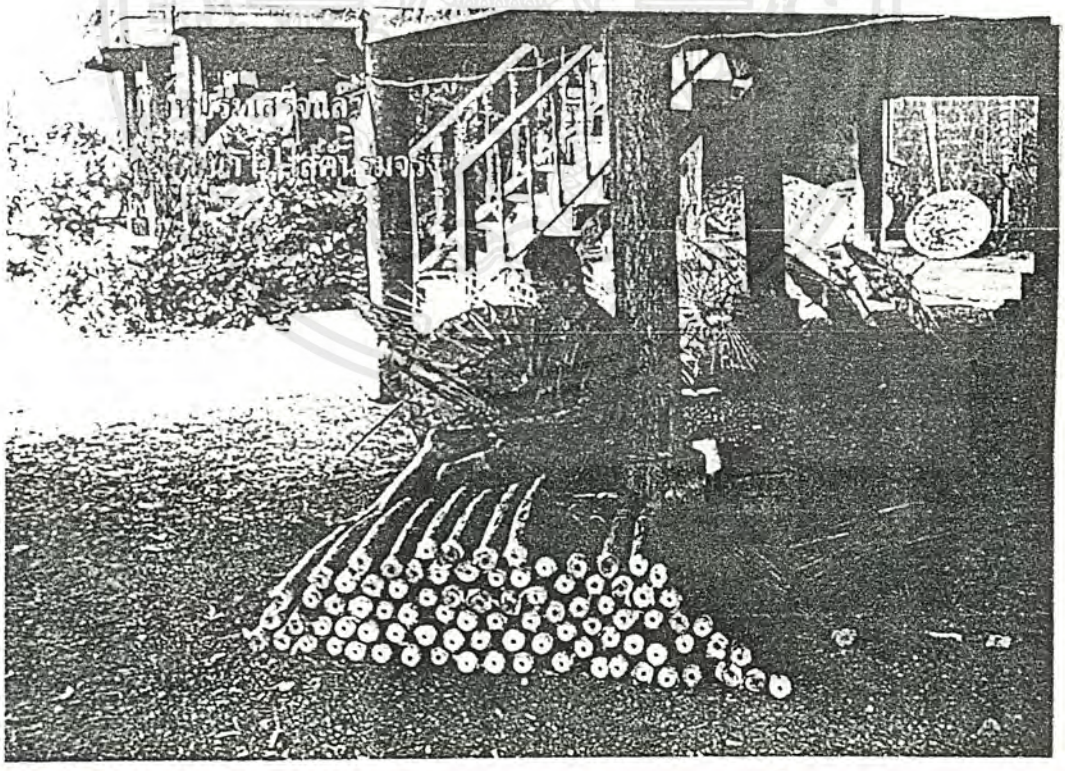

ภาพที่ 128 เมื่อหุบร่มเสร็จแล้วเตรียมนำไปใส่คันร่มจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 129 แสดงการตรวจดูความเรียบร้อยครั้งสุดท้าย แล้วใส่คันร่มจริงที่ทำจากไม้เนื้ออ่อน หรือไม้ไผ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.14 วิเคราะห์ และสรุปผลข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ

วิเคราะห์ และสรุปผลวัสดุที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์

วิเคราะห์ และสรุปเส้นใยที่เหมาะสมกับงานมัดย้อม

สำหรับผ้าที่จะใช้ในการมัดย้อม ควรเลือกผ้าประเภทเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดเปอร์เซ็นต์สีที่จะใช้ในการย้อม เพราะผ้าที่มีความหนา-บาง และการทอที่ละเอียดแตกต่างกัน ย่อมดูดซึมสีได้ไม่เท่ากัน นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยลดความยุ่งยากในการผลิตลงอีกด้วย โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของผ้าบางชนิดเท่านั้น ได้แก่ ฝ้าย ไหม และเรยอน

ตารางที่ 7 วิเคราะห์คุณสมบัติของเส้นใยที่เหมาะสมกับงานมัดย้อม

เงื่อนไขการพิจารณา	ฝ้าย	ไหม	เรยอน
ผิวสัมผัสอ่อนนุ่ม	2	3	2
ความเหนียว	2	2	1
การดูดความชื้น	3	2	3
คืนรอยยับ	-	-	-
ความต้านทานความร้อน	3	1	3
% การย้อมติดสีของผ้า	3	3	1
ราคา	3	1	2
ทนต่อการขัดถู	2	1	2
ทำความสะอาดง่าย	2	1	2
รวม	20	14	16

* วิเคราะห์โดยให้ค่าความสำคัญเท่ากัน *

ค่าความสำคัญ 3 หมายถึง ดีมาก
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง พอใช้
- หมายถึง มีน้อย , ไม่มีเลย

สรุป เลือกผ้าฝ้ายมาใช้ในการทำผลิตภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าฝ้ายที่เลือกมาใช้ในโครงการนี้ ได้แก่ ผ้ามัสลิน ผ้าฝ้ายพื้นเมือง และผ้า SUNFORIZE โดย พิจารณาจากคุณสมบัติต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 8 วิเคราะห์ชนิดของผ้าฝ้ายที่เลือกมาใช้ย้อม

เงื่อนไขการพิจารณา	มัสลิน	ฝ้ายพื้นเมือง	SUNFORIZE
ผิวสัมผัสอ่อนนุ่ม	2	1	3
ความเป็นมันเงา	2	1	3
% การย้อมติดสีของผ้า	3	1	3
ความหนา	1	3	2
ความเหนียว	1	3	3
ราคา	2	1	3
ทนต่อการขัดถู	1	1	3
รวม	12	11	19

* วิเคราะห์โดยให้ค่าความสำคัญเท่ากัน *

สรุป เลือกผ้า SUNFORIZE มาใช้ในการทำผลิตภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์และสรุปความสัมพันธ์ของพฤติกรรม และรูปแบบของชุดพนักงาน

ชุดพนักงานต้อนรับ

พนักงานต้อนรับในห้องอาหาร มีหน้าที่คอยต้อนรับแขก และพาแขกไปนั่งยังโต๊ะอาหาร พร้อมทั้งแนะนำรายการอาหาร นอกจากนี้พนักงานต้อนรับยังเป็นผู้ที่จะสร้างความประทับใจให้แก่แขกที่มารับประทานอาหารเป็นอันดับแรก และยังช่วยเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่สถานที่อีกด้วย

พนักงานต้อนรับควรเป็นผู้มีกิริยามารยาท อ่อนหวาน สุภาพเรียบร้อยมีความคล่องแคล่วในการทำงาน ดังนั้นการออกแบบชุดพนักงานต้อนรับ จึงควรเป็นชุดที่สามารถสื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของสถานที่ได้อย่างดีที่สุด และเป็นชุดที่ได้รับการออกแบบให้มีความสวยงามเป็นพิเศษ ดูสง่า ภูมิฐาน แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นทางการมากจนเกินไป นอกจากนี้ยังต้องเป็นชุดที่ใส่แล้วคล่องตัว ใส่สบาย เนื่องจากต้องใช้ชุดทำงานเป็นเวลาหลายชั่วโมง ควรมีกระเป๋าสำหรับพกปากกาและสมุดจดรายการอาหารติดตัวไปด้วย เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน

จากข้อมูล สามารถสรุปวิเคราะห์รูปแบบของชุดพนักงานต้อนรับที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งาน โดยคำนึงถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 วิเคราะห์รูปแบบของชุดพนักงานต้อนรับ

เงื่อนไขในการพิจารณา	ชุดไทย	ชุดไทยประยุกต์	ชุดสากล	ชุดพื้นเมือง	ชุดพื้นเมืองประยุกต์	ชุดชาวเขา
เหมาะสมกับบรรยากาศ	2	2	1	2	3	3
สวยงามสะดุดตา	3	2	1	2	3	2
แสดงถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมพื้นถิ่น	1	1	1	3	3	2
คล่องตัวในการทำงาน	1	2	3	2	3	1
รักษาทำความสะอาดง่าย	1	2	3	2	2	2
รวม	8	9	9	11	14	10

* วิเคราะห์โดยให้ค่าความสำคัญเท่ากัน *

สรุป เลือกชุดพื้นเมืองประยุกต์

เหตุผล สามารถแสดงเอกลักษณ์วัฒนธรรมพื้นถิ่นได้อย่างชัดเจน เหมาะสมกับสถานที่และเข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดพนักงานเสิร์ฟ

พนักงานเสิร์ฟทั้งชายและหญิง มีหน้าที่ในการบริการเสิร์ฟอาหาร และคอยยืนบริการอำนวยความสะดวก ระหว่างการรับประทานอาหารให้แก่แขก

คุณสมบัติของพนักงานเสิร์ฟ ควรเป็นผู้ที่มีกิริยามารยาท สุภาพ อ่อนน้อม มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นกันเอง คล่องแคล่ว และบริการแขกด้วยความจริงใจ เพื่อสร้างความประทับใจให้แก่แขกผู้มาใช้บริการในขณะนั้นและในโอกาสต่อ ๆ ไป ดังนั้นชุดพนักงานเสิร์ฟ ที่จะทำการออกแบบ จะต้องเป็นชุดที่ดูแล้วน่ามอง สวย สะอาดตา เข้ากับบรรยากาศห้องอาหาร ดูมีเอกลักษณ์ ดังนั้นชุดที่ทำการออกแบบ ควรเป็นชุดที่ใส่แล้วสามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว สวมสบาย เคลื่อนไหวได้โดยสะดวก ไม่ดูรุ่มร่ามจนเกินไป และควรมีกระเป๋าสำหรับพกปากกา และสมุดจดรายการอาหารติดตัวไว้ตลอดเวลาด้วย

จากข้อมูลสามารถสรุปการวิเคราะห์ชุดพนักงานเสิร์ฟ เป็นตารางโดยคำจึงถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 10 วิเคราะห์รูปแบบของชุดพนักงานเสิร์ฟ

เงื่อนไขในการพิจารณา	ชุดไทย	ชุดไทยประยุกต์	ชุดสากล	ชุดพื้นเมือง	ชุดพื้นเมืองประยุกต์	ชุดชาวเขา
เหมาะสมกับบรรยากาศ	2	2	1	2	3	3
แสดงถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมพื้นถิ่น	1	1	1	3	3	2
สวยงามสะดุดตา	3	2	1	2	3	2
คล่องตัวในการทำงาน	1	2	3	2	3	1
รักษาทำความสะอาดได้ง่าย	1	2	3	2	2	2
รวม	8	9	9	11	14	10

* วิเคราะห์โดยให้ค่าความสำคัญเท่ากัน *

สรุป เลือกชุดพื้นเมืองประยุกต์

เหตุผล สามารถแสดงเอกลักษณ์วัฒนธรรมพื้นถิ่นได้อย่างชัดเจน เหมาะสมกับสถานที่และเข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าปูโต๊ะ

เลือกการปูโต๊ะ แบบปูทับกัน 2 ผืน โดยที่ผืนบนและผืนล่างปูขนานขอบโต๊ะ

- ผ้าผืนบน ควรมีคุณสมบัติในการซึมซับได้ดี มีความคงทน ทำความสะอาดง่าย ผ้าที่เหมาะสมได้แก่ ผ้าฝ้าย สีที่ใช้ควรเป็นสีอ่อน ช่วยให้ดูสะอาดตา และเจริญอาหาร
- ผ้าผืนล่าง ควรมีการออกแบบลวดลายในส่วนของเชิงผ้า สีที่ใช้ควรเป็นสีที่เข้มตัดกับผ้าผืนบน และเป็นผ้าที่เหมาะกับการมัดย้อม และบาติก ผ้าที่เหมาะสมได้แก่ผ้าฝ้าย

ขนาดของผ้าปูโต๊ะที่ใช้ในห้องอาหารนี้ จะมีทั้งแบบ 2 ที่นั่ง , 4 ที่นั่ง และ 6 ที่นั่ง โดยที่โต๊ะ 4 ที่นั่ง และโต๊ะ 6 ที่นั่ง จะใช้การต่อโต๊ะ 2 ที่นั่งเข้าด้วยกัน

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาวิเคราะห์รูปแบบของผ้าปูโต๊ะได้ดังนี้

ตารางที่ 11 วิเคราะห์รูปแบบผ้าปูโต๊ะที่เหมาะสมกับห้องอาหารแมริมค็อฟฟี่ช็อป

เงื่อนไขการพิจารณา	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม	2	2	2	2	3	1	1	1	1	1	2	1
ความสวยงาม	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2
การต่อโต๊ะ	3	3	3	1	3	1	2	1	2	2	2	2
รวม	7	7	7	5	8	3	5	4	4	5	6	5

* วิเคราะห์โดยให้ค่าความสำคัญเท่ากัน *

สรุป เลือกผ้าปูโต๊ะแบบที่ 5 คือ แบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ปูขนานขอบโต๊ะทั้งผืนบนและผืนล่าง ส่วนผ้าผืนล่างจะใช้วิธีการตัดมุมและเย็บต่อชายเข้าที่ขอบทั้ง 4 ด้าน ช่วยให้สะดวกแก่การมัดย้อม และยังไม่เป็นการเสียเนื้อผ้าในกรณีที่ย้อมผิดพลาดสามารถแก้ไขได้โดยง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าปูโต๊ะแบบต่าง ๆ

1

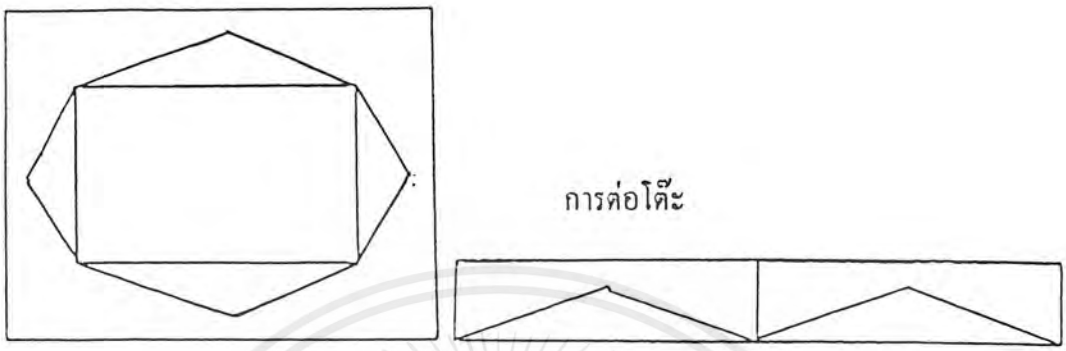

TOP VIEW SIDE VIEW

2

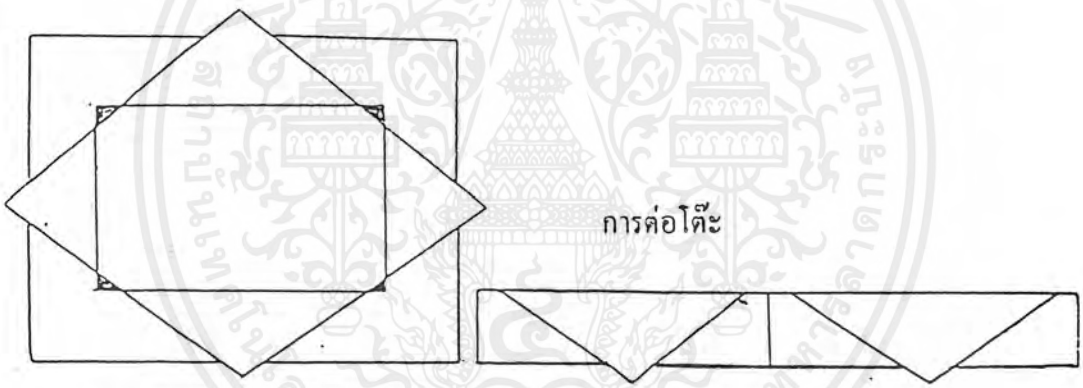

TOP VIEW SIDE VIEW

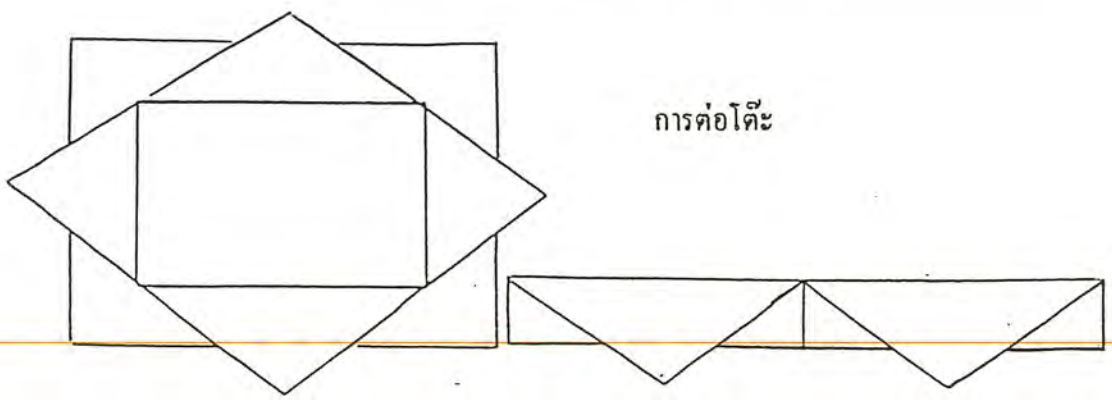

TOP VIEW SIDE VIEW

ภาพที่ 130 แสดงลักษณะการปูโต๊ะวิธีต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4

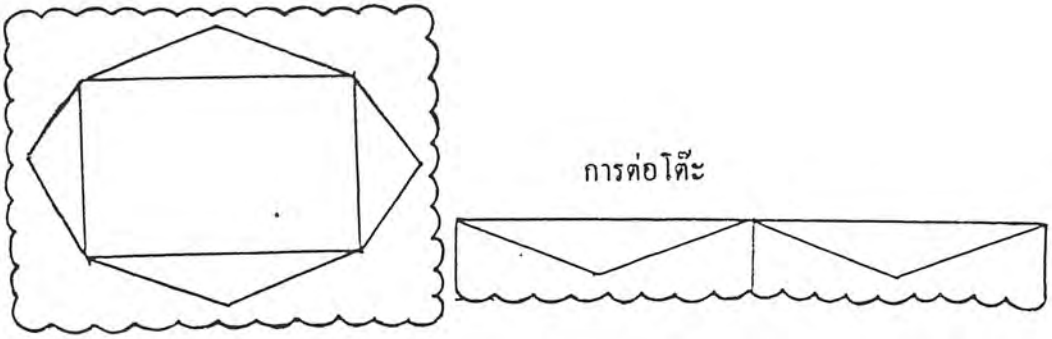

TOP VIEW SIDE VIEW

5

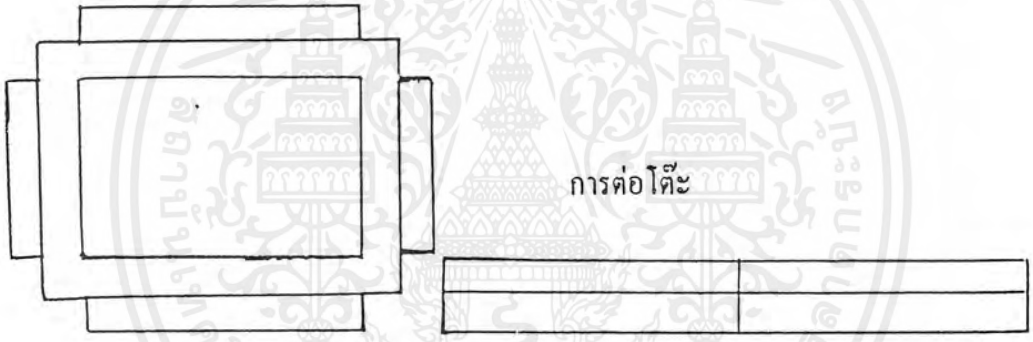

TOP VIEW SIDE VIEW

6

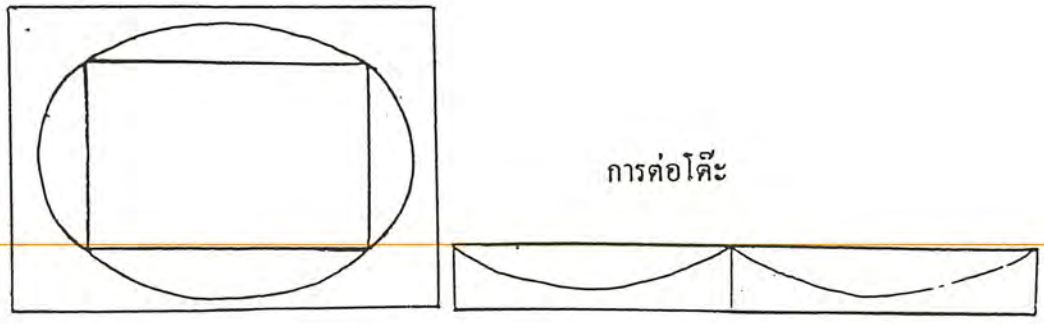

TOP VIEW SIDE VIEW

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7

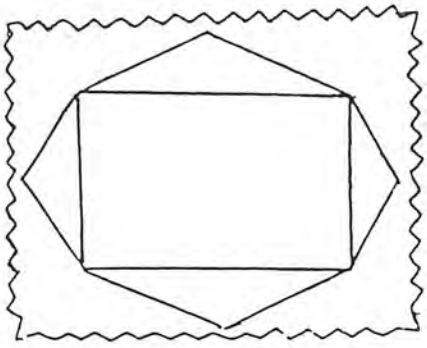

การต่อโต๊ะ

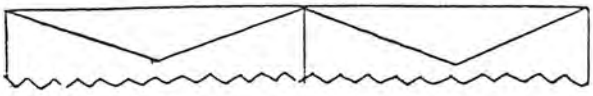

TOP VIEW

SIDE VIEW

8

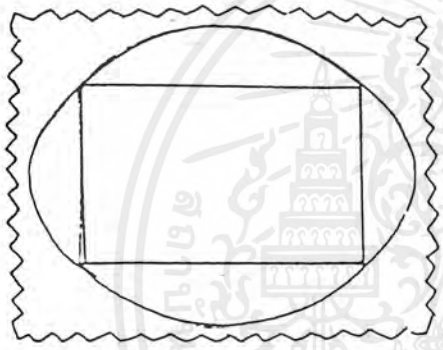

การต่อโต๊ะ

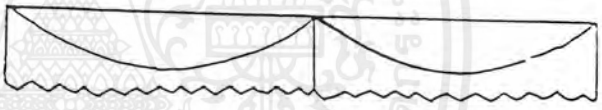

TOP VIEW

SIDE VIEW

9

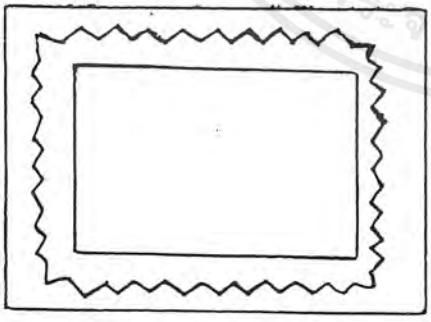

การต่อโต๊ะ

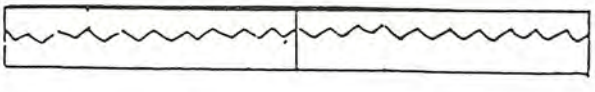

TOP VIEW

SIDE VIEW

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10

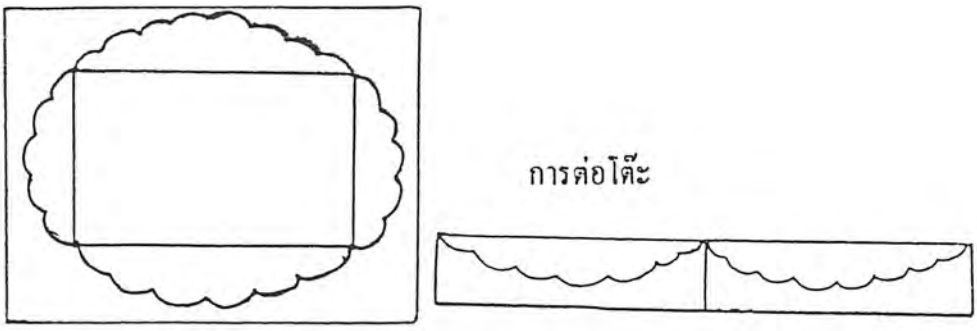

TOP VIEW SIDE VIEW

11

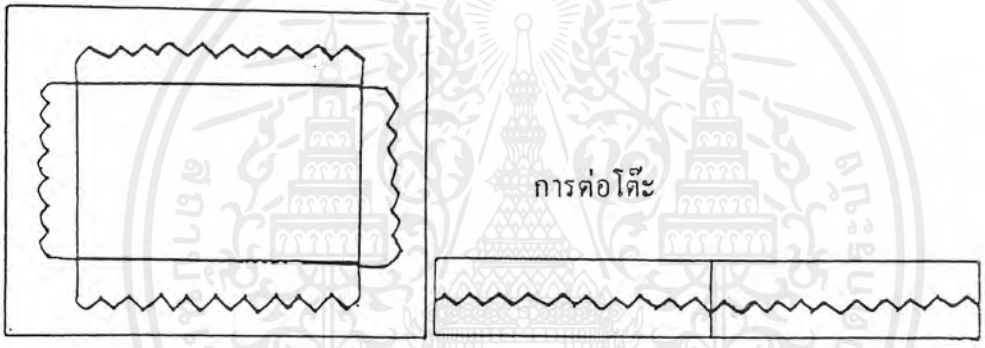

TOP VIEW SIDE VIEW

12

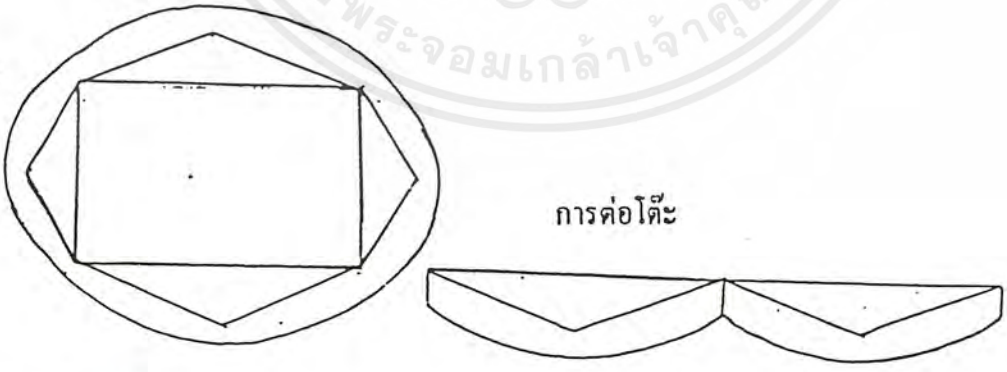

TOP VIEW SIDE VIEW

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้ารองจาน

ใช้สำหรับกันการเปรอะเปื้อน โดยปูทับลงบนผ้าปูโต๊ะอีกทีหนึ่ง ผ้าที่ใช้ควรเป็นผ้าที่สามารถดูดซับน้ำได้ดี มีความคงทนต่อการซักรีด ทำความสะอาด

ลักษณะการวางลาย ควรวางลายบริเวณริมผ้า มากกว่าจะวางลายเต็มผืน เพราะลวดลายจะถูกโชว์ให้เห็นเพียงส่วนที่พ้นภาชนะออกมาเท่านั้น

จากข้อมูลดังกล่าว สามารถนำมาวิเคราะห์รูปแบบของผ้ารองจานที่เหมาะสมกับห้องอาหารแม่ริมก็อฟฟี่ช็อปได้ดังนี้

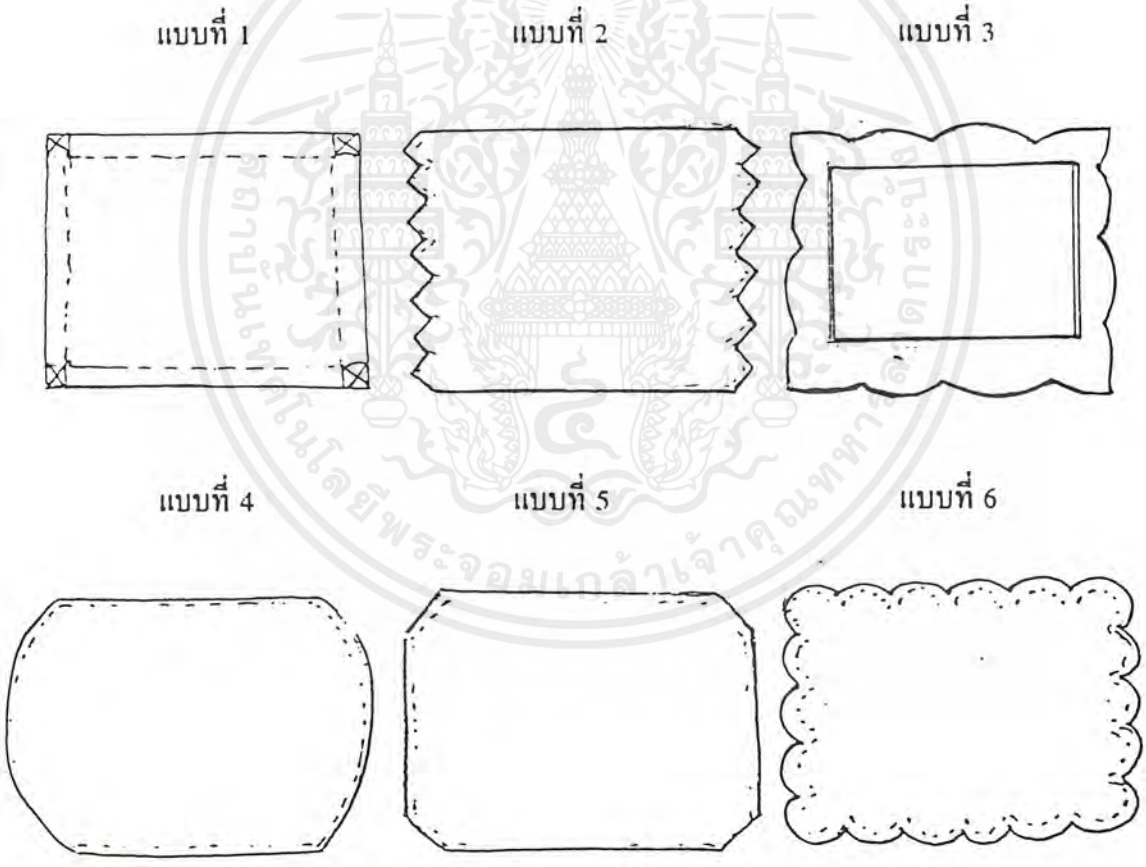

ภาพที่ 131 แสดงรูปแบบผ้ารองจานแบบต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์รูปแบบของผ้ารองจานที่เหมาะสมกับห้องอาหารแมริม ค็อฟฟี่ช็อป

ตารางที่ 12 วิเคราะห์รูปแบบของผ้ารองจานที่เหมาะสมกับห้องอาหาร

เงื่อนไขในการพิจารณา	1	2	3	4	5	6
ความสอดคล้องกับรูปแบบผ้าปูโต๊ะ	3	1	1	1	1	1
พื้นที่ใช้สอย	3	2	3	2	2	3
ความสวยงาม	2	1	3	2	2	2
ความไม่ยุ่งยากในการผลิต	3	1	1	2	2	1
รวม	11	5	8	9	7	7

* วิเคราะห์โดยให้ค่าความสำคัญเท่ากัน *

สรุป เลือกผ้ารองจานแบบที่ 1 ซึ่งมีความเหมาะสมในทุก ๆ ด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบที่ 1

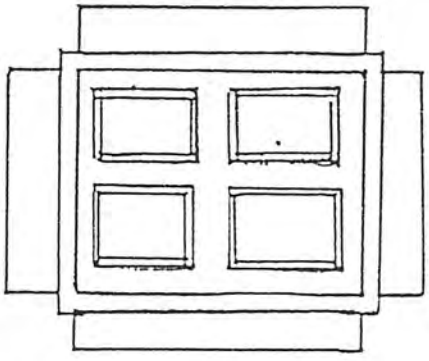

แบบที่ 2

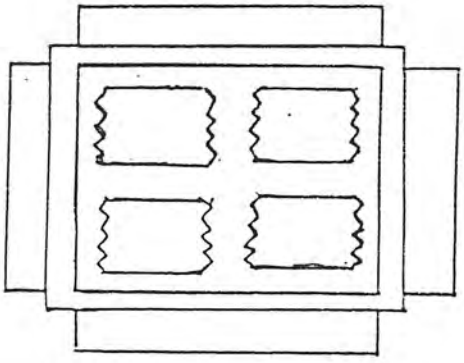

แบบที่ 3

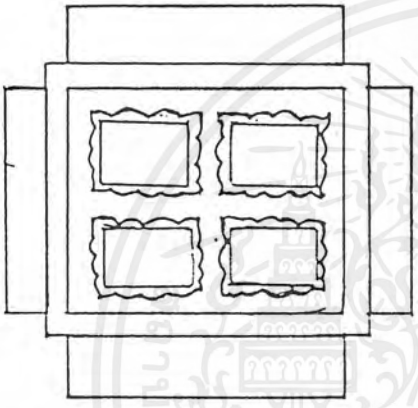

แบบที่ 4

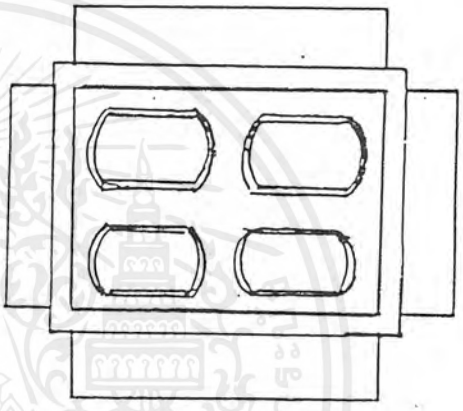

แบบที่ 5

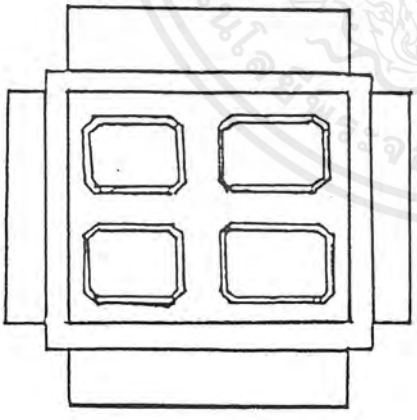

แบบที่ 6

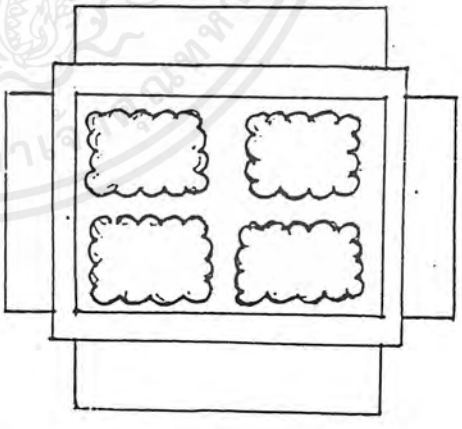

ภาพที่ 132 แสดงรูปแบบผ้ารองจานที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้ารองแก้ว

ใช้สำหรับรองแก้ว ขณะทำการเสริฟเครื่องดื่ม ควรใช้ผ้าที่มีคุณสมบัติในการซึมซับน้ำได้ดี ทำความสะอาดง่าย ลวดลายที่ใช้ควรเป็นลวดลายที่สอดคล้องกับผ้าปูโต๊ะ และควรมีขนาดใหญ่กว่าฐานแก้ว

จากข้อมูล สามารถวิเคราะห์รูปแบบของผ้ารองแก้วที่เหมาะสมกับห้องอาหารแม่ริม คือฟพี่ช็อปได้ดังนี้

ผ้ารองแก้วแบบต่าง ๆ

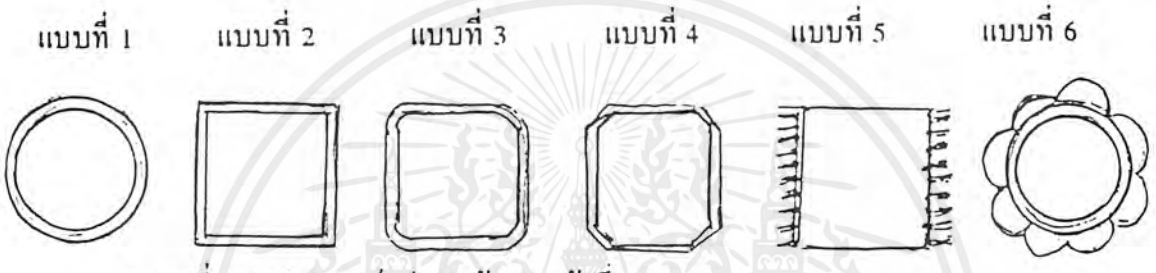

ตารางที่ 18 วิเคราะห์รูปแบบผ้ารองแก้วที่เหมาะสม

เงื่อนไขการพิจารณา	1	2	3	4	5	6
ความสอดคล้องกับรูปแบบผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน	3	3	2	2	2	2
ความสวยงาม	3	2	2	1	1	3
พื้นที่ใช้สอย	3	3	3	2	3	3
ความไม่ยุ่งยากในการผลิต	2	3	2	2	1	1
รวม	11	11	9	7	7	9

* วิเคราะห์โดยให้ค่าความสำคัญเท่ากัน *

สรุป แบบที่ 1 และ 2 ได้คะแนนเท่ากัน แต่เลือกแบบที่ 2 ที่เป็นแบบวงกลม เพื่อไม่ให้ดูเป็นเพลนเดียวกันเกินไปเหมือนแบบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสี่เหลี่ยม โดยเลือกให้แตกต่างกัน แต่ยังใช้ลวดลายที่เป็น Corporate กันอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบที่ 1

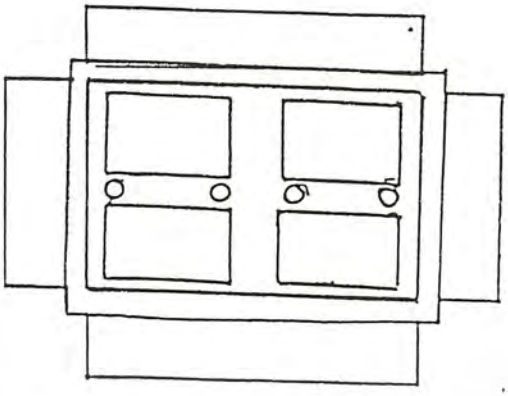

แบบที่ 2

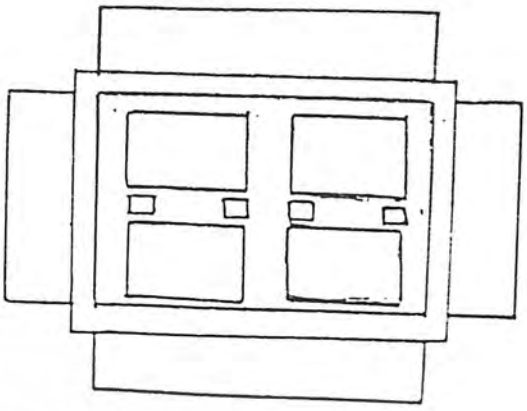

แบบที่ 3

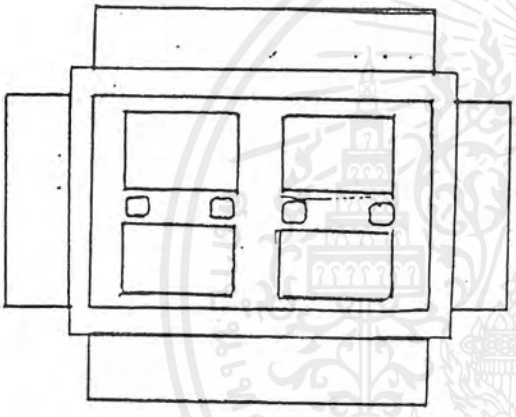

แบบที่ 4

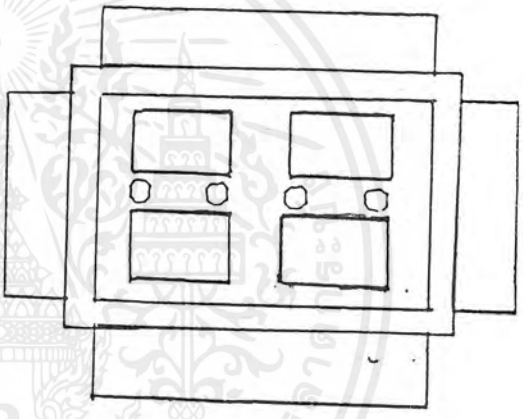

แบบที่ 5

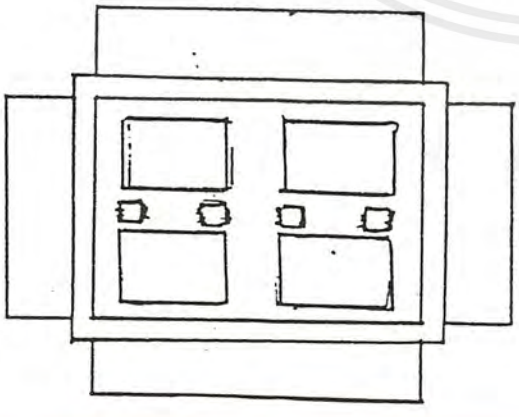

แบบที่ 6

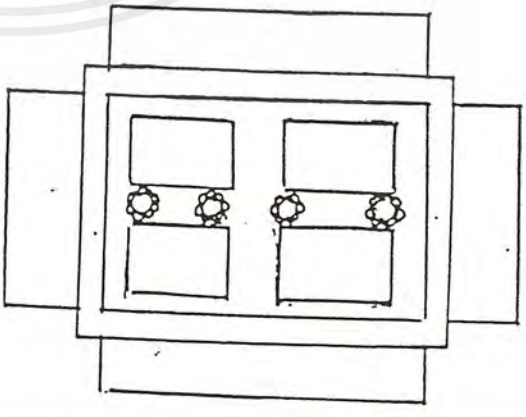

ภาพที่ 133 แสดงการวิเคราะห์รูปแบบผ้ารองแก้วที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าเช็ดปาก

ผ้าเช็ดปาก ใช้เป็นผ้ากันเปื้อนสำหรับแขกที่มารับประทานอาหารใช้เช็ดปาก หรือ เช็ดมือ ควรเป็นผ้าที่มีความอ่อนนุ่ม และมีเนื้อหนาพอสมควร เพื่อให้สะดวกในการพับเป็นรูปร่างต่าง ๆ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การจัดโต๊ะอาหารดูสวยงาม นอกจากนี้ควรมีคุณสมบัติในการซึมซับน้ำที่ดี ทนการขัดถู ทำความสะอาด ซักรีดได้โดยง่าย สีที่ใช้ควรเป็นสีที่เข้ากับผ้าปูโต๊ะ การใช้ผ้าสีอ่อน ทำให้โต๊ะดูกว้างขึ้น สบายตา ส่วนการใช้ผ้าสีเข้ม จะทำให้โต๊ะดูแคบลง และดูอึดอัด ในส่วนของลวดลาย ถ้าผ้าปูโต๊ะมีลวดลายอยู่แล้ว ก็ไม่ควรมีลวดลายบนผ้าเช็ดปากอีก เพราะจะทำให้ดูลายตามากจนเกินไป แต่ถ้าผ้าปูโต๊ะเป็นผ้าพื้นสีเรียบ ก็ควรเพิ่มลวดลายที่ผ้ารองจาน หรือ ผ้าเช็ดปาก เพื่อจะทำให้การจัดโต๊ะนั้นไม่เรียบจนเกินไป

การพับผ้าเช็ดปากเป็นรูปต่างๆ ควรใช้รูปแบบเดิมที่ใช้อยู่ประจำในห้องอาหารนั้น ไม่ควรเปลี่ยนให้มากรูปแบบโดยไม่จำเป็น เพื่อสะดวกแก่การเตรียมงานของพนักงานก่อนเปิดบริการ รูปแบบควรเป็นแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส เพื่อสะดวกแก่การพับ และเป็นรูปแบบมาตรฐานที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีขนาด 56 x 56 ซม.

สรุป เลือกผ้าชนิดเดียวกับผ้าปูโต๊ะ คือ ผ้าฝ้าย มาทำเป็นผ้าที่มีเนื้อหนากว่า เพื่อให้คงรูปหลังจากลงแป้ง และพับเรียบร้อยแล้ว

ควรใช้ผ้าสีอ่อน เช่นเดียวกับผ้าปูโต๊ะผืนบน เพื่อให้สอดคล้องกัน ควรเป็นผ้าพื้นสีเรียบไม่มีลวดลาย

วิธีการพับจะใช้วิธีการพับแบบเดิม คือแบบ CROWN ซึ่งมีขนาดของผ้าเช็ดปาก 56 x 56 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เบาะรองนั่งและพนักพิง

เป็นส่วนที่ใช้สำหรับ รองรับการนั่งของแขกผู้มาใช้บริการ ควรใช้ผ้าที่เนื้อหนาพอสมควร และมีความอ่อนนุ่ม ทั้งส่วนเบาะรองนั่ง และพนักพิง นั่งแล้วไม่เลื่อนหลุดไปมา ทนการเสียดสีได้ดี

.สีที่ใช้ควรเป็นสีเข้ม ช่วยในการปกปิดรอยเปื้อน เพราะระยะเวลาในการทำความสะอาดไม่บ่อยนัก ประมาณ 15 วัน/ครั้ง หรือซักเฉพาะวันที่เกิดรอยเปื้อนมาก

การยึดเบาะกับเก้าอี้

ควรเน้นความสะดวก และรวดเร็ว และไม่ลื่นหลุดง่าย ถ้าไม่มีการยึดเบาะกับส่วนที่รองนั่ง ควรใช้วัสดุที่มีน้ำหนักมาก เพื่อเป็นการถ่วงไม่ให้เบาะลื่นไหลไปมา ทำให้นั่งไม่สบาย

สรุป เบาะรองนั่ง และพนักพิง ของห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อปควรมีลักษณะดังนี้

- ใช้ผ้าที่มีความแข็งแรง คงทน เหมาะกับงานมัดย้อม ได้แก่ ฝ้าย
- ใช้สีค่อนข้างเข้ม ควรเป็นสีเดียวกับผ้าปูโต๊ะ เพื่อให้ดูสอดคล้องกัน และช่วยในการปกปิดรอยเปื้อน
- การยึดเบาะติดเก้าอี้ จะใช้รูปแบบเดิม คือ ส่วนของพนักพิงใช้หูคล้องกับพนักเก้าอี้ และใช้ซิปรูดปิดปลอกเบาะ เบาะรองนั่ง ใช้แบบแผ่นไม้กระดาน เพื่อถ่วงน้ำหนัก และมีฟองน้ำหุ้มบุด้านบน มีซิปรูดปลอกเบาะเช่นกัน
- มีขนาดตามเบาะของเดิมที่ใช้อยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมุดเก็บบิล

ควรเลือกผ้าที่มีความสวยงาม มีการเคลือบมันเพื่อกันน้ำ ลวดลายที่ใช้ ควรเป็นแบบเรียบ ไม่มีลวดลายมากจนเกินไป และสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ใช้ในห้องอาหาร

สรุป ใช้ผ้าฝ้ายเนื้อบาง ผิวมัน สามารถทำลวดลายมัดย้อมและบาติกได้ และใช้ขนาดเท่ากับของเดิม เพราะเป็นขนาดมาตรฐานของสมุดเก็บบิล ที่ใช้ในโรงแรม

ร่มกันแดด

ใช้สำหรับโต๊ะอาหารบริเวณระเบียงด้านนอก ร่มกันแดดแบบเดิมที่ใช้อยู่ เป็นแบบร่มพลาสติก โครงร่มทำด้วยสแตนเลสเพื่อให้เหมาะสมกับโครงการ จึงได้ทำการออกแบบโดยใช้รูปแบบของร่มที่มีอยู่ในท้องถิ่นช่วยเสริมสร้างบรรยากาศของห้องอาหารให้ดูเป็นแบบพื้นเมืองมากยิ่งขึ้น ผ้าที่ใช้เป็นส่วนปิดร่ม ควรเป็นผ้าเนื้อหนา ทนทานต่อการฉีกขาด สีที่ใช้ควรเป็นสีเดียวกับชุดผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหาร ทำให้ดูมีเอกลักษณ์ไปในแนวทางเดียวกัน ลวดลายไม่ควรมากจนเกินไป เพราะมีขนาดใหญ่ทำให้ยากแก่การผลิต

สรุป - ใช้ผ้าฝ้ายเนื้อหนา เป็นแบบร่มพื้นเมืองที่ใช้กันในท้องถิ่น
- ใช้สีเดียวกับชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร
- ตำแหน่งของลวดลายควรอยู่บริเวณเชิงร่ม เพื่อให้สะดวกแก่การผลิตเนื่องจากมีพื้นที่ขนาดใหญ่ การผลิตจะยุ่งยากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์และสรุปขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์

1. วิเคราะห์ขนาดโต๊ะ และเก้าอี้ที่ใช้ในห้องอาหาร

ขนาดของโต๊ะที่ใช้ในการออกแบบถือ

1.1 โต๊ะขนาด 2 ที่นั่ง พื้นที่หน้าโต๊ะ 60 x 75 ซม. สูง 75 ซม.

1.2 โต๊ะขนาด 4 ที่นั่ง พื้นที่หน้าโต๊ะ 120 x 75 ซม. สูง 75 ซม.

เก้าอี้รับประทานอาหาร

ความสูงจากพื้นถึงที่นั่ง 45.5 ซม.

ระยะความสูงจากขอบโต๊ะถึงที่นั่ง 75 - 45.5 = 29.5 ซม.

การปูขนานขอบโต๊ะ ผ้าผืนบน ควรมีระยะความยาวที่เหมาะสมประมาณ 10 ซม.

ผ้าผืนล่าง ควรมีระยะความยาวที่เหมาะสมประมาณ 33 ซม.

2. ลักษณะการปูผ้าปูโต๊ะ

ใช้ผ้า 2 ผืน

ผ้าผืนบน ปูในแนวขนานขอบโต๊ะ

ผ้าผืนล่าง ปูในแนวขนานขอบโต๊ะเช่นกัน

ขนาดของผ้าปูโต๊ะจากพื้นที่หน้าโต๊ะบวกกับระยะชายผ้าที่ทิ้งลงมาจากขอบโต๊ะ จะได้ขนาดผ้าปูโต๊ะดังนี้

สำหรับโต๊ะ 2 ที่นั่ง ผ้าผืนบนมีขนาด 80 x 95 ซม.

ผ้าผืนล่างมีขนาด 126 x 141 ซม.

สำหรับโต๊ะ 4 ที่นั่ง ผ้าผืนบนมีขนาด 95 x 140 ซม.

ผ้าผืนล่างมีขนาด 141 x 186 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

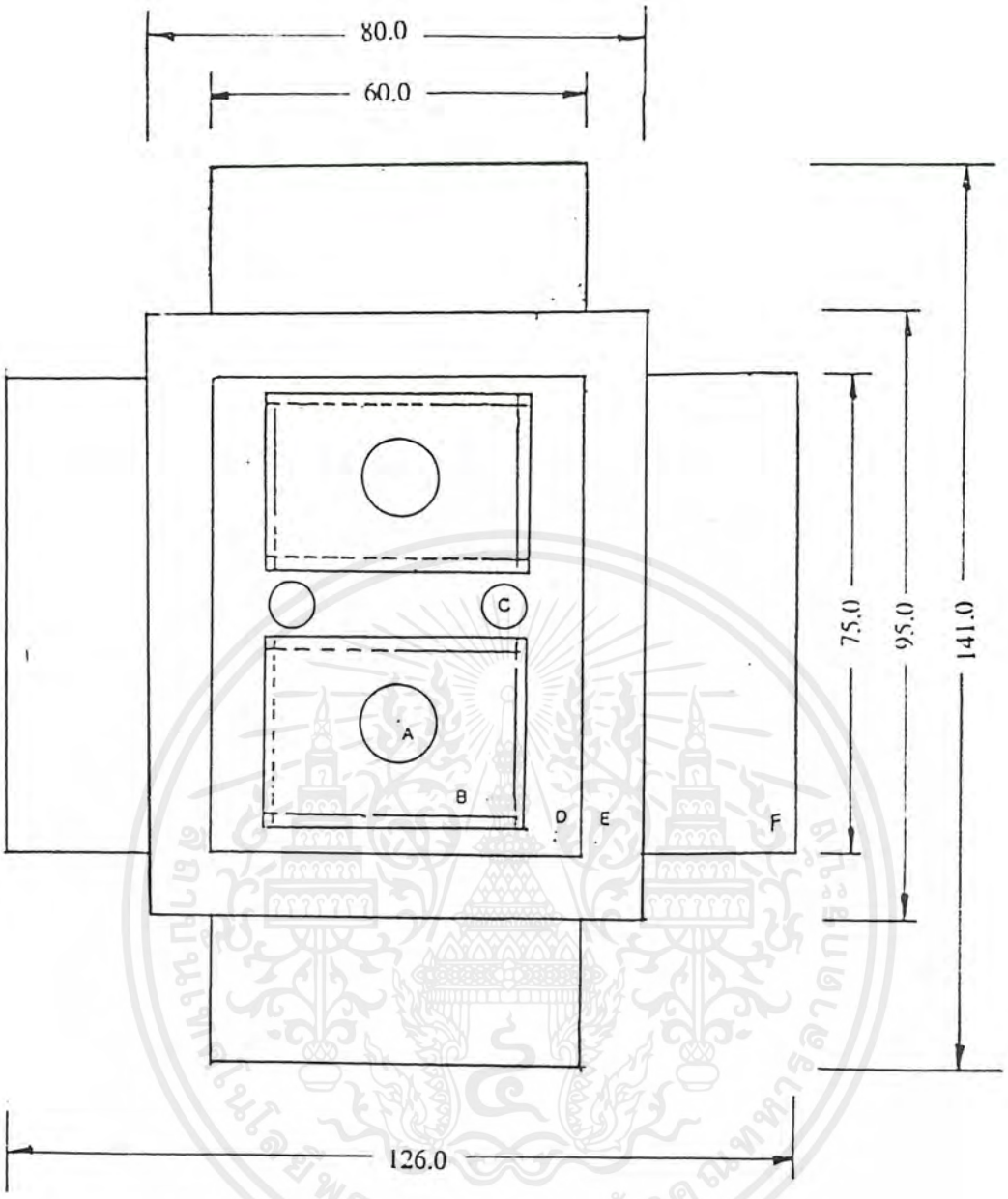

ภาพที่ 134 แสดงขนาดสัดส่วนของโต๊ะขนาด 2 ที่นั่ง

A = ผ้าเช็ดปาก

B = ผ้ารองจาน

C = ผ้ารองแก้ว

D = แผ่นหน้าโต๊ะ

E = ผ้าปูโต๊ะผืนบน

F = ผ้าปูโต๊ะผืนล่าง

UNIT = CM

SCALE 1: 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

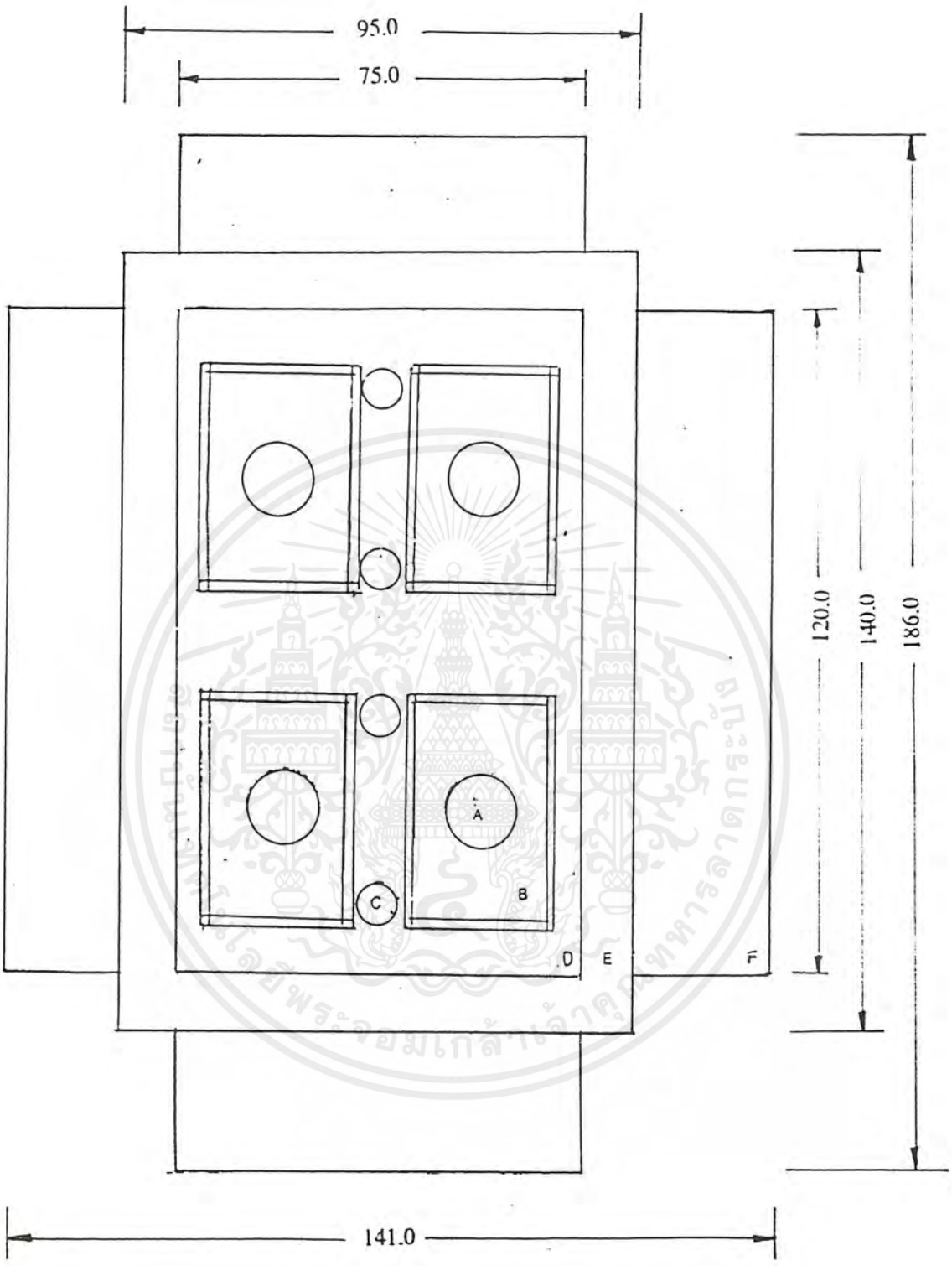

ภาพที่ 135 แสดงขนาดสัดส่วนของโต๊ะ 4 ที่นั่ง

A = ผ้าเช็ดปาก
B = ผ้ารองจาน
C = ผ้ารองแก้ว
D = แผ่นหน้าโต๊ะ
E = ผ้าปูโต๊ะผืนบน
F = ผ้าปูโต๊ะผืนล่าง

UNIT : CM
SCALE 1 : 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ขนาดของผ้ารองจาน

ขนาด 30 x 42 ซม.

4. ขนาดของผ้าเช็ดปาก

ขนาด 56 x 56 ซม.

5. ขนาดของผ้ารองแก้ว

ขนาดของฐานแก้ว เส้นผ่าศูนย์กลาง 5.5 ซม.

ขนาดของผ้ารองแก้ว เส้นผ่าศูนย์กลาง 9 ซม.

6. ขนาดของสมุดเก็บบิล

ขนาด 30 x 30 ซม.

7. ขนาดของเบาะรองนั่ง และพนักพิง

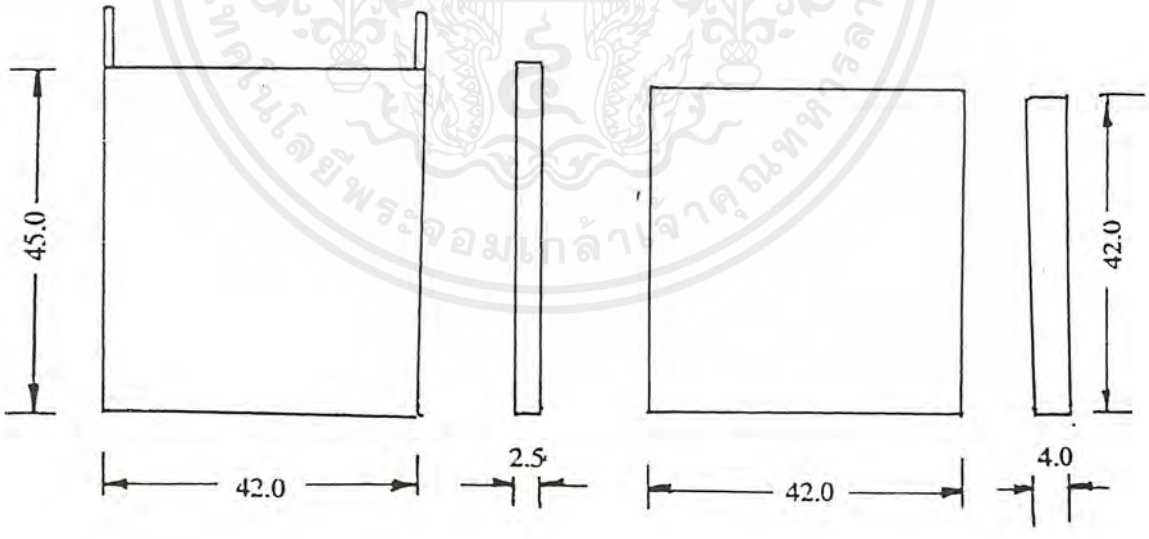

ภาพที่ 136 แสดงขนาดสัดส่วนของพนักพิง และเบาะรองนั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ร่มกันแดด

ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 180 ซม.

สูง 212 ซม.

9. ชุดพนักงานต้อนรับ

เนื่องจากจำนวนพนักงานต้อนรับในห้องอาหารแม่ริมคือฟฟี่ช็อป มีเพียงคนเดียว ดังนั้นจึงใช้วิธีวัดตัวเฉพาะคน เพราะมีความเหมาะสมที่สุด ไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นขนาดมาตรฐาน

10. ชุดพนักงานเสิร์ฟชายและหญิง

จากขนาดสัดส่วนมาตรฐานคนไทย ชาย - หญิง จะอยู่ในระหว่างช่วงความสูงประมาณ 150-175 ซม. ดังนั้น เพื่อความสะดวกในการกำหนดขนาดเสื้อควรกำหนดเป็นขนาด มาตรฐาน คือ S , M , L , XL เพื่อให้สัมพันธ์กับขนาดสัดส่วน และความสูงของผู้สวมใส่

วิเคราะห์และสรุปลวดลาย ของกรรมวิธีการมัดย้อม และบาติก ที่เหมาะสมกับห้องอาหารนี

แนวทางการออกแบบลวดลาย แบ่งออกเป็น

1. ลวดลายจากสัญลักษณ์ของโรงแรม ซึ่งเป็นรูปดอกกล้วยไม้
2. ลวดลายบนเครื่องประดับเงินของชาวเขา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่
   2.1 ลวดลายจากธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ใบไม้
   2.2 ลวดลายจากสัตว์ เช่น ปู ปลา นก
   2.3 ลวดลายจากรูปเรขาคณิต เช่น ลายสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม ดอกจิก และลายขดลวด

ตารางที่ 14 วิเคราะห์ลวดลายที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์

เงื่อนไขในการพิจารณา	รูปดอกกล้วยไม้	ลายจากธรรมชาติ	ลายจากสัตว์	ลายเรขาคณิต
ความเหมาะสมกับสถานที่	3	3	2	3
ความสอดคล้องกับการตกแต่งภายใน	1	3	1	2
มีแนวทางในการออกแบบดี	2	3	3	3
มีความสวยงาม น่าสนใน	2	3	2	2
รวม	8	12	8	10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป เลือกลวดลายจากเครื่องประดับเงินของชาวเขาได้แก่ ลวดลายจากธรรมชาติ เช่น ลายเรขาคณิต มาประกอบกันในการออกแบบ

ตารางที่ 15 วิเคราะห์และสรุปเทคนิคที่เหมาะสมในการมัดย้อม และบาติก

เทคนิคในการมัดย้อม	เงื่อนไขในการพิจารณา			รวม
	ลวดลายละเอียดสวยงาม	การทำ PATTERN	ความเหมาะสมกับระยะเวลาการผลิต	
เทคนิคการมัดด้วยเส้นด้าย	2	2	3	8
เทคนิคการเย็บต่อเนื่อง	3	3	3	9
เทคนิคการบิดผ้าแล้วมัด	1	1	1	3
เทคนิคการหนีบผ้า	1	2	1	4
เทคนิคการผูกเป็นปม	1	1	1	3
เทคนิคการทำเป็นพลีท	2	1	1	4
เทคนิคการอัดผ้า	2	3	1	6

* วิเคราะห์โดยให้ค่าความสำคัญเท่ากัน *

สรุป เลือกเทคนิคการเย็บต่อเนื่อง และเทคนิคการมัดด้วยเส้นด้ายมาประกอบกัน

เหตุผล 1. สามารถกำหนดลวดลายที่จะมัดได้อย่างถูกต้อง

2. สามารถทำเป็น แพทเทิร์นได้ขณะที่วิธีอื่นมีข้อจำกัด คือทิศทางของลายไม่แน่นอน

3. ส่วนเทคนิคการพับแล้วมัดย้อม มีข้อจำกัดกับขนาดของผ้าอาจใช้ได้ดีกับผ้าผืนเล็กแต่ไม่สามารถใช้ได้กับผ้าผืนใหญ่ นอกจากนี้ยังไม่สามารถทำแพทเทิร์นได้เมื่อใช้กับผ้าที่ออกแบบ เหมือนกันจำนวนมากจะไม่เหมาะสม

4. เทคนิคการมัดด้วยเส้นด้ายมีความสะดวก และรวดเร็วเหมาะสมกับการผลิตในจำนวนมาก ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนเทคนิคการทำบาติก จะใช้เฉพาะการกันเทียนในส่วนที่เป็นสีขาวและเป็นลวดลายที่ซ้ำ ๆ กัน เช่น ลายจุด ช่วยประหยัดเวลาในการผลิตในกรณีที่เป็นลวดลายซ้ำ ๆ กันเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ลวดลายที่ปรากฏ ยังมีความสวยงามกลมกลืนไปกับงานมัดย้อมด้วย

2.10.2 วิเคราะห์สีย้อมที่เหมาะกับการมัดย้อม และบาติก

สีย้อมที่เหมาะกับงานมัดย้อมและบาติก

1. สีวัต (Vat Dyes)
2. สีรีแอกทีฟ (Reactive Dyes)
3. สีซัลเฟอร์ (Sulfer Dyes)

การเลือกใช้สีสำหรับทำผ้ามัดย้อม ควรคำนึงถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 16 วิเคราะห์สีย้อมที่เหมาะกับงานมัดย้อม

เงื่อนไขการพิจารณา	Vat Dyes	Reactive Dyes	Sulfer dyes
ทนต่อการซักน้ำ	3	2	2
ได้สีเข้มและสด	3	2	2
เปอร์เซ็นต์การย้อมติดผ้า	3	2	2
ทนต่อแสงแดด	3	2	2
ทนต่อการขัดถู	3	2	1
กรรมวิธีการย้อมไม่ยุ่งยาก	2	3	1
รวม	17	13	10

วิเคราะห์โดยให้ค่าความสำคัญเท่ากัน

สรุป เลือกใช้สี Vat Dyes

เพราะเป็นสีที่ติดทนดีที่สุด โดยทั่วไปทนต่อแสง การซัก และสารฟอกขาว สีสันสดใส ใช้ย้อมผ้าที่มีคุณภาพดี นอกจากนี้ยังสามารถย้อมได้ทั้งร้อนและเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.10.8 วิเคราะห์และสรุปสีของผ้ามัดย้อมที่เหมาะสมกับห้องอาหารนี้

แนวทางการเลือกใช้สีของผลิตภัณฑ์ สำหรับใช้ตกแต่งห้องอาหารแม่ริม ค็อฟฟี่ช็อป โรงแรม เชียงใหม่ออคิด มีแนวทางดังต่อไปนี้

1. สีใช้ต้องดูมีคุณค่า ดูแล้วรู้สึกสะอาด สบายตา
2. เป็นสีให้ความรู้สึกสบาย เยือกเย็น และดูสวยงาม
3. สีที่ใช้สามารถเข้ากับบรรยากาศห้องอาหารโดยรวม ได้แก่

สีโทนน้ำตาลเข้ม - สีของไม้สักที่ใช้ในการตกแต่งสถานที่

สีโทนน้ำตาลอ่อน - สีของเฟอร์นิเจอร์ที่ใช้ ได้แก่เครื่องเรือนหวาย ผนัง และ พื้น

สีขาว - สีของผนังห้อง และ เพดาน

สีม่วง - สีที่เป็นสัญลักษณ์ของโรงแรม

จากแนวทางการเลือกใช้สีสามารถสรุปสีของผลิตภัณฑ์ที่นำมาตกแต่งห้องอาหารแม่ริม ค็อฟฟี่ช็อปได้ดังนี้

- ใช้โทนสีอบอุ่น คือ โทนสีม่วง ซึ่งมีความสำคัญคือ

1. ใช้เป็นสีสัญลักษณ์ของโรงแรม
2. เป็นสีที่เป็นเอกลักษณ์ของอาณาจักรล้านนา

และยังเป็นสีที่มีอิทธิพล ต่อความรู้สึกมนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ คือ ให้ความรู้สึกไปในทางมั่งมี ร่ำรวย มีอำนาจ เป็นสีที่มีความอบอุ่นกว่าสีอื่น ให้ความรู้สึกเป็นพิธีการ สง่า มีคุณค่าน่าเกรงขาม คนที่ชอบสีนี้จะเป็นผู้ที่เข้มแข็ง ขยัน ตัดสินใจเร็ว ชอบหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ชอบการดิ้นเต้นผจญภัย เชื่อมั่นในตนเอง ช่างสังเกตมีความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังมีการใช้สีอื่น เช่น สีชมพู มาช่วยเสริม เพื่อเป็นตัวเบรคความรุนแรงของสีลง มีผลทำให้งานดู มีความโดดเด่น มีชีวิตชีวา และดูมีคุณค่ามากขึ้น

อิทธิพลของสีชมพูที่มีผลต่อจิตใจมนุษย์คือ

เป็นสีที่ให้ความรู้สึกสดชื่น อ่อนหวาน นุ่มนวล มีความภูมิฐาน สง่าในท่าที เป็นสีที่แสดงถึงการเริ่มต้น แรกแย้ม แรกผลิ เป็นสีที่แสดงถึงความอ่อนหวานของคนหนุ่มสาว เป็นสีของความรัก ในด้านความรู้สึกของคนที่ชอบสีนี้ เป็นคนรักสวยรักงาม ช่างสังเกต เป็นคนหนุ่มสาว เป็นคนนุ่มนวล เข้ากับคนได้ทุกชั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์และสรุปการใช้ส่วนตกแต่งบนผลิตภัณฑ์

ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

จากพฤติกรรมการใช้งานของชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร มักจะเกิดการเปรอะเปื้อนขณะรับประทานอาหาร ดังนั้นผ้าที่จะใช้ ควรมีคุณสมบัติในการดูดซึมน้ำที่ดี ไม่ยับง่าย ระบายความร้อนได้เร็ว ทนทานต่อการซักรีด ทนความร้อน ไม่หด หรือ เปื่อยง่าย

สรุป จากการวิเคราะห์วัสดุ จะใช้ผ้าฝ้ายเป็นหลัก เพราะนอกจากจะมีความเหมาะสมต่อเทคนิคการมัดย้อม และบาติกแล้ว ผ้ายังมีความทนทานในการใช้งานได้เป็นอย่างดี และควรมีการเพิ่มคุณสมบัติในการกันหด และกันยับให้แก่ผ้าบางอย่าง เช่น ผ้าเช็ดปากควรมีการตกแต่งด้วยการลงแป้ง เพื่อให้สามารถพับเป็นรูปร่างได้อย่างสวยงาม ส่วนสมุดเก็บบิลควรมีการเคลือบผิวด้วยพลาสติก เพื่อกันน้ำ และคราบสกปรก เพื่อให้สะดวกแก่การทำความสะอาด และมีอายุการใช้งานที่นานขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดพนักงานห้องอาหาร

จากพฤติกรรมของพนักงานในระหว่างการปฏิบัติงาน จะเห็นได้ว่า มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นผ้าที่จะใช้ในการออกแบบ นอกจากจะเป็นผ้าที่ใช้ได้กับงานมัดย้อม และบาติกแล้วยังต้องมีความแข็งแรง ทนทาน ผิวสัมผัสนุ่ม ใส่สบาย ไม่ฉีกขาดง่าย ทนต่อการขับ เนื่องจากต้องสวมใส่เป็นเวลานาน ๆ

สรุป จากการวิเคราะห์วัสดุที่จะนำมาใช้ เลือกใช้ผ้าฝ้ายเป็นหลักในการตัดชุดพนักงาน เพราะมีความเหมาะสมในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้ยังควรเพิ่มการกันหด และกันยับ เพื่อให้อายุการใช้งานนานขึ้น ส่วนผ้าเช็ดปากที่เป็นผ้าสีพื้น ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการมัดย้อม จะใช้ผ้าใยสังเคราะห์ที่มี อยู่ในท้องตลาดแทน เพื่อลดขั้นตอนการผลิต

วิเคราะห์การใช้ส่วนตกแต่งเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบเสื้อผ้า

1. กระเป๋า เป็นส่วนสำคัญที่ใช้ในการตกแต่งเสื้อผ้าของชุดพนักงานมาจากการปฏิบัติงานในห้องอาหาร จำเป็นต้องมีกระเป๋าสำหรับบรรจุสิ่งของ เช่น ปากกา และสมุดจดรายการอาหาร ในที่นี้ จะเลือกกระเป๋าแบบชนิดเจาะลงไปในโครงสร้างของเสื้อผ้า เพราะจะดูแล้วไม่แข็งกระด้าง เหมือนชนิดแปะ ซึ่งจะใช้ตกแต่งบริเวณแนวอกและแนวสะโพกของชุดพนักงาน โดยที่ชุดพนักงานหญิง จะตกแต่งบริเวณ อกเสื้อด้านซ้าย ส่วนชุดพนักงานชายตกแต่งที่อกเสื้อด้านซ้าย และแนวสะโพกด้านข้าง2 ข้าง และด้านหลังขวาอีกหนึ่งด้าน

2. โบว์ ใช้ตกแต่งเสื้อพนักงานหญิง เพื่อให้ดูนุ่มนวล อ่อนหวาน ไม่แข็งกระด้าง

3. กระดุม เสื้อพนักงาน ทั้งหญิงและชาย จะใช้กระดุมตกแต่งทั้งหมด เพราะมีความเหมาะสม และสวยงาม สะดวกในการสวมใส่

4. ซิปและตะขอเกี่ยว ใช้ตกแต่งในส่วนกระโปรงของพนักงานหญิง และกางเกงของพนักงานชาย

5. เข็มขัด สำหรับชุดพนักงานหญิง ถ้าเป็นเสื้อเข้ารูปไม่ควรมีเข็มขัดคาดทับส่วนพนักงานชาย ใช้แบบผ้าผูกเอวแทน เพื่อให้สอดคล้องกับการแต่งกายแบบพื้นเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์การตกแต่งผิวของสมุดเก็บบิล

สมุดเก็บบิล

ไม่สามารถถอดซักทำความสะอาดได้ จึงจำเป็นต้องมีการเคลือบผิวเพื่อประโยชน์ในการป้องกันการเปรอะเปื้อน กันน้ำ และป้องกันการเปื่อย ทำให้อายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์นานขึ้น โดยการเคลือบผิว ซึ่งสามารถเคลือบได้ 4 วิธีด้วยกัน คือ

1. การใช้ลูกกลิ้ง กลิ้งทับ
2. การใช้น้ำมันทาทับ
3. การใช้สเปรย์ฉีด
4. การรีดด้วยความร้อน

ซึ่งกรรมวิธีทั้ง 4 แบบนี้ จะพิจารณาเลือกมาใช้โดยคำนึงถึง คุณสมบัติต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 17 วิเคราะห์วิธีการเคลือบผ้าสำหรับสมุดเก็บบิล

เงื่อนไขในการพิจารณา	ใช้ลูกกลิ้งๆ ทับ	ใช้น้ำมันทาทับ	ใช้สเปรย์ฉีด	รีดด้วยความร้อน
กรรมวิธีการผลิตไม่ยุ่งยาก	2	2	2	1
ความคงทน	1	1	1	3
ความสวยงาม	2	2	1	3
ผิวสัมผัสเรียบ	2	3	1	3
รวม	7	8	5	10

วิเคราะห์โดยให้ค่าความสำคัญเท่ากัน

สรุป เลือกการเคลือบผ้าพลาสติก ด้วยวิธีการรีดด้วยความร้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
การพัฒนาการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการออกแบบ ในขั้นแบบร่าง และแบบปรับปรุง

สามารถสรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของชุดพนักงาน และ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ใช้ในห้องอาหาร ดังนี้

ชุดพนักงาน

1. ส่วนคอเสื้อ หลักเกณฑ์ในการพิจารณา คือมีลักษณะสวมใส่สบาย คล่องตัวมีความสวยงาม น่าสนใจ และมีลักษณะคล้ายคลึงกับเสื้อพื้นเมือง ที่นิยมสวมใส่ในท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสถานที่

พนักงานต้อนรับ และพนักงานเสริฟหญิง

เลือก เสื้อแบบคอแหลม และคอป้าย มาเป็นแนวทางในการออกแบบ

พนักงานเสริฟชาย

เลือก แบบเสื้อคอกลม มาเป็นแนวทางในการออกแบบ

2. ส่วนแขนเสื้อ หลักเกณฑ์ในการพิจารณา คือ สวมใส่สบาย คล่องตัว สามารถเคลื่อนไหวหรือ ยกแขนได้โดยสะดวก และดูเรียบร้อย สวยงาม

พนักงานต้อนรับ

เลือก แขนเสื้อแบบสามส่วน เพราะดูไม่เป็นทางการมากจนเกินไป และสามารถเคลื่อนไหว หรือยกแขนได้โดยสะดวก มาเป็นแนวทางในการออกแบบ

พนักงานเสริฟ หลักเกณฑ์ในการพิจารณา คือ มีความเรียบร้อย สวยงาม ขณะเสริฟอาหารต้องไม่เปรอะเปื้อนได้ง่าย ระหว่างปฏิบัติงาน

เลือก แขนสั้นมาเป็นแนวทางในการออกแบบทั้งหญิงและชาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

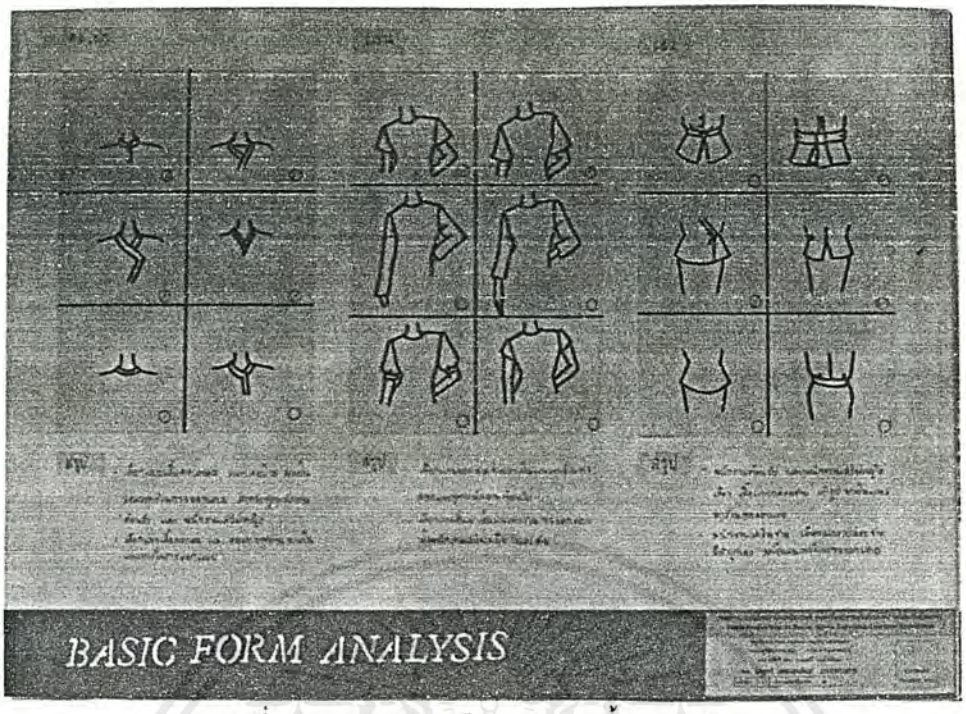

ภาพที่ 137 แสดงการเลือกรูปแบบเสื้อของพนักงาน

3. ส่วนชายเสื้อ หลักเกณฑ์ในการพิจารณา มีความกระชับ คล่องตัว ดูแล้วไม่รุ่มร่าม ไม่ยุ่งยากในการสวมใส่ ดูสุภาพ เรียบร้อย

พนักงานต้อนรับ และพนักงานเสริฟหญิง

เลือก แบบชายเสื้อแบบเข้ารูปปล่อยชาย มาเป็นแนวทางในการออกแบบ

พนักงานเสริฟชาย

เลือก แบบปล่อยชาย มีผ้าผูกเอว มาเป็นแนวทางในการออกแบบ

4. กระโปรง หลักเกณฑ์ในการพิจารณา พนักงานต้อนรับ ต้องดูสุภาพ เรียบร้อย สวยงาม คล่องตัว ดูเป็นทางการมากกว่าชุดพนักงานเสริฟ เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่ห้องอาหาร

เลือก กระโปรงยาวกรอมเท้า เข้ารูปแบบป้ายหน้า ซึ่งเลียนแบบมาจากการสวมผ้าซิ่น แบบมาจากการสวมผ้าซิ่นแบบล้านนา ที่นิยมนุ่งแบบทบจากขวาไปซ้าย หรือซ้ายไปขวา แล้วพกชายเหน็บไว้ตรงเอว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>เลือก</u> กระโปรงยาวกรอมเท้า เข้ารูป แบบผ่าหลัง แต่ยังคงเอกลักษณ์ในการแต่งกายแบบพื้นเมืองไว้ เพื่อให้สะดวกในการก้าวเดิน และดูไม่เป็นทางการมากเกินไปนัก

<u>พนักงานเสริฟชาย</u> หลักเกณฑ์ในการพิจารณา คือ สวมใส่สบาย คล่องตัว กระชับ ก้าวเดินได้สะดวก ดูสุภาพเรียบร้อย เหมาะกับสถานที่

<u>เลือก</u> กางเกงขายาว ทรงตรง ตีเกล็ดด้านหน้า มาเป็นแนวทางในการออกแบบ

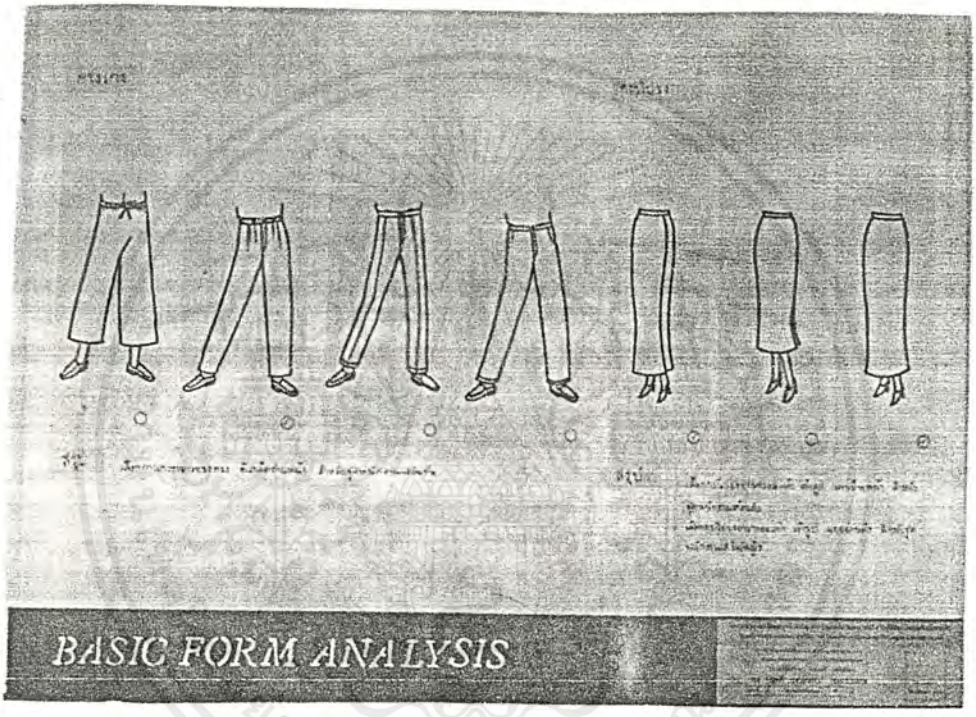

ภาพที่ 138 แสดงการเลือกรูปแบบกระโปรงและกางเกง

จากการพิจารณารูปแบบชุดพนักงานในส่วนต่าง ๆ ทั้งชายและหญิงสามารถนำมาทำเป็น IDEA SKETCH เบื้องต้น โดยนำเอาชุดการแต่งกายแบบพื้นเมืองของทางภาคเหนือ ในรูปแบบต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการออกแบบได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พนักงานเสิร์ฟหญิง หลักเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ต้องมีความคล่องตัวในการสวมใส่และเคลื่อนไหวได้สะดวกมากกว่าพนักงานต้อนรับ ดูเรียบร้อย สวยงาม เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

เลือก กระโปรงยาวกรอมเท้า เข้ารูป แบบผ่าหลัง เพื่อความสะดวกในการก้าวเดิน และดูไม่เป็น ทางการมากจนเกินไปนัก ยังคงเอกลักษณ์การแต่งกายภายในท้องถิ่น

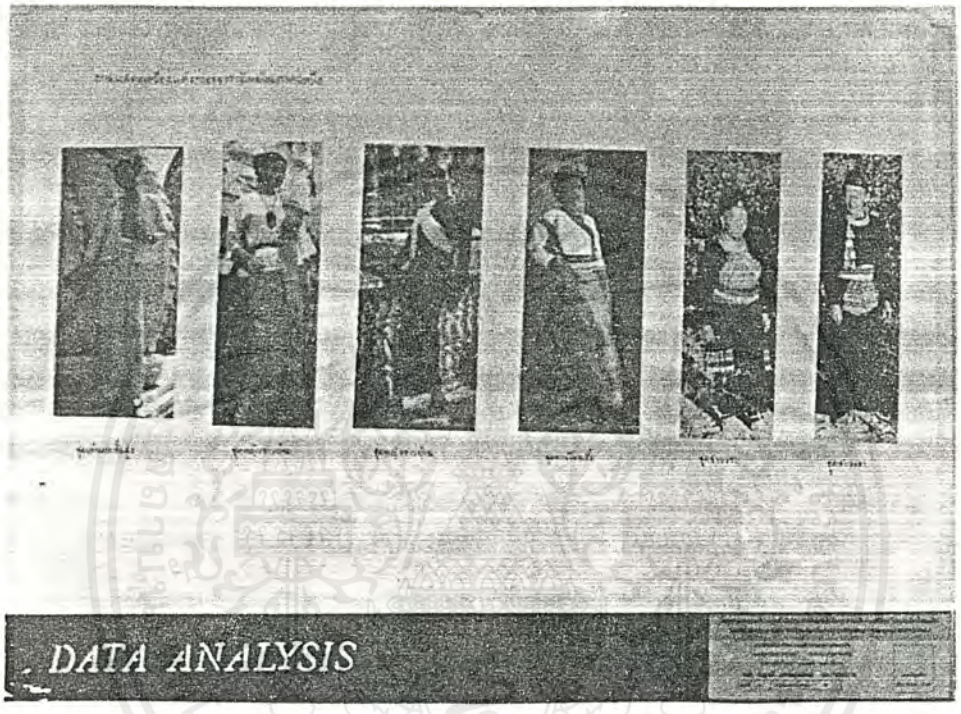

ภาพที่ 139 แสดงลักษณะการแต่งกายแบบพื้นเมือง

ซึ่งรูปแบบชุดแต่งกายเหล่านี้ จะถูกนำมาประยุกต์อีกที เพื่อให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในห้องอาหาร และยังคงเอกลักษณ์การแต่งกายแบบพื้นเมืองได้เป็นอย่างดี เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

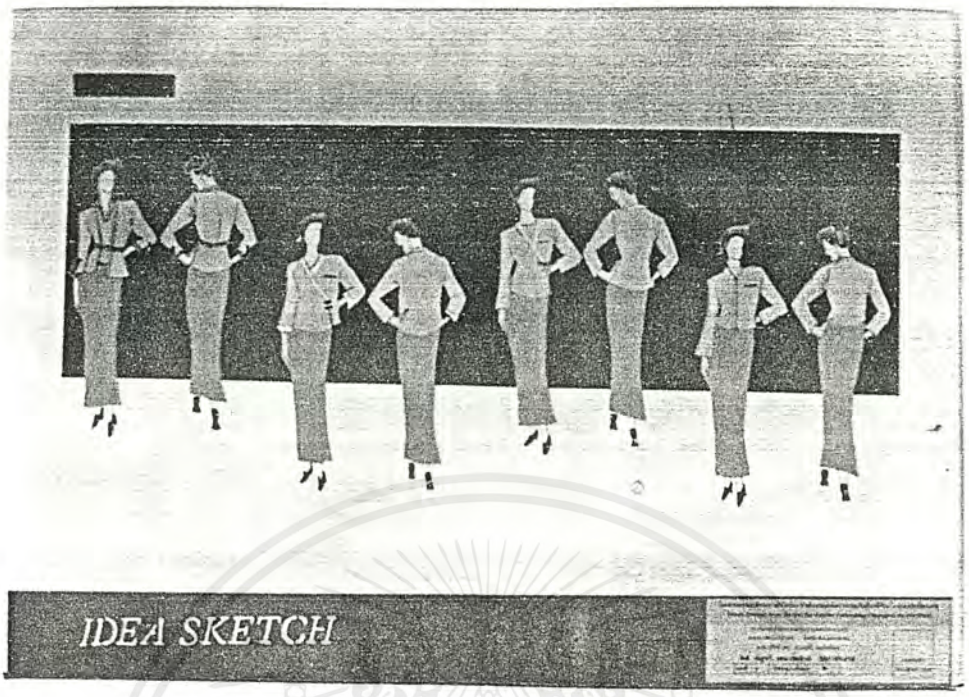

ภาพที่ 140 แสดงแบบ SKETCH ของชุดพนักงานต้อนรับ

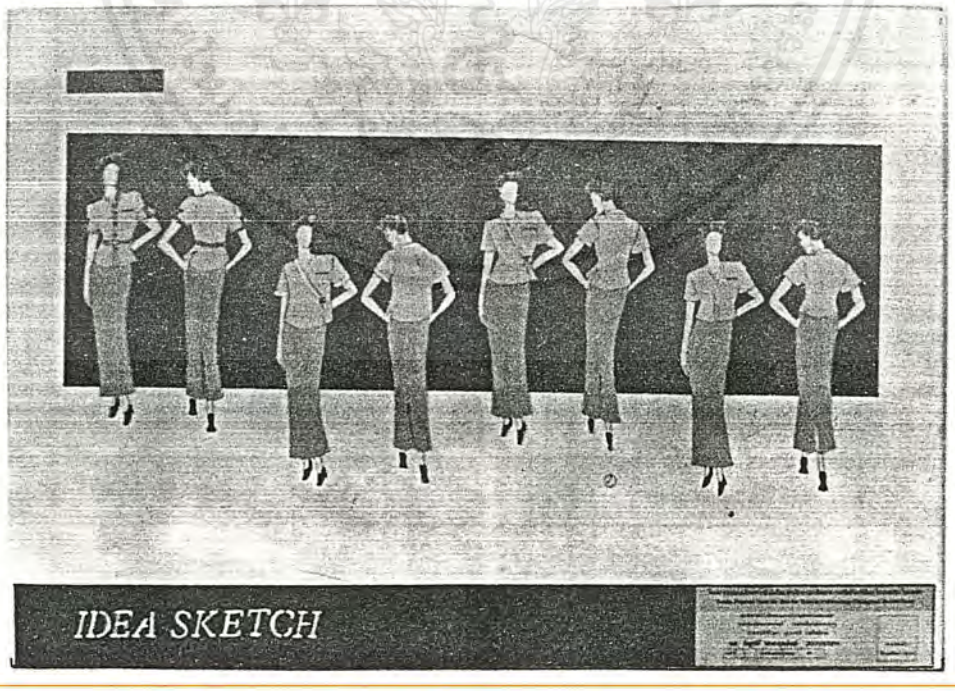

ภาพที่ 141 แสดงแบบ SKETCH ของชุดพนักงานเสริฟหญิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

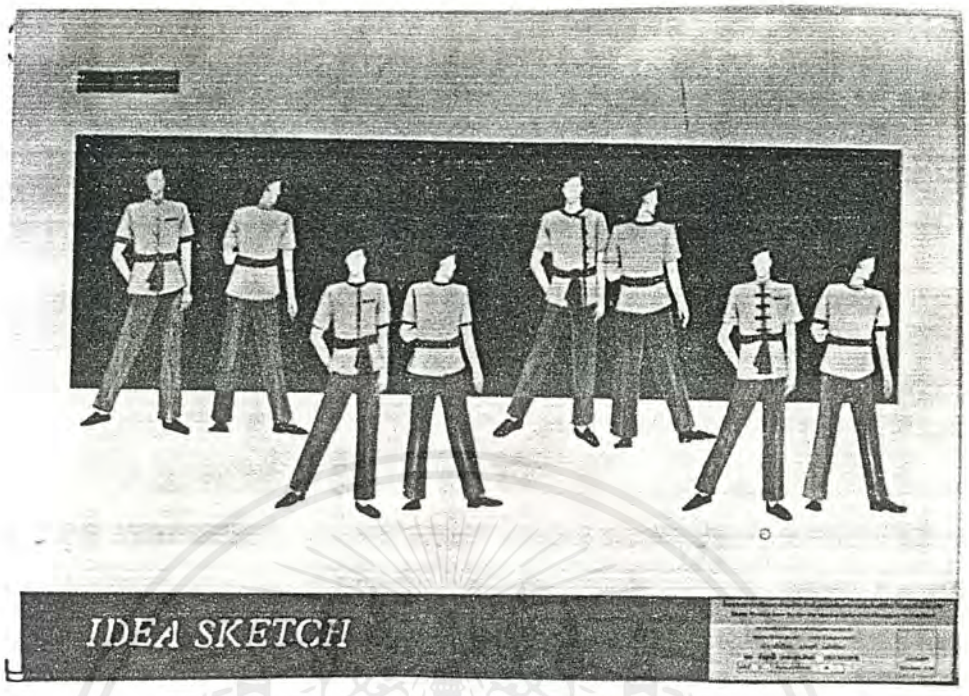

ภาพที่ 142 แสดงแบบ SKETCH ของชุดพนักงานเสริฟชาย

จากแบบ SKETCH ในขั้นแรก สามารถนำมา DEVELOP โดยการพิจารณาถึงรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานมากที่สุด

<u>ชุดพนักงานต้อนรับ</u> ลักษณะเป็นเสื้อแขนยาวแบบ 3 ส่วน เพื่อให้สามารถยกแขนเคลื่อนไหวได้โดยสะดวก ประยุกต์มาจากเสื้อของชาวพื้นเมืองที่นิยมใส่แบบ 3 ส่วน คอเสื้อเป็นแบบป้ายหน้าคล้ายเสื้อของชาวไทยลื้อ ดูสวยงาม น่าสนใจ มากกว่าเสื้อแบบผ่าหน้าโดยทั่วไป มีกระเป๋าที่อกด้านซ้าย ตกแต่งที่บริเวณ คอ แขน และชายเสื้อ ด้วยแถบผ้า ตัวเสื้อเป็นตัวเสื้อเข้ารูป เน้นรูปร่าง มีการติดกระดุมด้านใน และผูกโบว์ที่ด้านข้าง เพื่อให้ดูสวยงาม อ่อนหวาน รวมทั้งไม่จำเป็นต้องคาดเข็มขัดที่บริเวณเอว ช่วยให้สะดวกในการสวมใส่

<u>กระโปรง</u> เป็นกระโปรงยาวกรอมเท้า แบบป้ายหน้า ประยุกต์มาจากแบบผ้าซิ่นที่นิยมสวมใส่ในภาคเหนือ ดูเรียบร้อย สวยงาม เหมาะสมกับสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

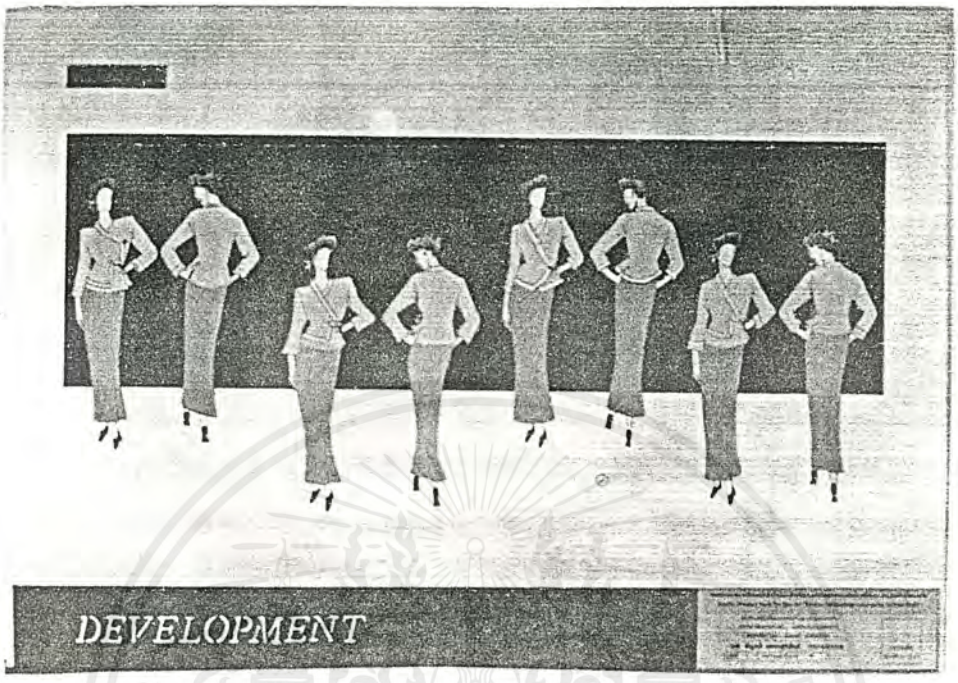

ภาพที่ 143 แสดงแบบ DEVELOP ของชุดพนักงานต้อนรับ

<u>ชุดพนักงานเสริฟหญิง</u> ลักษณะเป็นเสื้อแขนสั้น เพื่อให้ปฏิบัติงานระหว่างการเสริฟอาหารได้โดยสะดวก ป้องกันการเปรอะเปื้อน คอเสื้อเป็นแบบป้ายหน้าเหมือนชุดพนักงานต้อนรับ เพื่อให้ดูสอดคล้อง เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตกแต่งที่บริเวณ คอ แขน และชายเสื้อด้วยแถบผ้า ตัวเสื้อเป็นตัวเสื้อเข้ารูป เน้นรูปร่าง ติดกระดุมด้านใน ผูกโบว์ที่ด้านข้าง ไม่คาดเข็มขัด มีกระเป๋าที่อกด้านซ้าย

<u>กระโปรง</u> เป็นแบบกระโปรงขาวกรอมเท้า แบบผ่าหลัง เพื่อให้สามารถก้าวเดินได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ประยุกต์มาจากแบบกระโปรงของชุดพนักงานต้อนรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

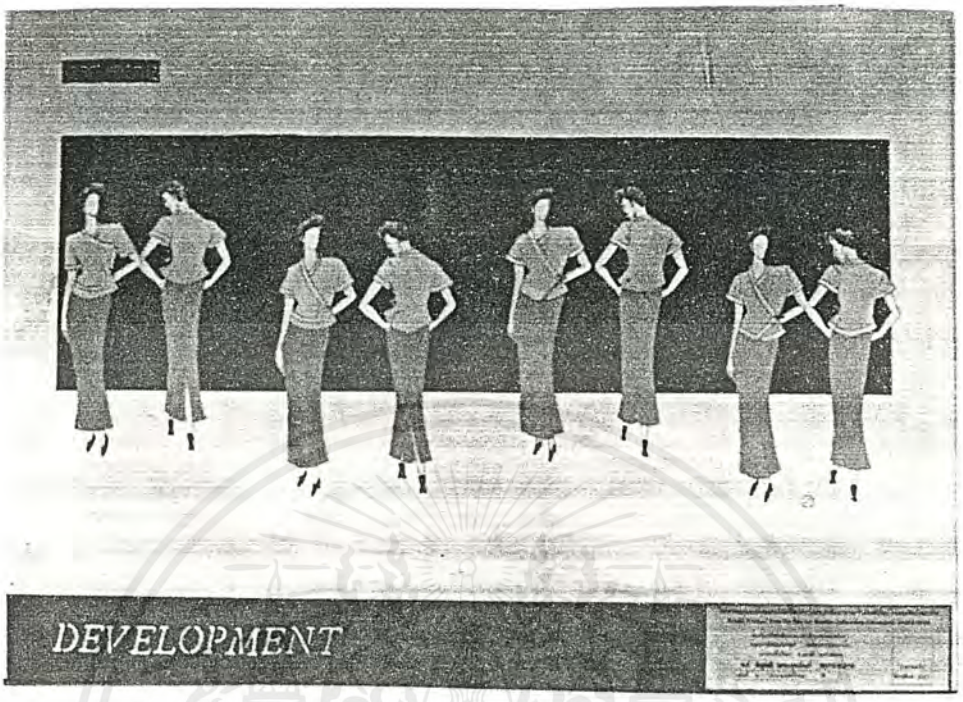

ภาพที่ 144 แสดงแบบ DEVELOP ของชุดพนักงานเสริฟหญิง

<u>ชุดพนักงานเสริฟชาย</u> ลักษณะเป็นเสื้อคอกลม ผ่าอกตลอด ติดกระดุมห้อย แขนสั้น มีกระเป๋าที่หน้าอกด้านซ้าย คล้ายการแต่งกายของชาวล้านนาในยุคแรก คือ ตอนปลายสมัยรัชกาลที่ 5 ตกแต่งบริเวณขอบปลายแขนทั้ง 2 ข้าง และชายเสื้อแบบปล่อยชาย มีผ้าผูกเอวเลียนแบบการคาดผ้าขาวม้า แทนการใช้ผ้าพาดบ่า เพราะมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากกว่า แต่ยังคงเอกลักษณ์การแต่งกายแบบพื้นเมืองไว้

<u>กางเกง</u> เป็นกางเกงขายาว ทรงตรง เพื่อให้สะดวกในการเคลื่อนไหว ตีเกล็ดด้านหน้า มีซิปและขอเกี่ยว มีกระเป๋าด้านข้าง และด้านหลัง ดูสุภาพ เรียบร้อย เข้าชุดกันกับรองเท้าที่สวมใส่ เหมาะสมกับงานบริการในโรงแรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

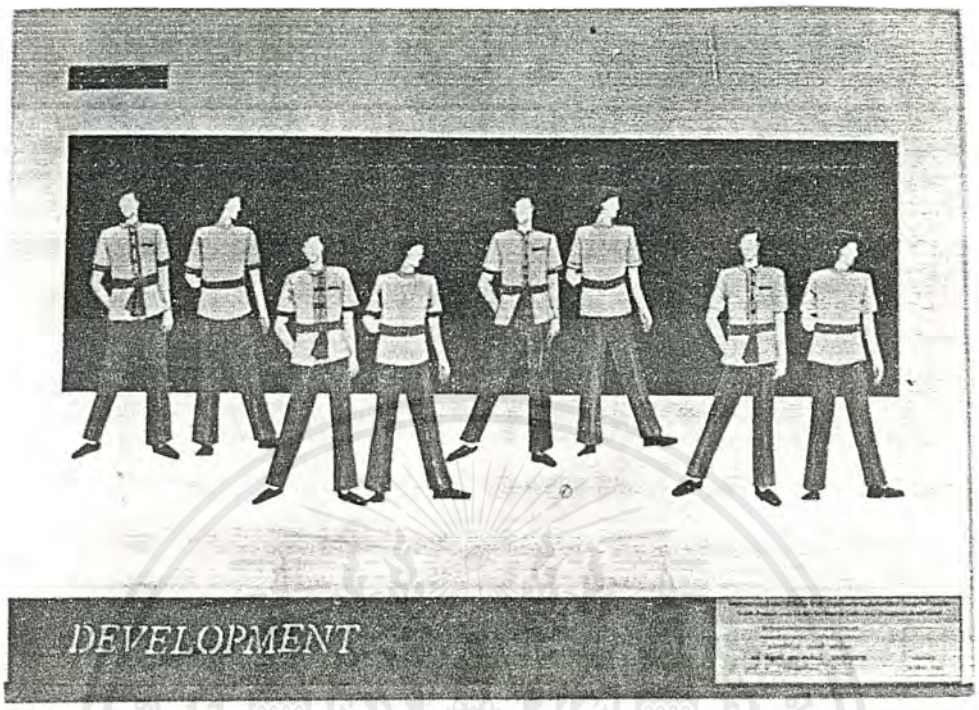

ภาพที่ 145 แสดงแบบ DEVELOP ของชุดพนักงานเสริฟชาย

หลังจากการวิเคราะห์รูปแบบของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดแล้ว ก็สามารถทำการออกแบบลวดลาย ซึ่งเป็นลวดลายที่ได้มาจาก เครื่องประดับเงินของชาวเขา โดยประยุกต์ลายแต่ละลายมาเป็นลวดลายมัดย้อม ได้แก่

1. ลายจากธรรมชาติ
2. ลายเรขาคณิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

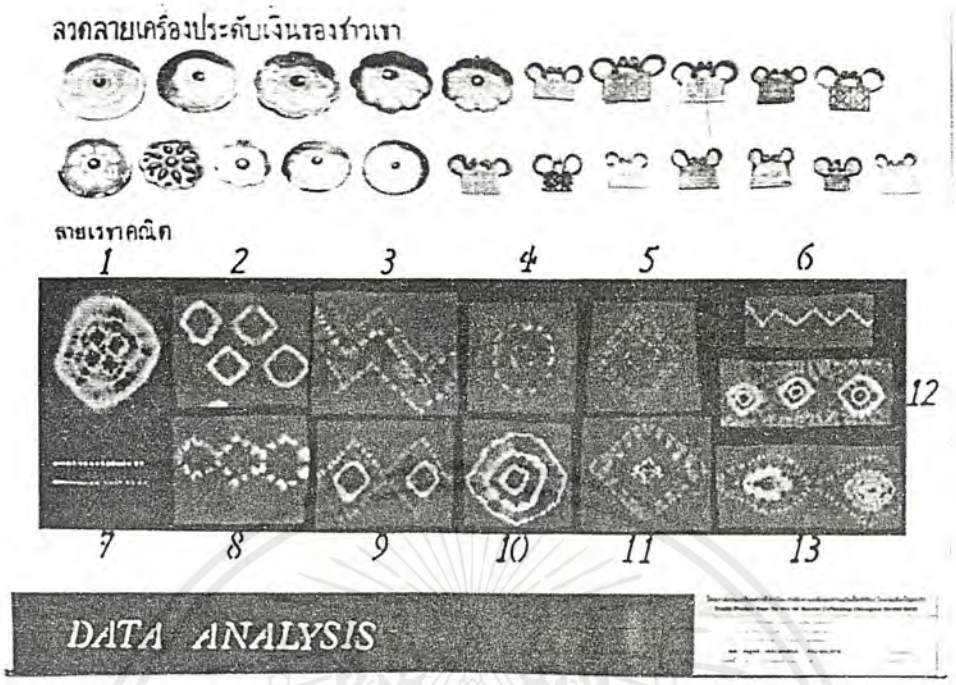

ภาพที่ 146 แสดงการวิเคราะห์ลวดลายเรขาคณิต

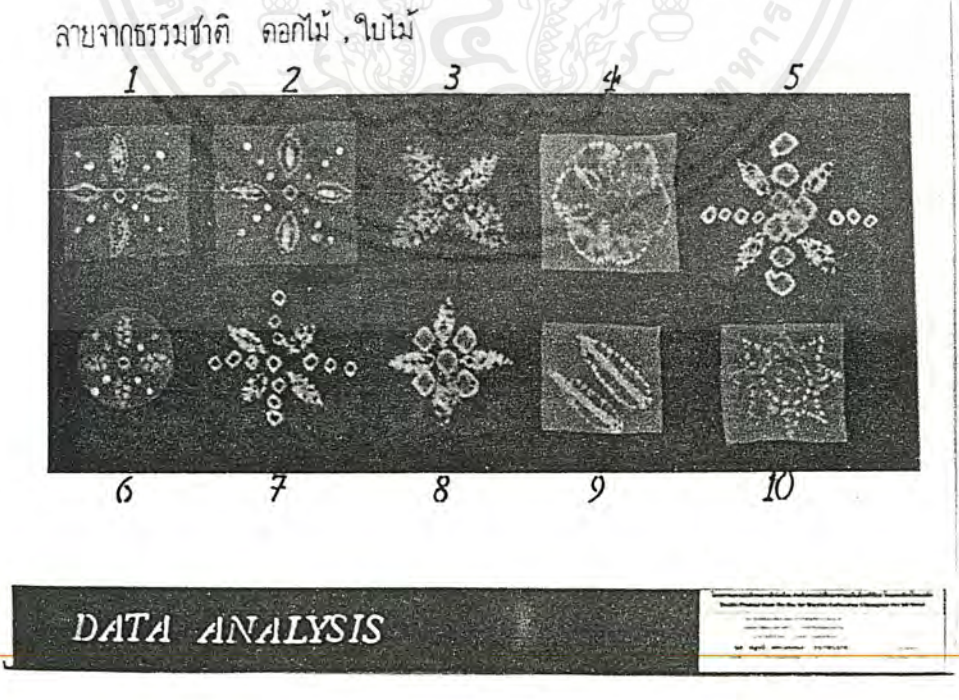

ภาพที่ 147 แสดงการวิเคราะห์ลวดลายดอกไม้, ใบไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากนั้นนำมาวิเคราะห์ ลายที่จะเลือกมาทำการออกแบบ โดยวิเคราะห์จากความสำคัญดังนี้

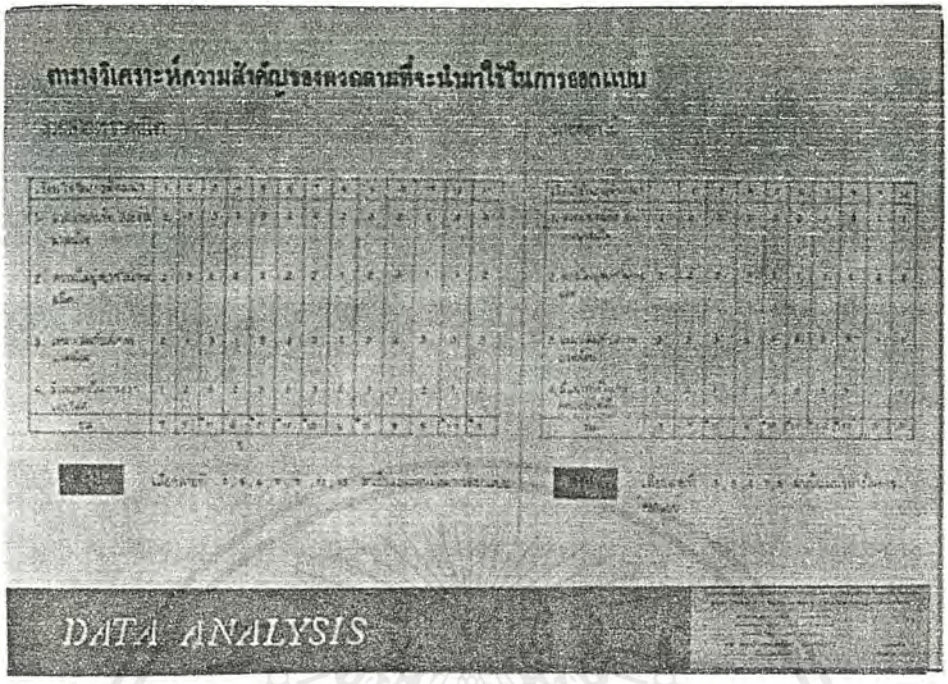

ภาพที่ 148 แสดงการวิเคราะห์ลวดลายที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ

จากนั้นลองจัดเป็นกลุ่มลาย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบ

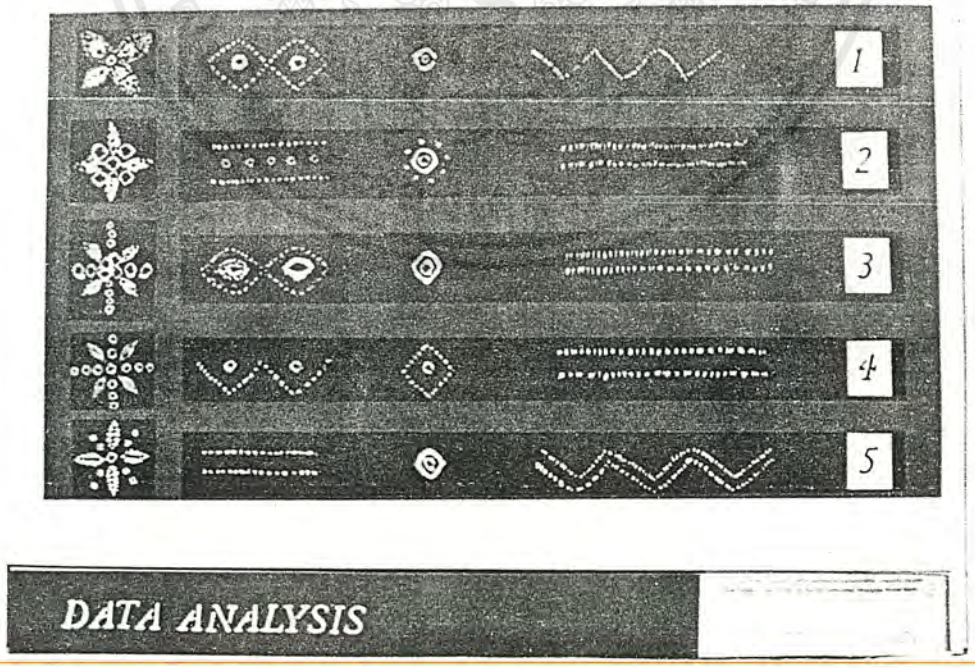

ภาพที่ 149 แสดงการวิเคราะห์การจัดกลุ่มลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยเริ่มจากการวางลวดลายที่ชุดผ้าปูโต๊ะ เพื่อหาลวดลายที่สวยงาม เหมาะสมแก่การผลิตมากที่สุด

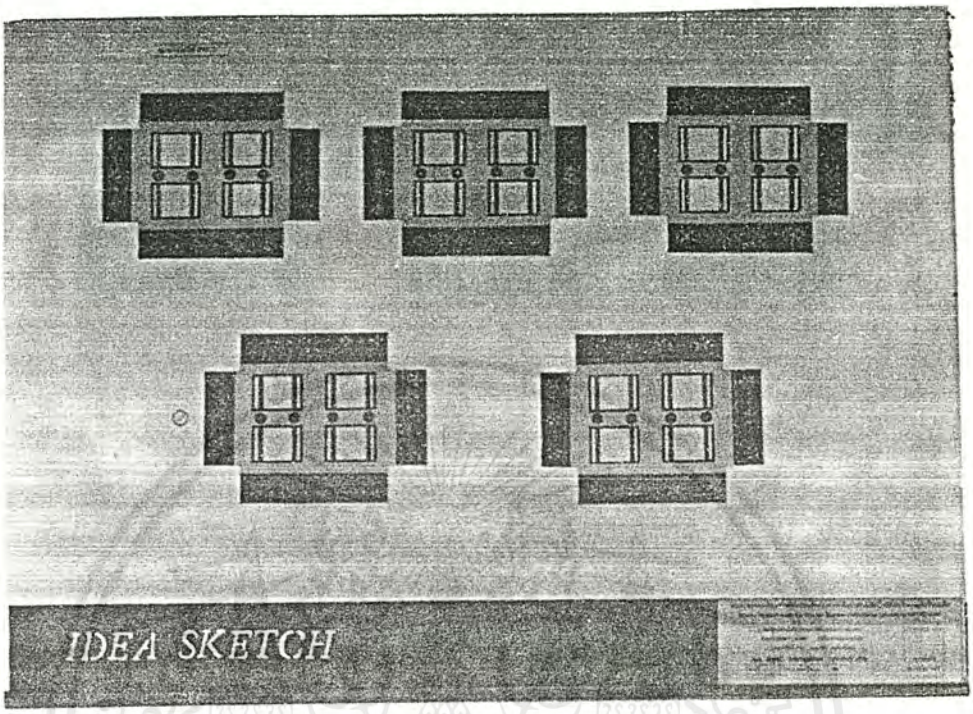

ภาพที่ 150 แสดงแบบ SKETCH ของชุดผ้าปูโต๊ะ

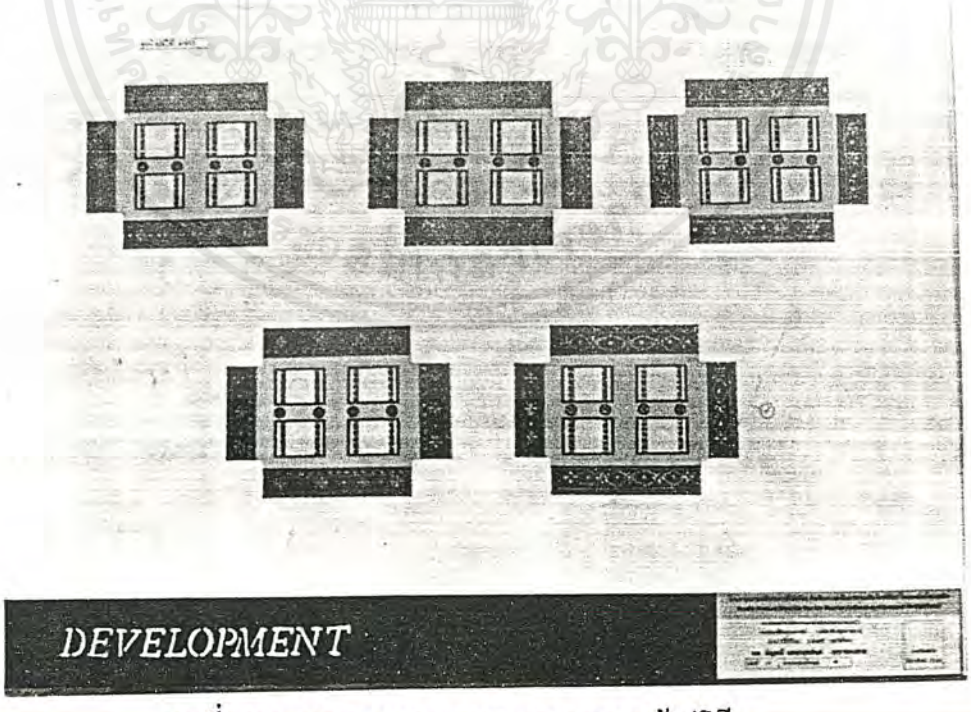

ภาพที่ 151 แสดงแบบ DEVELOP ของชุดผ้าปูโต๊ะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อได้ลวดลายที่เหมาะกับผลิตภัณฑ์แล้ว จึงทำการเลือกสี โดยวิเคราะห์จากสีที่เป็นสัญลักษณ์ของโรงแรม และสีที่เป็นบรรยากาศของห้องอาหาร ได้แก่ สีม่วง, สีชมพู, สีน้ำตาล, สีครีม, สีขาว, สีเขียว

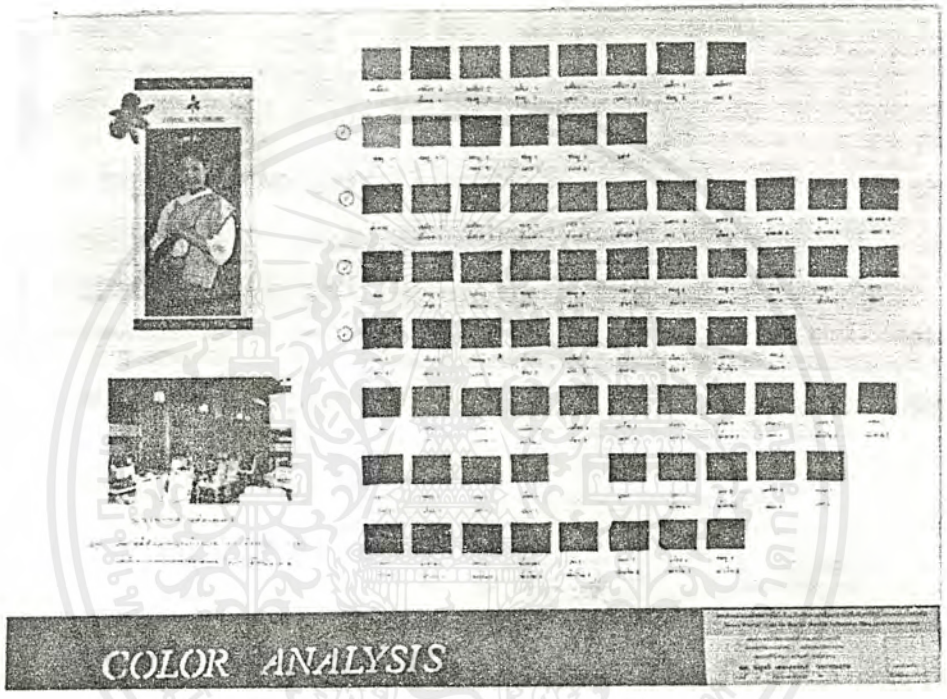

ภาพที่ 152 แสดงการวิเคราะห์สีที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากนั้นจึงทำการเลือกสีที่จะทำเป็นลาย เพื่อหาสีที่เหมาะสมกับชุดพนักงาน และผลิตภัณฑ์ที่ใช้กับชุดโต๊ะอาหาร

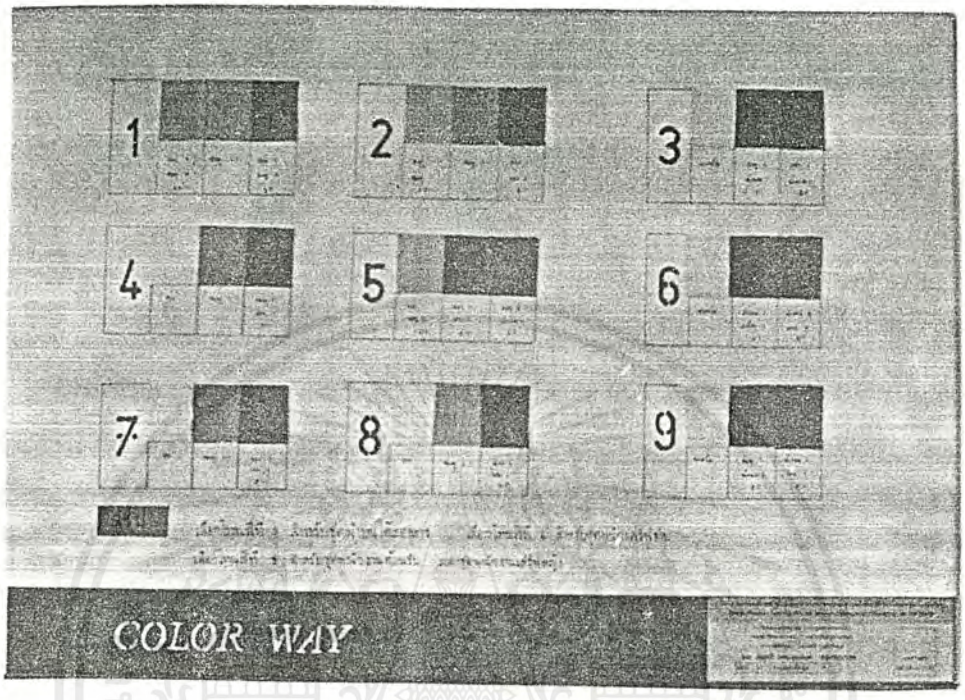

ภาพที่ 153 แสดง COLOR WAY

เมื่อได้ลวดลาย และสีที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ แต่ละประเภทแล้ว จึงนำมาทำการ SKETCH หาตำแหน่ง และลวดลาย ของผลิตภัณฑ์ในแต่ละชิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

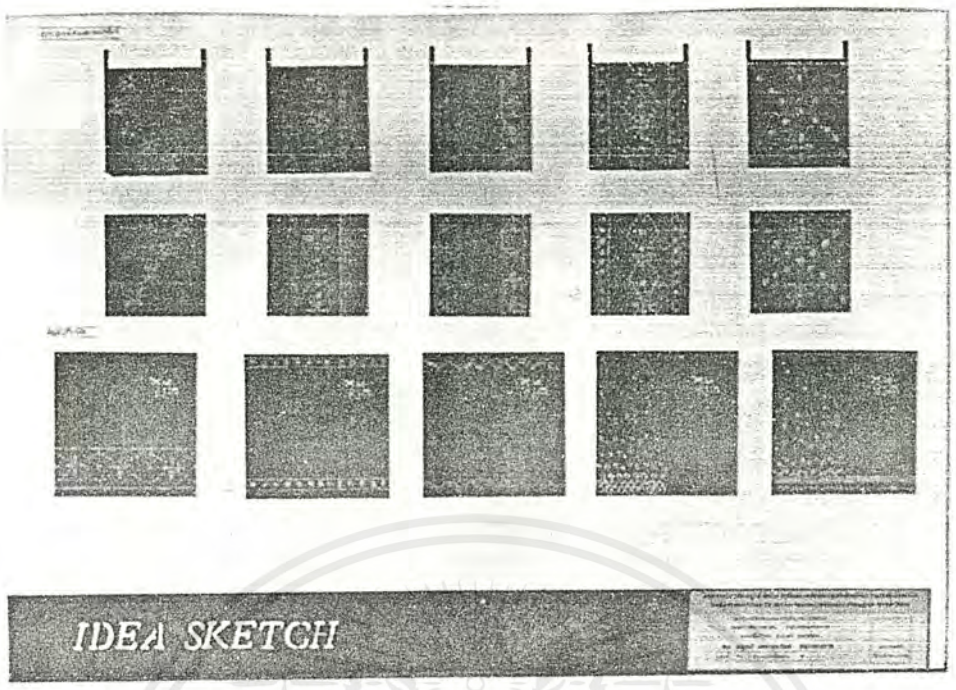

ภาพที่ 154 แสดงแบบ SKETCH ของเบาะรองนั่ง, พนักพิง และสมุดเก็บบิล

สำหรับเบาะรองนั่ง และพนักพิง ลายที่ใช้ควรเป็นลายแถบ เพื่อให้เบาะดูกว้างขึ้นและไม่ควรมีลวดลายมากจนเกินไปนัก ส่วนลวดลายบนปกสมุดเก็บบิล ควรเป็นลายที่ดูเรียบและหรูไม่มีลายมากนัก ส่วนตัวหนังสือจะใช้วิธีการเขียนด้วยเทียน เพราะไม่สามารถใช้วิธีการมัดย้อมได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

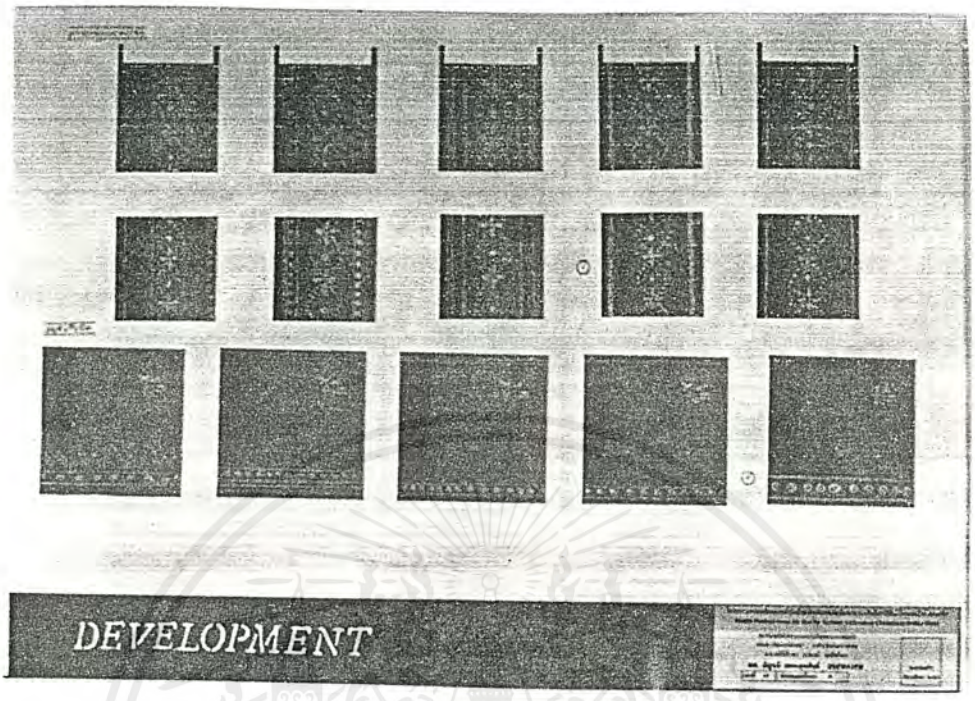

ภาพที่ 155 แสดงแบบ DEVELOP ของเบาะรองนั่ง, พนักพิง และสมุดเก็บบิล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนลวดลายบนร่ม ควรใช้เป็นลวดลายเชิง และไม่มีลายมากจนเกินไป เพราะมีพื้นที่ขนาดใหญ่ ทำให้ลดความยุ่งยากในการผลิตลง

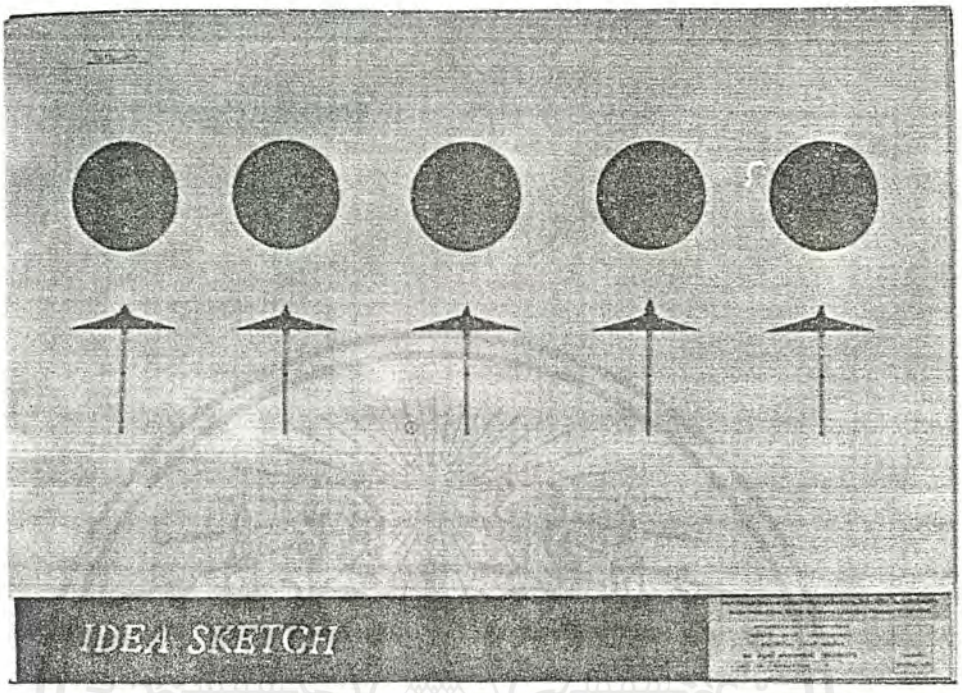

ภาพที่ 156 แสดงแบบ SKETCH ของร่ม

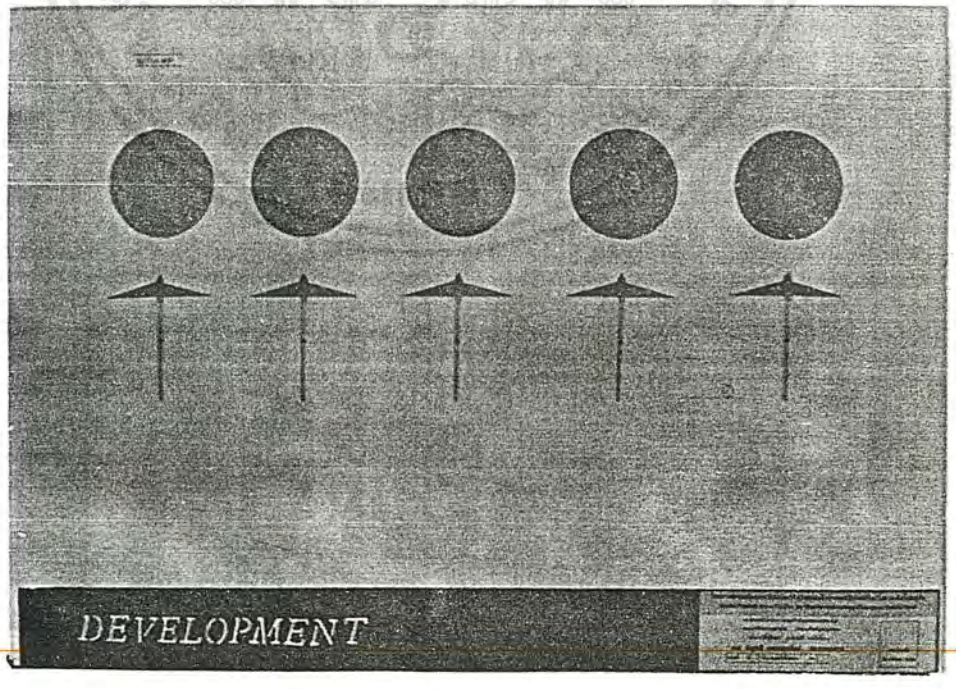

ภาพที่ 157 แสดงแบบ DEVELOP ของร่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดพนักงาน ลดลวดลายลง แต่ยังเป็นลวดลายจากชุดเดิมอยู่

ชุดพนักงานต้อนรับและพนักงานเสริฟ ลายจะอยู่ที่ขอบของคอ, แขน, ชายเสื้อ และบริเวณกระโปรง

ชุดพนักงานเสริฟชาย ลายจะอยู่ที่ของแขนเสื้อ และผ้าผูกเอว

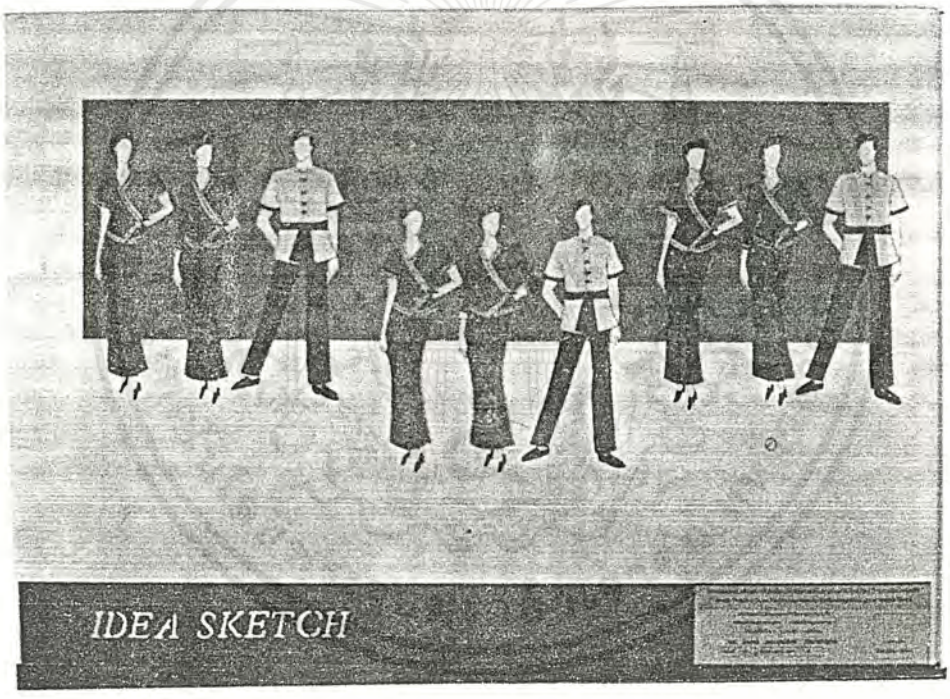

ภาพที่ 158 แสดงแบบ SKETCH การวางลวดลายของชุดพนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

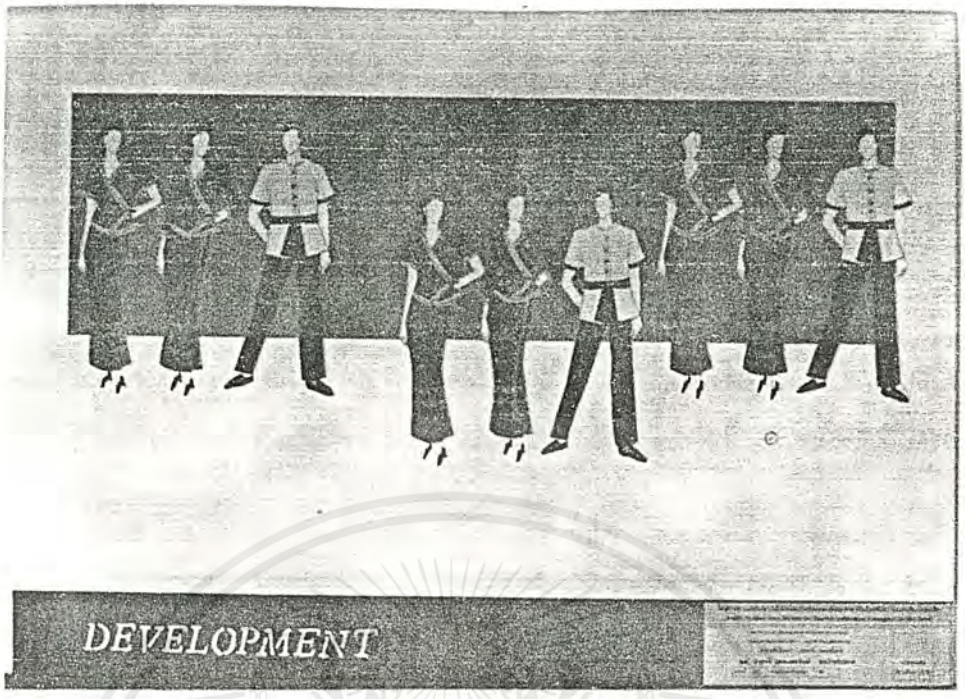

ภาพที่ 159 แสดงแบบ DEVELOP การวางลายของชุดพนักงาน

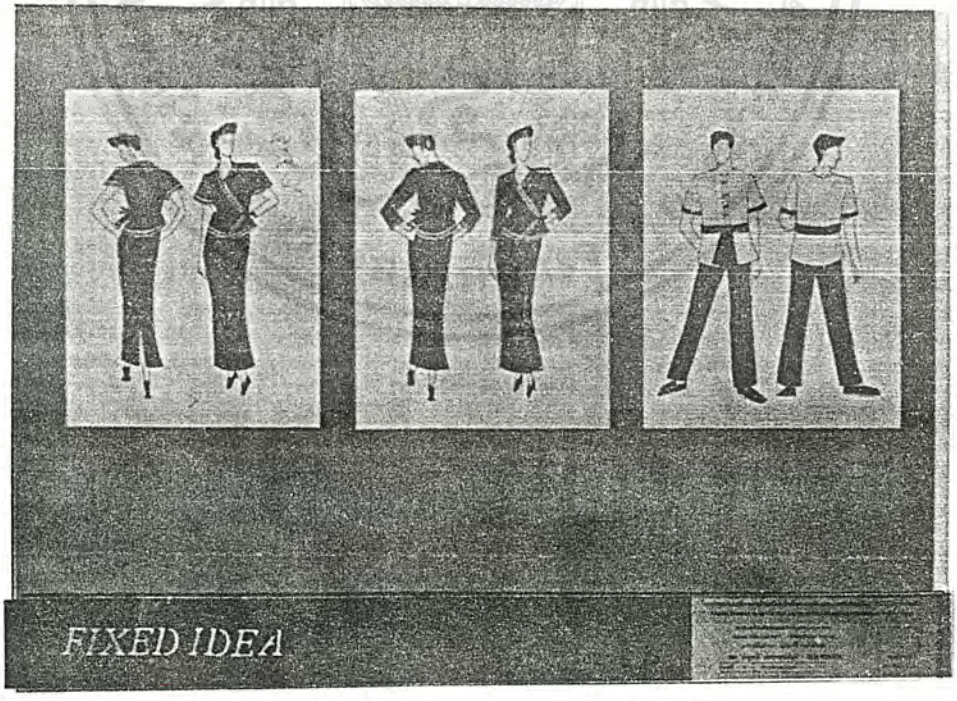

ภาพที่ 160 แสดงการเลือกแบบชุดพนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากนั้นนำผลิตภัณฑ์ที่เลือกรูปแบบ , สี , ลวดลาย มาแล้วแสดงให้เห็น

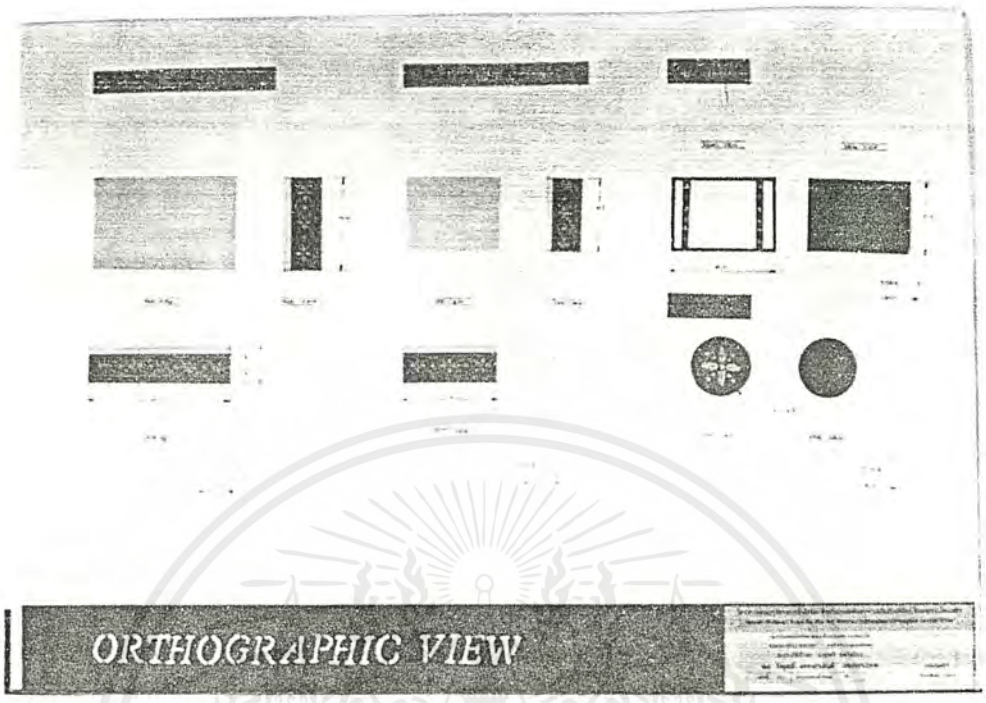

ภาพที่ 161 แสดงรูปด้านของผ้าปูโต๊ะ, ผ้ารองจาน, ผ้ารองแก้ว

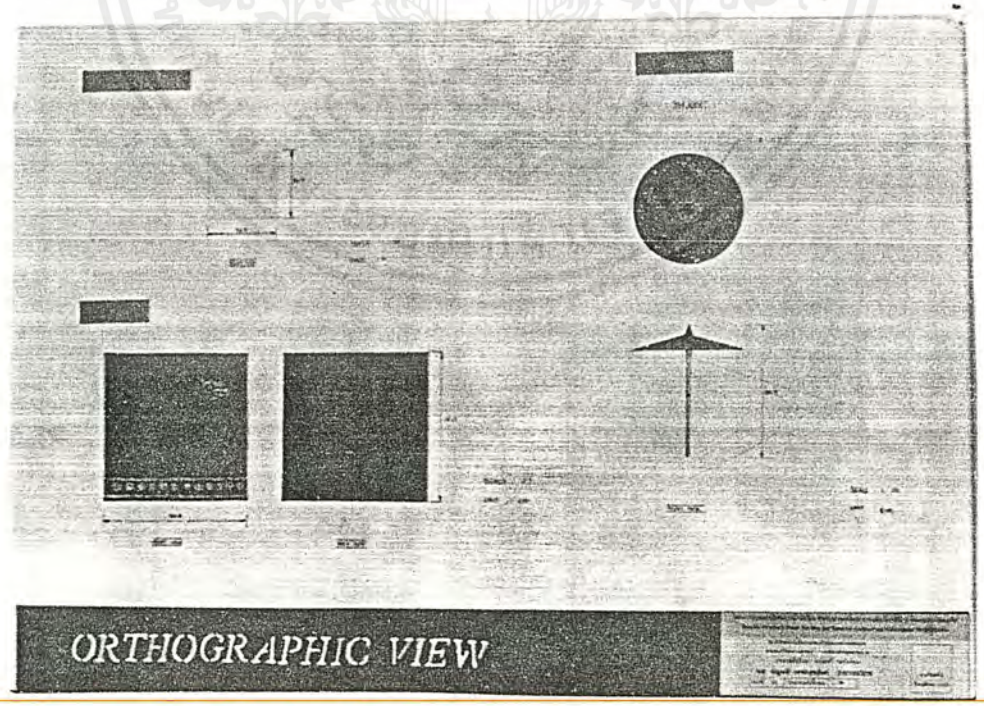

ภาพที่ 162 แสดงรูปด้านผ้าเช็ดปาก, สมุดเก็บบิล, และร่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

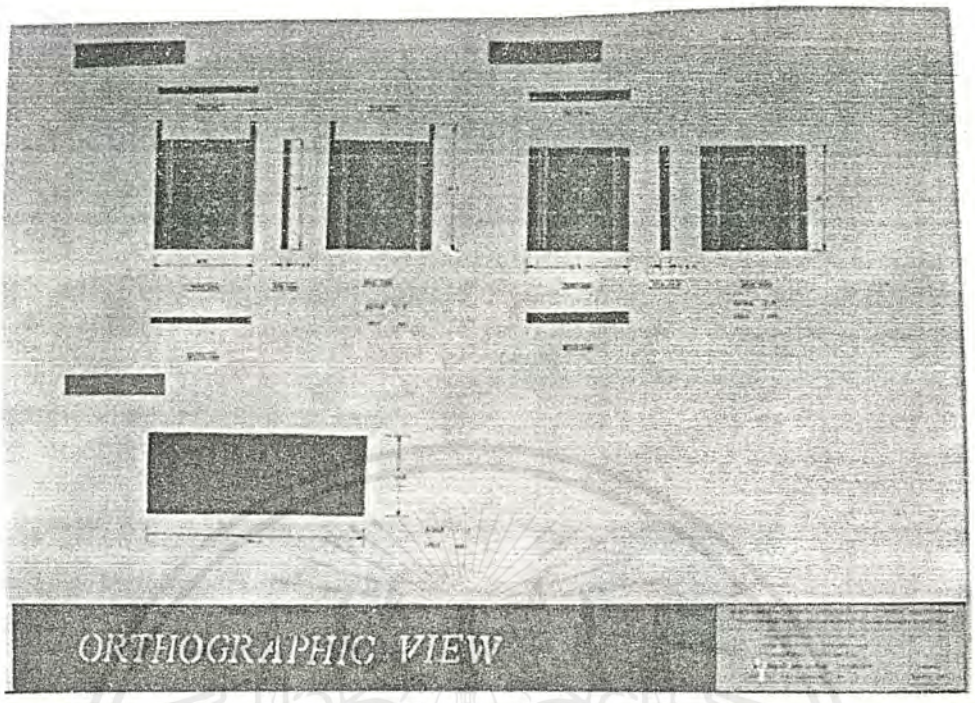

ภาพที่ 163 แสดงรูปด้านของพนักพิง เบาะรองนั่ง และผ้าผูกเอวของพนักงานเสริฟชาย

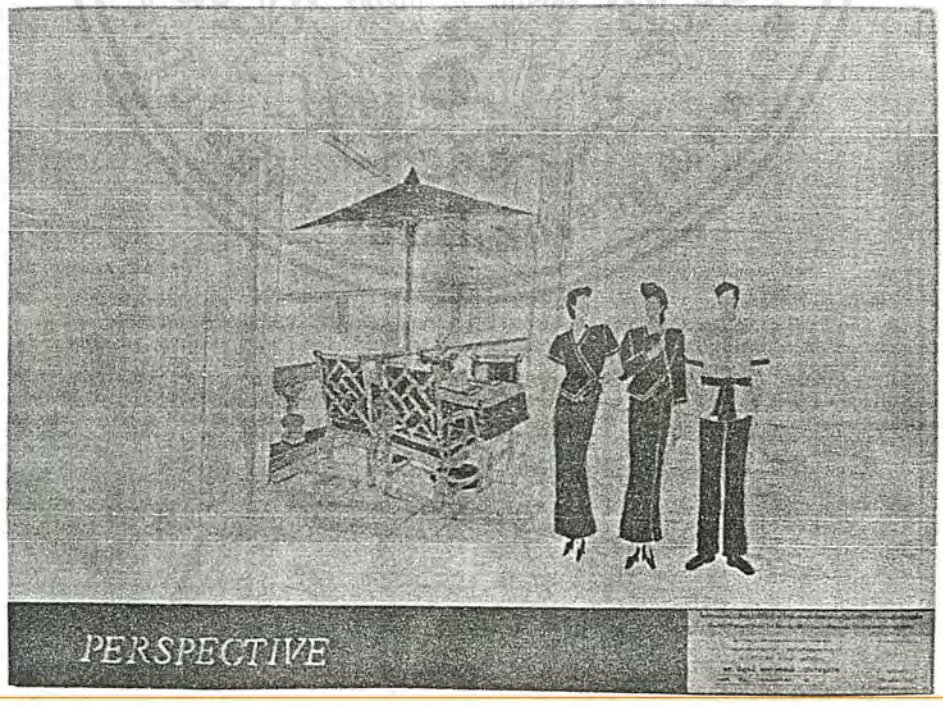

ภาพที่ 164 แสดงทัศนียภาพของชุดพนักงานและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หุ่นจำลอง (MODEL)

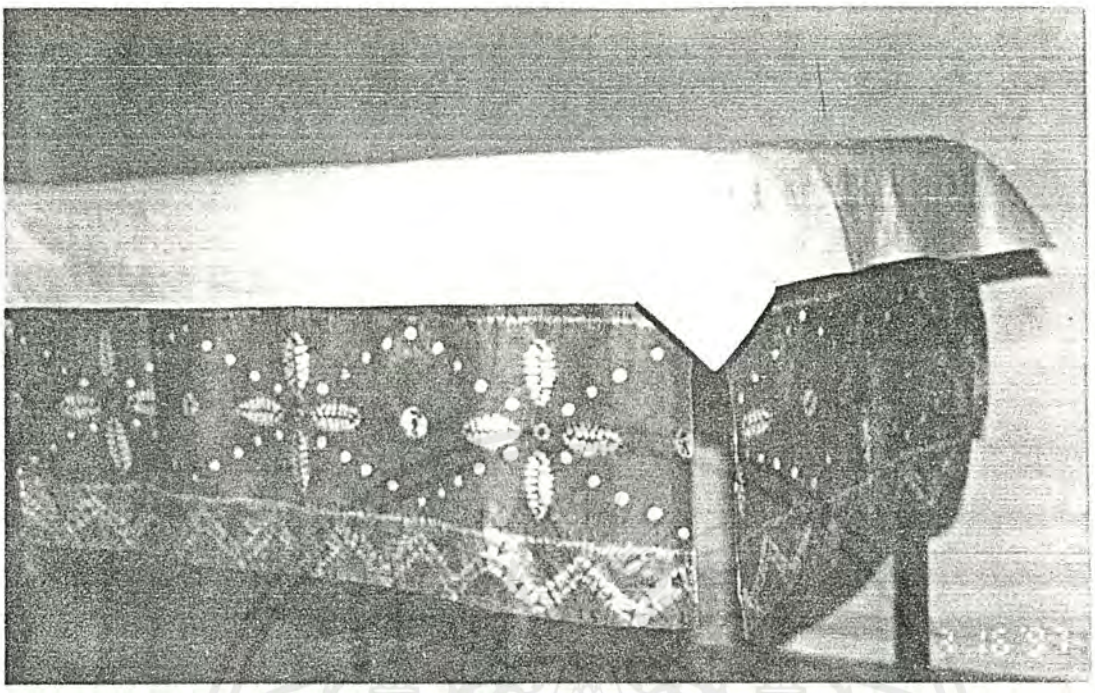

ภาพที่ 165 แสดง MODEL ของผ้าปูโต๊ะผืนบน และผืนล่าง

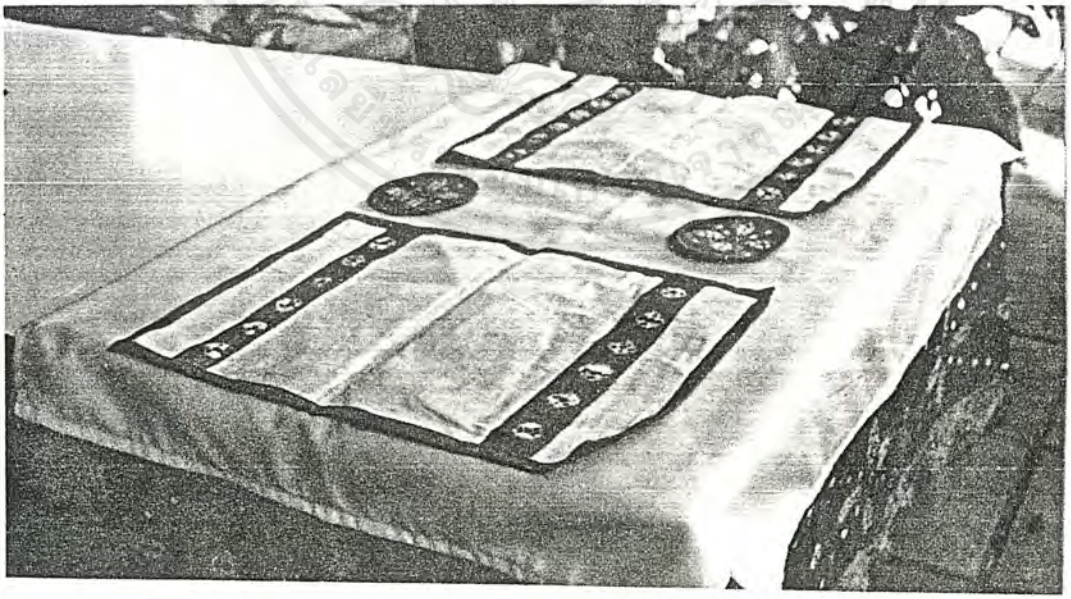

รูปที่ 166 แสดง MODEL ของผ้ารองจาน และผ้ารองแก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

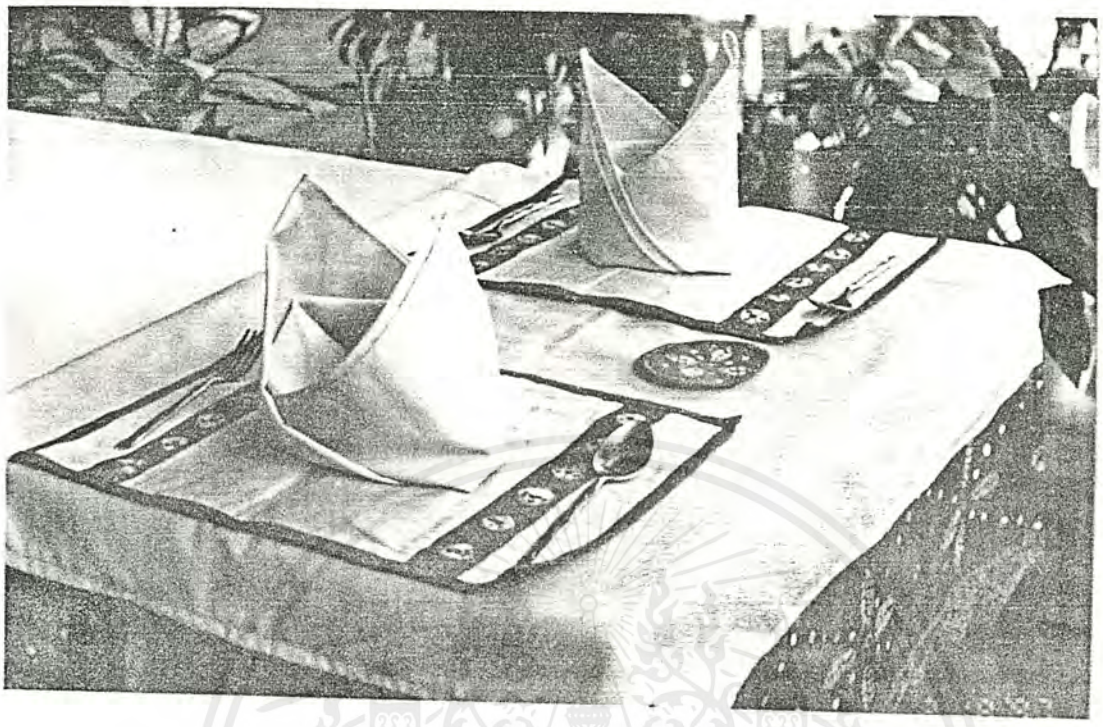

ภาพที่ 167 แสดง MODEL ของชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

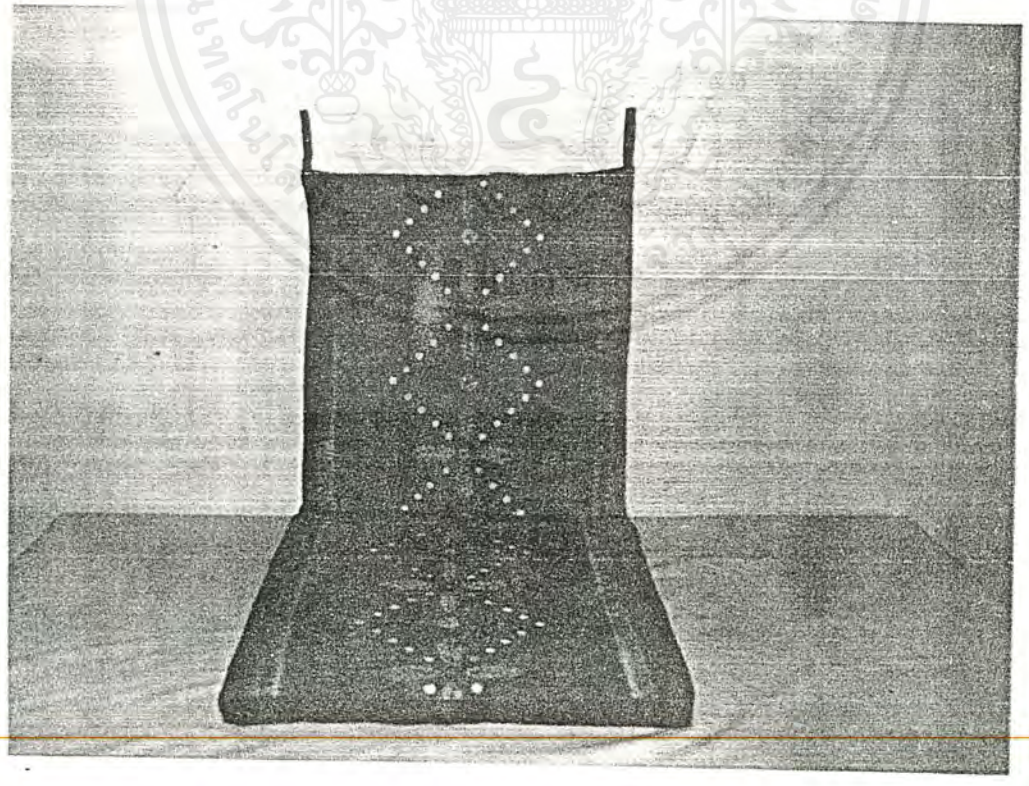

ภาพที่ 168 แสดง MODEL ของเบาะที่นั่งและพนักพิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

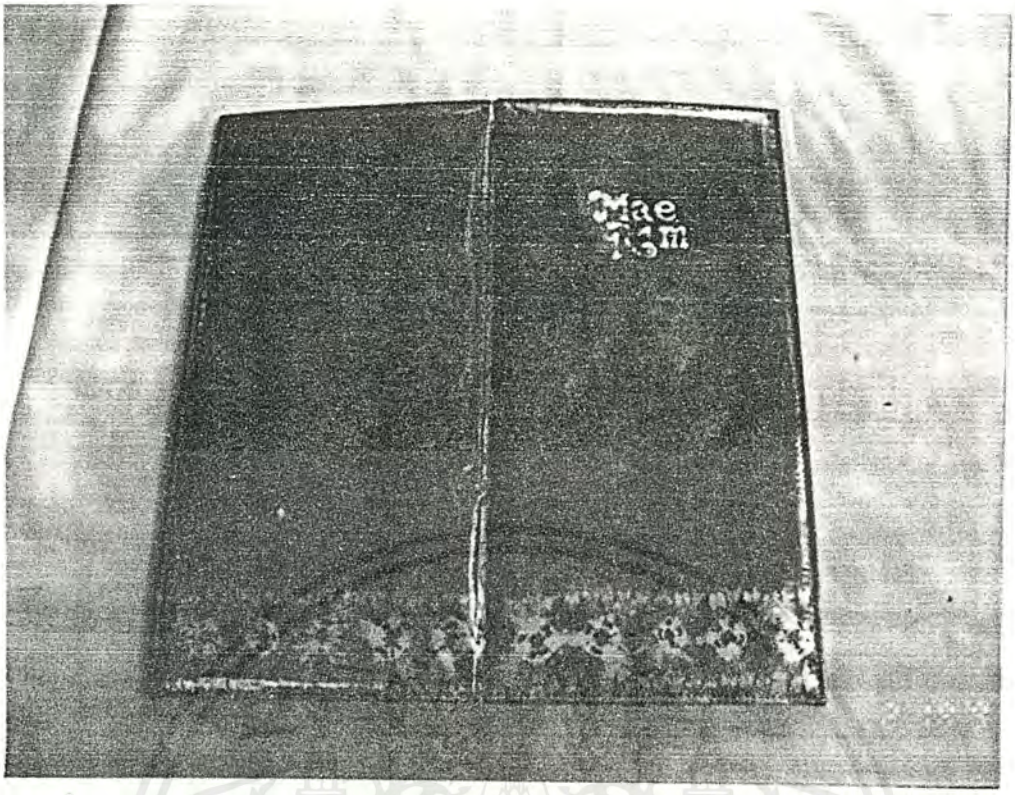

ภาพที่ 169 แสดง MODEL ของสมุดเก็บบิล

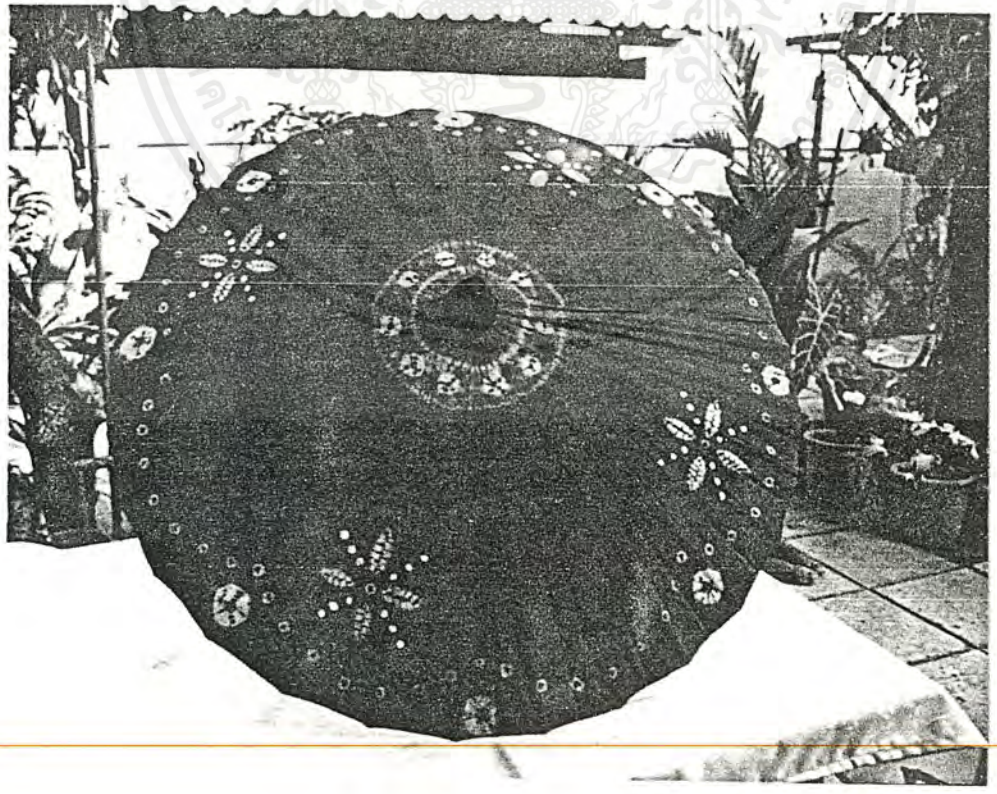

ภาพที่ 170 แสดง MODEL ของร่มกันแดด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปการออกแบบในขั้นตอนแบบร่าง

จากความเห็นของคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ในขั้นตอนแบบร่าง สมควรให้แก้ไขผลงานในขั้นตอนแบบร่างดังนี้

1. ปรับลายเบาะรองนั่ง และพนักพิงใหม่ โดยแก้ไขจากลายเดิมโดยการขยายลายให้ใหญ่ใหญ่ขึ้น เพื่อให้เบาะรองนั่งและพนักพิงดูกว้างกว่าแบบเดิม

2. ปรับลายผ้ารองจานให้เป็นไปในแนวเดียวกับลายผ้าปูโต๊ะ โดยเปลี่ยนเป็นลายซิกแซกและลายจุด

3. หน้าปกสมุดเก็บบิล ควรใช้ลายเดียวกับลายผ้าปูโต๊ะ

4. ชุดพนักงานเสริฟชาย เปลี่ยนสีของเสื้อเป็นสีม่วงอมเทา และกางเกงเป็นสีม่วงเข้มแบบเอวยืด มีกระดุมด้านหน้า และกระเป๋าด้านข้าง เพื่อความสะดวกในการกำหนดเป็นขนาดมาตรฐาน

5. ชุดพนักงานต้อนรับ เปลี่ยนผ้านุ่งเป็นผ้านุ่งแบบผ่าหลัง

6. ชุดพนักงานเสริฟหญิง ควรเปลี่ยนสีเสื้อเป็นสีชมพู ผ้านุ่งเป็นสีม่วงแดง และเป็นผ้านุ่งแบบป้ายหน้า เพื่อเพิ่มความสะดวกในการก้าวเดิน ขณะปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การเสนอผลงานการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>แผ่นเสนองานและแบบแสดงรายละเอียด</u>

การเสนองานในขั้นสุดท้าย เป็นการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการออกแบบ จากขั้นตอนแบบร่าง โดยการปรับปรุงการเลือกใช้สีในการทำผลิตภัณฑ์ แต่ละประเภทดังนี้

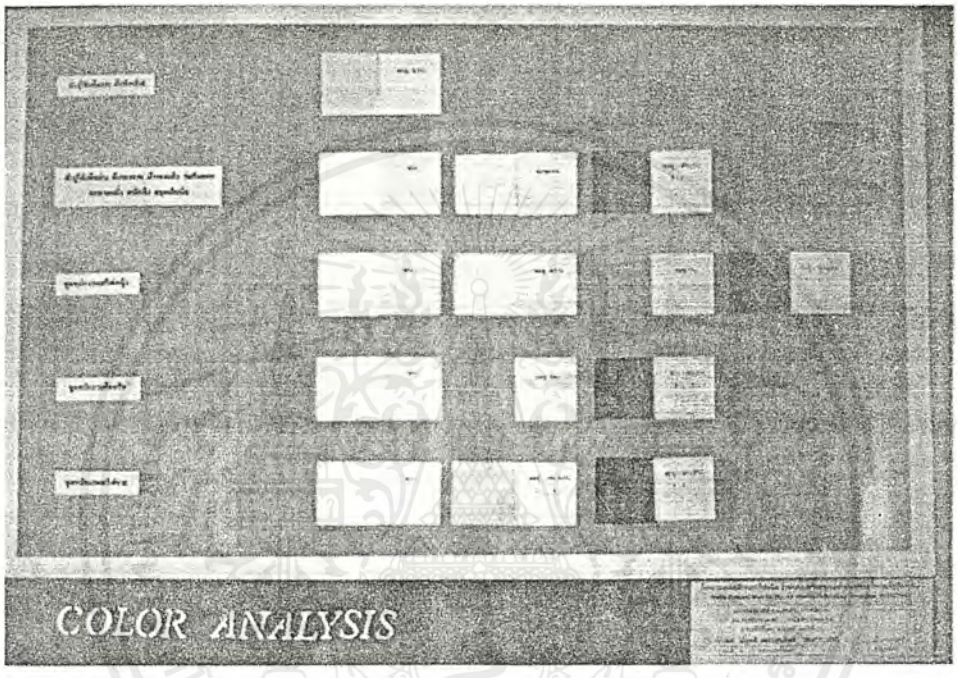

ภาพ 171 แสดงการเลือกน้ำหนัก เปอร์เซ็นต์ความเข้มของสี สำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้น

ผลิตภัณฑ์สิ่งทอบนโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ , ผ้ารองจาน , ผ้ารองแก้ว , ผ้าเช็ดปาก , สมุดเก็บบิล , เบาะรองนั่ง , พนักพิง และร่มกันแดด เลือกใช้สีขาว , ชมพู , ม่วงแดง

ชุดพนักงานเสริฟหญิง เสื้อ ใช้สีชมพู , ขาว , ม่วงแดง กระโปรง ใช้สีชมพู , สีม่วงแดง

ชุดพนักงานเสริฟชาย เสื้อ ใช้สีม่วงอ่อน , ม่วงเข้ม , กางเกง และผ้าพันเอวใช้สีม่วงอ่อน , สีม่วงเข้ม

ชุดพนักงานต้อนรับ เสื้อ และ กระโปรงใช้สีม่วงอมเทา , ชมพู , ขาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

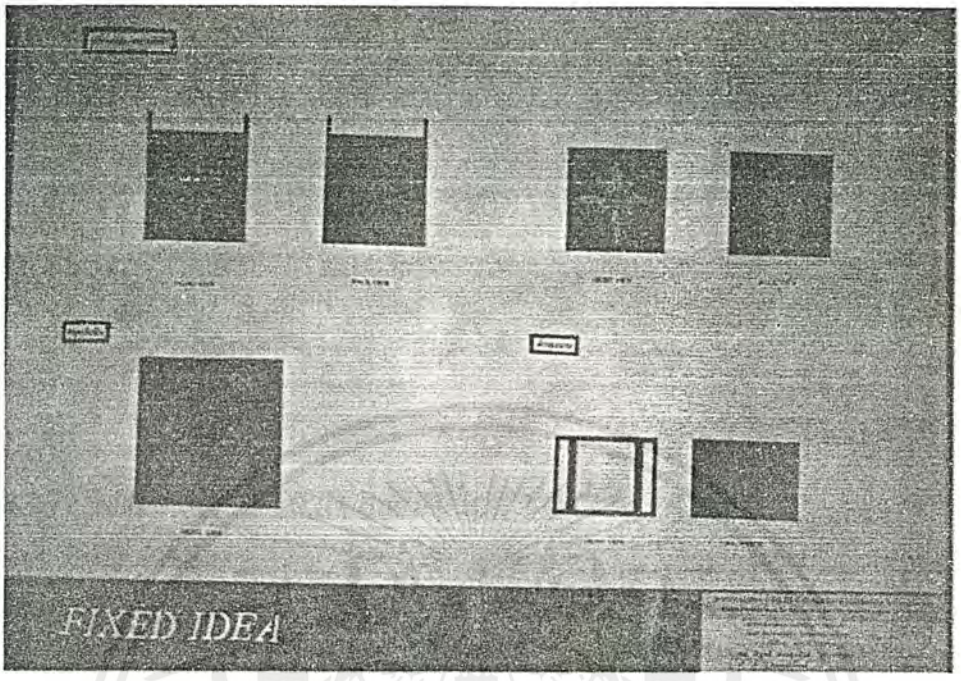

ภาพที่ 172 แสดงเบาะรองนั่ง , พนักพิง , และสมุดเก็บบิล , ผ้ารองจาน ที่ทำการแก้ไขจากขั้นตอนแบบร่าง

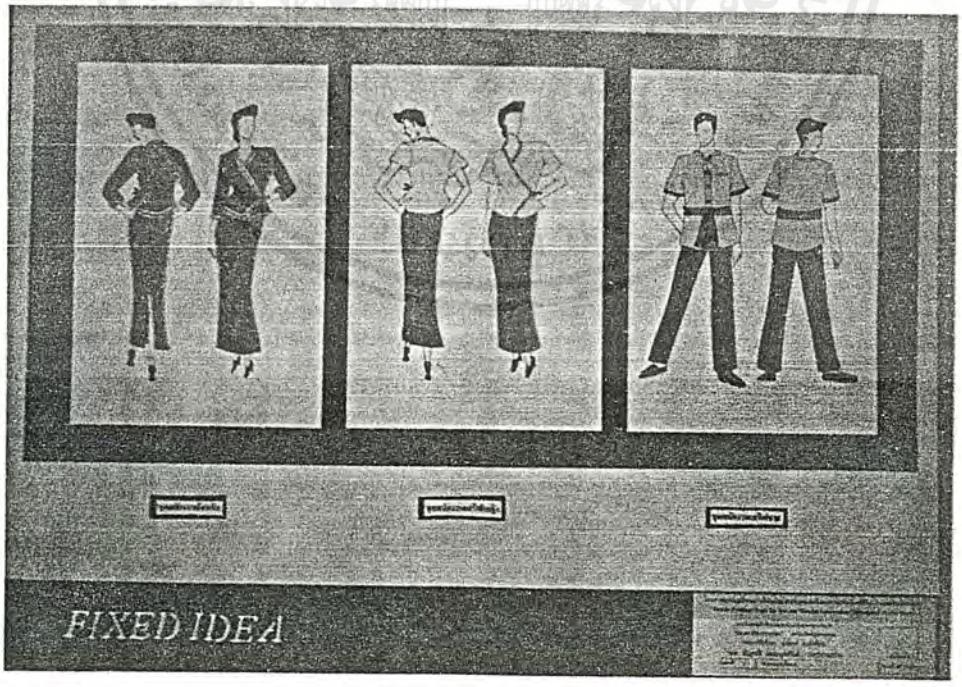

ภาพที่ 173 แสดงชุดพนักงานต้อนรับ , พนักงานเสริฟหญิง และ พนักงานเสริฟชาย ที่แก้ไขจากขั้นตอนแบบร่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

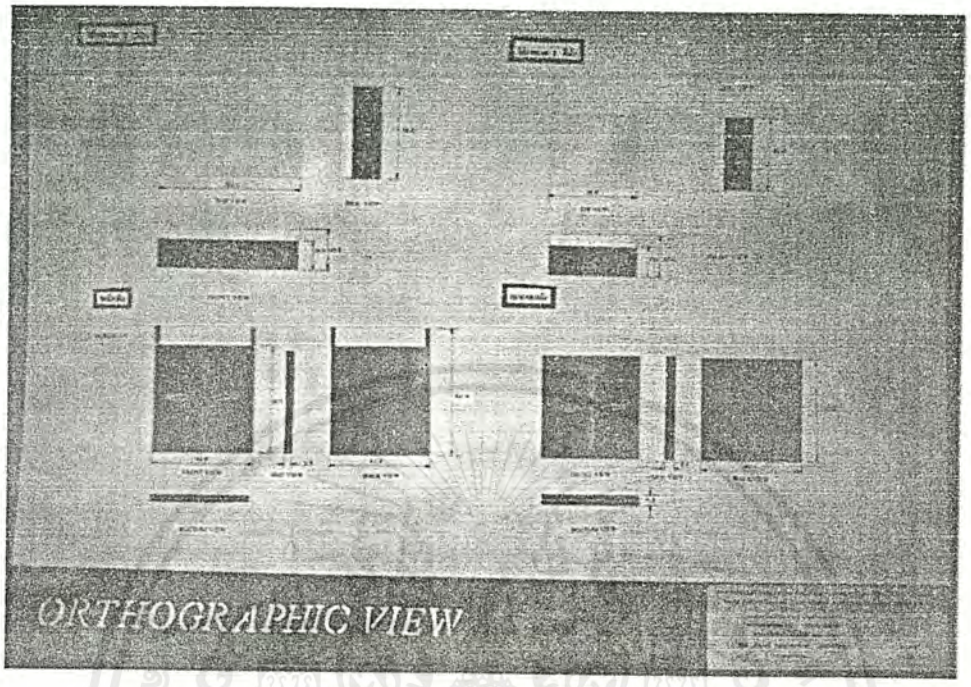

ภาพที่ 174 แสดงรูปด้านของโต๊ะขนาด 2 ที่นั่ง , 4 ที่นั่ง เบาะรองนั่ง และพนักพิง

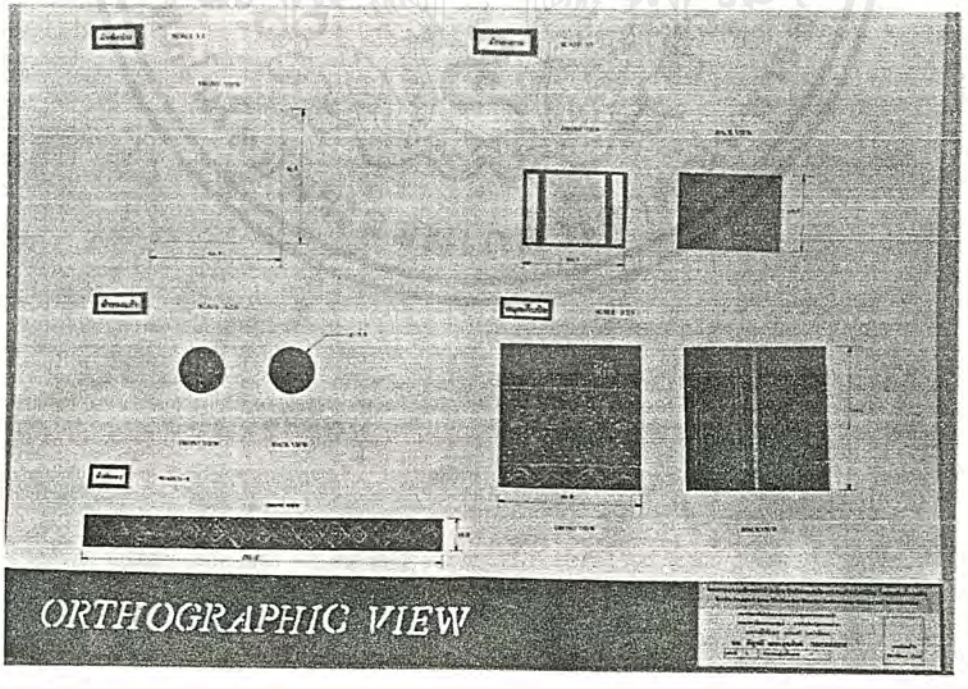

ภาพที่ 175 แสดงรูปด้าน ผ้าเช็ดปาก , ผ้ารองจาน , ผ้ารองแก้ว , สมุดเก็บบิล และผ้าพันเอวของชุดพนักงานเสริฟชาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

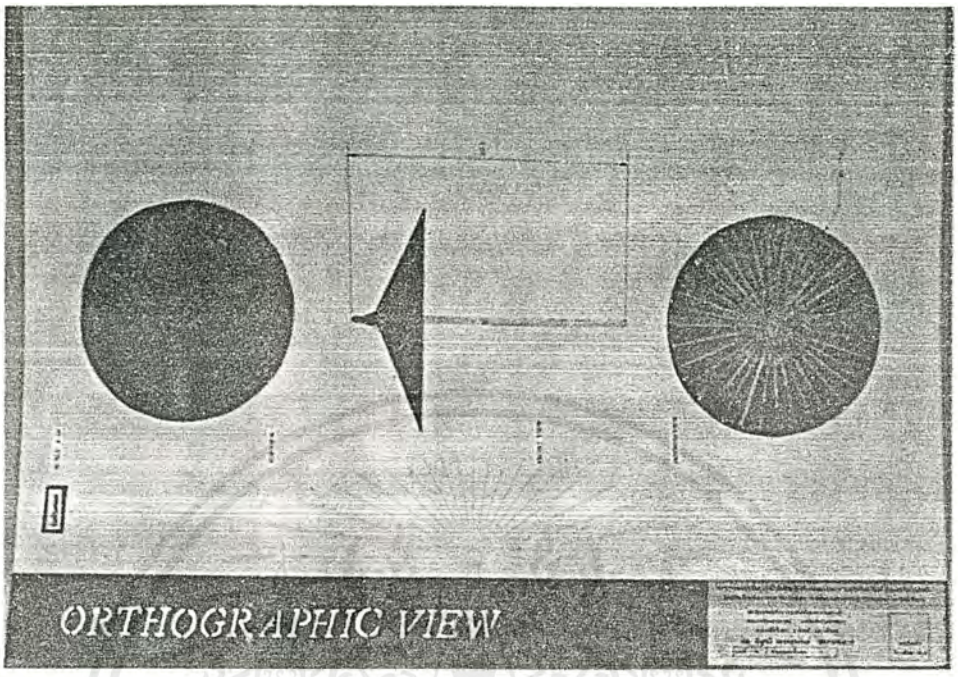

ภาพที่ 176 แสดงรูปด้านร่มกันแดด

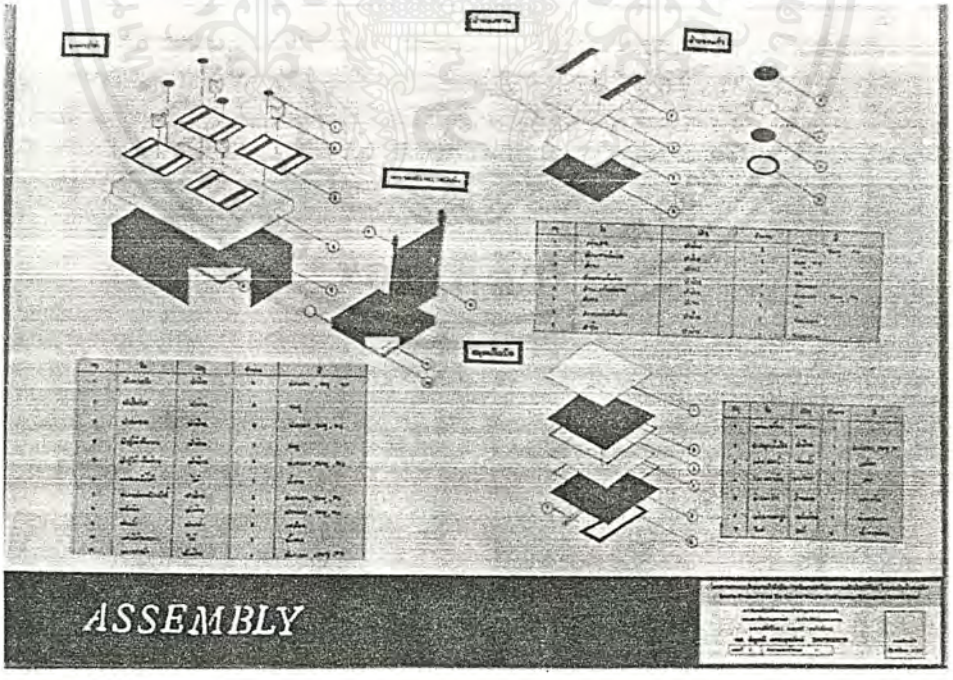

ภาพที่ 177 แสดงภาพระเบิดของชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร เบาะรองนั่ง พนักพิง และ สมุดเก็บบิล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

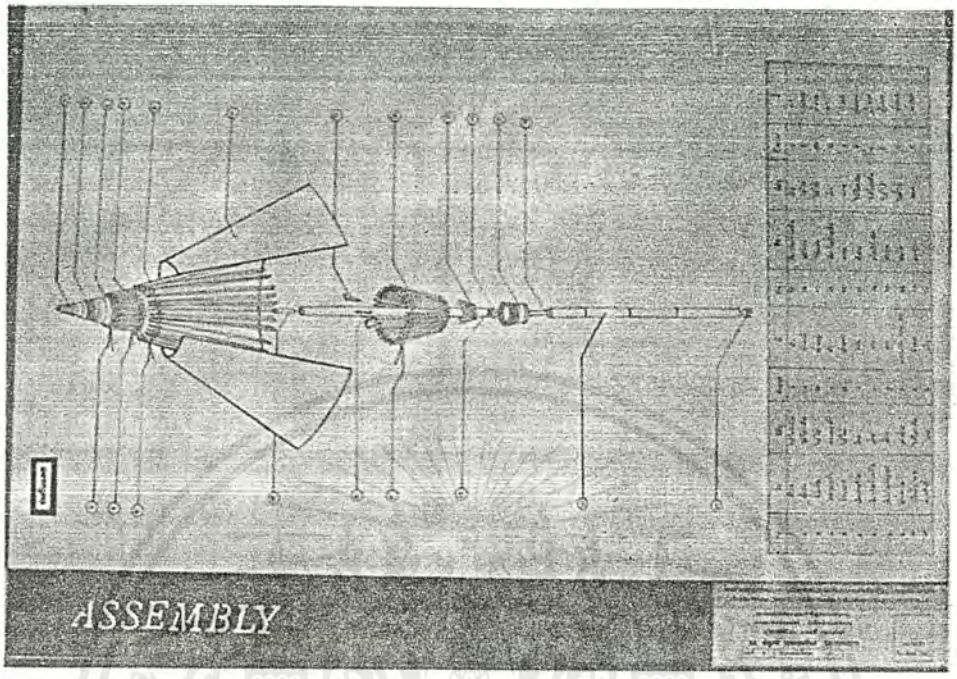

ภาพที่ 178 แสดงภาพระเบิดของร่มกันแดด

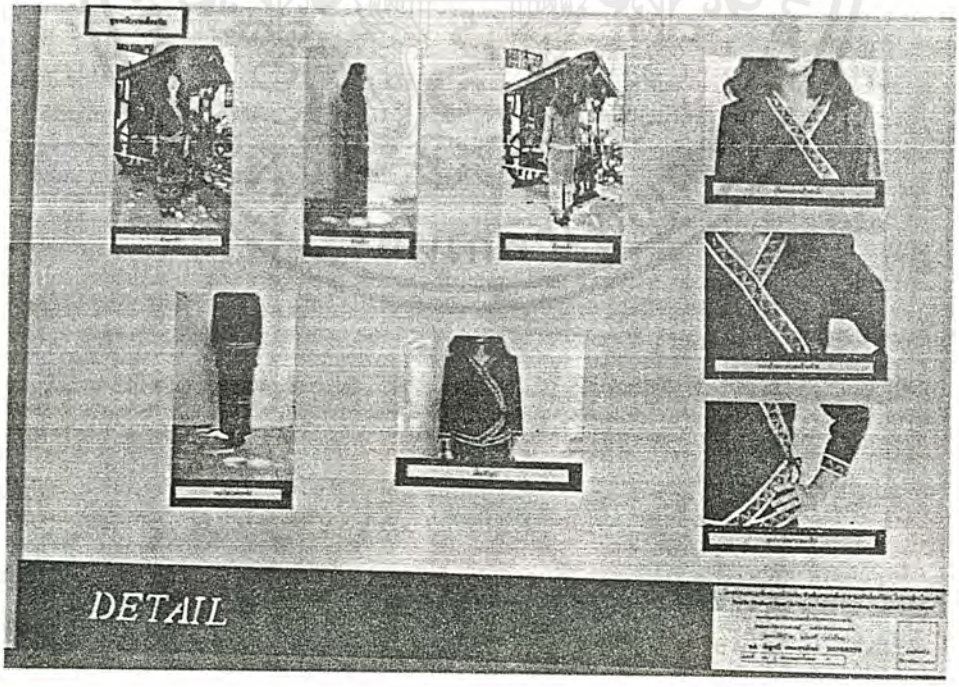

ภาพที่ 179 แสดงรายละเอียดของชุดพนักงานต้อนรับหญิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

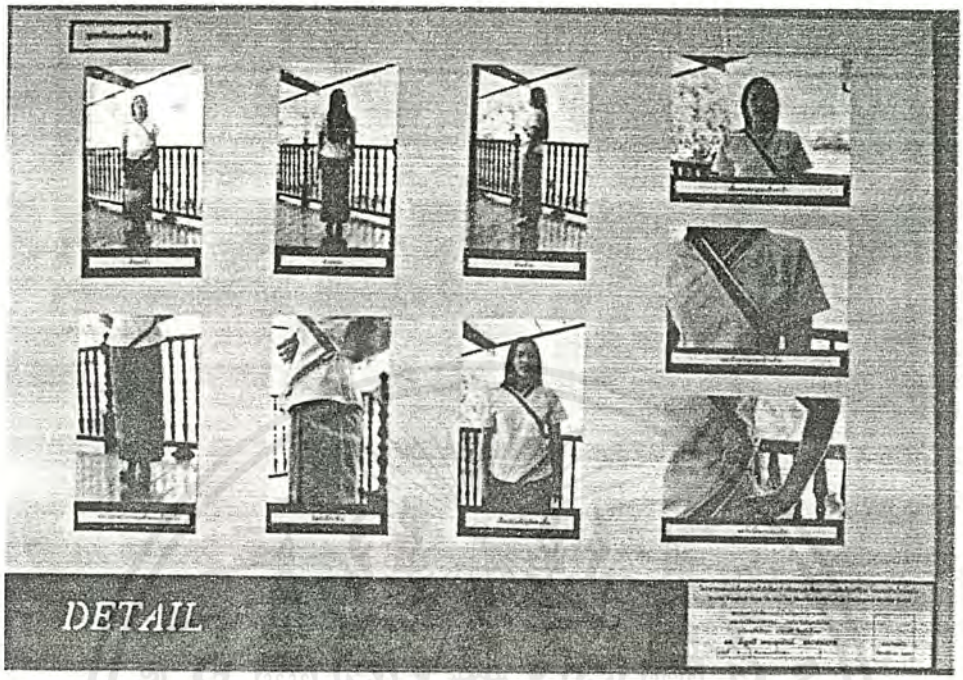

ภาพที่ 180 แสดงรายละเอียดของชุดพนักงานเสริฟหญิง

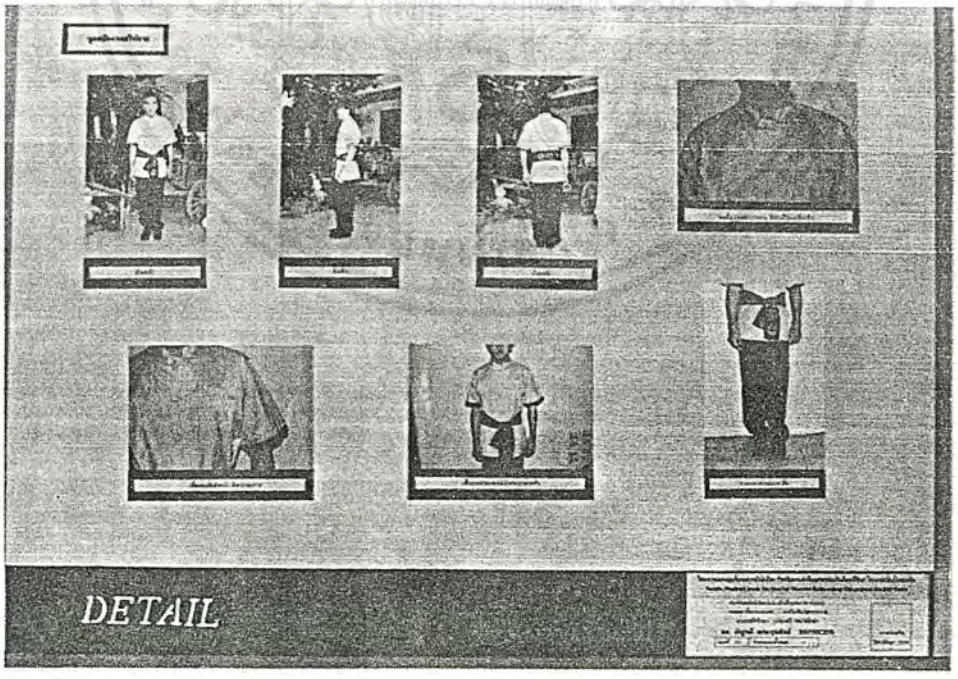

ภาพที่ 181 แสดงรายละเอียดของชุดพนักงานเสริฟชาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

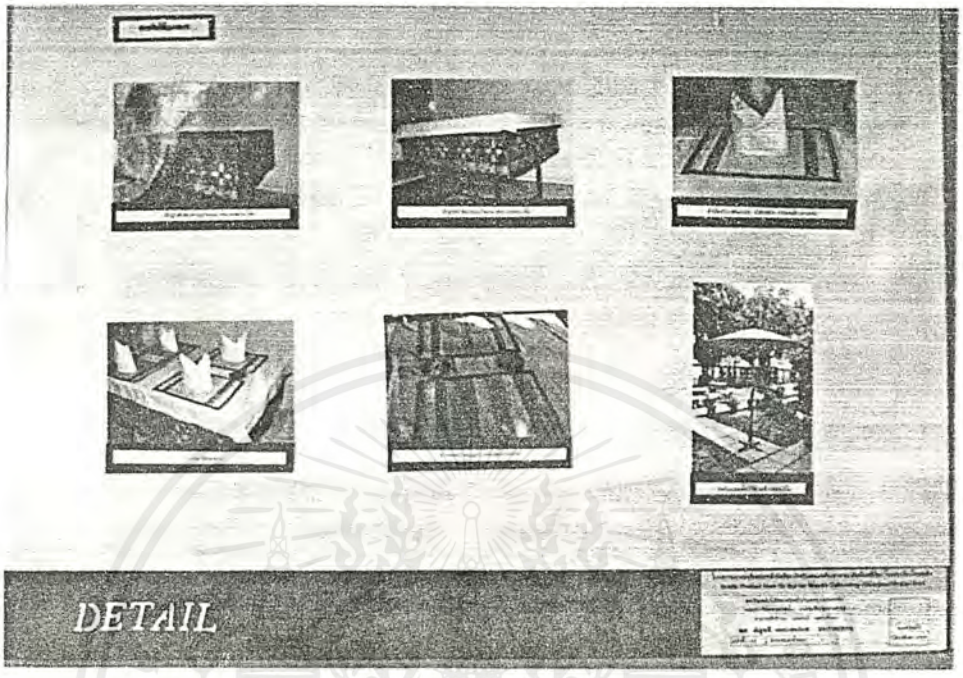

ภาพที่ 182 แสดงการใช้งานของชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร

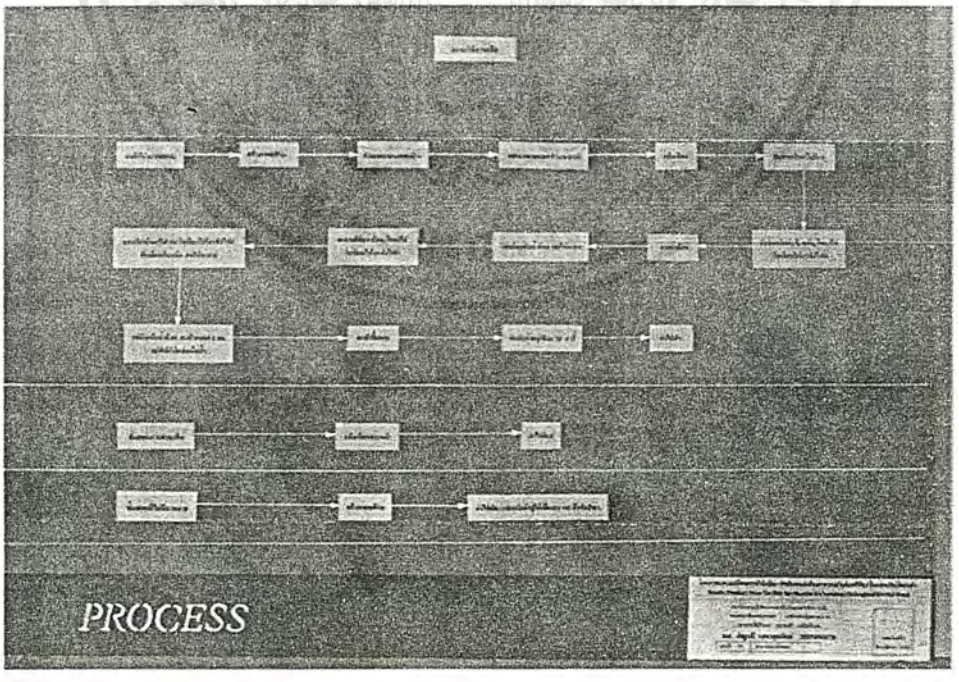

ภาพที่ 183 แสดงการจัดวางระบบการผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

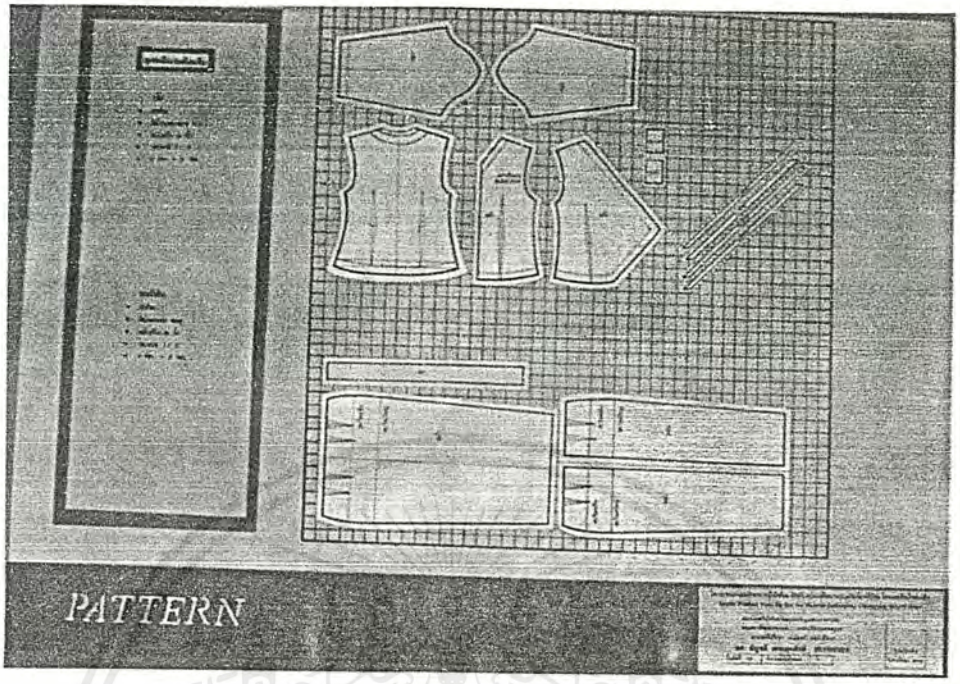

ภาพ 184 แสดง PATTERN ของชุดพนักงานต้อนรับ

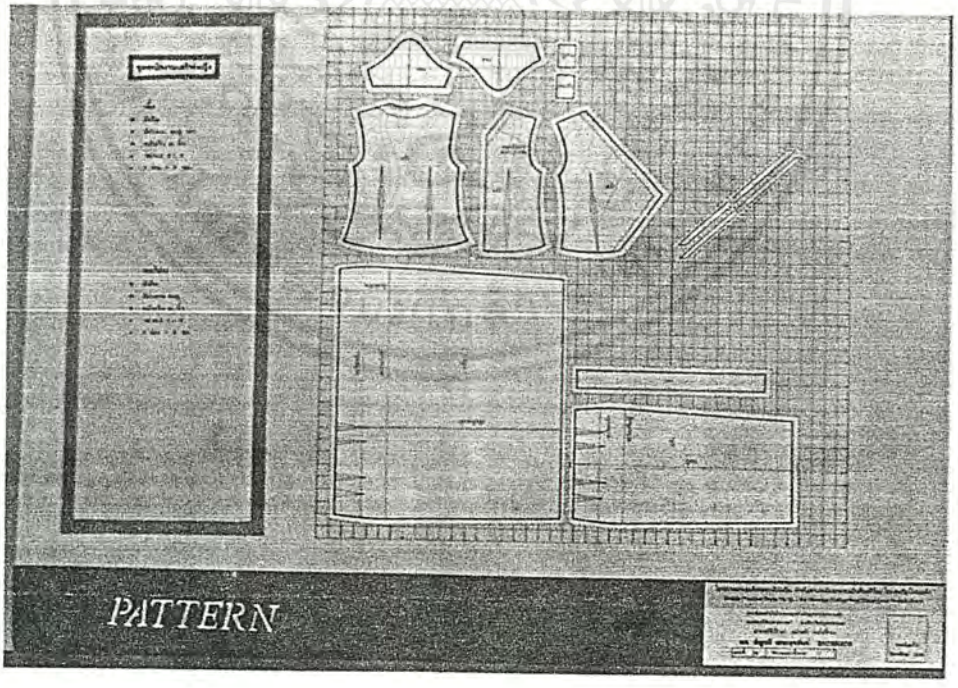

ภาพที่ 185 แสดง PATTERN ของชุดพนักงานเสริฟหญิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

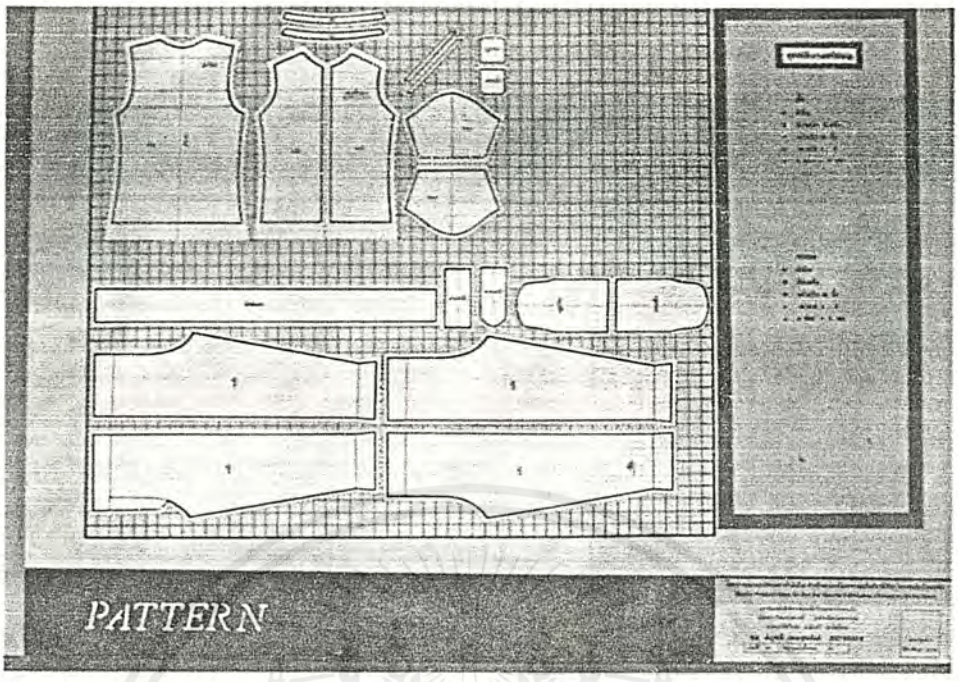

ภาพที่ 186 แสดง PATTERN ชุดพนักงานเสริฟชาย

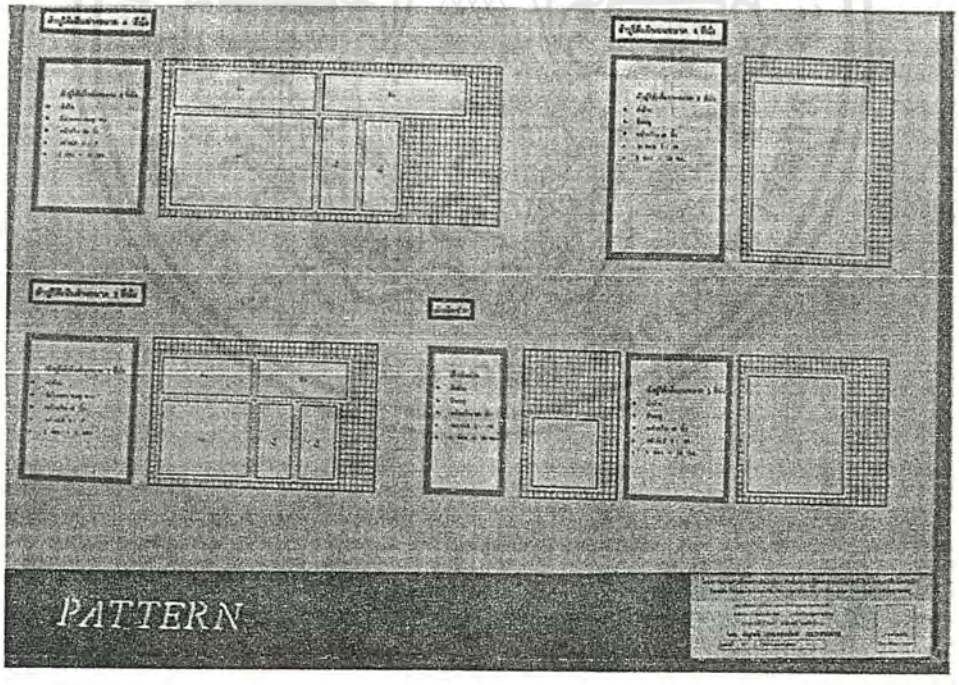

ภาพที่ 187 แสดง PATTERN ผ้าปูโต๊ะ และผ้าเช็ดปาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

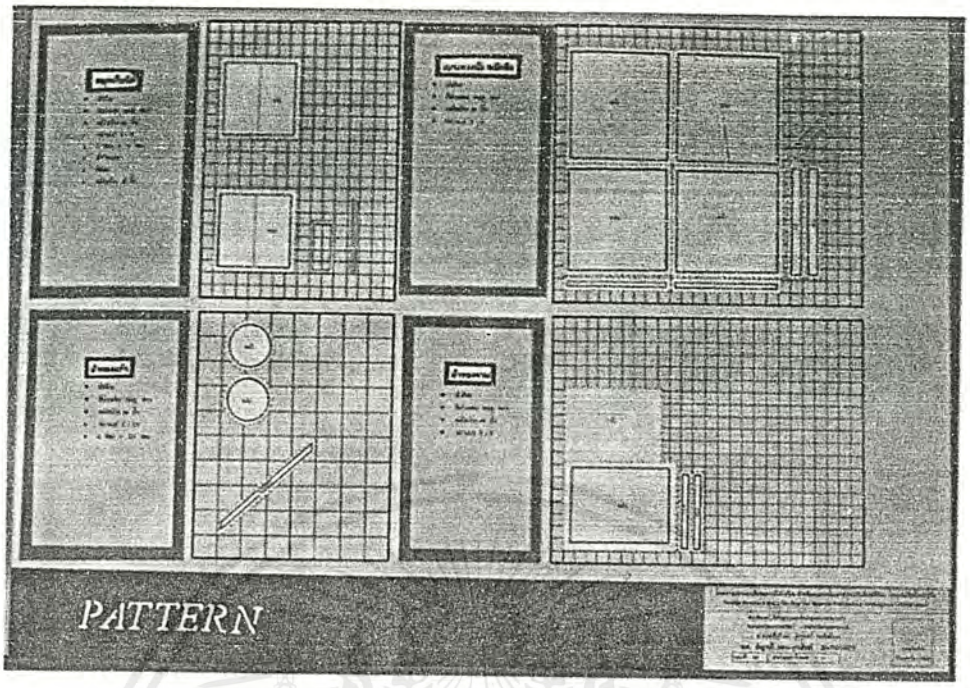

ภาพที่ 188 แสดง PATTERN ของ ผ้ารองจาน , ผ้ารองแก้ว , สมุดเก็บบิล , เบาะรองนั่ง และพนักพิง

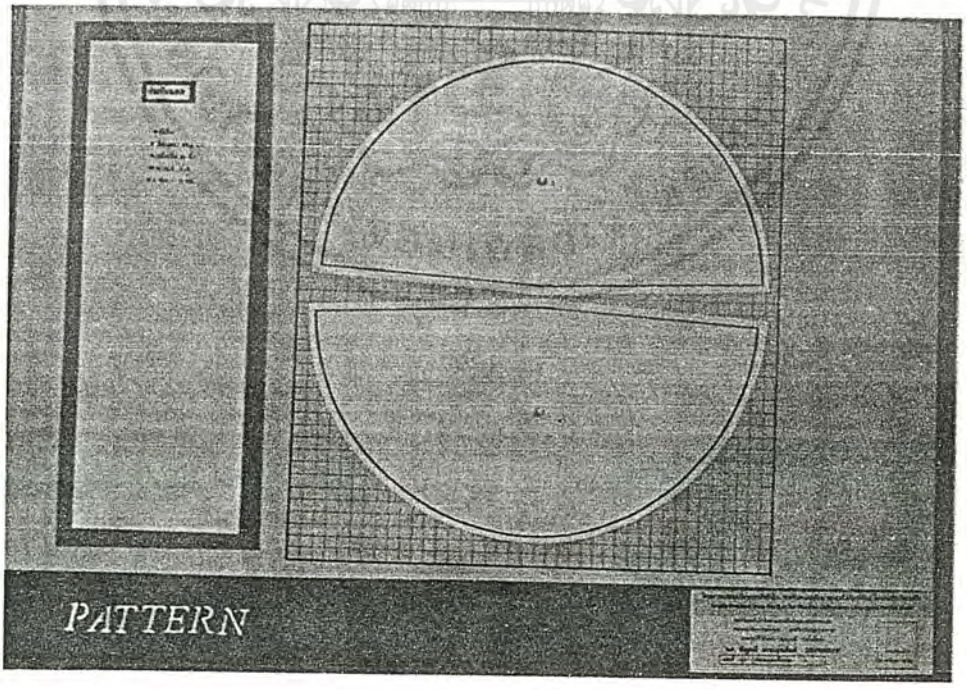

ภาพที่ 189 แสดง PATTERN ของร่มกันแดด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

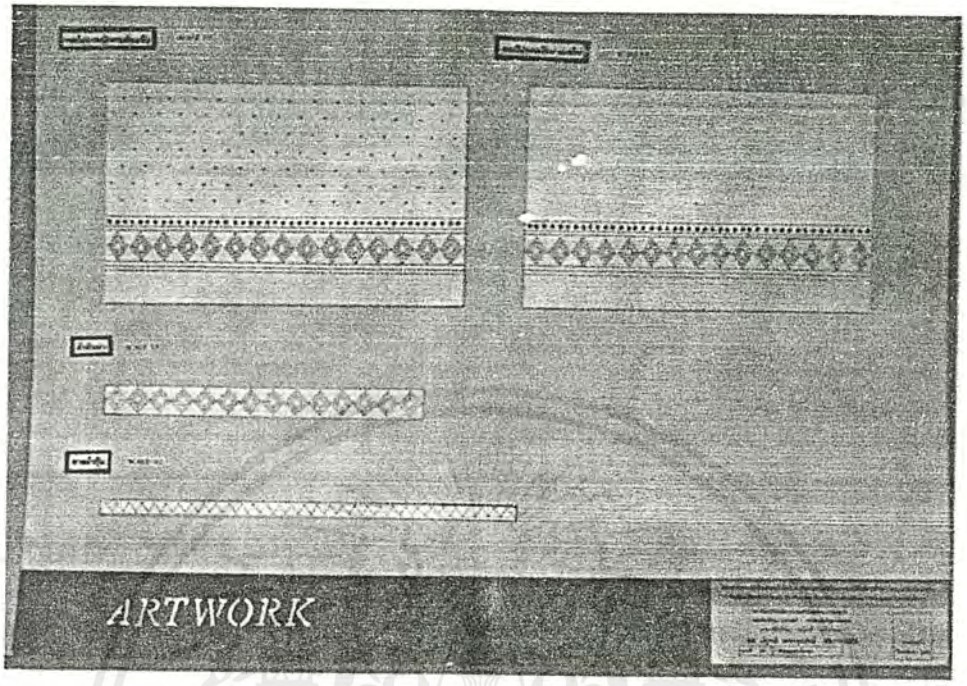

ภาพที่ 190 แสดง ART WORK ของผ้าที่ใช้ตัดชุดพนักงาน

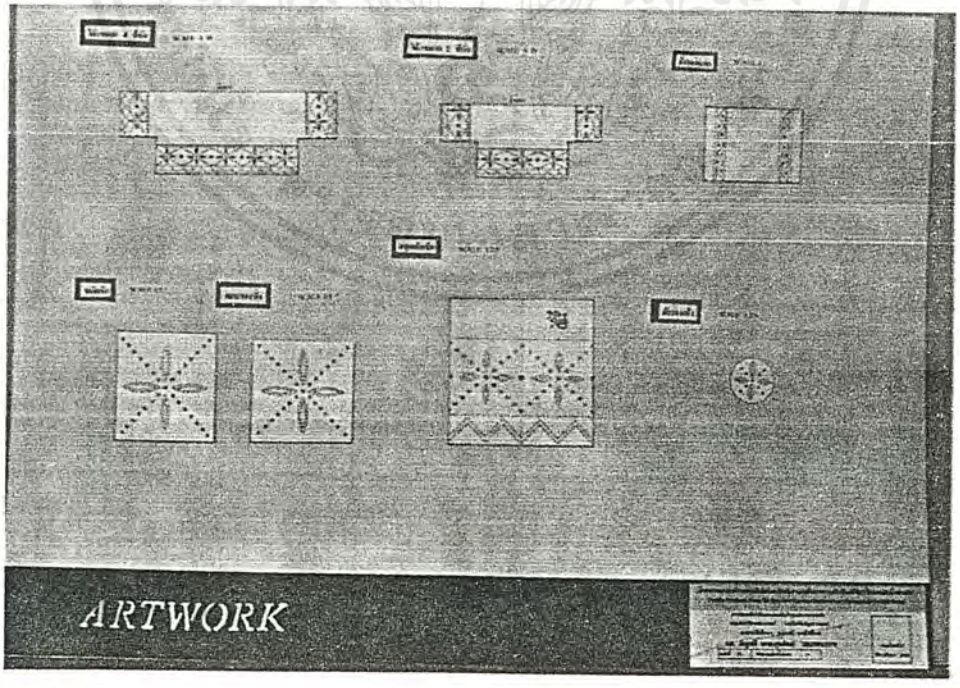

ภาพที่ 191 แสดง ART WORK ของผ้าปูโต๊ะ , สมุดเก็บบิล , เบาะรองนั่ง , พนักพิง , ผ้ารองจาน และผ้ารองแก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

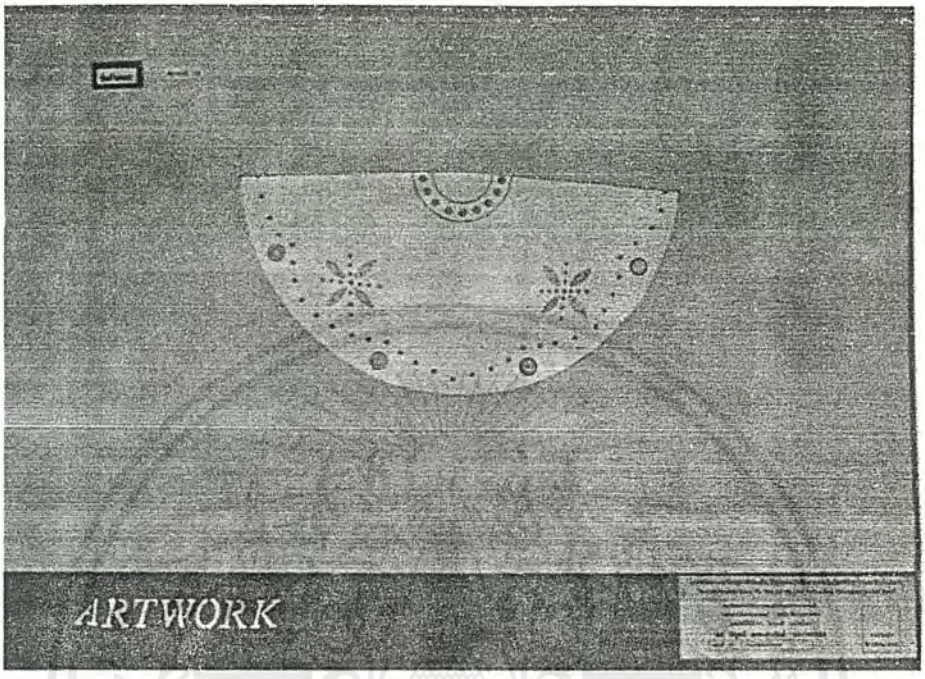

ภาพที่ 192 แสดง ARTWORK ของร่มกันแดด

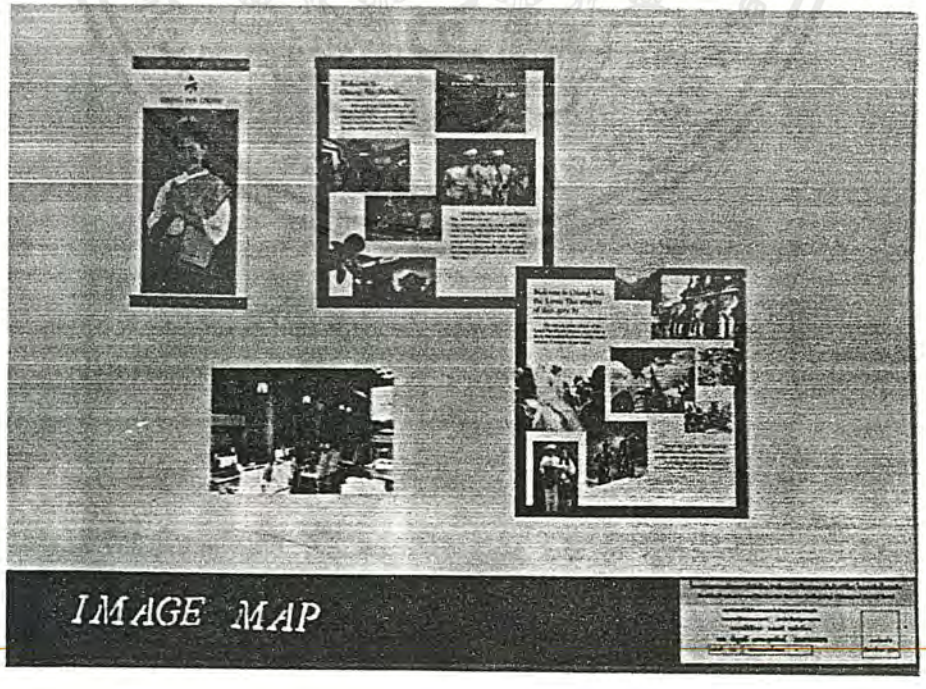

ภาพที่ 193 แสดงบรรยากาศโดยรวมของโรงแรมเชียงใหม่ออคิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

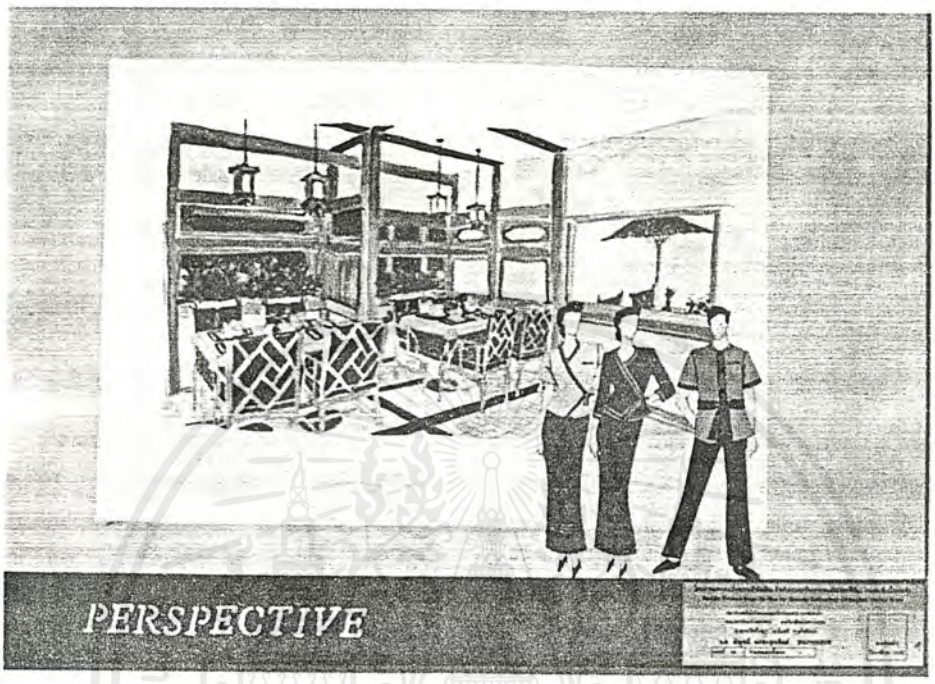

ภาพที่ 194 แสดงทัศนียภาพของห้องอาหารแม่ริมค็อฟฟี่ช็อป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพถ่ายงานจริง

ภาพที่ 195 แสดงแบบจริง ชุดพนักงานต้อนรับด้านหน้าและด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 196 แสดงแบบจริงชุดพนักงานเสริฟหญิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 197 แสดงแบบจริงชุดพนักงานเสริฟชาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 198 แสดงแบบจริงสมุดเก็บบิลด้านหน้า และ ด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

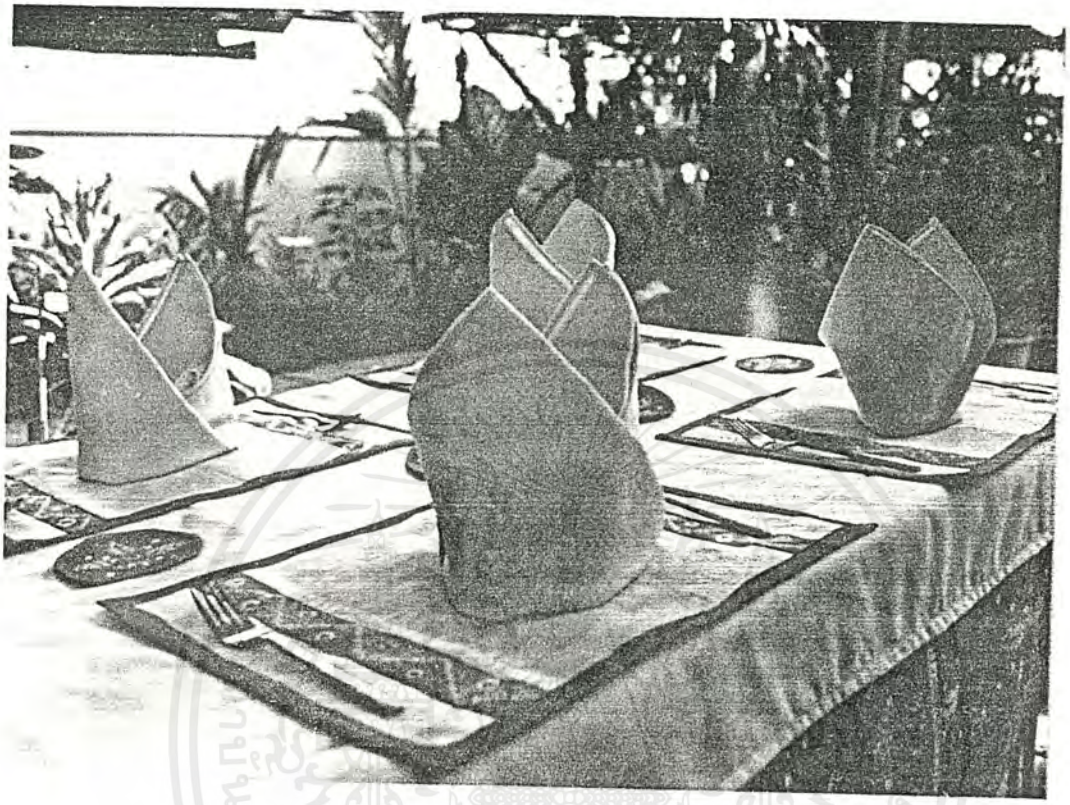

ภาพที่ 199 แสดงการจัดโต๊ะอาหารที่เสร็จสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

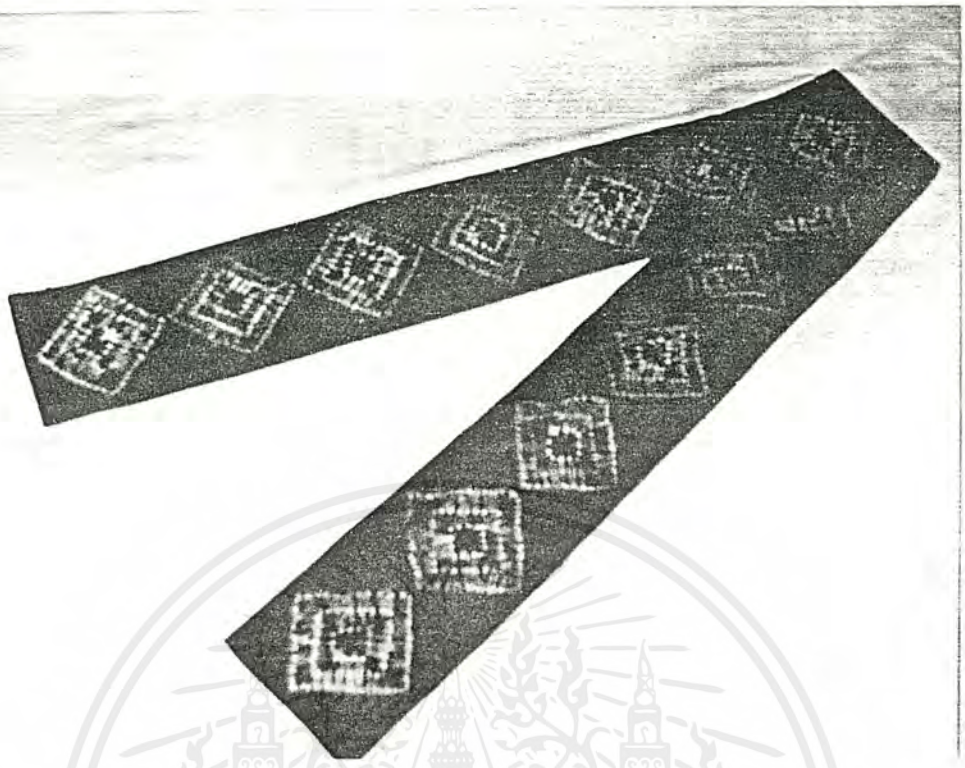

ภาพที่ 200 แสดงแบบจริง ผ้าพันเอว

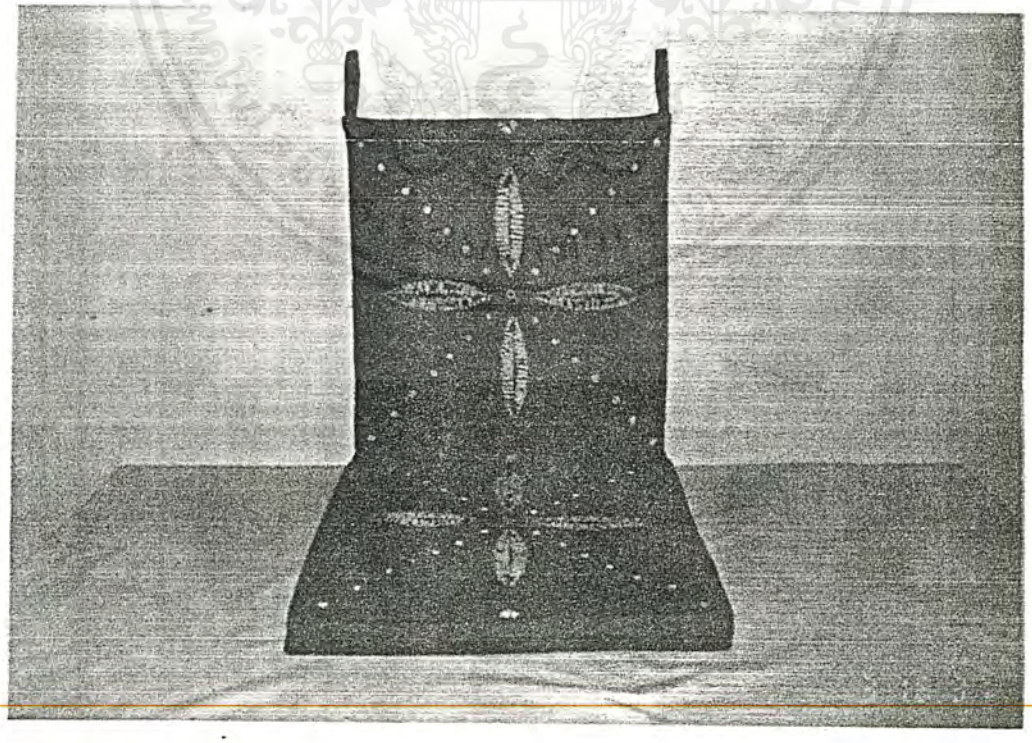

ภาพที่ 201 แสดงแบบจริง เบาะรองนั่ง และพนักพิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

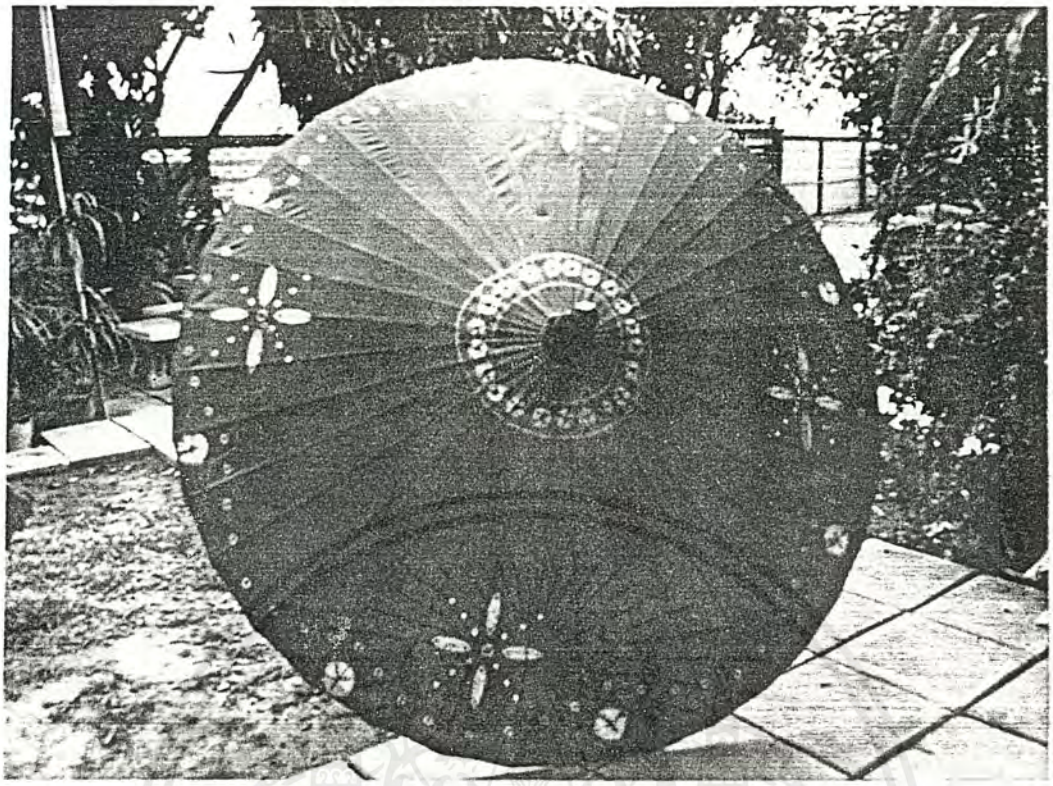

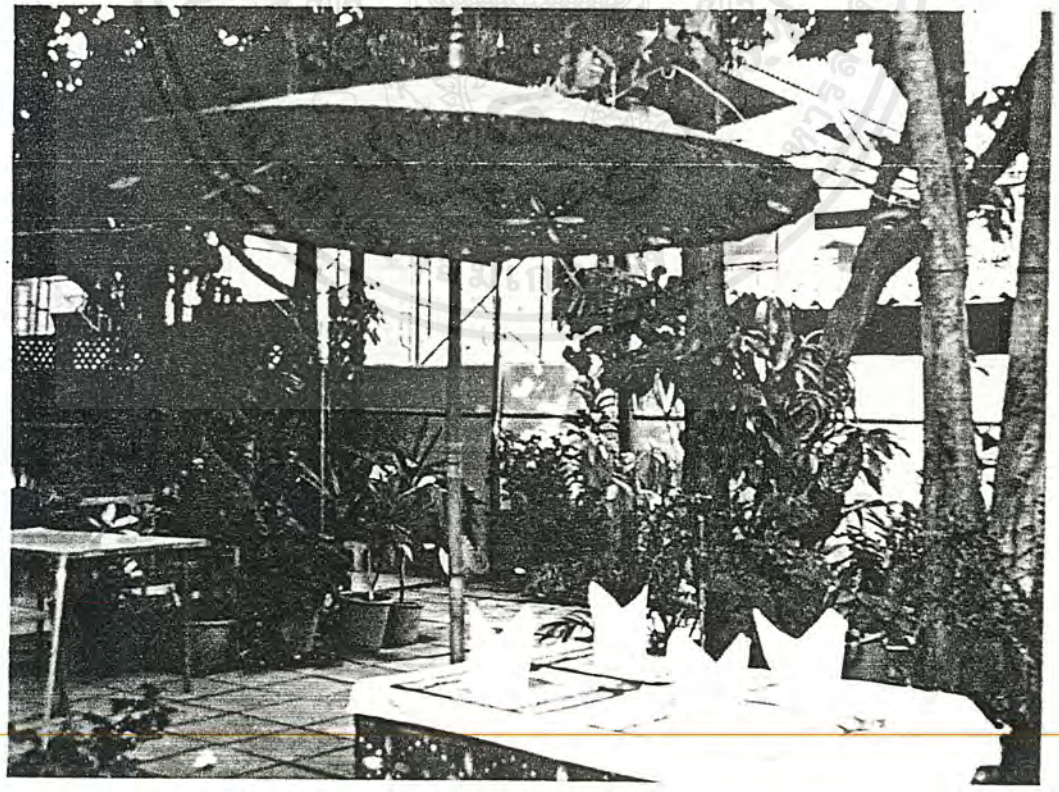

ภาพที่ 202 แสดงแบบจริงร่มกันแดด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทสรุปผลการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการออกแบบ และข้อเสนอแนะของนักศึกษา

จากผลการออกแบบ สามารถสรุปได้ว่า โครงการนี้สามารถทำได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการออกแบบ แต่มีข้อควรระวังคือ ควรชั่งตวงปริมาณสีและสารเคมีที่ใช้ย้อมให้ถูกต้องเท่ากันทุกครั้ง และใช้เครื่องชั่งที่มีความละเอียดสูง จะทำให้ได้ผ้าที่มีสีเหมือนกันทุกครั้ง

นอกจากนี้ ในขั้นตอนการประเมินราคาจะคิดจากต้นทุนการผลิตต่อชิ้น ถ้าทราบกำลังการผลิตในระบบกึ่งอุตสาหกรรมและผลิตในปริมาณมากๆ จะทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง

สรุปผลการออกแบบ และข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

จากผลการออกแบบในขั้นตอนสุดท้าย ควรแก้ไขข้อบกพร่องของงานดังนี้

1. สมุดเย็บบิด ส่วนที่เป็นตัวหนังสือบอกชื่อห้องอาหาร "Mae Rim" ควรใช้เทคนิคการทำซิลค์สกรีน เพื่อให้ตัวหนังสือคมชัดมากยิ่งขึ้น
2. ร่มกันแดด ควรปรับลวดลายดังนี้
   2.1 เอาลายจุดสีขาวที่ใช้ในเทคนิคการแต้มเทียนออก ให้เหลือแต่ลายดอกทั้ง 4 มุม
   2.2 ต่อลายจุดสีขาวแต่ละมุมขึ้นไป จนลายชนกัน เพื่อให้ลายดูต่อเนื่องกันมากขึ้น
   2.3 เปลี่ยนลายจุดสีขาวให้เป็นสีชมพู เพื่อให้สีดูกลมกลืนกันมากขึ้น
   2.4 เพิ่มลายมัดย้อม โดยให้เป็นลายจุดกระจายเต็มพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

ขวัญใจ กิติประเวศย์ . โครงการออกแบบเครื่องแบบพนักงานและผลิตภัณฑ์สิ่งทอสำหรับห้องอาหารสวนบัว โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ พระจอมเกล้าลาดกระบัง ปีการศึกษา 2535-2536)

คนึง จันทร์ศิริ . การมัดย้อมผ้า . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ , 2531 , พิมพ์ครั้งที่ 1

ชุลีพร วัชรานันท์ , รุนะ นากางาวะ , ออกแบบสิ่งทอ . กรุงเทพมหานคร : วิสคอมเซ็นเตอร์ , มปป.

ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล , การแต่งกายพื้นเมืองของล้านนา , ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ . เชียงใหม่ : ควงตะวันการพิมพ์ , 2539 , พิมพ์ครั้งที่ 1

พยุง วงศศิธร , ตำราตัดเสื้อสตรี . วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ , มปป.

พรรณงาม สุวรรณเสวก , ตำราการสร้างแบบและออกแบบตัดเย็บเสื้อสตรี , แผนกตัดเสื้อ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร กรมอาชีวศึกษา . กรุงเทพมหานคร : พรพนักการพิมพ์ , 2536 , พิมพ์ครั้งที่ 1

ลินดา เฮิดเซอร์ , คู่มือพับผ้าเช็ดปากและผ้ากันเปื้อนสำหรับงานโรงแรมและแม่บ้าน . กรุงเทพมหานคร : ไอส์แลนด์ พับลิชชิ่ง , 2521

วลัยลักษณ์ ทรงศรี , ร่มกระดาษสา , สารานุกรมส่งเสริมอาชีพไทย . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เลิฟแอนด์ลิฟ , 2536

เสน่ห์ ชนารัตนสฤษดิ์ , ทฤษฎีสี . กรุงเทพมหานคร : โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์ , พิมพ์ครั้งที่ 1 , มปป.

ศรีประพันธ์ ฟุ้งเกียรติ , สุรี สัตยารักษ์ ,วิวัฒนาการผ้าปาเต๊ะของไทย , กองอุตสาหกรรมสิ่งทอ , กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม , มปป.

อัจฉราพร ไศลสูตร , ความรู้เรื่องผ้า วิศวกรรมสิ่งทอ วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ . กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล สหประชาพาณิชย์ , 2536 , พิมพ์ครั้งที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

การประเมินราคา

ในขั้นตอนการประเมินราคานี้ เป็นการประเมินราคาเพื่อหาต้นทุนในการทำผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้น ซึ่งราคาสินค้าที่ทำการประเมินราคา จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจให้แก่ฝ่ายจัดซื้อต่อไป

การคำนวนค่าวัสดุ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการย้อม ประเมินราคา ต้นทุนต่อผ้า 1 เมตร
2. ขั้นตอนการนำผ้าไปตัดเย็บ ประเมินราคาโดยรวมค่าวัสดุที่ใช้ในการผลิต

รายการราคาวัสดุ

สารเคมีที่ใช้ในการย้อม

รายการ	ราคา / หน่วย
1. สี VAT สีชมพู	180 บาท / กก.
2. สี VAT สีม่วง	90 บาท / กก.
3. สี VAT สีเทา	60 บาท / ขีด
4. เกลือ	0.5 บาท / ถุง (50 g)
5. โซดาไฟ	30 บาท / กก.
6. โซเดียมไฮโดรซัลไฟต์	30 บาท / กก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคิดหาต้นทุนในการย้อม โดยคิดจากปริมาณสารที่ใช้ย้อม ต่อ น้ำหนัก (นน.) ผ้า 170 g ประมาณ 1 เมตร

ตารางคำนวนค่าต้นทุนในการย้อม

สี VAT (บาท)	โซดาไฟ (บาท)	โซเดียมไฮโดรซัลไฟต์ (บาท)	เกลือ (บาท)	รวม (บาท)
สีชมพู 0.5 % 1.53	1. 632	2. 04	2. 04	7. 242
สีม่วงแดง 2 % 2. 175	1. 632	2. 04	2. 04	7. 887
สีม่วง 2 % 2. 55	1. 632	2. 04	2. 04	8. 262
สีม่วงเข้ม 4 % 8. 138	1. 632	2. 04	2. 04	13. 85
สีม่วงอมเทา 0.5 % 1. 017	1. 632	2. 04	2. 04	6. 729

สรุป

สีชมพู	0.5 %	ต้นทุน	7. 242	บาท / เมตร
สีม่วงแดง	2 %	"	7. 887	บาท / เมตร
สีม่วง	2 %	"	8. 262	บาท / เมตร
สีม่วงเข้ม	4 %	"	13. 85	บาท / เมตร
สีม่วงอมเทา	0.5 %	"	6. 729	บาท / เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการราคาวัสดุที่ใช้ในการตัดเย็บ

รายการ	ราคา / หน่วย
1. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 46 นิ้ว	120 บาท / เมตร
2. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 60 นิ้ว	80 บาท / เมตร
3. ซิป 18 นิ้ว	20 บาท / ชิ้น
4. กระดุมแป๊ป	4 บาท / แผง
5. ผ้าสักหลาด	120 บาท / เมตร
6. กระดุมผ้า	4 บาท / เม็ด
7. กระดาษแข็ง	7 บาท / แผ่น
8. ฟองน้ำ	30 บาท / แผ่น
9. ผ้าสาลู	20 บาท / เมตร
10. ผ้ากาว	20 บาท / เมตร

ค่าแรงขั้นต่ำ 120 บาท / วัน *

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการนำผ้าไปตัดเย็บ

สำหรับขั้นตอนนี้จะทำการประเมินราคาโดยรวมค่าวัสดุที่ใช้ในการผลิต

การประเมินราคาค่าชุดเครื่องแบบพนักงานต้อนรับ

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ
1. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 46 นิ้ว	120 บาท / เมตร	3.75 เมตร	450 บาท
2. ค่าแรงในการย้อม	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
3. ค่าย้อม	8. 262 บาท / เมตร	3. 75 เมตร	30.56 บาท
4. ค่าแรงในการมัด	15 บาท / ชม.	6 ชม.	90 บาท
5. ค่าตัดเย็บ	350 บาท / ชุด	1 ชุด	350 บาท

ต้นทุนค่าชุดเครื่องแบบพนักงานต้อนรับ 980. 56 บาท

การประเมินราคาค่าชุดเครื่องแบบพนักงานเสริฟหญิง

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ
1. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 46 นิ้ว	120 บาท / เมตร	3.5 เมตร	420 บาท
2. ค่าแรงในการย้อม	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
3. ค่าย้อม	4.36 บาท / เมตร	3.5 เมตร	26.63 บาท
4. ค่าแรงในการมัด	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
5. ค่าตัดเย็บ	300 บาท / ชุด	1 ชุด	300 บาท

ต้นทุนค่าชุดเครื่องแบบพนักงานเสริฟหญิง 866. 63 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินราคาค่าชุดเครื่องแบบพนักงานเสริฟชาย

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ (บาท)
1. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 46 นิ้ว	120 บาท / เมตร	3. 75 เมตร	450 บาท
2. ค่าแรงในการย้อม	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
3. ค่าย้อม	7. 64 บาท / เมตร	3. 75 เมตร	28.67 บาท
4. ค่าแรงในการมัด	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
5. ค่าตัดเย็บ	350 บาท / ชุด	1 ชุด	350 บาท

ต้นทุนค่าชุดเครื่องแบบพนักงานเสริฟชาย 948. 67 บาท

การประเมินราคาค่าผ้าปูโต๊ะผืนบนขนาด 2 ที่นั่ง

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ (บาท)
1. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 60 นิ้ว	80 บาท / เมตร	0. 92 เมตร	36. 8 บาท
2. ค่าตัดเย็บ	20 บาท / ผืน	1 ผืน	20 บาท

ต้นทุนค่าผ้าปูโต๊ะผืนบน ขนาด 2 ที่นั่ง 56. 8 บาท

การประเมินราคาค่าผ้าปูโต๊ะผืนบนขนาด 4 ที่นั่ง

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ (บาท)
1. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 60 นิ้ว	80 บาท / เมตร	0. 92 เมตร	73. 6 บาท
2. ค่าตัดเย็บ	40 บาท / ผืน	1 ผืน	40

ต้นทุนค่าผ้าปูโต๊ะผืนบน ขนาด 4 ที่นั่ง 113. 6 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินราคาค่าผ้าปูโต๊ะผืนล่างขนาด 2 ที่นั่ง

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ (บาท)
1. ผ้าฝ้ายพื้น หน้ากว้าง 46 นิ้ว	120 บาท / เมตร	1. 5 เมตร	180 บาท
2. ค่าแรงในการย้อม	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
3. ค่าย้อม	15.127 บาท/เมตร	1. 50 เมตร	22. 69 บาท
4. ค่าแรงในการมัด	15 บาท / ชม.	8 เมตร	120 บาท
5. ค่าตัดเย็บ	20 บาท / ผืน	1 ผืน	20 บาท

ต้นทุนผ้าปูโต๊ะ ผืนล่าง ขนาด 2 ที่นั่ง 402. 69 บาท

การประเมินราคาค่าผ้าปูโต๊ะผืนล่างขนาด 4 ที่นั่ง

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ (บาท)
1. ผ้าฝ้ายพื้น หน้ากว้าง 46 นิ้ว	120 บาท / เมตร	2.50 เมตร	300 บาท
2. ค่าแรงในการย้อม	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
3. ค่าย้อม	15.127 บาท/เมตร	1. 89 เมตร	28.59 บาท
4. ค่าแรงในการมัด	15 บาท / ชม.	12 เมตร	180 บาท
5. ค่าตัดเย็บ	40 บาท / ผืน	1 ผืน	40 บาท

ต้นทุนผ้าปูโต๊ะ ผืนล่าง ขนาด 4 ที่นั่ง 608. 59 บาท

การประเมินราคาผ้าเช็ดปาก

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ (บาท)
1. ผ้าผ้ายพื้นหน้ากว้าง 60 นิ้ว	80 บาท / เมตร	0.56 เมตร	44.8 บาท
2. ค่าตัดเย็บ	5 บาท / ผืน	2 ผืน	10 บาท

ต้นทุนผ้าเช็ดปาก 34.8 บาท / 2 ผืน

17.4 บาท / ผืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินราคาผ้ารองจาน

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ (บาท)
1. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 46 นิ้ว	120 บาท / เมตร	0.9 เมตร	108 บาท
2. ค่าแรงในการย้อม	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
3. ค่าย้อม	6.776 บาท / เมตร	0.9 เมตร	6.1 บาท
4. ค่าแรงในการมัด	15 บาท / ชม.	1 ชม.	15 บาท
5. ค่าตัดเย็บ	10 บาท / ผืน	3 ผืน	30 บาท

ต้นทุนผ้ารองจาน 219. 1 บาท / 3 ผืน

73 บาท / ผืน

การประเมินราคาผ้ารองแก้ว

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ (บาท)
1. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 46 นิ้ว	120 บาท / เมตร	0.10 เมตร	12 บาท
2. ค่าแรงในการย้อม	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
3. ค่าย้อม	14 บาท / เมตร	0.1 เมตร	1.4 บาท
4. ค่าแรงในการมัด	15 บาท / ชม.	2.75 ชม.	41.25 บาท
5. ค่าตัดเย็บ	5 บาท / ผืน	11 ผืน	55 บาท

ต้นทุนผ้ารองแก้ว 169. 65 บาท / 11 ผืน

15 บาท / ผืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินราคาเบาะรองนั่ง และพนักพิง

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ (บาท)
1. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 46 นิ้ว	120 บาท / เมตร	1.10 เมตร	132 บาท
2. ค่าแรงในการย้อม	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
3. ค่าย้อม	15.11 บาท / เมตร	1.1 เมตร	16.628 บาท
4. ค่าแรงในการมัด	15 บาท / ชม.	1 ชม.	15 บาท
5. ค่าเบาะฟองน้ำ	30 บาท / ชิ้น	2 ชิ้น	60 บาท
6. ค่าตัดเย็บ	120 บาท / ชุด	1 ชุด	120 บาท

ต้นทุนเบาะรองนั่ง 403. 628 บาท

การประเมินราคาสมุดเก็บบิล

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ (บาท)
1. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 46 นิ้ว	120 บาท / เมตร	0.33 เมตร	39. 6 บาท
2. ค่าแรงในการย้อม	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
3. ค่าย้อม	14. 98 บาท / เมตร	0.33 เมตร	4. 94 บาท
4. ค่าแรงในการมัด	15 บาท / ชม.	1 ชม.	15 บาท
5. ค่าตัดเย็บ	40 บาท / เล่ม	3 เล่ม	120 บาท

ต้นทุนสมุดเก็บบิล 239. 5 บาท / 3 ผืน

79. 84 บาท / ผืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินราคาร่มกันแดด

รายการ	ราคา / หน่วย	จำนวน	ราคาสุทธิ (บาท)
1. ผ้าฝ้ายพื้นหน้ากว้าง 46 นิ้ว	120 บาท / เมตร	4 เมตร	480 บาท
2. ค่าแรงในการย้อม	15 บาท / ชม.	4 ชม.	60 บาท
3. ค่าย้อม	15.105 บาท/ เมตร	4 เมตร	80.42 บาท
4. ค่าแรงในการมัด	15 บาท / ชม.	6 ชม.	90 บาท
5. ค่าโครงร่ม	90 บาท / คัน	1 คัน	90 บาท
6. ค่าเข้าร่ม	110 บาท / คัน	1 คัน	110 บาท

ต้นทุนร่มกันแดด 890. 42 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติการศึกษา

ชื่อ นางสาว อัญชลี นามสกุล เดชะสุขสันติ์

วุฒิการศึกษา

อนุบาล 1	โรงเรียนอนุบาลครุณลักษณ์ (ฮัคสัน)	จังหวัดเชียงใหม่
อนุบาล 2 - มัธยมปีที่ 3	โรงเรียนเรยีนาเซลีวิทยาลัย	จังหวัดเชียงใหม่
มัธยมปีที่ 4 - 6	โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย	จังหวัดเชียงใหม่

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้